Bundel van de Raadsvergadering van 24 november 2020

Agenda bijlagen

2020-11-24+25 - Als de hamer valt

1 Opening
2 Vragenhalfuur
3 Spreekgelegenheid voor publiek
4 Vaststellen agenda
5 Ingekomen stukken / mededelingen / toezeggingen
- Ingekomen stukken en toezeggingen - gewijzigde versie

6 Voorbereiding en rapportage vanuit gemeenschappelijke regelingen
7 Hamerstuk / Evaluatie Ondernemersfonds Berkelland
- Dossier 2472 voorblad
- Voorstel en besluit Evaluatie ondernemersfonds Berkelland
- Bijlage - Resultaten steekproef Berkelland

8 Hamerstuk / Tussenresultaat Samen aan het stuur
- Dossier 2468 voorblad
- Voorstel en besluit Tussenresultaat Samen aan het stuur
- Tussenresultaat Samen aan het stuur september 2020
- Persbericht Berkelland Oost Gelre en Winterswijk - samen aan het stuur

9 Hamerstuk / Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie Berkelland
- Dossier 2484 voorblad
- Voorstel en besluit Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie
- Uitgangspuntennotitie omgevingsvisie
- Raadsbrief Uitgangspunten Omgevingsvisie

10 Bespreekstuk / Lokale Inclusie Agenda 2020-2021
- Dossier 2483 voorblad
- Voorstel en besluit Lokale Inclusie Agenda
- Lokale Inclusie Agenda 2020 2021
- Advies Welzijnsraad over LIA
- Evaluatie LIA 2018 2019

11 Bespreekstuk / IKC-vorming Daltonschool Sint Joris met Avonturijn
- Dossier 2486 voorblad
- Voorstel en besluit IKC-vorming Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn

12 Bespreekstuk / Huisvesting werkleerbedrijf
- Dossier 2494 voorblad
- Voorstel en besluit huisvesting samen aan het stuur
- Persbericht Berkelland Oost Gelre en Winterswijk - samen aan het stuur
- Antwoord op technische vraag

13 Bespreekstuk / Vaststellen Bomenbeleidsplan 2020-2029 en Bomenverordening 2020
- Dossier 2492 voorblad
- Voorstel en besluit bomenbeleidsplan en bomenverordening
- Bijlage 1 Bomenbeleidsplan 2020-2029
- Bijlage 2 Bomenverordening 2020
- Bijlage 3 Bomenverordening 2020 met wijzigingen gemarkeerd
- Bijlage 4 Artikelgewijze toelichting bij de Bomenverordening 2020

Bijlage 5 komgrens Wet Natuurbescherming Borculo 2020

Bijlage 6 komgrens Wet Natuurbescherming Eibergen 2020

Bijlage 7 komgrens Wet Natuurbescherming Ruurlo 2020

Bijlage 8 komgrens Wet Natuurbescherming Neede 2020

Bijlage 9 komgrens Wet Natuurbescherming Kleine kernen 2020

Bijlage 10 Beleid bescherming houtopstanden en herplant bij Bomenverordening 2020

Bijlage 11 Beoordelingsformulier kap

Bijlage 12 Meldingsformulier herplant

Bijlage 13 Selectieformulier

Bijlage 14 Concept persbericht bomenbeleidsplan

A-20-14 Bomenverordening

14 Hamerstuk / Voormalige St. Willibrordusschool Ruurlo

Dossier 2491 voorblad

Voorstel en besluit Verkoop Willibrordusschool

Bijlage 1 - getekende intentieovereenkomst Javri

Bijlage 2 - Persbericht Verkoop Willilbrordusschool in Ruurlo

Bijlage 3 - Presentatieboekje Ruurlo Willibrordusschool

14.a SCHORSING

Als de hamer valt…

Als de hamer valt is het besluit genomen. Zo gaat dat tijdens de vergaderingen van de gemeenteraad. Vanwege de coronamaatregelen vond de raadsvergadering van 24 november niet in de raadzaal plaats, maar digitaal.
De vergadering was te volgen via de livestream van de gemeente Berkelland.
Vanwege de tijd werd de vergadering geschorst en hervat op 25 november.
Hieronder in het kort de beslissingen die de gemeenteraad heeft genomen.

In de raadsvergadering van 24 november heeft de gemeenteraad besloten:

- Tot continueren van de reclamebelasting in de aangewezen gebieden, op basis van de uitkomsten van de evaluatie van het Ondernemersfonds 2018-2020; de reclamebelasting niet verder uit te rollen over de gemeente Berkelland, enkel de aangewezen gebieden handhaven.
- Kennis te nemen van de rapportage Tussenresultaten Samen aan het stuur.
  Op basis van de Samenvatting piketpalen en uitgangspunten uit het Tussenresultaat ‘Samen aan het stuur’ in te stemmen met: de wijze van dienstverlening; de basisprincipes van de organisatie en personeel van het werkleerbedrijf; de organisatorische aspecten, waaronder de governance (wijze van besturen), juridische organisatievorm, informatievoorziening en huisvesting.
- In te stemmen met de Uitgangspuntennotitie ‘Op weg naar de Omgevingsvisie gemeente Berkelland’. De uitgangspunten en opgaven uit de uitgangspuntennotitie als vertrekpunt te nemen voor het gesprek met de samenleving over de Omgevingsvisie, volgens de voorgestelde participatieaanpak.
- De Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 vast te stellen.
- Integraal KindCentrum (IKC)-vorming mogelijk te maken voor de Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn, zoals opgenomen in het Integraal huisvestingsplan Onderwijs 2020-2036, en daarvoor:
  Een krediet van € 125.000,- beschikbaar te stellen voor de aanpassingen in de functionele ruimten van IKC Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn. Dit te dekken vanuit de vrijkomende kapitaalslasten onderwijs zoals verwoord in de perspectiefnota 2021; Een krediet van € 650.400,- beschikbaar te stellen voor de voorfinanciering van de IKC-vorming rond Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn. De kosten en aflossing van dit krediet te verhalen via een vaststellingsovereenkomst tussen schoolbestuur en gemeente.
- Geen wensen en bedenkingen in te brengen met betrekking tot de verkoop van de voormalige St. Willibrordusschool in Ruurlo.
- Geen wensen en bedenkingen naar voren te brengen aan het college van burgemeester en wethouders bij de genoemde uitgangspunten en het programma van eisen met betrekking tot de huisvesting van het Werkleerbedrijf.
  De gemeenteraad heeft kennis genomen van de voorgenomen keuze voor de locatie van het Werkleerbedrijf op bedrijventerrein De Laarberg
- Het Bomenbeleidsplan 2020-2029 vast te stellen volgens het document “Bomenbeleidsplan 2020-2029”; de raadsbesluiten van 13 mei 1964 (Borculo, Haarlo,

Gelselaar en Geesteren), 20 oktober 1965 (Eibergen, Rekken en Beltrum), 30 mei 1968 (Ruurlo) en 25 maart 1986 (Neede) tot vaststelling van bebouwde kom op grond van de Boswet in te trekken; de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast te stellen volgens de kaarten “komgrens Wet natuurbescherming 2020”.
- Het amendement tot tekstwijziging vast te stellen: in het ontwerpbesluit het 2e gedachtestreepje: ‘de Bomenverordening 2020 vast te stellen’ te laten vervallen

In de raadsvergaderingen van 25 november heeft de gemeenteraad besloten:

- Kennis te nemen van de rapportage van de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing ‘Werkwijze en vergaderwijze gemeenteraad Berkelland’. De conclusies uit de rapportage te onderschrijven en de aanbevelingen uit het onderzoek over te nemen.
  Het presidium te verzoeken om uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit de rapportage die betrekking hebben op raad/presidium en de raad uiterlijk juni 2021 over de voortgang te informeren.
  Het college te verzoeken om uitvoering te geven aan de aanbevelingen die betrekking hebben op het college en de raad uiterlijk juni 2021 te informeren over de wijze waarop daaraan uitvoering wordt gegeven.
  Het college te verzoeken om in de perspectiefnota 2022 en de begroting 2022 een projectbudget voor de raad op te nemen met een bedrag van € 15.000,- voor het project ‘Controlerende rol raad’. Of zoveel eerder indien de raad nog voor de perspectiefnota 2022 een voorstel voor een begrotingswijziging voorgelegd krijgt.

Bij de behandeling van het raadsvoorstel ‘Plan van aanpak stimulering sanering asbestdaken’ staakten de stemmen met als gevolg dat dit agendapunt opnieuw wordt geagendeerd voor de raadsvergadering van 15 december 2020.

Dit is een verkorte samenvatting van de genomen besluiten. Hieraan kunnen geen rechten ontleend worden. Op de website www.gemeenteberkelland.nl kunt u de volledige teksten van de genomen besluiten vinden.

Gewijzigde versie (in rood)

Raadsvergadering : 24 november 2020 **Agendapunt** **:** 5.

Onderwerp : Ingekomen stukken / mededelingen / toezeggingen

Meer informatie bij : Griffie Telefoon : 0545-250 805

De volgende aan de raad gerichte stukken zijn ontvangen:

A. Ingekomen stukken

1. Afdoeningsvoorstel: voor kennisgeving aannemen

1. Brief van Stichting Omwonenden versus windturbines over uitvoeringsdocument RODE (95523);
2. Brief van VNOG over stand van zaken Covid-19 (94340);
3. Brief namens Stichting Omwonenden Versus Windturbines over Avinkstuw (85226);
4. Brief van Vereniging Brandweervrijwilligers met reactie op beraadslaging plannen VNOG;
5. Brief namens oud wethouders en oud raadsleden over windmolens (87992);
6. Brief van Bestuur Achterhoekse Windenergie over Avinkstuw (85226);
7. Brief van Gemeenschapsraad Neede over windmolens Avinkstuw (85226);
8. Brief gemeenteraden stand van zaken COVID19 van 16-10-2020 (97448);
9. Brandbrief Landelijk Netwerk Bomen en Bossenbescherming (101326);
10. Mail en bijlage van inwoner over windmolens Berkelland RES (101921);
11. Brief van Protestante Gemeente De Wijngaard over de gevolgen plan taskforce Leef voor kerkgebouw Protestante Gemeente De Wijngaard (102072);
12. Brief van Milieudefensie over transitievisie warmte en biomassa installaties (101916);
13. Stand van zaken VNOG COVID-19 d.d. 06-11-2020 (102358);
14. Brief van Provincie Gelderland over Nieuw Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk Toezicht 2020 (102043);
15. Motie zonder raadsvoorstel van gemeente Montferland over huishoudelijke ondersteuning (102355);
16. Berkelland Energie Neutraal 2030 - Nieuwsbrief 4 CO2 prestatieladder;
17. Brief van inwoner over plan Centrum Borculo (9166);
18. Mail Beroepsorganisatie Kunstenaars over Kunst en Cultuur (100500);
19. Brief van LTO Noord over Bomenbeleid en verordening (86196);
20. Email van Starterswoning Achterhoek over onderzoek Starterswoning Achterhoek;
21. Brief van ondernemers rondom Muraltplein over Revitalisering centrum Borculo;
22. Brief van LTO Noord over voorstel nieuw Bomenbeleidsplan en nieuwe Bomenverordening.

2. Correspondentie van het college van BenW / afdoeningsvoorstel: voor kennisgeving aannemen

1. Brief van het college van BenW over acties volgend op aanbevelingen Rekenkameronderzoek naar Jeugdhulp (24513);
2. Brief van het college van BenW over ontwerp-bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2020” (92947);
3. Brief van het college van BenW over Jaarverantwoording toezicht kinderopvang 2019 (86939);
4. Brief van het college van BenW over 3e update informatievoorziening coronacrisis in Berkelland (26283);
5. Brief van het college van BenW over uitwerking raadsbesluit evaluatie RODE 26 mei 2020 (7446);
6. Brief van het college van BenW over Regionaal programma voortijdig schoolverlaten 2020-2024 (86492);
7. Brief van het college van BenW over subsidieregeling Covid-19 (48761);

8. Brief van het college van BenW over Beleidsregel functieverandering naar wonen en woningsplitsing in de kernen (31025);
9. Brief van het college van BenW over Voorbereiding op Wet Inburgering 2021 (97017);
10. Brief van het college van BenW over uitgangspuntennotitie omgevingsvisie (5520);
11. Brief van het college van BenW over Regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024 (99707);
12. Brief van college van BenW over reactie college van BW op Adviesbrief Auditcommissie (geen nummer);
13. Brief van college van BenW over compensatie (sport)verenigingen voor OZB? (97997);
14. Brief van college van BenW over inspraak voorontwerpbestemmingsplan "Eibergen, Woongebieden 2011, herziening 2020-2 (Willem Sluiterschool e.co.)" (99973);
15. Brief van college van BenW over aanvullende informatie n.a.v. reactie auditcommissie (inclusief 2 bijlagen, geen nummer);
16. Brief van college van BenW over november update informatievoorziening coronacrisis in Berkelland (26283);
17. Brief van college van BenW over rapport Barometer agrarische sector Berkelland (5624);
18. Brief van college van BenW over ruimte voor woningbouw (102105);
19. Brief van college van BenW over Resultaten enquête woonbehoefte (54894).

3. Raad / commissie / griffie

-

4. Afdoeningsvoorstel: voor advies in handen stellen van het college

1. Brief met bijlagen van commissariaat voor de media over advies lokale omroep (19893).

5. Afdoeningsvoorstel: ter afdoening in handen stellen van het college

1. Brief van bestuur SOVW over Avinkstuw raadsbrief (95523);
2. Brief van Natuurpark Kronenkamp over verzoek toepassing amendement Omzigt (99683);
3. Formele klacht tegen overlast van AVB Sports Eibergen (101198);
4. Email van een bewoner uit Berkelland over zonnepark Dievelman (Duvelman)....het is een duivels plan!.

B. Mededelingen

-

C. Toezeggingen raad (bijgewerkt t/m 10-11-2020)

Nr.	Omschrijving toezegging	Datum toezegging	Team (PM)	Streefdatum gereed	Datum gereed
1.	Jaarlijkse evaluatie beleidskader Muziek-, Kunst- en Cultuuronderwijs in de commissie Sociaal.	15-05-2018	Opdracht-geverschap Beleid (JW)	De evaluatie is in 2019 onderdeel van het proces om te komen tot een nieuwe visie op cultuur (zie programma 'Cultuur is van iedereen').	

2.	N.a.v. ingetrokken motie M-18-28 / Voorstel meer biodiversiteit in het landschap	06-11-2018	Gebiedsteam (HH)	Eerste kwartaal 2021 Wordt meegenomen in het op te stellen biodiversiteits-plan.	
3.	Bij begroting inzicht geven in de opbouw van de ombuigingen op de organisatie	08-07-2020 (PPN21)	Bedrijfsvoering	Begroting 2021 (nov. 2020)	
4.	Bij gemeente Bronckhorst nagaan hoe compensatie OZB verenigingen daar opgelost is.	08-07-2020 (PPN21)	Opdrachtgever-schap beleid (JW)	September 2020	Afgehandeld met raadsbrief 30-10-2020.
5.	De gemeenteraad wordt meegenomen bij de stappen die leiden tot de aanbesteding jeugdzorg. Besluitvorming door de gemeenteraad vindt plaats voordat het proces in de markt wordt gezet.	08-07-2020 (PPN21)	Opdrachtgeversc hap beleid (EW)	Vóórdat inkoopproces in de markt wordt gezet.	
6.	Geen zienswijzen op de verklaring van geen bedenkingen dan komt het college terug bij de raad over het ontwerp-besluit Walemaatweg 2	13-10-2020	Team Dienstverlening Omgeving B (HH)	Eerste kwartaal 2021	
7.	Uitvoering Motie vreemd aan de agenda M-20-21 over gratis mondkapjes	15-10-2020	Team opdrachtgevers (EW)	Direct	1-11-2020 Herbruikbare mondkapjes zijn geleverd en uitgedeeld (bij de Voedselbank, bij Interbeek voor statushouders en bij de bilbliotheken) en komen te liggen in de publiekswinkel van het gemeentehuis. Berichtgeving via social media en BerkelBericht.

Raadsvergadering

Dossiernummer	2472
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 november 2020
Agendapunt	7
Omschrijving	Hamerstuk / Evaluatie Ondernemersfonds Berkelland

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	24 november 2020

Voorgesteld besluit

Besluit

tot continueren van de reclamebelasting in de aangewezen gebieden, op basis van de uitkomsten van de evaluatie van het Ondernemersfonds 2018-2020;
de reclamebelasting niet verder uitrollen over de gemeente Berkelland, enkel de aangewezen gebieden handhaven.

gemeente Berkelland

Zaaknummer : 170742

Raadsvergadering : 24 november 2020

Onderwerp : Evaluatie Ondernemersfonds Berkelland

Collegevergadering : 13 oktober 2020
Portefeuillehouder : G.J. Teselink
Steller : S. Tankink tel: : 0545-250 226

Te nemen besluit:

1. Continueren van het heffen van reclamebelasting voor het Ondernemersfonds in de aangewezen gebieden, op basis van de uitkomsten van de evaluatie van het Ondernemersfonds 2018-2020
2. Het heffen van reclamebelasting niet verder uitrollen over de gemeente Berkelland dan de onder besluit 1 aangewezen gebieden

Waarom dit voorstel en wat is het effect

In juli 2017 heeft Platform Berkelland de gemeenteraad verzocht om reclamebelasting in te voeren in de daarvoor aangewezen gebieden (centra en bedrijventerreinen). Met de invoering van deze reclamebelasting is het mogelijk gemaakt om een ondernemersfonds op te zetten waarmee de slagkracht van de ondernemers is vergroot zodat ze zelf collectieve projecten kunnen stimuleren en/of uitvoeren. Daarnaast wordt free-riders (gratis meelift) gedrag grotendeels teruggedrongen, waardoor bijna alle ondernemers in de genoemde/aangewezen gebieden bijdragen in de kosten van gezamenlijke projecten.

Inmiddels is het ondernemersfonds een aantal jaar in werking. In dit voorstel wordt een korte evaluatie gegeven van de afgelopen jaren. Daarnaast wordt ingegaan op de effecten van een mogelijke uitrol van reclamebelasting over de gehele gemeente Berkelland.

Argumentatie:

1.1. Op basis van voorgaande jaren heeft er een uitgebreide evaluatie plaats gevonden met de Stichting Ondernemersfonds Berkelland. De stichting heeft daarbij input gekregen van de verschillende ondernemersverenigingen van zowel de centra als de bedrijventerreinen. Alle ondernemersverenigingen hebben aangegeven het huidige ondernemersfonds voort te willen zetten.

1.2. Een gemeentebreed ondernemersfonds (van de vier grote kernen) biedt een structurele financiële positie voor het bedrijfsleven in de gemeente Berkelland. Hiermee worden activiteiten en maatregelen in het algemeen belang van ondernemers in gang gezet die anders niet georganiseerd zouden worden. Het stimuleert ondernemers om zich te organiseren en sluit het risico op ‘free-riders gedrag’ grotendeels uit. Verder is het ondernemersfonds een goed middel om de organisatiegraad, de belangenbehartiging en de lobbykracht van ondernemers te versterken en hun verantwoordelijkheid voor de bedrijfsomgeving vorm te geven. Feitelijk gaat het om een nieuwe vorm van een gezamenlijk, collectief lokaal ondernemerschap. Uiteindelijk dragen de gezamenlijke bestedingen van de ondernemers bij aan het vestigingsklimaat en economische ontwikkeling in de gemeente en daarmee versterkt het de leefbaarheid van de gehele gemeente.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen
0

1.3. Het eerste jaar (2018) was een opstart/pilot jaar. De uiteindelijke opbrengsten, in vergelijking met de ramingen, vielen tegen vanwege een onvolledige opname van het aantal belastbare objecten, het aantal bezwaren en een verschil tussen de bruto-netto opbrengst.
Na afloop van dit eerste jaar heeft er een uitgebreide evaluatie plaatsgevonden tussen de Stichting Ondernemersfonds Berkelland, het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente) en de gemeente Berkelland. De kinderziektes zijn hierdoor achterhaald en inmiddels loopt het ondernemersfonds zoals het oorspronkelijk de bedoeling was (zie toelichting voor de evaluatie per jaar).

2.1 Met de evaluatie van het huidige ondernemersfonds, ingevoerd in acht aangewezen gebieden, is ook gesproken over een mogelijk uitrol van de reclamebelasting over de gehele gemeente. Dit zou betekenen dat er reclamebelasting wordt geheven over alle onroerende zaken die een openbare aankondiging hebben, die zichtbaar is vanaf de openbare weg. Woonwijken (bedrijf aan huis) en het buitengebied (agrariërs) zullen dan, tweemaal per jaar, gecontroleerd moeten worden op de aanwezigheid van een openbare aankondiging.

Bovenstaande uitrol is uitvoerig besproken met de Stichting Ondernemersfonds Berkelland (in samenwerking met het GBTwente). De Stichting heeft aangegeven geen meerwaarde te zien in een dergelijke uitrol (zie onderstaande argumenten).

2.2 Reclamebelasting is juridisch alleen houdbaar wanneer duidelijk gemaakt kan worden wat er met de opgehaalde gelden wordt gedaan (collectief) en hoe dit ten goede komt aan het bedrijf dat deze belasting betaalt. Voor de ondernemers in de centra of op de bedrijventerreinen (specifieke gebieden) worden bepaalde zaken geregeld zoals: evenementen, het keurmerk veilig ondernemen (KVO), informatiebijeenkomsten ed., georganiseerd door Platform Berkelland of de plaatselijke ondernemersvereniging (=profijtbeginsel) Voor de bedrijven aan huis of de agrariërs wordt dit niet (specifiek) gedaan. Juridisch gezien is het dan ook moeilijk houdbaar om hier wel reclamebelasting te heffen. Daarnaast zijn deze partijen onvoldoende georganiseerd waardoor de opgehaalde gelden niet, naar rato, terug kunnen vloeien naar deze bedrijven.

2.3 De meeropbrengsten wegen niet op tegen de (perceptie) kosten. Dit is in beeld gebracht door een steekproef in zowel een woonwijk (Eibergen) als in een gedeelte van het buitengebied (Borculo). Zie de bijlage voor de uitkomsten van de steekproef. Juridisch gezien dient er minimaal tweemaal per jaar een schouw uitgevoerd te worden waarbij alle objecten binnen het aangegeven gebied gecontroleerd en geregistreerd dienen te worden op het wel of niet voeren van een openbare aankondiging.

2.4 De verwachting is dat veel ondernemers in de woonwijk of het buitengebied de reclame zullen verwijderen wanneer ze hiervoor moeten betalen. Daarnaast moet elke vorm van reclame belast worden dus ook de (tijdelijke) bordjes met ‘eieren te koop’ of een bordje met de familienaam erop. Hier is juridisch gezien geen onderscheid in te maken binnen de reclamebelasting.

Kanttekeningen en risico’s
N.v.t.

Financiën
De kosten van het innen van de reclamebelasting worden gedekt door de inkomsten.

Initiatief, participatie en rol gemeente
Zowel de oprichting als de voortzetting van het Ondernemersfonds is een initiatief van Stichting Ondernemersfonds Berkelland. De gemeente heeft een controlerende (begroting en evaluatie) en administratieve (financieel) rol. De afspraken hierover met Stichting Ondernemersfonds liggen vast in een convenant. Dit convenant zal waar nodig worden aangepast en vervolgens verlengd worden.

Planning en evaluatie
Er is op structurele basis contact met alle betrokken partijen over de werking van de reclamebelasting in het kader van het ondernemersfonds. Hier zijn afspraken over gemaakt in het convenant.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

gemeente Berkelland

Raadsvergadering : 24 november 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 oktober 2020;

b e s l u i t :

tot continueren van de reclamebelasting in de aangewezen gebieden, op basis van de uitkomsten van de evaluatie van het Ondernemersfonds 2018-2020;
de reclamebelasting niet verder uitrollen over de gemeente Berkelland, enkel de aangewezen gebieden handhaven

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
24 november 2020

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp **:** Evaluatie Ondernemersfonds Berkelland

Zowel in 2018 als in 2019 hebben er verschillende evaluatie momenten plaatsgevonden met Stichting Ondernemersfonds Berkelland en GBTwente. Omdat er voor de invoering van het ondernemersfonds al een heel traject is gelopen wordt dit eerst kort besproken. Daarna zal in worden gegaan op de conclusies uit de evaluaties.

Traject voorafgaand aan de invoering van de reclamebelasting

In 2016 is er vanuit de ondernemers een plan neergelegd bij de gemeente om een ondernemersfonds te introduceren, zodat vanuit dit fonds diverse activiteiten gefinancierd kunnen worden. Om dit fonds te voorzien van budget is gekeken naar diverse mogelijkheden. Daarbij is gekeken naar een opslag op het OZB tarief (voor gebruikers van niet-woningen), de invoering van een BIZ-belasting of invoering van reclamebelasting. Daarnaast is ook gekeken naar de mogelijkheden voor een privaatrechtelijke variant, met andere woorden, het versturen van een nota naar de betrokken ondernemers.

Er is gekozen voor de invoering van reclamebelasting. Reden daarvoor was dat er in het kader van de BIZ (bedrijven investerings zone) alleen een specifiek gebied aangewezen kon worden. Opslag op de OZB tarieven leidde tot een aanzienlijke tariefsverhoging. Het juridisch afdwingen van het betalen van een nota bleek lastig voor de ondernemersverenigingen. In eerste instantie was het doel om reclamebelasting voor de gehele gemeente in te voeren. In overleg met Platform Berkelland en de portefeuillehouder is er uiteindelijk aan het college van B&W voorgesteld om te beginnen met onderstaand afgebakend gebied:

Industriegebied:	Centra:
Borculo	Borculo
Eibergen	Eibergen
Neede	Neede
Ruurlo	Ruurlo

Deze gebieden zijn door de ondernemers in samenwerking met de gemeente vastgesteld.

In hetzelfde jaar heeft Platform Berkelland aan bureau Legitiem opdracht gegeven voor een inventarisatie van de WOZ-objecten waarvan aankondigingen vanaf de openbare weg zichtbaar is, in kaart te brengen. Vanwege de kwaliteit van het, in eerste instantie, aangeleverde bestand heeft er nog een tweede inventarisatie plaats moeten vinden.

Op basis van de uitkomsten van het draagvlakonderzoek en met het oog op de grote collectieve belangen hebben alle ondernemers- en bedrijvenparkverenigingen ingestemd met de invoering van het ondernemersfonds.

In 2017 is er vervolgens besloten om de reclamebelasting per 1 januari 2018 in te voeren. Er is een verordening aan het college van B&W en de gemeenteraad voorgelegd (en deze is ook vastgesteld). Vervolgens is er een convenant gesloten tussen de gemeente en Stichting Ondernemersfonds Berkelland. Hierin zijn afspraken gemaakt over onder andere: de betaling, begroting, prestatieafspraken en de evaluatie. Daarnaast worden er elk jaar afspraken gemaakt over de tarieven voor zowel de centra als de bedrijventerreinen.

In diezelfde periode is GBTwente gestart met het verwerken van de in 2016 geïnventariseerde lijst van Legitiem en enkele mutaties die door de

ondernemersvereniging zijn aangeleverd. In overleg is er niet voor gekozen om nogmaals een inventarisatie c.q. controle op de kwaliteit van de bestanden uit te voeren. Op het moment dat de aanslagen verzonden werden, was het bestand circa twee jaar oud.

Afgesproken is, in overleg met de gemeente, het GBTwente, Stichting Ondernemersfonds Berkelland en de verschillende ondernemersverenigingen, dat de ondernemers verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van de (aangeleverde) data. Op deze manier konden de perceptiekosten zo laag mogelijk gehouden worden. Mutaties van nieuwe en vertrekkende ondernemers of aangebrachte c.q. verwijderde openbare aankondigingen worden door de voorzitters van de ondernemersverenigingen aan GBTwente aangeleverd. De structurele perceptiekosten komen met deze constructie op € 10.000, - per jaar.

Op basis van de aangeleverde data van Legitiem is er uitgegaan van een bruto-opbrengst van € 200.000, - voor 2018. Voor de netto-opbrengst moeten de perceptiekosten hier nog van af worden getrokken. De overgebleven gelden vloeien vervolgens, na aftrek van een bijdrage aan het Platform en IKB, naar rato, weer terug naar de verschillende ondernemersverenigingen.

Conclusies evaluatie 2018:
Met dagtekening 28 februari 2018 is de (combi-)aanslag reclamebelasting opgelegd aan 741 WOZ-objecten en is er tegen 180 aanslagen (30%) (gegrond) bezwaar ingediend. De voornaamste redenen voor het bezwaar waren: ligging buiten het reclamegebied, leegstand (geen gebruiker) en geen reclame-uiting aanwezig.

Op basis van de feiten die zich in de periode van 2016 t/m 2018 hebben voorgedaan (vanaf het moment van voorbereiding tot het eerste jaar van aanslagoplegging), zien we dat er een aantal zaken goed gegaan zijn, maar ook een aantal zaken beter kunnen. Deze hebben we op een rijtje gezet:

Wat ging er goed:
De verordening is tijdig vastgesteld en de aanslagen zijn volgens planning verzonden en gecombineerd met de overige heffingen. Daarnaast zijn er geen formele klachten binnengekomen over de reclamebelasting of de gehanteerde werkwijze.

De samenwerking tussen de gemeente, GBTwente, Stichting Ondernemersfonds Berkelland en de voorzitters van de verschillende ondernemersverenigingen wordt als positief ervaren. De overleggen zijn constructief en de voorzitters van de ondernemersverenigingen zijn goed benaderbaar voor vragen.

Wat kan er nog verbeterd worden of hebben we al verbeterd:
De doorlooptijd tussen de voorbereidingen en de werkelijke invoering heeft de nodige tijd gekost, vanwege het creëren van het benodigde draagvlak en het toetsen hiervan. Hierdoor waren de verzamelde data (inventarisatie) en de aanslagen die zijn opgelegd verouderd, waardoor er onnodig veel bezwaren binnen zijn gekomen. Dit heeft ook gevolgen gehad voor de geschatte bruto-opbrengst (€200.000,-).

Er moet duidelijk aangegeven worden dat er een wezenlijk verschil kan zitten tussen de bruto- en netto- en af te dragen opbrengsten. Dit was onvoldoende duidelijk wat heeft geresulteerd in een verkeerd verwachtingsmanagement. In de toekomst moet dit beter zodat alle partijen (Stichting Ondernemersfonds Berkelland, Platform Berkelland en de ondernemersverenigingen) weten waar ze aan toe zijn.

De ondernemersverenigingen zijn verantwoordelijk voor de mutaties die in de loop van het jaar in de verschillende gebieden plaatsvinden. Daarmee zijn ze ook indirect verantwoordelijk voor de kwaliteit van de data, die als input dient voor de op te leggen

reclamebelasting/aanslagen. In de praktijk blijkt dat het doorgeven van mutaties niet door alle ondernemersverenigingen even consequent/volledig wordt gedaan. Dit heeft met name te maken met de vele tijd die hiermee gemoeid gaat. Het gevolg is dat de perceptiekosten die bespaard worden door de controles op deze manier uit te voeren, niet opwegen tegen de kosten voor de extra bezwaren die dit tot gevolg heeft gehad. Daarnaast is de aanslagoplegging 2019 onder onnodige druk komen te staan, omdat de mutaties alleen aan het einde van het jaar zijn aangeleverd (in de meeste gevallen). De planning was om dit gedurende het jaar meerdere keren te doen.

Op basis van bovenstaande is daarom besloten om GBTwente volledig verantwoordelijk te laten zijn voor de kwaliteit en tijdigheid van de aanlevering van bestanden en de aanslagoplegging. Dit sluit aan bij de taak die GBTwente als heffingsambtenaar van de gemeente heeft gekregen. De toename in perceptiekosten is te overzien en de kans op (extra) bezwaren neemt hiermee af (vanwege de continuïteit en zekerheid van de controles).

Richting de ondernemers is het belangrijk om goed, tijdig en volledig te communiceren, waardoor ze gedurende het gehele traject worden meegenomen. Een belangrijk onderdeel hiervan is een duidelijk inzicht te geven in de opbrengsten per kern, gesplitst in centrum en bedrijventerrein. Op dit moment is hier geen duidelijk onderscheid in gemaakt. Dit maakt het terugvloeien van de gelden, naar rato, erg lastig.

Verbeterpunten samengevat:

- GBTwente wordt verantwoordelijk voor de controles (inventarisatie) op de aanwezigheid van openbare aankondigingen in de aangewezen gebieden
- Het verschil tussen bruto – netto moet duidelijker aan worden gegeven
- Naast een overzicht van de opbrengsten gemeente breed, worden de opbrengsten per kern (zowel centra als bedrijventerrein) ook gespecificeerd.

Conclusies evaluatie 2019:
Bovenstaande verbeterpunten uit 2018 zijn toegepast in 2019.

In 2019 is de (combi-)aanslag reclamebelasting opgelegd aan 671 WOZ-objecten en is er tegen 76 aanslagen (gegrond) bezwaar ingediend. In vergelijking met 2018 is dit aantal relatief laag, maar gezien het tweede jaar van de reclamebelasting viel het aantal bezwaren toch tegen. Een percentage van ruim 11% bezwaren is behoorlijk hoog. Daarom is het GBTwente gevraagd om deze bezwaren verder te specificeren.

Hierbij kan onderscheid worden gemaakt in twee uitspraken:

- **Verminderen;** betekent dat de WOZ-waarde is aangepast of dat de gebruiker slechts een gedeelte van het jaar in het bedrijfspand heeft gezeten, of dat de reclame in de loop van het jaar is verwijderd;
- **Vernietigen;** betekent dat de verkeerde gebruiker is aangeslagen of de reclame al voor het begin van het jaar was verwijderd.

Het grootste deel van de aanslagen waar gegrond bezwaar tegen in is gediend gaat om vernietiging, het gaat hier om 49 aanslagen die na bezwaar zijn vernietigd. Daarom is met name dit verder onderzocht. Hier is het volgende uitgekomen:

Van de vernietigde aanslagen na bezwaar zijn 25 aanslagen weer opgelegd (nu aan de goede gebruiker of er hangt toch weer reclame). Zes aanslagen zijn gedeeltelijk weer

opgelegd (bijvoorbeeld door tijdelijke leegstand) en de overige 18 aanslagen zijn niet meer opgelegd (niet in gebied of reclame verwijderd).

Geconcludeerd kan worden dat er veel minder bezwaren zijn ingediend dan het eerste jaar. In verhouding zijn er nog steeds veel bezwaren geweest tegen de heffing van reclamebelasting, echter zijn deze nu om andere redenen ingediend. De belangrijkste reden was namelijk het belasten van de (on)juiste gebruiker van het bedrijfspand. Deze zijn ook in de toekomst door onvolledige kwaliteit van de gegevens en het niet geautomatiseerd kunnen koppelen van de gegevens van de Kamer van Koophandel niet allemaal te voorkomen.

Wel is geconstateerd dat er vooraf meer onderzoek moet komen naar de juiste gebruiker. De buitendienst van het GBTwente heeft hier een rol in. Hiervoor zijn dan ook procesaanpassingen doorgevoerd waardoor de verwachting is dat het aantal zal afnemen.

Evaluatie 2020 (gedeeltelijk):
Met de ervaringen uit voorgaande jaren en de al doorgevoerde verbeteringen zou 2020 het jaar moeten worden zonder verrassingen. Echter heeft de coronacrisis ervoor gezorgd dat 2020 een jaar wordt met wellicht meer uitdagingen dan de jaren ervoor.

Omdat er uitstel van betaling is verleend aan o.a. ondernemers van de gemeentelijke belastingen heeft dit ook gevolgen voor de reclamebelasting. Daarom is er in overleg met de Stichting Ondernemersfonds afspraken gemaakt over uitbetaling van de (opgehaalde) gelden. Hiermee verschilt dit jaar van voorgaande jaren omdat hiervoor uit werd gegaan van een standaard voorschot, verdeeld over 3 termijnen. Vanwege de coronacrisis en uitstel van betaling hebben we de afspraak gemaakt om de daadwerkelijk binnen gekomen gelden uit te betalen aan Stichting Ondernemersfonds. We houden hierbij wel vast aan de drie aangegeven termijnen.

Deze constructie werkt tot nu toe prima. Er is een open en constructief gesprek tussen de gemeente, het GBTwente en de Stichting Ondernemersfonds. Dit heeft uiteraard ook te maken met het feit dat de ondernemersverenigingen en het Platform minder kosten hebben i.v.m. het niet kunnen organiseren van evenementen ed.

Uitkomsten steekproef voor mogelijke uitrol reclamebelasting

Zie bijlage.

GBTwente

Evaluatie steekproef reclamebelasting

Aan	Liesbeth Oudenampsen – Wenninkmeule, regiefunctionaris Belastingen gemeente Berkelland
Van	Maartje Hooijmans, strategisch adviseur GBTwente
Datum	30 September 2020
Onderwerp	Steekproef reclamebelasting gemeente Berkelland

Inleiding

In 2018 heeft de gemeente Berkelland reclamebelasting ingevoerd in het centrum en op de bedrijventerreinen van Borculo, Eibergen, Neede en Ruurlo. Vanwege de relatief hoge concentratie van objecten met een reclame-uiting, is er destijds voor gekozen om alleen hier reclamebelasting in te voeren.
De gemeente heeft GBTwente verzocht een steekproef uit te voeren in twee gebieden waar geen reclamebelasting wordt geheven, om te kijken of daar reclame-uitingen aanwezig zijn. Invoering in de huidige gebieden is op basis van een pilot gedaan, die na een periode geëvalueerd zou worden.
Het idee is om op basis van de uitgevoerde steekproef te beoordelen of reclamebelasting in de gehele gemeente ingevoerd kan worden. Hierbij zijn in overleg met de gemeente twee gebieden, bestaande uit een woongebied en een buitengebied geselecteerd, die een representatief beeld van de gehele gemeente vormen.

Aantallen en verdeling

De steekproef is uitgevoerd in twee gebieden, bestaande uit de wijken 730, 734, 744, 749 en 760 in Borculo, Eibergen en Ruurlo en heeft betrekking op 1.356 objecten. Deze objecten zijn verdeeld in 4 categorieën, te weten: agrarisch, courant (met name winkels, kantoor- en bedrijfspanden en horeca), incourant (onder andere sportaccommodaties, zorg, buurthuizen, culturele objecten, onderwijs) en wonen. De verdeling van de objecten is als volgt:

Type object	Borculo	Eibergen	Ruurlo	Totaal
Agrarisch	34	0	2	36
Courant	9	3	0	12
Incourant	20	2	0	22
Wonen	148	1.135	3	1.286
Totaal	211	1.140	5	1.356

Van al deze objecten is een adres bekend, maar de resultaten worden in het kader van de AVG anoniem gedeeld met de gemeente. Het aantal objecten waar een reclame-uiting is geconstateerd, is als volgt:

Type object	Borculo	Eibergen	Ruurlo	Totaal
Agrarisch	5	0	0	5
Courant	5	2	0	7
Incourant	4	1	0	5
Wonen	8	18	1	27
Totaal	22	21	1	44

Bovenstaande tabel laat zien dat er bijvoorbeeld bij 8 woningen in Borculo een reclame-uiting is geconstateerd. Bij de overige 140 woningen (= 148 – 8) in Borculo is geen reclame-uiting geconstateerd. De gegevens zijn verticaal getoond per kern en horizontaal per type vastgoed. Van alle 1.356 gecontroleerde objecten, is bij 44 objecten in september 2020 een reclame-uiting geconstateerd.

In verhouding zien we het volgende, waarbij het totaal tegen elkaar is afgezet:

Type object	Totaal
Agrarisch	13,9%
Courant	58,3%
Incourant	22,7%
Wonen	2,1%
Totaal	3,2%

Bovenstaande tabel laat zien dat er bijvoorbeeld bij 2,1% van de woningen een reclame-uiting is geconstateerd. Bij de overige 97,9% van de woningen die in de steekproef waren betrokken, is geen reclame-uiting aanwezig. Van alle 1.356 gecontroleerde objecten, is bij 3,2% in september 2020 een reclame-uiting geconstateerd.

Uitgangspunten voor (mogelijke) opbrengstprognose

Met de gemeente zijn onderstaande uitgangspunten afgesproken, op basis waarvan GBTwente een mogelijke opbrengstprognose probeert in te schatten als reclamebelasting in de gehele gemeente wordt ingevoerd, op basis van de resultaten van de steekproef.

- De objecten die in de steekproef zijn beoordeeld, worden verdeeld in de categorieën agrarisch, courant, incourant en woningen. Met courant worden objecten bedoeld zoals winkels, kantoor- en bedrijfspanden en horeca. Met incourant worden objecten bedoeld zoals sportaccommodaties, zorg, buurthuizen, culturele objecten, onderwijs maar ook trafo's;
- De resultaten van de steekproef worden gebruikt om een voorzichtige inschatting te maken van de mogelijk aanwezige reclame-uitingen bij de andere, niet-gecontroleerde objecten. In de steekproef zijn 1.356 objecten meegenomen (= ca. 6% van het totaal aantal objecten). Hierbij is specifiek voor deze twee gebieden gekozen omdat deze een representatief beeld geven van de gemeente en de gegevens van de steekproef op die manier ook gebruikt kunnen worden voor de andere, niet-gecontroleerde objecten (= overige ca. 94% van het totaal aantal objecten);
- Op basis van de WOZ-gegevens heeft GBTwente inzage in het aantal objecten in de gemeente en zijn alle objecten te verdelen in de genoemde 4 categorieën;
- Van de gecontroleerde objecten is een WOZ-waarde van belastingjaar 2020 bekend of indien nog niet bekend, een WOZ-waarde van 2019. GBTwente mag uitgaan van een gemiddelde WOZ-waarde van de gecontroleerde objecten, omdat vooraf niet met zekerheid te zeggen is welke (niet-gecontroleerde) objecten wel of geen reclame-uiting zal hebben;
- GBTwente kan vooraf geen inschatting maken van het aantal reclame-uitingen dat verwijderd wordt, als reclamebelasting ingevoerd wordt. De reden van het verwijderen kan divers zijn (bijvoorbeeld het stoppen van een onderneming, maar ook het "uit protest" verwijderen omdat een ondernemer geen reclamebelasting wil betalen). GBTwente adviseert de gemeente wel om rekening te houden met reclame-uitingen die verwijderd worden;
- Reclamebelasting wordt geheven van zowel woningen als niet-woningen (agrarisch, courant en incourant). Voor woningen geldt echter alleen het starttarief, voor niet-woningen geldt ook de opslag als percentage van de WOZ-waarde. Dit uitgangspunt mag ook aangehouden worden voor de opbrengstprognose als reclamebelasting in de gehele gemeente wordt ingevoerd;
- In de verordening zijn in artikel 11 een aantal vrijstellingen opgenomen. Deze worden bij de definitieve aanslagoplegging meegenomen, maar zijn in deze steekproef buiten beschouwing gelaten;
- Reclamebelasting is op dit moment ingevoerd in verschillende gebieden. In 2020 is per gebied een starttarief bepaald, een opslag van 0,05% van de WOZ-waarde en een maximumbedrag. Deze gegevens staan in kolom 2 t/m 5 van onderstaande tabel. Op dit moment is niet duidelijk of en zo ja, hoe het gebied ingedeeld zal worden als er reclamebelasting in de gehele gemeente wordt ingevoerd. Om die reden mag GBTwente bij het bepalen van een mogelijke opbrengstprognose (in 2021) uitgaan van de volgende gegevens (van 2020) zoals vermeld in kolom 6 van onderstaande tabel:

Gebied	Ruurlo + Borculo centrum	Neede + Eibergen centrum	Ruurlo bedrijven-terrein	Overige bedrijven-terreinen	Gemiddelde overige gebieden
Starttarief in €	250	175	200	125	187,50
Opslag WOZ-waarde	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%
Maximale heffing in €	650	450	650	450	550

De tarieven voor 2021 zijn nog niet bekend en kunnen mogelijk afwijken van de tarieven van 2020.

Advies met betrekking tot haalbaarheid

Op dit moment kent de verordening reclamebelasting Berkelland twee gebieden, namelijk: de centrumgebieden en de industriegebieden in de vier grote kernen. Bij de invoering van de reclamebelasting is gekozen voor het terug laten vloeien van de opbrengsten naar het ondernemersfonds. Deze constructie is mogelijk omdat het ondernemersfonds de opbrengsten besteedt aan activiteiten en voorzieningen in dat specifieke gebied (= profijtbeginsel).
Als de gemeenteraad besluit reclamebelasting in te voeren in het buitengebied van de gemeente (dus buiten de nu al aangewezen gebieden) en de gemeente zou hiervoor dezelfde constructie hanteren als in het huidige gebied (de opbrengst terug laten vloeien naar een ondernemersfonds) dan moet er:

1. Een ondernemersfonds zijn voor het buitengebied. Dit mag ook het huidige ondernemersfonds zijn;
2. Het ondernemersfonds moet de opbrengst besteden aan activiteiten en voorzieningen;
3. De belastingplichtigen moeten ook profijt hebben van deze activiteiten en voorzieningen.

Met name punt 3 lijkt GBTwente nauwelijks uitvoerbaar, aangezien het bijna onmogelijk is om een ieder die belastingplichtig is in het buitengebied, te laten profiteren van de activiteiten en voorzieningen.

Als de gemeenteraad besluit reclamebelasting in te voeren in het buitengebied van de gemeente (dus buiten de nu al aangewezen gebieden) en er zou besloten worden dat (enkel) voor deze gebieden de opbrengst naar de algemene middelen van de gemeente gaat, dan ziet GBTwente de volgende struikelblokken:

- In strijd met het gelijkheidsbeginsel: bij het centrum- en industriegebied heeft de belastingplichtige profijt van het betalen van reclamebelasting. De opbrengst wordt immers weer besteed aan activiteiten en voorzieningen in dat specifieke gebied. In het buitengebied is er geen sprake van profijt, aangezien het geld daar teruggaat naar de algemene middelen. De belastingplichtigen zien er niet (direct) iets van terug.
- Geen of onvoldoende draagvlak: zoals hierboven al aangegeven, hebben de belastingplichtigen in het buitengebied geen profijt van het betalen van reclamebelasting. Daarom zal er nauwelijks draagvlak zijn.
- Veel bezwaren: geen of onvoldoende draagvlak betekent meestal veel bezwaren en daarmee extra uitvoeringskosten.

Het vrijstellen van (bijvoorbeeld) boerenbedrijven die eieren of aardappels verkopen, is niet goed uit te voeren. Vrijstellingen moeten objectief zijn en een dergelijke vrijstelling is dat niet. Want waarom wordt een boer vrijgesteld terwijl de thuiskapper die in de woning naast de boerderij zijn bedrijf heeft, niet vrijgesteld? Er is immers in beide situaties sprake van detailhandel. Ook het vrijstellen op basis van de hoogte van de omzet is niet toegestaan.

“Uitrol” van de resultaten van de steekproef over de gehele gemeente

De gemeente Berkelland telt in totaal 22.831 objecten. Om een goed beeld te krijgen van de verdeling van het aantal objecten in de gehele gemeente Berkelland, zijn de gegevens van alle objecten verdeeld in de categorieën agrarisch, courant, incourant en wonen.
Bij het verzamelen van deze gegevens is geconstateerd dat er in totaal 525 trafo’s en hoogspanningsmasten in de categorie incourant vallen. GBTwente acht het niet waarschijnlijk dat er bij deze objecten sprake is van een reclame-uiting. Deze objecten zijn daarom buiten beschouwing gelaten. Op deze manier kunnen we een reëler beeld geven.

In de steekproef zijn geen ongebouwde percelen meegenomen en in de heffing in de huidige gebieden zijn slechts 2 ongebouwde percelen gelegen. Na overleg met de gemeente is besloten om ook deze 734 objecten buiten beschouwing te laten in de evaluatie.
Daarnaast is geconstateerd dat er 522 parkeerplaatsen, (losse) garageboxen en bergingen zijn, waarvan GBTwente het niet aannemelijk acht dat er bij deze objecten sprake is van een reclame-uiting. Na overleg met de gemeente is besloten om ook deze objecten buiten beschouwing te laten in de evaluatie.
Tot slot worden alle objecten in de acht bestaande reclamegebieden buiten beschouwing gelaten in de evaluatie. In deze gebieden worden reclame-uitingen al gecontroleerd.

Bestaand reclamegebied
Zoals eerder al aangegeven, heeft de gemeente al reclamebelasting in acht gebieden, namelijk vier bedrijventerreinen en vier centra. In totaal worden hiervoor 638 aanslagbiljetten verstuurd. Reclamebelasting wordt alleen geheven als er een reclame-uiting wordt geconstateerd. De gebieden waar de controles worden uitgevoerd, zijn echter groter en tellen meer objecten dan waar daadwerkelijk sprake is van een reclame-uiting. Met andere woorden: het aantal te controleren objecten in de gebieden waar mogelijk reclamebelasting geheven kan worden, is groter dan het aantal objecten waar daadwerkelijk een reclame-uiting wordt geconstateerd. In de evaluatie zijn alle te controleren objecten in de gebieden waar reclamebelasting wordt geheven, niet meegenomen. Zouden we alleen het aantal objecten niet meerekenen waar reclamebelasting wordt geheven, dan is er sprake van dubbeltelling en is de opbrengstprognose waarschijnlijk te hoog.

Type object	Aantal te controleren objecten	Aantal objecten met reclame-uiting	% objecten met reclame-uiting	Aantal aanslag-biljetten reclame
Agrarisch	4	0	0,0%	0
Courant	834	578	69,3%	578
Incourant	62	30	48,4%	30
Ongebouwd	2	1	50,0%	1
Wonen	655	29	4,4%	29
Totaal	1.557	638	41,0%	638

Aantal objecten betrokken in de evaluatie van de steekproef
Op basis van de hierboven genoemde aantallen en uitgangspunten, ziet u hieronder een overzicht van deze gegevens:

Type object	Aantal	In steekproef (ja / nee)	Aantal reeds te controleren objecten	Aantal in evaluatie meegenomen
Agrarisch	892	ja	4	888
Courant	1.153	ja	834	319
Incourant	951	ja	62	364
- waarvan trafo's en hoogspanningsmasten	525	nee	0	0
Ongebouwd	734	nee	2	0
Wonen	19.101	ja	655	17.924
- waarvan garageboxen en parkeerplaatsen	522	nee	0	0
Totaal	22.831		1.557	19.495

GBTwente

Bepaling van de opbrengstprognose

In de steekproef zijn reclame-uitingen geconstateerd die per type object in een percentage zijn uitgedrukt. Onderstaande tabel staat ook bovenaan pagina 2 van deze evaluatie:

Type object	Totaal
Agrarisch	13,9%
Courant	58,3%
Incourant	22,7%
Wonen	2,1%
Totaal	3,2%

Als we deze percentages afzetten tegen het aantal objecten dat in de evaluatie is meegenomen (19.495), mogen we aannemen dat bij onderstaand aantal objecten een reclame-uiting geconstateerd wordt. Om welke objecten dit precies zal gaan, is niet aan te geven.

Type object	Aantal in evaluatie meegenomen	Geconstateerd % reclame-uitingen in steekproef	Geraamd aantal te constateren reclame-uitingen
Agrarisch	888	13,9%	123
Courant	319	58,3%	186
Incourant	364	22,7%	83
Wonen	17.924	2,1%	376
Totaal	19.495	3,2%	768

GBTwente heeft van alle objecten het gemiddelde tarief voor reclamebelasting (zie “Uitgangspunten voor (mogelijke) opbrengstprognose”) afgezet tegen de huidige WOZ-waarde en rekening gehouden met het aantal geconstateerde reclame-uitingen in de steekproef.

Dit leidt tot de volgende, maximaal haalbare opbrengst (afgerond op € 1.000,-), als er geen reclame-uitingen worden verwijderd, de uitgangspunten inderdaad juist zijn geweest en WOZ-waarden niet verlaagd worden n.a.v. bezwaarschriften, waarbij door GBTwente is gerekend met de gemiddelde tarieven zoals vermeld op pagina 3 van deze evaluatie.

Type object	Maximale opbrengst-prognose
Agrarisch	46.000
Courant	55.000
Incourant	29.000
Wonen	70.000
Totaal	200.000

Uitvoeringskosten

Indien de gemeente besluit om reclamebelasting in het gehele gebied in te voeren, dan dient GBTwente hier éénmalig een aantal voorbereidende werkzaamheden voor uit te voeren. Deze kosten hebben bijvoorbeeld betrekking op de inrichting van de belastingapplicatie, het aanpassen van informatie op de website van GBTwente, het informeren van medewerkers (met name aan de frontoffice) en het opstellen van een nieuwe verordening.

Daarnaast dient er een initiële inventarisatie plaats te vinden van alle hierboven genoemde 19.495 objecten, waarbij alle objecten met een reclame-uiting ter plekke ook gefotografeerd worden. De gegevens die geconstateerd zijn, worden vervolgens verwerkt in de belastingapplicatie, waardoor er ook een aanslagbiljet verstuurd kan worden.
Er wordt voor alle objecten die voor het eerst een aanslag reclamebelasting moeten ontvangen, een separaat aanslagbiljet verstuurd. Naar verwachting gaat het hierbij om 768 objecten. Hierbij gaat het om het printen en versturen van de aanslagbiljetten, het verwerken van de ontvangsten, het verwerken van de mutaties en de afhandeling van bezwaarschriften, uitgaande van maximaal 5% bezwaren.

De totale kosten voor de aanslagoplegging, op basis van de huidige tarieven, bedragen (voor het nieuwe gebied):

- Voorbereidende werkzaamheden:	€ 3.500,-
- Initiële veldcontrole à € 6,- per object / 19.495 objecten:	€ 116.970,-
- Aanslagoplegging à € 36,45 / 768 biljetten:	€ 27.994,-
	(afgerond) € 148.500,-

Indien er sprake is van een dwangbevel worden bovenstaande kosten verhoogd met een bedrag van € 40,14 per verstuurd dwangbevel. Als tegen meer dan 5% van de opgelegde aanslagen een bezwaarschrift wordt ingediend, dan zullen deze bezwaarschriften op basis van nacalculatie in rekening worden gebracht tegen een uurtarief van € 78,50.

Na de opstartfase moeten er jaarlijks twee veldcontroles uitgevoerd worden en alle geconstateerde mutaties dienen verwerkt te worden. De kosten hiervan bedragen – voor alle objecten, inclusief de objecten in de huidige acht gebieden – € 9,50 per te controleren object per jaar. Als er inderdaad geen controle plaatsvindt van de trafo's en hoogspanningsmasten, ongebouwde percelen en parkeerplaatsen en garageboxen, dienen er jaarlijks 21.050 objecten gecontroleerd te worden. De totale kosten voor de controle, op basis van de huidige tarieven, bedragen vanaf 2021 (afgerond):

€ 200.000,-.

Nu is er geen sprake meer van voorbereidende werkzaamheden en kan de aanslagoplegging plaatsvinden via het combi-aanslagbiljet. Deze kosten komen neer op € 1,02 per aanslagregel en bedragen voor alle objecten (geraamde 768 objecten + bestaande 638 objecten) circa € 1.400,-.

Huidige opbrengst
In de begroting van 2020 gaat de gemeente uit van een opbrengst reclamebelasting van € 160.000,- in de in het centrum en op de bedrijventerreinen van Borculo, Eibergen, Neede en Ruurlo. Vanwege de relatief hoge concentratie reclame-uitingen in deze gebieden (zie "Bestaand reclamegebied" hierboven) liggen de perceptiekosten hier in verhouding lager, namelijk op ca. € 12.500,-.

Conclusie
GBTwente raadt de gemeente niet aan om reclamebelasting in het gehele gebied in te voeren, gelet op de risico's, te weten:
- Het ondernemersfonds moet de opbrengst besteden aan activiteiten en voorzieningen;
- De belastingplichtigen moeten ook profijt hebben van deze activiteiten en voorzieningen.

Dit laatste punt lijkt GBTwente nauwelijks uitvoerbaar, aangezien het bijna onmogelijk is om iedereen die belastingplichtig is in het buitengebied, te laten profiteren van de activiteiten en voorzieningen.

Daarnaast ziet GBTwente de volgende struikelblokken:
- Er moet een ondernemersfonds zijn voor het buitengebied. Dit fonds is er nu nog niet, maar mag eventueel ook het huidige ondernemersfonds zijn;
- In strijd met het gelijkheidsbeginsel: bij het centrum- en industriegebied heeft de belastingplichtige profijt van het betalen van reclamebelasting. De opbrengst wordt immers weer besteed aan

activiteiten en voorzieningen in dat specifieke gebied. In het buitengebied is er geen sprake van profijt, aangezien het geld daar teruggaat naar de algemene middelen. De belastingplichtigen zien er niet (direct) iets van terug.
- Geen of onvoldoende draagvlak omdat de belastingplichtigen in het buitengebied geen profijt van het betalen van reclamebelasting. Daarom zal er nauwelijks draagvlak zijn.
- Veel bezwaren: geen of onvoldoende draagvlak betekent meestal veel bezwaren en daarmee extra uitvoeringskosten.
- Het vrijstellen van (bijvoorbeeld) boerenbedrijven die eieren of aardappels verkopen, is niet goed uit te voeren.

Tot slot is het goed mogelijk dat ondernemers reclame-uitingen verwijderen, waardoor de aantallen waarmee nu gerekend is, uiteindelijk te hoog zijn ingeschat. Gelet op de (enigszins) beperkte opbrengsten in relatie tot de hoge uitvoeringskosten, is de opbrengst voor het ondernemersfonds gering. De gemeente Berkelland heeft de reclamebelasting destijds ingevoerd voor het ondernemersfonds en de verschillende ondernemersverenigingen. Met het invoeren van reclamebelasting in de gehele gemeente lijkt dit laatste uitganspunt nu niet haalbaar, aangezien er (nog) geen ondernemersfondsen en/of ondernemersverenigingen zijn opgericht in de overige gebieden.

Raadsvergadering

Dossiernummer	2468
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 november 2020
Agendapunt	8
Omschrijving	Hamerstuk / Tussenresultaat Samen aan het stuur

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	24 november 2020

Voorgesteld besluit

Besluit

1. Kennis te nemen van de rapportage Tussenresultaten Samen aan het stuur.
2. Op basis van de Samenvatting piketpalen en uitgangspunten uit het Tussenresultaat ‘Samen aan het stuur’ in te stemmenmet de wijze van dienstverlening.
3. Op basis van de Samenvatting piketpalen en uitgangspunten uit het Tussenresultaat ‘Samen aan het stuur’ in te stemmen met de basisprincipes van de organisatie en personeel van het werkleerbedrijf.
4. Op basis van de Samenvatting piketpalen en uitgangspunten uit het Tussenresultaat ‘Samen aan het stuur’ in te stemmen met de organisatorische aspecten, waaronder de governance (wijze van besturen), juridische organisatievorm, informatievoorziening en huisvesting.

gemeente Berkelland

Zaaknummer : 95360

Raadsvergadering : 24 november 2020

Onderwerp : Tussenresultaat Samen aan het stuur

Collegevergadering : 6 oktober 2020
Portefeuillehouder : G.J. Teselink
Steller : M. Lahdo tel: : 0545-250 215

Te nemen besluit:
1. Kennis te nemen van de rapportage Tussenresultaten Samen aan het stuur
2. Op basis van de Samenvatting piketpalen en uitgangspunten uit het Tussenresultaat 'Samen aan het stuur' in te stemmen met de wijze van dienstverlening.
3. Op basis van de Samenvatting piketpalen en uitgangspunten uit het Tussenresultaat 'Samen aan het stuur' in te stemmen met de basisprincipes van de organisatie en personeel van het werkleerbedrijf.
4. Op basis van de Samenvatting piketpalen en uitgangspunten uit het Tussenresultaat 'Samen aan het stuur' in te stemmen met de organisatorische aspecten, waaronder de governance (wijze van besturen), juridische organisatievorm, informatievoorziening en huisvesting.

Waarom dit voorstel en wat is het effect
Eind vorig jaar hebben de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk een besluit genomen in het kader van Samen aan stuur: één uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen binnen het sociaal domein. Hierbij is de keuze gemaakt om het model 2 uit het Radarrapport nader uit te werken. Met dit model zal de intake op het gebied van werk en inkomen weer bij de gemeente plaats vinden. Ook de uitvoering van minimaregelingen en schuldhulpverlening wordt geïntegreerd in de gemeentelijke loketten. In de gemeentelijke teams wordt met een integrale blik het vervolg voor de inwoner bepaald. Onderdeel hiervan is ook de ontwikkeling van SDOA en Werkbaan Oost tot een tweedelijns uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen.

In deze rapportage tonen wij het tussenresultaat dat besluitvorming aan u wordt voorgelegd. De uitgangspunten vormen de basis voor verdere uitwerking van het inrichtingsplan dat begin 2021 eveneens besluitvormend aan uw raad wordt voorgelegd. De portefeuillehouder Participatiewet heeft u daarnaast toegezegd u te zullen informeren en op de hoogte te houden.

Argumentatie:
1.1.Dit is conform opdracht die de gemeenteraad heeft gegeven om model twee uit het Radar rapport uit te werken.
De gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk hebben in 2019 het besluit genomen om model twee uit het Radar rapport Samen aan het stuur uit te werken. Model twee beschrijft SDOA als een tweede lijns-organisatie, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor de intake, er komt dus één integrale toegang voor het gehele sociale domein voor de inwoner. Ook komt de regie op SDOA nadrukkelijker bij de gemeenten. De piketpalen en uitgangspunten zoals verwoord in het voorliggende document Tussenresultaten Samen aan het stuur sluiten aan bij dit gekozen model.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen
0

2.1 *Er is draagvlak vanuit betrokken stakeholders met betrekking tot de geformuleerde piketpalen en uitgangspunten.*
Medewerkers vanuit alle betrokken organisaties zijn betrokken bij de uitwerking van de verschillende onderwerpen die uiteindelijk resulteren in een inrichtingsplan. Belangrijke aandachtspunten zoals aandacht voor cultuur, het meenemen van de medewerkers - vanuit de sociale teams gemeenten, SDOA en WBO - en het uitvragen van ervaringsdeskundigen worden meegenomen in de verdere implementatie. Vanuit de vertegenwoordiging vanuit de verschillende OR-en en OC´s is tevredenheid over de wijze waarop zij en de medewerkers worden meegenomen in het ontwikkelproces. We blijven scherp op goede communicatie met deze partijen.

2.2 Dit sluit aan bij de wens om de intake op het gebied van werk en inkomen bij de gemeente plaats te laten vinden.
De dienstverlening aan de inwoner rondom de Participatiewet vormt het hart van Samen aan het stuur. Tijdens de informatieve radenbijeenkomst op 1 juli 2020 is dan ook vooral ingezoomd op het dienstverleningsconcept. Het aanvragen van een uitkering in het kader van de Participatie en hulp bij begeleiding naar werk of school komen in de nieuwe werkwijze via de sociale teams van de gemeenten binnen. Ook aanvragen voor schuldhulpverlening of minimaregelingen komen in de nieuwe setting binnen bij de sociale teams. Op deze manier kunnen we een vraag van de inwoner meer integraal benaderen in verbinding met hulpvragen op het gebied van WMO en Jeugd.

3.1 Binnen het dienstverleningsconcept staat de klantroute centraal en is van invloed op de sturing en inrichting van de nieuwe organisatie.
Als de inwoner begeleiding nodig heeft naar werk of school, maken we gebruik van de dienstverlening en expertise van de nieuwe uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet. Dit werkleerbedrijf (een samenvoeging van Werkbaan Oost en Sociale Dienst Oost Achterhoek) is zo ingericht dat het voor de werkzoekende mogelijk is om simpel te switchen van activering naar werk en weer terug. Er is sprake van een nauwe samenwerking tussen de gemeenten en dit toekomstige werkleerbedrijf. Het werkleerbedrijf realiseert een passend en divers aanbod aan werkzaamheden, binnen maar ook vooral buiten het werkleerbedrijf. Hierbij wordt gebruik gemaakt van lokale werksettingen, dichtbij de inwoner.

4.1 De wijze van besturen komt tegemoet aan de gewenste regie vanuit de gemeente.
De wijze van besturen (=governance) wordt op een zodanige manier ingericht dat de deelnemende gemeenten in staat worden gesteld de gewenste regie uit te voeren. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor het kaderstellend beleid rondom de Participatiewet. Het werkleerbedrijf is verantwoordelijk voor het uitvoeringsbeleid.

4.2 Het Openbaar Lichaam (Gemeenschappelijke Regeling) als juridische samenwerkingsvorm heeft de voorkeur.
Wegens het politieke belang rondom uitvoering van de Participatiewet wordt gekozen voor een Openbaar Lichaam (GR). De bedoeling is de Gemeenschappelijke Regeling Sociale Dienst Oost Achterhoek van toepassing te verklaren op het nieuwe werkleerbedrijf.

4.3 Het dienstverleningsconcept is leidend bij de keuze van het huisvesting van het werkleerbedrijf.
De aanvraag (werk en inkomen, minimaregelingen, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening) vindt lokaal plaats binnen elk sociaal team van de deelnemende gemeente. De uitvoering van de Participatiewet vindt plaats binnen het werkleerbedrijf, waarbij wordt gewerkt volgens de principes van de doorgaande ontwikkellijn. Om deze reden kiezen we ervoor het werkleerbedrijf in één gebouw te huisvesten. Vanuit de visie heeft het de voorkeur de functies van werken/leren, inkomensvoorziening, werkgeversservicepunt en loopbaanplein op deze centrale locatie te huisvesten.

Kanttekeningen en risico's

a. *De gewenste formatie van het toekomstige werkleerbedrijf is niet in beeld.*
   In het tussenresultaat hanteren wij het uitgangspunt dat de formatie van de nieuwe uitvoeringsorganisatie niet hoger wordt dan de huidige formatie die nodig is voor de uitvoering van de Participatiewet en Wet sociale werkvoorziening, respectievelijk Sociale Dienst Oost Achterhoek en Werkbaan Oost. Om de gewenste formatie van het toekomstige werkleerbedrijf in kaart te brengen werken we vijf ontwikkelopdrachten uit. De uitkomsten van deze ontwikkelopdrachten leveren uiteindelijk een formatieplan op dat in het inrichtingsplan wordt opgenomen.

Financiën

In dit voorstel worden geen middelen gevraagd. In het tussenresultaat zijn de uitgangspunten rondom de dienstverlening, het personeel en organisatie van het werkleerbedrijf en de organisatorische aspecten van Samen aan het stuur helder gemaakt. Op basis van deze tussenresultaten gaat de projectgroep verder aan de slag met de uitwerking. De gewenste formatie, organisatorische aspecten en begroting Werkleerbedrijf zijn hierbij nog uit te werken onderdelen. Dit leidt tot een inrichtingsplan dat eind van het jaar wordt opgeleverd. Besluitvorming over dit inrichtingsplan staat in het eerste kwartaal van 2021 gepland.

VN-verdrag rechten van mensen met een beperking

Onze inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt worden in het nieuwe werkleerbedrijf bediend om het potentieel waarover zij beschikken, te verzilveren. De doorgaande ontwikkellijn stimuleert een doorontwikkeling van de doelgroep maar biedt tegelijkertijd ook de veiligheid om een stapje terug te zetten wanneer het niet lukt. Deze werkwijze stimuleert, ook personen met een beperking, zoveel mogelijk mee te doen aan de samenleving.

Initiatief, participatie en rol gemeente

De totstandkoming van het tussenresultaat is gerealiseerd door inzet van verschillende expertises en vertegenwoordigers van alle deelnemende partijen. Gedurende de totstandkoming van het inrichtingsplan worden belangrijke stakeholders zoals medewerkers, platform OR, cliëntenraden en raadsleden meegenomen. Op deze wijze wordt Samen aan het stuur gecoördineerd en afgestemd binnen de Oost Achterhoek in de daarvoor opgezette projectstructuur. De projectstructuur Samen aan het stuur functioneert in de fase van inrichting totdat definitieve besluitvorming in februari 2021 heeft plaatsgevonden.

Planning en evaluatie

Op basis van deze tussenresultaten wordt invulling gegeven aan het uiteindelijke inrichtingsplan. In dit inrichtingsplan worden de huidige tussenresultaten aangevuld met de personeelsformatie en de begroting van het toekomstige werkleerbedrijf. Dit inrichtingsplan wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Daarnaast wordt een huisvestingsvoorstel ten aanzien van de nieuwe uitvoeringsorganisatie opgesteld op basis van de geformuleerde uitgangspunten. Aan de uw raad wordt gevraagd ten aanzien van dit huisvestingsvoorstel wensen en bedenkingen ter kennis te brengen aan het college van burgemeester en wethouders.

Een communicatieplan wordt opgesteld om stakeholders te informeren over de nieuwe werkwijze. De planning is als volgt:

Informatieve radenbijeenkomst	▪ 19 oktober 2020
Raadsvoorstel Tussenresultaten	▪ Gemeente Berkelland 24 november 2020 ▪ Gemeente Oost Gelre 25 november 2020

	▪ Gemeente Winterswijk 26 november 2020
Collegebesluit huisvesting werkleerbedrijf	▪ 5 januari 2021
Raadsbesluit inrichtingsplan Samen aan het stuur	▪ 1e helft 2021

Bijlage
1. Tussenresultaat Samen aan het stuur

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

gemeente Berkelland

Raadsvergadering : 24 november 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 6 oktober 2020;

b e s l u i t :

1. Heeft kennis genomen van de rapportage Tussenresultaten Samen aan het stuur.
2. Heeft op basis van de Samenvatting piketpalen en uitgangspunten uit het Tussenresultaat ‘Samen aan het stuur’ ingestemd met de wijze van dienstverlening.
3. Heeft op basis van de Samenvatting piketpalen en uitgangspunten uit het Tussenresultaat ‘Samen aan het stuur’ ingestemd met de basisprincipes van de organisatie en personeel van het werkleerbedrijf.
4. Heeft op basis van de Samenvatting piketpalen en uitgangspunten uit het Tussenresultaat ‘Samen aan het stuur’ ingestemd met de organisatorische aspecten, waaronder de governance (wijze van besturen), juridische organisatievorm, informatievoorziening en huisvesting.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
24 november 2020

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp **:** Tussenresultaat Samen aan het stuur

Niet van toepassing

Tussenresultaat

SAMEN AAN HET STUUR

September 2020

INHOUD

Samenvatting piketpalen en uitgangspunten Samen aan het stuur 3

Piketpalen Dienstverlening 3

Uitgangspunten Organisatie en personeel werkleerbedrijf 4

Uitgangspunten Organisatorische aspecten Samen aan het stuur 5

Hoofdstuk 1 Samen aan het stuur 7

Opdracht 7

Proces 7

Hoofdstuk 2 Visie en uitgangspunten 9

Hoofdstuk 3 Dienstverlening samen aan het stuur 12

Integrale toegang 12

Uitvoering bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening 15

Dienstverlening werkleerbedrijf 16

Hoofdstuk 4 Organisatie en personeel Werkleerbedrijf 21

Sturingsfilosofie en leiderschapsstijl 22

Organisatiestructuur 22

Personeel 23

ontwikkelopdrachten 23

Hoofdstuk 5 Organisatorische aspecten Samen aan het stuur 25

Governance 25

Juridische organisatievorm werkleerbedrijf 25

Informatievoorziening 26

Huisvesting 26

Bijlage 1: Aanbod diensten nieuwe uitvoeringsorganisatie 28

SAMENVATTING PIKETPALEN EN UITGANGSPUNTEN SAMEN AAN HET STUUR

In de rapportage Tussenresultaat Samen aan het stuur zijn per uit te werken onderdeel piketpalen en uitgangspunten geformuleerd. Deze piketpalen en uitgangspunten zijn hieronder opgesomd.

PIKETPALEN DIENSTVERLENING

1. De eerste hulpvraag en het eerste klantcontact (bij een nieuwe klant) komen altijd binnen bij de gemeente, passend bij de lokale dienstverlening. Digitale aanvragen (bijv. via werk.nl) komen hier ook binnen.
2. De klant/inwoner krijgt een casusregisseur toegewezen. Als een vraag over werk en/of inkomen de hoofdvraag is, dan wordt de klantmanager/inkomensconsulent aangewezen als casusregisseur.
3. Bij een aanvraag van een geheel nieuwe onbekende klant/inwoner wordt altijd een gesprek gevoerd. Hierbij wordt uitgevraagd of er wellicht nog meerdere hulpvragen zijn.
4. De casusregisseur blijft vanaf de start van het gesprek de vaste contactpersoon van de inwoner. Hij is de spin in het web en stemt hierbij af met collega's en betrokken organisaties. De casusregisseur biedt ook zelf ondersteuning waar nodig. Afhankelijk van de specifieke situatie van de klant/inwoner kan de casusregisseur het traject overdragen aan een collega, die meer past bij de situatie op dat moment. Dit gebeurt in overleg binnen het sociaal team.
5. De inwoner zelf voert de regie over zijn eigen plan. Als hij daartoe niet in staat is, kan de casusregisseur ondersteuning bieden of tijdelijk de regie overnemen. De casusregisseur werkt samen en stemt af met collega's binnen het sociaal team. Casuïstiekbespreking en intervisie leveren een bijdrage aan het verhogen van de kwaliteit rondom integraal werken en het ondersteunt de casusregisseur bij zijn werk. Dit wordt structureel ingericht in de vorm van periodiek casusoverleg/intervisie. De casusregisseur blijft verbonden aan het traject zolang dit nodig is. Dit wordt binnen het sociaal team met elkaar periodiek beoordeeld.
6. Voor klantmanagers/inkomensconsulenten worden werkplekken ingericht binnen het sociaal team van een gemeente. Uitgangspunt bij de verdeling van klantmanagers/inkomensconsulenten over de sociale teams is dat de inwoner een vast contactpersoon heeft en dat de professionals binnen het sociale team elkaar weten te vinden. De klantmanagers/inkomensconsulenten blijven in dienst van de moederorganisatie (=nieuwe uitvoeringsorganisatie). Ze werken zowel op de locatie van de uitvoeringsorganisatie als binnen een sociaal team. Binnen elk sociaal team wordt met vaste contactpersonen (klantmanagers/inkomensconsulenten) vanuit de nieuwe uitvoeringsorganisatie gewerkt. De invulling hiervan en aansturing hierop vindt plaats door de uitvoeringsorganisatie. Hierbij wordt rekening gehouden met een indeling die effectief en efficiënt is, en waarbij kwaliteit, kennis en expertise op het vlak van de Participatiewet gewaarborgd blijft.

7. Het plan van aanpak kan uit meerdere onderdelen bestaan die op elkaar zijn afgestemd. Er wordt gewerkt vanuit een gezamenlijke aanpak. De casusregisseur stemt hierbij af met zijn collega's binnen het sociaal team en/of de uitvoeringsorganisatie.
8. De informatieverstrekking (basis) en de aanvraag rondom minimaregelingen, individuele inkomenstoeslag, collectieve zorgverzekering en bijzondere bijstand worden gedaan door de medewerker sociaal team. Enkelvoudige aanvragen van al bekende klanten rondom inkomensondersteunende regelingen worden afgehandeld door het werkleerbedrijf. Hier hoeft geen gesprek voor plaats te vinden als dit niet nodig is.
9. De (basis)informatie, ondersteuning en doorverwijzing met betrekking tot schuldhulpverlening vindt plaats vanuit het sociaal team. Elke gemeente voert zijn eigen beleid uit rondom schulphulpverlening (couleur locale).
10. Maximale ontwikkeling naar zo regulier mogelijke uitstroom naar werk staat voorop. Hierbij gaan we uit van de talenten en mogelijkheden van de klant, waarbij de klant zelf regie houdt over zijn eigen traject.
11. Uitgangspunt van de dienstverlening is dat een werkleeromgeving wordt ingericht waarin het mogelijk is om makkelijk te switchen van activering naar (arbeidsmatige) dagbesteding, beschut werken, baanafspraak, detacheren en een regulier dienstverband (en weer terug). Op deze wijze willen we de betrokken persoon in staat stellen zich maximaal te ontwikkelen, het liefst naar betaald regulier werk.

UITGANGSPUNTEN ORGANISATIE EN PERSONEEL WERKLEERBEDRIJF

1. De lokale focus staat voorop, waarbij we uitgaan van een integrale aanpak sociaal domein (conform de omgekeerde verordening). Daar waar specialistische expertise op het gebied van Werk en inkomen nodig is, maken we gebruik van het werkleerbedrijf.
2. We gaan uit van de volgende benadering: 'Je bent gekomen om te gaan.' De centrale doelstelling van het werkleerbedrijf is dat ontwikkelen voorop staat, waarbij de werkplaats mede gericht is op kostenreductie voor de gemeenten. Het werkleerbedrijf stelt klanten in staat zich maximaal te ontwikkelen, waarbij uitstroom naar regulier werk voorop staat.
3. Er is sprake van een doorgaande ontwikkellijn, we werken zonder schotten. Binnen het dienstverleningsconcept staat de klantroute centraal en is mede van invloed op de sturing en inrichting van de nieuwe organisatie. Voortdurend wordt er gestreefd naar optimale en excellente dienstverlening.
4. Het werkleerbedrijf staat midden in de samenleving en werkt samen met lokale werkgevers. De gehele werkomgeving, vooral lokaal buiten het werkleerbedrijf, wordt optimaal benut. Dat kan gestimuleerd worden door de lokale werksettingen, zoals bijvoorbeeld bij diverse bedrijven of verschillende projecten te benutten en in de toekomst ook nieuwe initiatieven te stimuleren en mogelijk te creëren. We realiseren een passend en divers aanbod aan werkzaamheden, binnen maar ook vooral buiten het werkleerbedrijf.
5. Innovatie en flexibiliteit zijn belangrijk drijfveren voor de nieuwe organisatie. We zijn een lerende organisatie en voortdurend op zoek en in beweging naar nieuwe creatieve

wegen om de klant centraal te stellen, te voldoen aan de vraag van onze doelgroep en de behoefte van onze opdrachtgevers.

6. De nieuwe organisatie heeft duurzaamheid hoog in het vaandel. Bij de inrichting van de organisatie gaan we onder andere uit van een zo optimaal mogelijk flexibel kantoorconcept in de inrichting en het papierloos, digitaal werken. Het flexibelconcept op zich is hierbij niet leidend (geen doel op zich), maar wel voor zover het bijdraagt aan efficiëntie en duurzaamheid.
7. De organisatie geeft mede vorm aan duurzaamheid door zelf ook als inclusieve sociale onderneming te functioneren door medewerkers met een beperking een optimale kans te bieden binnen de eigen organisatie.
8. Er is sprake van een nauwe samenwerking tussen de gemeenten en het werkleerbedrijf. Dit betekent o.a. dat werknemers vanuit het werkleerbedrijf zowel werken op de locatie van het desbetreffende sociale team van de gemeente, als op locatie van het werkleerbedrijf.
9. Het werkleerbedrijf hanteert een ondernemende, ruimtescheppende managementstijl. Met de gemeenten onderhoudt het werkleerbedrijf een functiegerichte samenwerkingsrelatie.
10. De formatie van de nieuwe uitvoeringsorganisatie wordt niet hoger dan de huidige formatie die nodig is voor de uitvoering van de Participatie en WSW (SDOA en WBO).
11. De benodigde formatie wordt berekend op basis van het huidige klantenbestand. De mogelijke stijging van het klantenbestand als gevolg van de corona-crisis nemen we in deze berekening niet mee.
12. Er wordt gewerkt met een vaste en een flexibele schil.
13. De werkwijze rondom Samen aan het stuur, waarbij de regie meer bij de gemeenten komt te liggen, kan ook zijn effect hebben op de formatie van het sociaal team van elke gemeente. Onderzoek naar en uitwerking van de benodigde formatie binnen elk sociaal team is een verantwoordelijkheid van elke gemeente en wordt in de opdracht om te komen tot een inrichtingsplan niet meegenomen.
14. Om de gewenste formatie van het toekomstige werkleerbedrijf in kaart te brengen werken we vijf ontwikkelopdrachten uit. De uitkomsten van deze ontwikkelopdrachten leveren uiteindelijk een formatieplan op dat in het inrichtingsplan wordt opgenomen.

UITGANGSPUNTEN ORGANISATORISCHE ASPECTEN SAMEN AAN HET STUUR

Governance

1. De wijze van besturen (=governance) wordt op een zodanige manier ingericht dat de deelnemende gemeenten in staat worden gesteld de gewenste regie uit te voeren. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor het kaderstellend beleid rondom de Participatiewet. Het werkleerbedrijf is verantwoordelijk voor het uitvoeringsbeleid.

Juridische organisatievorm werkleerbedrijf

2. Wegens het politieke belang rondom uitvoering van de Participatiewet wordt gekozen voor een Openbaar Lichaam (GR). De bedoeling is de Gemeenschappelijke Regeling Sociale Dienst Oost Achterhoek van toepassing te verklaren op het nieuwe werkleerbedrijf.

Informatievoorziening

3. Met betrekking tot de informatievoorziening is het uitgangspunt de Suite voor Sociale Regie breder in te zetten bij de deelnemende gemeenten en het nieuwe werkleerbedrijf.

Huisvesting

4. De doelgroep is kwetsbaar en gevoelig voor veranderingen. De verhuizing moet zorgvuldig plaatsvinden. Tijdelijke en meerdere verhuisbewegingen willen wij voorkomen.
5. De uitvoering van de Participatiewet vindt plaats binnen het Werkleerbedrijf, waarbij wordt gewerkt volgens de principes van de doorgaande ontwikkellijn. Om deze reden kiezen we ervoor het werkleerbedrijf in één gebouw te huisvesten.
6. De kosten voor de huisvesting zijn in ieder geval niet hoger dan de huidige huisvestingslasten van SDOA, WBO en Loopbaanplein tezamen (huurkosten zijn momenteel ca € 300.000,- per jaar).
7. Vanuit de visie doorgaande ontwikkellijn heeft het de voorkeur de functies van werken/leren (naast de lokale initiatieven), inkomensvoorziening, werkgeversservicepunt en loopbaanplein op een centrale locatie te huisvesten.
8. Het Werkleerbedrijf werkt graag en intensief samen met partners, verstandige decentrale oplossingen zijn mogelijk.
9. Het dienstverleningsconcept in het Tussenresultaat Samen aan het stuur is leidend bij de huisvesting.
10. Het gebouw waarin het werkleerbedrijf wordt gehuisvest moet de mogelijkheid bieden ruimtes flexibel in te kunnen richten. Hierbij is het van belang dat het werkleerbedrijf in staat is te kunnen meebewegen met de vraag op de arbeidsmarkt.
11. De aanvraag (werk en inkomen, minimaregelingen, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening) vindt lokaal plaats binnen elk sociaal team van de deelnemende gemeente.

HOOFDSTUK 1 SAMEN AAN HET STUUR

Eind vorig jaar hebben de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk een besluit genomen in het kader van Samen aan stuur: één uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen binnen het sociaal domein[1]. Hierbij is de keuze gemaakt om het model 2 uit het Radarrapport nader uit te werken.

Met dit model zal de intake op het gebied van werk en inkomen weer bij de gemeente plaats vinden. Ook de uitvoering van minimaregelingen en schuldhulpverlening wordt geïntegreerd in de gemeentelijke loketten. In de gemeentelijke teams wordt met een integrale blik het vervolg voor de inwoner bepaald. Onderdeel hiervan is ook de ontwikkeling van SDOA en Werkbaan Oost tot een tweedelijns uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen.

OPDRACHT

Dit besluit heeft geleid tot de volgende bestuursopdracht:

1. Werk de implementatie uit naar de vorming van één uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet binnen het sociaal domein.
2. Ontwerp in het verlengde hiervan de aanpassing van de gemeentelijke organisatie voor wat betreft de implementatie van de integrale toegang.

PROCES

Vanaf begin dit jaar is een projectgroep gestart met de opdracht Samen aan het stuur: naar één uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet binnen het Sociaal Domein. Er is binnen verschillende werkgroepen gewerkt aan de uitwerking van de opdracht. In deze rapportage tonen wij het tussenresultaat dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de raden.

Gestart is met de inhoudelijke vragen rondom Samen aan het stuur. We gaan vanuit de visie in op de integrale toegang, de dienstverlening en de taakverdeling rondom schulddienstverlening en minimaregelingen. Op basis van de geformuleerde piketpalen geven we een doorkijk naar de gewenste governance, de juridische organisatiestructuur en de uitgangspunten voor de inrichting van de nieuwe uitvoeringsorganisatie.

Ook zijn de tussenresultaten tijdens een inspirerende bijeenkomst samen met de bestuurlijke en ambtelijke stuurgroep gedeeld en besproken met Erik Dannenberg, bestuursvoorzitter van Divosa. Dit heeft geleid tot aanscherping van onze visie en uitgangspunten.

[1] Het gaat hierbij om de uitvoering van de Participatiewet en de Wet sociale werkvoorziening (WSW). Waar in deze notitie gesproken wordt over uitvoering van de Participatiewet wordt daarmee de Participatiewet bedoeld inclusief de WSW.

Op basis van deze tussenresultaten gaat de projectgroep verder aan de slag met de uitwerking. De gewenste formatie, organisatorische aspecten en begroting Werkleerbedrijf zijn hierbij nog uit te werken onderdelen. Dit leidt tot een inrichtingsplan dat eind van het jaar wordt opgeleverd. Besluitvorming over dit inrichtingsplan staat begin 2021 gepland.

Gedurende de totstandkoming van dit inrichtingsplan worden belangrijke stakeholders, zoals medewerkers, platform OR, cliëntenraden en raadsleden meegenomen. Uit de eerste gesprekken met stakeholders zijn al goede aanbevelingen voortgekomen. Aandacht voor cultuur en verbinding tussen de organisaties, het betrekken van ervaringsdeskundigen (klanten) en aandacht voor deskundigheidsbevordering van medewerkers zijn hierbij belangrijke aanbevelingen die in de verdere uitwerking van het inrichtingsplan zijn opgenomen.

HOOFDSTUK 2 VISIE EN UITGANGSPUNTEN

We werken vanuit de volgende visie Sociaal Domein:

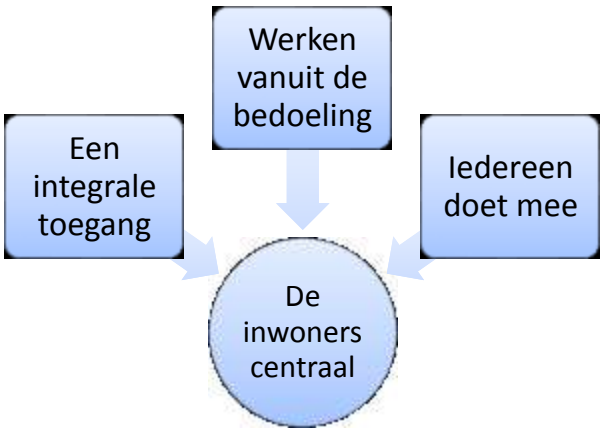

Op basis van deze visie zijn in het kader van Samen aan het stuur de volgende uitgangspunten bepaald:

1. Bij onze dienstverlening gaan we uit van de vraag van de inwoner, we sluiten aan bij de belevingswereld van onze inwoners.

- We bieden integrale ondersteuning voor alle inwoners die hulp nodig hebben bij hun re-integratie, van arbeidsmatige dagbesteding tot regulier werk;
- Voor de inwoner dient de weg naar de juiste dienstverlening simpel en eenvoudig te zijn; het aantal stappen dat een inwoner moet nemen om de gewenste ondersteuning te kunnen krijgen, dient zo klein mogelijk te zijn;
- We werken intensief samen en vanuit een domein overstijgende aanpak. De uitvoeringsorganisatie werkt samen binnen een netwerk van ketenpartners, zoals bedrijfsleven, onderwijs, RMC, UWV, WSP, aanbieders WMO/dagbesteding, sociale teams en loopbaanplein.

2. Het succes van onze dienstverlening is in grote mate afhankelijk van de kennis en kunde van de professional.

- De professional is in staat om de vraag achter de vraag te achterhalen;
- De professional is in staat om een zo volledig mogelijk beeld van de inwoner in kaart te brengen;
- De professional werkt samen met andere professionals (binnen en buiten de eigen organisatie);
- De organisatie faciliteert de professional op een zodanige manier dat hij/zij volgens bovenstaande principes kan werken.

3. De dienstverlening wordt nabij de inwoner georganiseerd

- We bieden ruimte voor lokale initiatieven;
- De uitvoeringsorganisatie werkt als netwerkorganisatie samen met lokale partners en faciliteert lokale initiatieven;
- Minimabeleid en schuldhulpverlening worden onderdeel van de gemeentelijke dienstverlening.

4. Voor de inwoner is het mogelijk simpel te switchen van vormen van activering naar betaald werk (en terug)

- We gaan uit van een aanpak waarbij maximale ontwikkeling van een inwoner (het liefst naar betaald werk) voorop staat. Het risico van een lock-in effect dient te worden voorkomen: uitstroom naar regulier werk staat voorop;
- We ontwikkelen een doorlopende ontwikkellijn, bijvoorbeeld van sociale activering, naar (arbeidsmatige) dagbesteding, naar beschut werk, naar baanafspraak, naar regulier werk (en ook weer terug als dat nodig is).

5. De uitvoeringsorganisatie is dé expert op het gebied van de uitvoering van de Participatiewet.

- Inwoners met arbeids-, ontwikkel-, of inkomensvraagstukken worden vanuit de sociale teams (snel) doorgeleid naar de uitvoeringsorganisatie. Hierbij wordt een doorgaande ontwikkellijn van (arbeidsmatige) dagbesteding naar betaald werk ingericht;
- De uitvoeringsorganisatie bedient onder één vlag de onderkant van de arbeidsmarkt op het terrein van werk, ontwikkeling en/of inkomensvragen met de volgende activiteit en deelneming: werk/leerbedrijf, levensonderhoud, en Werkgeversservicepunt (deelneming);
- De uitvoeringsorganisatie biedt een vangnet aan voor inwoners die tijdelijk of permanent niet in staat zijn bij een reguliere werkgever te kunnen werken. Hierbij wordt samengewerkt en de verbinding gezocht met lokale partners en voorzieningen;
- Voor dienstverbanden nieuw beschut werk is de BV Slinge Werkt! opgericht (per 1 april 2020);
- Voor alle ondersteuningsvragen op het vlak van scholing en mobiliteit kunnen inwoners (waaronder uitkeringsgerechtigden) terecht bij het loopbaanplein. Het loopbaanplein is een netwerkorganisatie van het Graafschapcollege, SDOA, het ROZ, UWV, WSP en Laborijn.

6. De gemeenten voeren de regie en bepalen de kaders waarbinnen de Participatiewet wordt uitgevoerd. Invloed, efficiency en nabijheid zijn hierbij de gekozen basisprincipes.

- De wijze van besturen (governance) is op een zodanige manier ingericht dat de gemeenten in staat zijn hun eigenaarschap en invloed op een adequate wijze gestalte te geven;
- De gemeenten bepalen de strategische beleidskaders waarbinnen de Participatiewet (in relatie tot het Sociale domein) wordt uitgevoerd. Het uitvoeringsbeleid wordt binnen de nieuwe uitvoeringsorganisatie gepositioneerd;
- De uitvoeringsorganisatie is in staat om hun resultaten zowel kwantitatief als kwalitatief op een transparante wijze inzichtelijk te maken. Deze resultaten kunnen worden vergeleken met de resultaten van vergelijkbare uitvoeringsorganisaties (benchmark);
- De uitvoeringsorganisatie behaalt de gewenste resultaten op een efficiënte en kostenbewuste wijze;
- De verdeelsystematiek (= de verdeling van de kosten van de uitvoeringsorganisatie tussen de drie gemeenten) is zodanig ingericht dat er sprake is van een voor alle deelnemende partijen ervaren eerlijke en evenwichtige verdeling;
- Er is voortdurend aandacht voor de wijze waarop de samenwerking tussen de gemeenten en de uitvoeringsorganisatie door alle partijen wordt ervaren. Openheid en transparantie zijn belangrijke kenmerken van deze samenwerking.

HOOFDSTUK 3 DIENSTVERLENING SAMEN AAN HET STUUR

Dit hoofdstuk laat de dienstverlening Samen aan het stuur zien. In deze dienstverlening staat de samenwerking tussen de gemeenten (sociale teams) en het te vormen werkleerbedrijf centraal. Aan de orde komen de integrale toegang, de overdracht van schuldhulpverlening bijzondere bijstand en minimaregelingen en de dienstverlening van het werkleerbedrijf gericht op de doorgaande ontwikkellijn.

INTEGRALE TOEGANG

Het is de wens van de betrokken organisaties om een integrale toegang voor alle hulpvragen rondom het Sociaal Domein te organiseren. Met een integrale toegang wordt niet bedoeld één fysieke locatie waar inwoners terecht kunnen. Maar, een uniforme en eenduidige werkwijze. Het streven is de ondersteuning zodanig in te richten dat (al dan niet domein overstijgend) de juiste hulp op het juiste moment op de juiste plaats door de juiste persoon gerealiseerd wordt tegen optimale kosten.

Telefonische intake/inloop

De vraag van een inwoner komt telefonisch binnen of via de inloop bij het sociaal team van de betreffende gemeente. De medewerker Sociaal Team brengt de vraag in kaart en achterhaalt de vraag achter de vraag. Alle leefgebieden komen in dit gesprek aan de orde. Hierbij gebruiken de drie gemeenten dezelfde methodiek en werkwijze. De ZRM-vragenlijst is hier een voorbeeld van. We doen nader onderzoek welke methodiek het meest geschikt is.

Piketpaal 1

De eerste hulpvraag en het eerste klantcontact (bij een nieuwe klant) komen altijd binnen bij de gemeente, passend bij de lokale dienstverlening. Digitale aanvragen (bijv. via werk.nl) komen hier ook binnen.

Op basis van deze telefonische intake beoordeelt de medewerker hoe de hulpvraag van de inwoner het beste kan worden aangepakt. Afhankelijk van de specifieke vraag wordt bepaald waar het accent ligt in de benodigde expertise. Aan de hand hiervan wordt bepaald wie de rol van casusregisseur oppakt. Hier kan een afwegingskader voor worden ontwikkeld.

Piketpaal 2

De klant/inwoner krijgt een casusregisseur toegewezen. Als een vraag over werk en/of inkomen de hoofdvraag is, dan wordt de klantmanager/inkomensconsulent aangewezen als casusregisseur.

De medewerker Sociaal Team die de (telefonische) intake doet beschikt over de benodigde basisinformatie (FAQ) rondom Werk en Inkomen. Bij specialistische vragen kan deze medewerker gebruik maken van de expertise van de uitvoeringsorganisatie. Hiervoor richten we een vraagbaak in.

Het gesprek en het plan

De casusregisseur voert het gesprek met de inwoner om de vraag te verhelderen. In sommige gevallen kan het voorkomen dat er meerdere gesprekken nodig zijn, waarbij we uitgaan van de meest effectieve en efficiënte aanpak gericht op het oplossen van de hoofdproblematiek. Ook in dit gesprek komen alle leefgebieden aan de orde.

Piketpaal 3

Bij een aanvraag van een geheel nieuwe onbekende klant/inwoner wordt altijd een gesprek gevoerd. Hierbij wordt uitgevraagd of er wellicht nog meerdere hulpvragen zijn.

Op basis van huidige methodieken en werkwijzen bepalen we op welke manier dit gesprek wordt gevoerd. Uiteindelijk levert dit een door de inwoner geaccepteerd plan op, waarin de doelen, de te ondernemen stappen en de duur van het traject zijn opgenomen. De inwoner zelf is de eigenaar van dit plan.

Piketpaal 4

De casusregisseur blijft vanaf de start van het gesprek de vaste contactpersoon van de inwoner. Hij is de spin in het web en stemt hierbij af met collega's en betrokken organisaties. De casusregisseur biedt ook zelf ondersteuning waar nodig.
Afhankelijk van de specifieke situatie van de klant/inwoner kan de casusregisseur het traject overdragen aan een collega, die meer past bij de situatie op dat moment. Dit gebeurt in overleg binnen het sociaal team.

Piketpaal 5

De inwoner zelf voert de regie over zijn eigen plan. Als hij daartoe niet in staat is, kan de casusregisseur ondersteuning bieden of tijdelijk de regie overnemen. De casusregisseur werkt samen en stemt af met collega's binnen het sociaal team. Casuïstiekbespreking en intervisie leveren een bijdrage aan het verhogen van de kwaliteit rondom integraal werken en het ondersteunt de casusregisseur bij zijn werk. Dit wordt structureel ingericht in de vorm van periodiek casusoverleg/intervisie. De casusregisseur blijft verbonden aan het traject zolang dit nodig is. Dit wordt binnen het sociaal team met elkaar periodiek beoordeeld.

Vanuit de uitvoeringsorganisatie werken medewerkers (klantmanagers en inkomensconsulenten) samen met de medewerkers van het sociale team. De samenwerking is op basis van vertrouwen in elkaars expertise en men weet elkaar te vinden (de lijnen zijn kort). Voorop staat dat de klant/inwoner weet wie zijn contactpersoon is (=casusregisseur), dat er vertrouwen is tussen de klant/inwoner en de casusregisseur en dat de klant/inwoner niet van het kastje naar de muur wordt gestuurd.

Piketpaal 6

Voor klantmanagers/inkomensconsulenten worden werkplekken ingericht binnen het sociaal team van een gemeente. Uitgangspunt bij de verdeling van klantmanagers/inkomensconsulenten over de sociale teams is dat de inwoner een vast contactpersoon heeft en dat de professionals binnen het sociale team elkaar weten te vinden. De klantmanagers/inkomensconsulenten blijven in dienst van de moederorganisatie (=nieuwe uitvoeringsorganisatie). Ze werken zowel op de locatie van de uitvoeringsorganisatie als binnen een sociaal team.

Binnen elk sociaal team wordt met vaste contactpersonen (klantmanagers/inkomensconsulenten) vanuit de nieuwe uitvoeringsorganisatie gewerkt. De invulling hiervan en aansturing hierop vindt plaats door de uitvoeringsorganisatie. Hierbij wordt rekening gehouden met een indeling die effectief en efficiënt is, en waarbij kwaliteit, kennis en expertise op het vlak van de Participatiewet gewaarborgd blijft.

Professionals vanuit het sociaal team en de uitvoeringsorganisatie weten elkaar te vinden, om vanuit verschillende perspectieven vast te stellen wat het beste is om voor de klant te doen. Er wordt gewerkt volgens de *'omgekeerde toets' (verordening sociaal domein)*. Dat

betekent eerst kijken naar: wat is er nodig? En: wie hebben we daar voor nodig? En niet starten met: wat zijn de regels? Dit vraagt van professionals een zekere flexibiliteit. Rechtmatigheid in het kader van de Participatiewet en zorg/ondersteuning dienen in elkaars verlengde gezien te worden.

Piketpaal 7

Het plan van aanpak kan uit meerdere onderdelen bestaan die op elkaar zijn afgestemd. Er wordt gewerkt vanuit een gezamenlijke aanpak. De casusregisseur stemt hierbij af met zijn collega's binnen het sociaal team en/of de uitvoeringsorganisatie.

Aandachtspunt is de invoering van de nieuwe Wet inburgering. De werkwijze die we binnen Samen aan het stuur voorstellen past bij de werkwijze rondom het PIP voor statushouders/inburgeraars. We werken dit nader uit in verbinding met de regionale **we**rkgroep Veranderopgave inburgering.

UITVOERING BIJZONDERE BIJSTAND, MINIMAREGELINGEN EN SCHULDDIENSTVERLENING

Ter versterking van de regierol van de gemeenten en in het kader van een integrale toegang vindt de aanvraag en informatie rondom deze regelingen plaats binnen het sociaal team van elke gemeente.

Bijzondere bijstand en minimaregelingen

Piketpaal 8

De informatieverstrekking (basis) en de aanvraag rondom minimaregelingen, individuele inkomenstoeslag, collectieve zorgverzekering en bijzondere bijstand worden gedaan door de medewerker sociaal team.

Enkelvoudige aanvragen van al bekende klanten rondom inkomensondersteunende regelingen worden afgehandeld door het werkleerbedrijf. Hier hoeft geen gesprek voor plaats te vinden als dit niet nodig is.

Schulddienstverlening

In het geval van schulddienstverlening vindt de (basis)informatie, ondersteuning en de doorverwijzing ook plaats vanuit het sociaal team. Wanneer een schuldhulpvraag aan de orde is, wordt door middel van een nog te ontwikkelen afwegingskader beoordeeld hoe de inwoner het beste geholpen kan worden. Op basis van dit afwegingskader kan verwijzing plaatsvinden naar o.a. de Stadsbank, Schuldhulpmaatjes of Formulierenbrigade. Voor de

kosten van bewindvoering kan bijzondere bijstand worden aangevraagd. Afstemming tussen sociaal team en werkleerbedrijf is daarom ook in dit geval van belang. Los van deze herverdeling van taken, is verdere ontwikkeling van het beleid rondom schulddienstverlening wenselijk.

Piketpaal 9

De (basis)informatie, ondersteuning en doorverwijzing met betrekking tot schuldhulpverlening vindt plaats vanuit het sociaal team. Elke gemeente voert zijn eigen beleid uit rondom schulphulpverlening (couleur locale).

DIENSTVERLENING WERKLEERBEDRIJF

De nieuwe uitvoeringsorganisatie (hierna te noemen werkleerbedrijf) is een samenvoeging van het huidige SDOA en WerkbaanOost. Deze nieuwe organisatie is dé expert op het gebied van de uitvoering van de Participatiewet en werkt als tweedelijnsorganisatie in opdracht van de deelnemende gemeenten.

Het werkleerbedrijf werkt vanuit de volgende visie op de benadering van zijn klanten:

Werk staat voorop

Het doel is om een klant duurzaam uit te laten stromen naar werk. Dit betekent dat aan de inwoner/klant een passend aanbod wordt gedaan, rekening houdend met de talenten, mogelijkheden en intrinsieke motivatie van de klant. De kansen op (regulier) werk worden optimaal benut. We investeren in mensen met loopbaanperspectief die zich nog willen ontwikkelen en passen de doorlopende ontwikkellijn toe.

We sluiten maximaal aan bij de regionale arbeidsmarkt. In samenwerking met het Werkgeversservicepunt Achterhoek (WSPA) en Loopbaanplein sluiten we allianties met werkgevers om onze inwoners gezamenlijk te ontwikkelen in de richting van de (toekomstige) eisen van onze arbeidsmarkt.

Werk voorop geldt zeker ook voor de mensen in de sociale werkvoorziening of in nieuw beschut die een constante factor zijn in de werkplaats. Het is heel belangrijk dat er elke dag weer voldoende werk voor hen is, zodat zij hun prestatie kunnen leveren. Werkbaan Oost hanteert deze aanpak al en zet deze voort. Bovendien dragen de opbrengsten uit het werk bij aan de kostenreductie.

Inzicht in eigen mogelijkheden en beperkingen

De benadering is er op gericht om de klant inzicht te laten krijgen in zijn/haar eigen mogelijkheden en beperkingen. Het doel is om de klant zélf te laten ontdekken waar zijn

kracht, energie en focus zit. We nemen niet over, maar begeleiden de klant bij zijn ontwikkeling naar werk of andere vorm van activering.

Eigen regie klant

Door allerlei interne en externe factoren kan het zijn dat een klant geen eigen initiatief meer toont of de durf niet meer heeft om de draad weer op te pakken. Om de klant weer grip over zijn eigen leven te laten krijgen, ondersteunen we de klant bij het nemen van de eigen regie over zijn loopbaan en ontwikkeling.

Het 'echte' gesprek

We gaan het 'echte' gesprek aan met de klant, waarbij we de intrinsieke motivatie proberen aan te boren. Door dit gesprek willen we de klant leren kennen, niet alleen op het gebied van werk maar ook van andere aspecten in zijn/haar leven. Ook van de klant zelf vraagt dit om een volwassen houding, waarbij hij/zij open staat voor feedback.

Werken op basis van vertrouwen

Onze benadering is er op gericht dat de meeste mensen deugen. Onze controlemechanismen zijn zo ingericht dat de klant hier geen hinder van ondervindt. Daar waar klanten toch bewust en opzettelijk regels overtreden, treden wij conform de kaders van de wet op.

Piketpaal 10

Maximale ontwikkeling naar zo regulier mogelijke uitstroom naar werk staat voorop. Hierbij gaan we uit van de talenten en mogelijkheden van de klant, waarbij de klant zelf regie houdt over zijn eigen traject.

Doorlopende ontwikkellijn

Piketpaal 11

Uitgangspunt van de dienstverlening is dat een werkleeromgeving wordt ingericht waarin het mogelijk is om makkelijk te switchen van activering naar (arbeidsmatige) dagbesteding, beschut werken, baanafspraak, detacheren en een regulier dienstverband (en weer terug). Op deze wijze willen we de betrokken persoon in staat stellen zich maximaal te ontwikkelen, het liefst naar betaald regulier werk.

Met de doorlopende ontwikkellijn die de basis vormt voor de infrastructuur van de nieuwe uitvoeringsorganisatie, realiseren we het volgende:

- Continuïteit in begeleiding: een vaste begeleider/coach gedurende het gehele ontwikkeltraject (= de casusregisseur);
- Integraal werken van de professional: tijdens het ontwikkeltraject is er ook aandacht voor de overige leefgebieden;
- Een traploze inrichting van de infrastructuur waardoor het voor een inwoner mogelijk is om binnen een veilige omgeving een trapje omhoog of omlaag te doen.

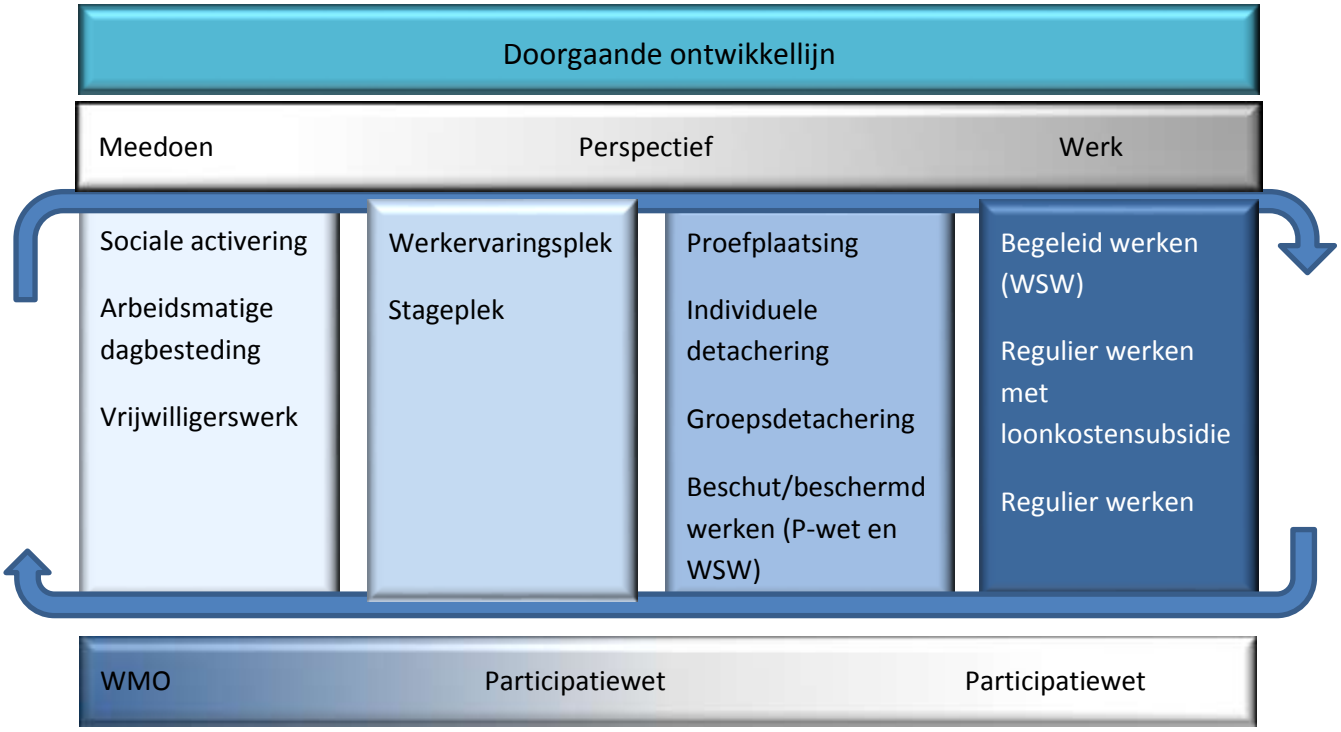

Start klantroute

Hoe ziet de klantroute er op hoofdlijnen uit? Gestart wordt met de lokale integrale intake waarin wordt vastgesteld of er behoefte is aan werk en/of ontwikkeling en inkomen. De mogelijk directe kans op werk en het recht op uitkering wordt zo mogelijk lokaal vastgesteld. De administratieve afhandeling vindt binnen het werkleerbedrijf plaats. Ook wordt op basis van deze intake bepaald welke route voor de klant het meest passend is: Werk, Perspectief of Meedoen.

Werk: De klant is werkfit. Deze doelgroep is op de volgende wijze verdeeld:

- Klant kan direct aan het werk. Mogelijk is er maatwerk nodig bij de plaatsing.
- Klant werkt maximaal haalbare uren. Mogelijk is er een aanvullende uitkering nodig.

Perspectief: De klant is op dit moment nog niet werkfit, er is eerst een passende interventie nodig. Klanten binnen de doelgroep Perspectief ervaren een belemmering die vooralsnog in de weg staat om te werken of te participeren:

- Klant heeft weinig of niet relevante werkervaring
- Klant is lang uit het arbeidsproces
- Persoonlijke/lichamelijke omstandigheden
- Er is hulpverlening ingezet of dit moet worden opgestart
- Klant heeft mogelijk eerst scholing nodig.

Meedoen: Klanten die geen perspectief hebben op een betaalde baan (parttime/fulltime).

Loopbaanplein

Mensen die direct naar werk (doelgroep Werk) kunnen melden zich bij op het loopbaanplein waar men allerlei informatie en advies kan vinden over in ieder geval werk in loondienst, werken als zelfstandige, opleiding- en trainingsmogelijkheden en inkomen en inkomensondersteuning. De benaderingswijze is: *"U komt voor werk? Wij kunnen u daarbij helpen. U kunt morgen passend aan het werk, regulier werk als dit kan, anders op de werkplaats of bij lokale initiatievenl."*

Programma Eigen kracht

Voor de doelgroepen Meedoen en Perspectief wordt bij aanvang van een traject bij het werkleerbedrijf met het programma Eigen kracht gestart. Dit is een drie weken durend programma met als doel een beter beeld van de klant te krijgen. In deze periode gaat de klant actief aan de slag. Aanvullend op het programma Eigen Kracht volgt of een route richting werk, of richting een intensief traject. In het intensieve traject wordt er gefocust op het op gang brengen van een ontwikkeling, samen met de klant, die maakt dat de klant dichter bij de arbeidsmarkt komt te staan. In dit intensieve traject wordt ontwikkeling naar werk gecombineerd met een begeleidingstraject, bijvoorbeeld vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Dit vraagt nauwe samenwerking tussen de klantmanager en het sociale team van de gemeente.

Werkplaats

De centrale doelstelling van het werkleerbedrijf is dat ontwikkelen voorop staat, maar de werkplaats moet daarnaast gericht zijn op kostenreductie voor de gemeenten. De denklijn is dat de nieuwe organisatie onze klanten ontwikkelt om te kunnen werken. Vervolgens zal iedereen die werkt volgens het principe "een Leven lang leren" zich blijven ontwikkelen om te voorkomen dat de terugvalkans en het risico op een stap terug op de re-integratie en participatieladder, te vaak en te groot is (simpel switchen). Niet alle activiteiten zullen onder één dak georganiseerd kunnen worden, maar de gehele werkomgeving (ook lokaal buiten het werkleerbedrijf) wordt optimaal benut. Dat kan gestimuleerd worden door de lokale werksettingen, zoals bijvoorbeeld bij diverse bedrijven of verschillende projecten te benutten en in de toekomst ook nieuwe initiatieven te stimuleren en mogelijk te creëren.

Kwaliteit dienstverlening

Binnen de klantontvangst worden alle communicatiekanalen (fysiek, telefonisch, post en digitaal) aan elkaar verbonden en beheerd (volgens een KCC-concept).

Hier wordt ook de kwaliteit van dienstverlening bewaakt. Dit geldt voor de dienstverlening aan burgers als ook de kwaliteit van de interne organisatie (werk- en besluitvormingsprocessen).

HOOFDSTUK 4 ORGANISATIE EN PERSONEEL WERKLEERBEDRIJF

De visie en piketpalen uit de vorige hoofdstukken zijn leidend voor de inrichting van het werkleerbedrijf. Wat betekent dit voor de te kiezen managementstijl, voor de te kiezen organisatiestructuur en voor de gewenste personeelsformatie? De volgende uitgangspunten bepalen de wijze waarop het nieuwe werkleerbedrijf wordt ingericht:

- De lokale focus staat voorop, waarbij we uitgaan van een integrale aanpak sociaal domein (conform de omgekeerde verordening). Daar waar specialistische expertise op het gebied van Werk en inkomen nodig is, maken we gebruik van het werkleerbedrijf.
- We gaan uit van de volgende benadering: 'Je bent gekomen om te gaan.' De centrale doelstelling van het werkleerbedrijf is dat ontwikkelen voorop staat, waarbij de werkplaats mede gericht is op kostenreductie voor de gemeenten. Het werkleerbedrijf stelt klanten in staat zich maximaal te ontwikkelen, waarbij uitstroom naar regulier werk voorop staat.
- Er is sprake van een doorgaande ontwikkellijn, we werken zonder schotten. Binnen het dienstverleningsconcept staat de klantroute centraal en is mede van invloed op de sturing en inrichting van de nieuwe organisatie. Voortdurend wordt er gestreefd naar optimale en excellente dienstverlening.
- Het werkleerbedrijf staat midden in de samenleving en werkt samen met lokale werkgevers. De gehele werkomgeving, vooral lokaal buiten het werkleerbedrijf, wordt optimaal benut. Dat kan gestimuleerd worden door de lokale werksettingen, zoals bijvoorbeeld bij diverse bedrijven of verschillende projecten te benutten en in de toekomst ook nieuwe initiatieven te stimuleren en mogelijk te creëren. We realiseren een passend en divers aanbod aan werkzaamheden, binnen maar ook vooral buiten het werkleerbedrijf.
- Innovatie en flexibiliteit zijn belangrijk drijfveren voor de nieuwe organisatie. We zijn een lerende organisatie en voortdurend op zoek en in beweging naar nieuwe creatieve wegen om de klant centraal te stellen, te voldoen aan de vraag van onze doelgroep en de behoefte van onze opdrachtgevers.
- De nieuwe organisatie heeft duurzaamheid hoog in het vaandel. Bij de inrichting van de organisatie gaan we onder andere uit van een zo optimaal mogelijk flexibel kantoorconcept in de inrichting en het papierloos, digitaal werken. Het flexibelconcept op zich is hierbij niet leidend (geen doel op zich), maar wel voor zover het bijdraagt aan efficiëntie en duurzaamheid.
- De organisatie geeft mede vorm aan duurzaamheid door zelf ook als inclusieve sociale onderneming te functioneren door medewerkers met een beperking een optimale kans te bieden binnen de eigen organisatie.
- Er is sprake van een nauwe samenwerking tussen de gemeenten en het werkleerbedrijf. Dit betekent o.a. dat werknemers vanuit het werkleerbedrijf zowel werken op de locatie van het desbetreffende sociale team van de gemeente, als op locatie van het werkleerbedrijf.

STURINGSFILOSOFIE EN LEIDERSCHAPSSTIJL

De organisatie wordt gebouwd op het principe van de doorgaande ontwikkellijn voor de mensen in de doelgroepen Participatiewet en Sociale Werkvoorziening. Met de gemeenten onderhoudt de organisatie een functionele samenwerkingsrelatie.

Innovatie en flexibiliteit zijn belangrijk drijfveren voor de nieuwe organisatie. We zijn een lerende organisatie en voortdurend op zoek en in beweging naar nieuwe creatieve wegen om de klant centraal te stellen, te voldoen aan de vraag van onze doelgroep en de behoefte van onze opdrachtgevers. Onze blik is gericht naar buiten, waarbij we verbinding zoeken met (lokale) netwerkpartners en werkgevers.

Daarnaast is het werkleerbedrijf een resultaatgerichte organisatie gefocust op de centrale doelstelling, die in staat is continu zicht te houden op het presteren en zich kan verantwoorden aan haar opdrachtgevers.

Dit vraagt om een ondernemende, ruimtescheppende managementstijl. We anticiperen op externe ontwikkelingen op het gebied van arbeidsmarkt en wet- en regelgeving, waardoor we onze dienstverlening continue kunnen aanpassen aan de actualiteit.

ORGANISATIESTRUCTUUR

Bovenstaande uitgangspunten leiden tot de volgende organisatiestructuur

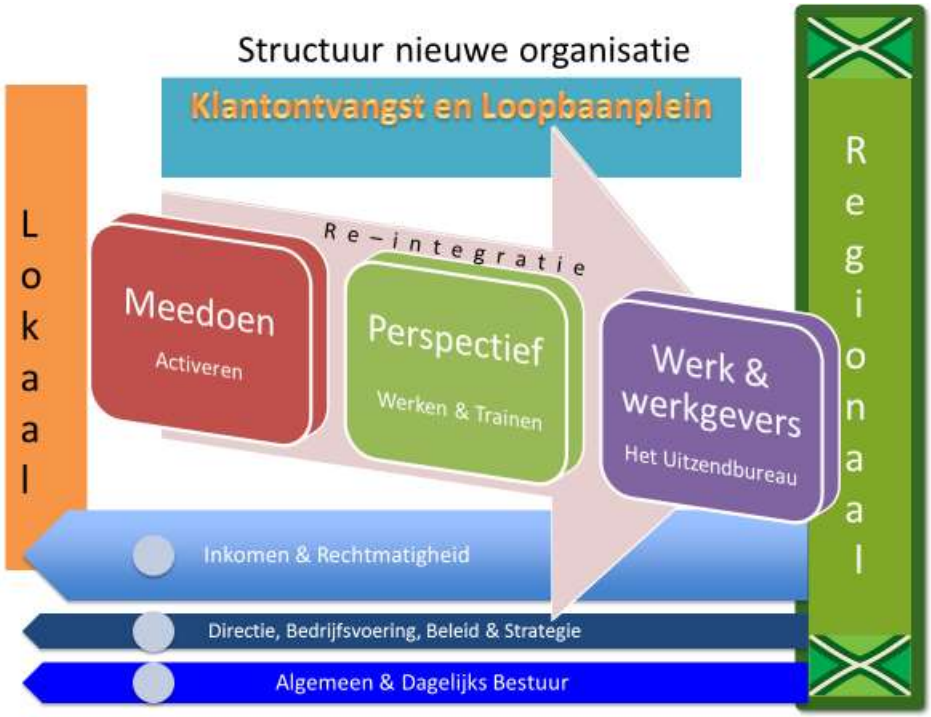

PERSONEEL

Ons uitgangspunt is dat de kennis en kunde van de medewerker een belangrijke bijdrage levert aan het succes van de dienstverlening. Aandacht voor ontwikkeling en deskundigheidsbevordering en het creëren van voldoende handelingsruimte zijn hierbij belangrijke thema's die aandacht vragen bij de totstandkoming van het werkleerbedrijf. Daarnaast willen we een inclusieve organisatie zijn, met ruimte voor medewerkers met een arbeidsbeperking.

Voor alle medewerkers van het werkleerbedrijf geldt dat zij in ieder geval over de volgende vier kerncompetenties beschikken:

- Klantgericht
- Samenwerkingsgericht
- Resultaatgericht
- Flexibel

Aan de hand van het beschreven dienstverleningsconcept werken we nader uit welke functies binnen het werkleerbedrijf nodig zijn en brengen we de benodigde formatie in kaart (zie ook hieronder ontwikkelopdrachten). In het uiteindelijk inrichtingsplan wordt hier een voorstel voor gedaan. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- De formatie van de nieuwe uitvoeringsorganisatie wordt niet hoger dan de huidige formatie die nodig is voor de uitvoering van de Participatie en WSW (SDOA en WBO);
- De benodigde formatie wordt berekend op basis van het huidige klantenbestand. De mogelijke stijging van het klantenbestand als gevolg van de corona-crisis nemen we in deze berekening niet mee;
- Er wordt gewerkt met een vaste en een flexibele schil;
- De werkwijze rondom Samen aan het stuur, waarbij de regie meer bij de gemeenten komt te liggen, kan ook zijn effect hebben op de formatie van het sociaal team van elke gemeente. Onderzoek naar en uitwerking van de benodigde formatie binnen elk sociaal team is een verantwoordelijkheid van elke gemeente en wordt in de opdracht om te komen tot een inrichtingsplan niet meegenomen.

ONTWIKKELOPDRACHTEN

Om de gewenste formatie van het toekomstige werkleerbedrijf in kaart te brengen werken we vijf ontwikkelopdrachten uit. De uitkomsten van deze ontwikkelopdrachten leveren uiteindelijk een formatieplan op dat in het inrichtingsplan wordt opgenomen.

1. Ontwikkelopdracht Werk

Ons doel is om vanuit Werk en het Werkgeversservicepunt (WSPA) samen te werken als ware het een uitzendbureau. De werkgeversbenadering en het bemiddelingsproces gaan we binnen het nieuwe werkleerbedrijf intensiveren. We brengen in kaart hoe de samenwerking tussen klantmanagers en accountmanagers in de gewenste situatie verloopt, welke dienstverlening wordt geleverd, wat de taken en verantwoordelijkheden zijn van beide

functies en het gewenste profiel. Op basis van deze uitwerking bepalen we de benodigde formatie.

2. Ontwikkelopdracht Perspectief

De Werkplaats is, in verbinding met lokale voorzieningen, de omgeving waarin klanten werken en ontwikkelen combineren. Klantmanagement en Werkplaats worden in deze setting met elkaar verbonden. We werken de inrichting van de Werkplaats verder uit, rekening houdend met de principes rondom simpel switchen, en brengen in kaart welke functies en formatie nodig zijn om deze Werkplaats goed te kunnen laten functioneren.

3. Ontwikkelopdracht doelgroep Participatiewet in relatie tot WMO/Jeugd

We onderzoeken de huidige doelgroep Participatiewet op overlap voorzieningen vanuit WMO/Jeugd. Dit zal voornamelijk de doelgroep Meedoen en Perspectief betreffen. We brengen voor deze groep in kaart wie de casusregisseur is (dit kan één, meerdere of geen zijn). Aan de hand van deze screening brengen we in beeld wat op basis van dit beeld nodig is qua dienstverlening en gewenste formatie. Ook brengen we de benodigde samenhang in ondersteuning van andere hulpverleners uit het sociale domein in beeld (WMO/Jeugd).

4. Ontwikkelopdracht specialistische expertise werkleerbedrijf

We onderzoeken welke specialistische expertise nodig is binnen het werkleerbedrijf om het dienstverleningsconcept uit te kunnen voeren. Hierbij brengen we in kaart welke expertise we in huis halen (benodigde formatie) en welke expertise we het beste kunnen inkopen.

5. Ontwikkelopdracht lokale expertise werkleerbedrijf

Het klantmanagement verdiept zich in de lokale bedrijvigheid, leert met bedrijven contacten te leggen en te onderhouden. Het doel is dat bij de integrale intake bij de gemeente een klantmanager al opties heeft om iemand lokaal te plaatsen. Waar nodig wordt daarbij de specialistische expertise van het werkleerbedrijf ingezet (belastbaarheid, capaciteiten, inkomen, vervoer e.d.)

HOOFDSTUK 5 ORGANISATORISCHE ASPECTEN SAMEN AAN HET STUUR

In vorige hoofdstukken is ingezoomd op de dienstverlening Samen aan het stuur en de werkwijze en inrichting van het werkleerbedrijf. In dit hoofdstuk komen de organisatorische en randvoorwaardelijke zaken aan de orde, zoals de governance, de juridische organisatiestructuur, de contouren van de vereiste informatievoorziening en de uitgangspunten rondom huisvesting van het werkleerbedrijf.

GOVERNANCE

De wijze van besturen (=governance) wordt op een zodanige manier ingericht dat de deelnemende gemeenten in staat worden gesteld de gewenste regie uit te voeren. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor het kaderstellend beleid rondom de Participatiewet. Het werkleerbedrijf is verantwoordelijk voor het uitvoeringsbeleid.

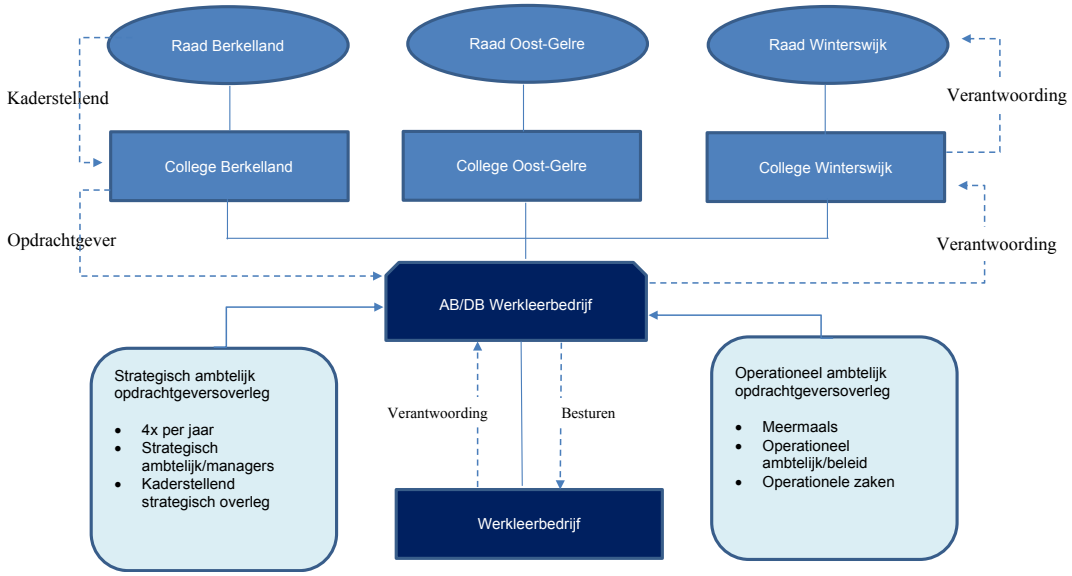

Vier maal per jaar vindt een strategisch ambtelijke opdrachtgeversoverleg plaats (kaderstellend overleg). Daarnaast vindt meermaals ambtelijk operationeel overleg plaats.

JURIDISCHE ORGANISATIEVORM WERKLEERBEDRIJF

Onderdeel van Samen aan het stuur is te onderzoeken welke juridische organisatievorm voor het te vormen werkleerbedrijf het meest geschikt is. Welke juridische organisatievorm de voorkeur heeft hangt af van de wettelijke kaders Participatiewet.

Op basis van het ontwerp Dienstverlening Samen aan het stuur, waarbij de uitvoering van de Participatiewet worden belegd bij de nieuwe uitvoeringsorganisatie, is alleen een publiekrechtelijke samenwerkingsvorm mogelijk.

Wegens het politieke belang rondom uitvoering van de Participatiewet is het voorstel om voor een Openbaar Lichaam (GR) en daarmee zwaardere bestuurlijke aansturing te kiezen. De bedoeling is de Gemeenschappelijke Regeling Sociale Dienst Oost Achterhoek van toepassing te verklaren op het nieuwe werkleerbedrijf. Met een naamswijziging en een enkele tekstwijziging is dat mogelijk.

INFORMATIEVOORZIENING

De uitvoering van de drie wetten: Participatiewet, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning is verdeeld. De ICT-voorziening is dus ook verdeeld. De huidige situatie is als volgt:

- SDOA: gebruikt de Suite voor het Sociaal Domein, onderdeel Participatiewet;
- SDOA en Werkbaan Oost gebruiken Compas en Competensys;
- Berkelland en Winterswijk gebruiken de database van SDOA voor het vastleggen van de administratie rond de Jeugdwet en Wmo;
- Oost Gelre heeft een eigen systeem voor Jeugd en WMO, ook de Suite voor het Sociaal Domein;
- Alle drie de gemeenten leggen de klantcontacten en andere gegevens vast in de Suite voor Sociale Regie Wmo en Jeugdwet;
- SDOA heeft toegang tot de Suite voor Sociale Regie bij de drie gemeenten.

De bovengenoemde software is voorlopig in te zetten en past bij het ontwikkelde dienstverleningsconcept. De oplossing die we zien is het breder inzetten van de Suite voor Sociale Regie. Die heeft mogelijkheden voor een bredere intake en kan werkprocessen starten in de Suite voor het Sociaal Domein. Deze mogelijke oplossing wordt nader onderzocht op vraagpunten van technische aard en op inschatting van de kosten die dit met zich meebrengt.

HUISVESTING

Met betrekking tot de gewenste huisvesting hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De doelgroep is kwetsbaar en gevoelig voor veranderingen. De verhuizing moet zorgvuldig plaatsvinden. Tijdelijke en meerdere verhuisbewegingen willen wij voorkomen.
- De uitvoering van de Participatiewet vindt plaats binnen het Werkleerbedrijf, waarbij wordt gewerkt volgens de principes van de doorgaande ontwikkellijn. Om deze reden kiezen we ervoor het werkleerbedrijf in één gebouw te huisvesten.

- De kosten voor de huisvesting zijn in ieder geval niet hoger dan de huidige huisvestingslasten van SDOA, WBO en Loopbaanplein tezamen (huurkosten zijn momenteel ca € 300.000,- per jaar).
- Vanuit de visie doorgaande ontwikkellijn heeft het de voorkeur de functies van werken/leren (naast de lokale initiatieven), inkomensvoorziening, werkgeversservicepunt en loopbaanplein op een centrale locatie te huisvesten.
- Het Werkleerbedrijf werkt graag en intensief samen met partners, verstandige decentrale oplossingen zijn mogelijk.
- Het dienstverleningsconcept in het Tussenresultaat Samen aan het stuur is leidend bij de huisvesting.
- Het gebouw waarin het werkleerbedrijf wordt gehuisvest moet de mogelijkheid bieden ruimtes flexibel in te kunnen richten. Hierbij is het van belang dat het werkleerbedrijf in staat is te kunnen meebewegen met de vraag op de arbeidsmarkt.
- De aanvraag (werk en inkomen, minimaregelingen, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening) vindt lokaal plaats binnen elk sociaal team van de deelnemende gemeente.

BIJLAGE 1: AANBOD DIENSTEN NIEUWE UITVOERINGSORGANISATIE

De nieuwe uitvoeringsorganisatie biedt de volgende dienstverlening:

Diensten	**Wat**	
Inkomensondersteuning	▪ Afhandeling Bijzondere bijstand ▪ Afhandeling Meedoenregelingen ▪ Afhandeling Individuele inkomenstoeslag ▪ Collectieve zorgverzekering (via gezondverzekerd.nl)	
Levensonderhoud	▪ Inkomensverstrekking ▪ Herbeoordelingen ▪ Tegenprestatie ▪ Handhaving, toezicht en preventie	
Diagnose en onderzoek	▪ Arbeidsmedisch onderzoek ▪ Diagnostisch onderzoek ▪ Loonwaardemeting ▪ Testen	
Activering en aanbodversterking	▪ Eigen Kracht (route richting werk en route richting intensief traject) ▪ Individuele trainingen ▪ Groepstrainingen ▪ Sociale activering ▪ (Arbeidsmatige) dagbesteding ▪ Begeleiding, hulpverlening, individuele trajecten ▪ Stageplaats ▪ Werkervaringsplekken ▪ Re-integratieplaats	
Bemiddeling en plaatsing	▪ Proefplaatsing ▪ Individuele detachering ▪ Groepsdetachering ▪ Payrolling ▪ Beschermd werk (Wsw/Wajong) ▪ Beschut werk P-wet	▪ Begeleid werken ▪ Dienstverband met kortdurende lks ▪ Dienstverlening met langdurige lks ▪ Regulier dienstverband ▪ Jobcoaching ▪ Speeddates (ism WSPA)

Dienstverlening specifieke doelgroepen

Ondersteuning specifieke doelgroepen	Jongeren ▪ Jouw Unit ▪ Individuele trajectbegeleiding (Jouw Unit) Arbeidsbeperkten ▪ Jobcoaching ▪ Arbeidsdeskundige	Zelfstandig ondernemerschap ▪ ROZ (Advies en financiering voor ondernemers en starters) ▪ Ondernemen naar vermogen Mensen met gedragsproblemen ▪ Begeleiding speciale doelgroepen Statushouders ▪ Dienstverlening ikv nieuwe wet inburgering (nog te ontwikkelen)

Met betrekking tot werkgeversdienstverlening en loopbaanvraagstukken werkt de nieuwe uitvoeringsorganisatie nauw samen met het Werkgeversservicepunt en het Loopbaanplein.
De volgende diensten worden hierbij geleverd:

Werkgeversservicepunt Achterhoek	Werkgeversdienstverlening ▪ Advisering strategische personeelsplanning ▪ Werving, selectie, nazorg en sluitende aanpak ▪ Ondersteuning ▪ Financiële voordelen ▪ Vergunningen (UWV verzekeringstak)
Loopbaanplein	▪ Mobiliteit en loopbaanvraagstukken ▪ Loopbaanadvies ▪ Leerwerkloket

13 oktober 2020

- Persbericht -

Colleges stemmen in met de uitgangspunten voor nieuwe werkwijze uitvoering Participatiewet

Eind vorig jaar hebben de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk besloten om inwoners nóg beter te willen begeleiden naar betaald werk of dagbesteding. Daarvoor wordt een nieuwe uitvoeringsorganisatie opgericht. Dit betekent dat de Sociale Dienst Oost Achterhoek en het sociaal werkbedrijf Werkbaan Oost samengevoegd worden. De afgelopen maanden is gewerkt aan de uitwerking van dit besluit. De colleges van B&W hebben nu ingestemd met een voorstel waarin de uitgangspunten voor deze nieuwe werkwijze is vastgelegd.

Eén integrale toegang
De dienstverlening aan inwoners vormt het hart van de nieuwe aanpak. Het aanvragen van een uitkering en hulp bij begeleiding naar werk of school komen in de nieuwe werkwijze via de sociale teams van de gemeenten binnen. Ook aanvragen voor schuldhulpverlening of minimaregelingen komen hier straks binnen. Op deze manier kunnen de gemeenten vragen van inwoners meer integraal benaderen.

Eén contactpersoon
Een ander uitgangspunt is dat het belangrijk is dat inwoners één contactpersoon hebben. Als iemand zich met een hulpvraag meldt bij het sociaal team, wordt besproken wie de vaste contactpersoon (casusregisseur) wordt. Dit kan een professional zijn vanuit Wmo, Jeugd of Participatiewet. Als de inwoner begeleiding nodig heeft naar werk of dagbesteding wordt gebruik gemaakt van de kennis en expertise van de nieuwe uitvoeringsorganisatie. Het is ook mogelijk dat mensen eerst weer naar school gaan voordat ze weer aan het werk kunnen.

Samenwerking en verbinding
De betrokken gemeenten, Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) en Werkbaan Oost gaan met enthousiasme verder. De betrokken wethouders: “Het met elkaar in gesprek te gaan over visie, rol en werkwijze levert nu al veel op qua samenwerking en verbinding. We werken aan een gezamenlijk doel om inwoners nog beter te kunnen begeleiden naar betaald werk, school of een andere vorm van activering. Activering kan bijvoorbeeld bestaan uit een vrijwilligerstaak of andere taken gericht op maatschappelijke participatie”.

Eén centrale locatie
Het Werkleerbedrijf wordt een omgeving waarin we bijstandsgerechtigden kunnen begeleiden naar werk of een andere vorm van activering. We zoeken hierbij actief de verbinding met lokale initiatieven en projecten. Ook bieden we een werkplek aan de mensen van Werkbaan Oost en SDOA. Uit een marktverkenning is een pand op bedrijventerrein De Laarberg als het meest geschikt naar voren gekomen. Het Werkleerbedrijf wordt in één pand ondergebracht. De verwachting is dat er in totaal 500 mensen binnen het Werkleerbedrijf een (werk)plek krijgen.

Hoe nu verder?
De gemeenten, SDOA en Werkbaan Oost gaan verder aan de slag met de inrichting van de nieuwe werkwijze. In de eerste helft van 2021 wordt het definitieve inrichtingsplan “Samen aan het stuur” ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraden.

Noot aan de redactie

Vragen over de inhoud van dit persbericht kunt u stellen aan <<>> van team Communicatie, telefoon <<>> of <<>>.

gemeente Berkelland gemeente Oost Gelre gemeente Winterswijk

< In te vullen door elke gemeente afzonderlijk, geen gezamenlijke woordvoeringslijn >

Raadsvergadering

Dossiernummer	2484
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 november 2020
Agendapunt	9
Omschrijving	Hamerstuk / Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie Berkelland

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	24 november 2020

Voorgesteld besluit

Besluit

1. In te stemmen met de Uitgangspuntennotitie ‘Op weg naar de Omgevingsvisie gemeente Berkelland’.
2. De uitgangspunten en opgaven uit de uitgangspuntennotitie als vertrekpunt te nemen voor het gesprek met de samenleving over de Omgevingsvisie, volgens de voorgestelde participatieaanpak.

gemeente Berkelland

Zaaknummer : 5520

Raadsvergadering : 24 november 2020

Onderwerp : Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie Berkelland

Collegevergadering : 20 oktober 2020
Portefeuillehouder : M. van der Neut
Steller : L. Julsing/K. Kelly tel: : 0545-250 221

Te nemen besluit:

1. Instemmen met de Uitgangspuntennotitie 'Op weg naar de Omgevingsvisie gemeente Berkelland'.
2. De uitgangspunten en opgaven uit de uitgangspuntennotitie als vertrekpunt nemen voor het gesprek met de samenleving over de Omgevingsvisie, volgens de voorgestelde participatieaanpak.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Gemeente Berkelland werkt aan een nieuwe Omgevingsvisie. Het opstellen van een Omgevingsvisie is verplicht in het kader van de Omgevingswet die op 1 januari 2022 in werking treedt. De Omgevingsvisie is een belangrijk beleidskader voor de fysieke leefomgeving van heel Berkelland: hoe ziet Berkelland er over 10 - 20 jaar uit? Een Omgevingsvisie is vormvrij dus een gemeente mag in belangrijke mate zelf bepalen via welk proces deze tot stand komt en hoe de Omgevingsvisie eruit ziet.

Argumentatie:

1. De Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie Berkelland geeft de uitgangspunten voor het proces waarlangs wij tot een Omgevingsvisie willen komen. Het document is een uitwerking van het Ambitiedocument Omgevingswet (2019) van de gemeenteraad, dat na drie interactieve raadsbijeenkomsten onder leiding van mevrouw Georgopoulou van de VNG is opgesteld. Het Ambitiedocument uit 2019 gaat over de Omgevingswet als geheel, deze uitgangspuntennotitie zoomt in specifiek op de Omgevingsvisie.
2. Onderdeel van het proces om te komen tot een gedragen Omgevingsvisie is het gesprek met de samenleving. Het is aan de raad om erop toe te zien dat participatie bij het opstellen van de omgevingsvisie op een goede manier plaatsvindt. De uitgangspuntennotitie geeft aan wat de spelregels voor het participatietraject zijn en wie we daarbij willen betrekken.

Kanttekeningen en risico's

De uitgangspuntennotitie geeft weer hoe de gemeenteraad tot een Omgevingsvisie wil komen. Dit is een interactief proces, waarbij het eventueel mogelijk is dat we tussentijds het proces moeten of willen bijstellen.

Financiën

Aan de uitgangspuntennotitie zijn geen directe financiële gevolgen verbonden.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen
0

Communicatie
Gemeente Berkelland werkt aan een Omgevingsvisie. In de Uitgangspuntennotitie 'Op weg naar de Omgevingsvisie gemeente Berkelland' staat hoe de gemeenteraad, het college en de organisatie samen willen werken om tot de Omgevingsvisie te komen. Daarnaast geeft de uitgangspuntennotitie een eerste beeld van de opgaven die belangrijk zijn voor de toekomst van Berkelland. Ook is aangegeven hoe we de samenleving bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie willen betrekken.

Initiatief, participatie en rol gemeente
De uitgangspuntennotitie is gebaseerd op inbreng vanuit de ambtelijke organisatie, raads- en commissieleden, een aantal ketenpartners, het college en enkele raads(thema)bijeenkomsten. De uitgangspuntennotitie is opgesteld in nauwe samenwerking met de raadswerkgroep Omgevingswet en geeft aan welke participatieaanpak we – specifiek voor het instrument Omgevingsvisie – voorstellen.

Uitgangspunten
De uitgangspunten die in de notitie zijn opgenomen, zijn tot stand gekomen op basis van het Ambitiedocument Omgevingswet van de gemeenteraad en een raadsthemabijeenkomst waarin de gemeenteraad met een casus de gewenste uitgangspunten heeft verkend. Dit is door de organisatie in overleg met de Raadswerkgroep Omgevingswet vertaald in een aantal uitgangspunten voor de Omgevingsvisie ('schuifjes').

Integrale opgaven
In verschillende stappen en met verschillende gesprekspartners hebben we input opgehaald over de integrale en strategische opgaven die de komende 10-20 jaar op Berkeland af komen.
Op basis van de inventarisatie van bestaand beleid en een bijeenkomst met medewerkers is een eerste concept versie van de integrale opgaven gemaakt. Deze eerste versie hebben we als input gebruikt voor gesprekken met ketenpartners, het college, de raadsbijeenkomsten en de vragenlijst voor de raad. Op basis van deze gesprekken, de input vanuit de opgaven uit de Nationale en Provinciale omgevingsvisie (NOVI en POVI) en de regionale ontwikkelingen hebben we een tweede concept versie van de integrale opgaven gemaakt.
De tweede concept versie is opgenomen in deze uitgangspuntennotitie en nemen we tevens als vertrekpunt voor het gesprek met de samenleving. Dit wordt na de gesprekken met de samenleving en raadpleging van de raad uitgewerkt in de definitieve versie. Die krijgt een plek in de ontwerp omgevingsvisie.

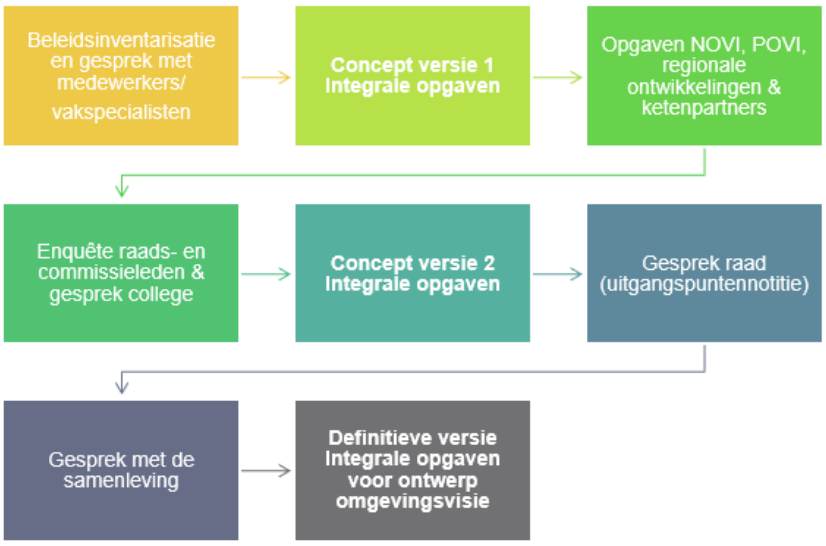

Participatie
Na het vaststellen van deze uitgangspuntennotitie door de raad, gaan we in gesprek met de samenleving over de integrale opgaven uit deze uitgangspuntennotitie. Ter voorbereiding op dit gesprek is een stakeholderanalyse gemaakt.
Het is aan de raad om erop toe te zien dat participatie bij het opstellen van de omgevingsvisie goed plaatsvindt. Daarbij helpt het dat we de spelregels voor de participatieactiviteiten vooraf met elkaar afstemmen. Deze spelregels zijn opgenomen in de uitgangspuntennotitie.

Planning en evaluatie
De uitgangspuntennotitie is een tussenstap op weg naar de Omgevingsvisie. De dialoog met de samenleving, diverse pilots en/of raads(themabijeenkomsten) en daarna een ontwerp-Omgevingsvisie zijn volgende stappen, waarbij zowel de raadswerkgroep als de raad actief betrokken worden. Wij streven er naar om voor de Omgevingswet van kracht wordt (januari 2022) de omgevingsvisie in de gemeenteraad vastgesteld te hebben.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

gemeente Berkelland

Raadsvergadering : 24 november 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 oktober 2020;

b e s l u i t :

1. Instemmen met de Uitgangspuntennotitie ‘Op weg naar de Omgevingsvisie gemeente Berkelland’.
2. De uitgangspunten en opgaven uit de uitgangspuntennotitie als vertrekpunt nemen voor het gesprek met de samenleving over de Omgevingsvisie, volgens de voorgestelde participatieaanpak.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 24 november 2020

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp **:** Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie Berkelland

Zie Uitgangspuntennotitie ‘Op weg naar de Omgevingsvisie gemeente Berkelland’ (versie 9 oktober 2020).

Uitgangspuntennotitie: Op weg naar de omgevingsvisie!

Gemeente Berkelland

versie 9 oktober 2020

Inhoudsopgave.

Inleiding

1. De Omgevingswet in een notendop 5
1.1 Omgevingsvisie 5

2. Uitgangspunten 7
2.1 Algemen uitgangspunten 7
2.3 Uitgangspunten 8

3. Integrale opgaven voor de omgevingsvisie 10
3.1 Beleidsinventarisatie 10
3.2 Integrale opgaven 11

4. **Vervolgproces 13**
4.1 Gesprek met de samenleving 13
4.2 Inhoudelijke bouwstenen omgevingsvisie 14
4.3 Drie pilots 14

Bijlage 1: Kerninstrumenten uit de Omgevingswet
Bijlage 2: Werkwijze uitgangspunten
Bijlage 3: Voorbeelden recent beleid als bouwsteen voor de omgevingsvisie
Bijlage 4: Gerelateerde opgaven

Inleiding

De gemeente Berkelland maakt een omgevingsvisie. De raad heeft zijn ambities voor de implementatie van de Omgevingswet vastgelegd in een ambitiedocument. Er is een raadswerkgroep en vanuit de organisatie een opgaveteam dat het traject om te komen tot de omgevingsvisie oppakt. Deze uitgangspuntennotitie hebben de raadswerkgroep en het opgaveteam in gezamenlijkheid opgesteld. In het Plan van aanpak staan de sporen beschreven waarlangs wordt gewerkt om te komen tot de omgevingsvisie;

- Gesprek met en sturing vanuit de raad & het college;
- Inhoudelijke bouwstenen voor de omgevingsvisie;
- Drie pilots;
- Participatie en het gesprek met de samenleving.

Notitie Uitgangspunten en opgaven

Vooraan in het traject om te komen tot de omgevingsvisie, maken we een uitgangspuntennotitie. Deze notitie heeft als doel om vooraf met de raad af te stemmen wat hij verwacht van een omgevingsvisie en hoe de raad betrokken wordt bij de totstandkoming van de visie. Uit het ambitiedocument blijkt dat de raad gebruik wil maken van de bestuurlijke afwegingsruimte die de Omgevingswet biedt, 'uitnodigingsplanologie' als uitgangspunt wil nemen (in plaats van 'toetsingsplanologie') en hierdoor veel ruimte wil bieden om initiatieven uit de samenleving mogelijk te maken. Hieronder de ambities uit het ambitiedocument die betrekking hebben op de omgevingsvisie.

De omgevingsvisie gaat een bijdrage leveren aan de vastgestelde ambities vanuit de raad:

- *Inwoners krijgen ruimte om initiatieven te realiseren binnen de door de gemeente gestelde kaders. Uitgangspunt daarbij is vertrouwen, onze houding is 'ja, mits'.*
- *Burgemeester en wethouders krijgen alle ruimte om initiatieven mogelijk te maken volgens de door de raad bepaalde spelregels. Wij gunnen het iedereen om al doende te leren. Met vallen en opstaan. Voorwaarden daarbij zijn transparantie en ervan leren.*
- *In 2019 gaat de gemeenteraad met gerichte vragen en op allerlei manieren op zoek naar de wensen en meningen van inwoners, bedrijven en organisaties om te komen tot een omgevingsvisie.*
- *Eind 2019 ligt er een handreiking voor participatie. Hierin staan de minimale spelregels over hoe de gemeente vooraf belanghebbenden betrekt bij haar besluitvorming en wat zij vraagt van initiatiefnemers. Uitgangspunt blijft maatwerk.*
- *In 2021 ligt er een omgevingsvisie die past bij de ambities en uitdagingen van Berkelland*
- *We doen één of meerdere pilots die een goede invoering van de Omgevingswet ondersteunen.*
- *Twee jaar na het vaststellen van de omgevingsvisie hebben we een omgevingsplan gemaakt.*
- *Wij bieden veel ruime voor maatwerk en maken zoveel mogelijk gebruik van de bestuurlijke afwegingsruimte die de Omgevingswet biedt.*
- *We kiezen voor een vorm waardoor de omgevingsvisie langer houdbaar is (dynamisch en flexibel), met ruimte voor afweging en maatwerk. Hetzelfde geldt voor het omgevingsplan.*
- *Op onderdelen innoveren we het omgevingsbeleid. Beleid dat recent nog geactualiseerd is, kan worden overgenomen in de omgevingsvisie zonder eerst nog een keer te herijken.*
- *Het leidend principe in de dienstverlening is 'de initiatiefnemer centraal'. Inwoners en ondernemers krijgen het gevoel dat zij persoonlijk worden geholpen, gastvrij, vriendelijk en toegesneden op hun persoonlijke situatie.*
- *De informatievoorziening van de gemeente voldoet op het moment van het inwerkingtreden van de Omgevingswet aan de eisen (minimum) en ondersteunt onze ambities op het gebied van dienstverlening, participatie en instrumenten.*

Ter voorbereiding op het opstellen van deze uitgangspuntennotitie zijn met de raads- en commissieleden en de ambtelijke organisatie de uitgangspunten voor de omgevingsvisie onderzocht. Wat voor gemeente wil je zijn? Welke uitgangspunten voor de omgevingsvisie passen hierbij? Hoe gaan we om met participatie? Zijn de keuzes in de omgevingsvisie gebiedsgericht of gelden ze voor de hele gemeente? Door gezamenlijk de uitgangspunten voor de visie te bepalen en vast te stellen in een uitgangspuntennotitie, ontstaat er een gemeenschappelijke focus, richting en een toetsingskader waar tijdens het opstellen van de omgevingsvisie op terug gegrepen kan worden.

Tijdens een bijeenkomst met vertegenwoordigers uit de ambtelijke organisatie vanuit alle relevante disciplines (ruimtelijk, economisch en sociaal domein), zijn de thema's voor de omgevingsvisie integraal besproken. De raadswerkgroep is betrokken in twee bijeenkomsten waarbij vertegenwoordigers van de verschillende fracties aanwezig waren. In deze fase is de samenleving in brede zin nog niet actief bij de omgevingsvisie betrokken. Dat zal na vaststelling van de uitgangspuntennotitie gebeuren.

Het college vraagt de raad om deze uitgangspuntennotitie vast te stellen en daarmee ook de geformuleerde uitgangspunten en de integrale opgaven voor de omgevingsvisie. Dit is tevens het vertrekpunt voor het gesprek met de samenleving.

1. De Omgevingswet in een notendop

De Omgevingswet treedt naar verwachting in januari 2022 in werking. De wet heeft met name gevolgen voor de werkzaamheden van de gemeente in het fysieke domein. De Omgevingswet staat voor een goede balans tussen het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Met de Omgevingswet komen alle onderwerpen uit de fysieke leefomgeving samen. Thema's als gezondheid, veiligheid, geluid, natuur, woningbouw en water maken integraal onderdeel uit van visies en beleid. De wet voegt de sectorale wetten samen tot één wet en beschrijft een aantal nieuwe kerninstrumenten (zie bijlage 1 voor een overzicht van de kerninstrumenten van de Omgevingswet). Een uitgangspunt van de wet is dat er minder regeldruk komt, wat moet leiden tot meer ruimte voor initiatieven vanuit de samenleving. De regelgeving in het fysieke domein moet eenduidiger worden, gemakkelijker te begrijpen voor experts en leken. Samenwerking tussen verschillende overheidslagen en ketenpartners is essentieel. Op lokaal niveau komt er meer bestuurlijke afwegingsruimte en meer ruimte voor maatwerk.

1.1 De omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving van de gemeente Berkelland. De omgevingsvisie is vergelijkbaar met de structuurvisie van nu, maar gaat verder dan alleen de beschrijving van de ‘traditionele’ fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie gaat ook in op de samenhang tussen o.a. ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, economie, infrastructuur en cultureel erfgoed. Daarnaast krijgen onderwerpen als gezondheid, duurzaamheid, zelfredzaamheid, participatie en de inclusieve samenleving een plek. In de omgevingsvisie komen deze onderwerpen bij elkaar en wordt een integrale afweging gemaakt.

Volgens artikel 3.2. van de Omgevingswet bevat een omgevingsvisie:

1. Een beschrijving op hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
2. De op hoofdlijnen voorgenomen ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van het grondgebied;
3. Het op hoofdzaken te voeren integrale beleid voor de fysieke leefomgeving.

Alle strategische beleidsinstrumenten die over de fysieke leefomgeving gaan worden onderdeel van de omgevingsvisie, zoals bijvoorbeeld de woonvisie, het milieubeleidsplan, het strategische gedeelte van het waterplan, het verkeer- en vervoersplan, de structuurvisie en delen van het groenbeleidsplan. Het is belangrijk dat er in de omgevingsvisie keuzes worden gemaakt voor de toekomst en niet alleen het bestaande beleid wordt gebundeld. Hiermee biedt de omgevingsvisie een afwegingskader voor keuzes en opgaven die de gemeente de komende jaren op zich af ziet komen.

De Omgevingsvisie….

- identiteit en waarden van Berkelland;
- eigen identiteit van de kernen centraal;
- gewenste en integrale ontwikkeling van de gemeente als geheel;
- strategische opgaven voor de komende 20 jaar;
- bestaand beleid en bestaande visies is uitgangspunt;
- participatief proces met bestuur, partners, inwoners en ondernemers.

gemeente Berkelland

En gaat over onderwerpen als…….

2. Uitgangspunten

2.1 Algemene uitgangspunten

Veranderende verhouding tussen inwoners en overheid
Inwoners en organisaties ondernemen steeds vaker actie in hun directe leefomgeving. Voorbeelden hiervan zijn het onderhoud van speeltuinen of groenvoorzieningen maar ook een buurtpreventieapp of het oprichten van een lokale energiecorporatie. Bovendien wordt er tegenwoordig volop gebruik gemaakt van digitale netwerken en gedigitaliseerde kennis. Aan de hand daarvan worden verbindingen aangegaan, waarbij verschillende sectoren en gemeenschappen zich verenigen. Daardoor wordt een groter publiek bereikt en hebben maatschappelijke initiatieven een grotere impact. De verhouding tussen overheid en inwoners verandert, de overheid trekt zich terug en vraagt van de inwoners meer onderlinge steun en zorg voor elkaar.

Voor de gemeente Berkelland biedt dit een kans om de samenwerking met initiatieven uit de samenleving en binnen de regio anders vorm te geven. Dit sluit aan bij de komst van de Omgevingswet. De Omgevingswet geeft aan dat de gemeente duidelijk moet zijn op welke manier inwoners en initiatiefnemers betrokken worden bij plannen en hoe de gemeente omgaat met initiatieven en input uit de samenleving.

Aansluiten bij landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen
De ambities en opgaven uit de landelijke en provinciale omgevingsvisie (NOVI en POVI) zijn belangrijke input voor de gemeentelijke omgevingsvisie. Daarnaast spelen er regionale ontwikkelingen zoals de Regionale Energie Strategie (RES). We zoeken naar een optimale samenhang tussen de landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen en de lokale omgevingsvisie. We doen dit door met de lokale omgevingsvisie aan te sluiten bij de thema’s zoals die door het Rijk, de provincie en de regio zijn benoemd in hun koersdocumenten en omgevingsvisie, waar deze passen bij de identiteit en actualiteit van Berkelland. Hierdoor werken we aan en versterken we de eigen identiteit van Berkelland en bereiden we ons tegelijkertijd voor op de ‘majeure’ landelijke ontwikkelingen.

2.2 Uitgangspunten

De raad heeft de volgende uitgangspunten voor de omgevingsvisie benoemd (zie bijlage 2 voor de gevolgde werkwijze om tot deze uitgangspunten te komen):

Hoe willen we als raad kunnen sturen op initiatieven?
(duidelijke kaders – flexibele uitgangspunten en gebiedsgericht - themagericht)
We willen een visie die duidelijkheid biedt aan onze inwoners over ontwikkelingen die we wel of niet wenselijk vinden in onze gemeente. Deze duidelijkheid bieden we zonder dat we op voorhand te veel kaders stellen die initiatieven onmogelijk maken. We bieden ruimte voor initiatieven met respect voor onze kernkwaliteiten die we willen behouden. Duidelijke kaders kunnen ook kwalitatieve kaders zijn waarin we aangegeven dat een initiatief bijvoorbeeld moet passen in de omgeving (zonder dat er precies wordt omschreven hoe het eruit moet zien).

De Omgevingswet is een kans om anders om te gaan met initiatieven. Een initiatief moet passen binnen de identiteit van Berkelland. We kiezen voor een gebiedsgerichte benadering waarbij we onderscheid maken tussen de verschillende gebieden. Voor kwetsbare gebieden wordt een andere afweging gemaakt die gericht is op het beschermen en versterken van bestaande waarden. We geven in de omgevingsvisie aan waar ontwikkelingen wel mogelijk zijn zoals bijvoorbeeld langs de N18, werklocaties en centrumgebieden.

De ambities uit het ambitiedocument Implementatie Omgevingswet, zoals vastgesteld door de raad in april 2019, krijgen meer richting door bovenstaande keuzes te maken. Bijvoorbeeld de ambitie “Inwoners krijgen ruimte om initiatieven te realiseren binnen de door de gemeente gestelde kaders. Uitgangspunt daarbij is vertrouwen, onze houding is ‘ja, mits’.” Uitgangspunt blijft om ruimte te bieden voor initiatieven, maar dit geldt niet voor alle gebieden.

Hoe betrekken we de samenleving bij het opstellen van de omgevingsvisie?
(koplopers – met zoveel mogelijk bewoners en partijen)
We vinden het van belang dat zo veel mogelijk inwoners/stakeholders vanaf de start van het proces mee kunnen denken en praten over de toekomst van Berkelland. We maken gebruik van de bestaande overlegstructuren met belangenvertegenwoordigers (bijvoorbeeld de dorpsraden) en betrekken daarnaast zo veel en zo breed mogelijk inwoners (bijvoorbeeld via het Burgerpanel) en andere (keten)partners bij de totstandkoming van de omgevingsvisie. Dit doen we door een gedegen participatie aanpak te maken waarbij we creatieve vormen kiezen om onze partners te betrekken, zo mogelijk via live bijeenkomsten in de kernen als via online bijeenkomsten. De spelregels en kaders over de onderwerpen en de trede van participatie (informeren, meepraten of meebeslissen) zijn aan de voorkant helder zodat inwoners/partners weten wat we doen met de input vanuit de samenleving. De input uit de samenleving nemen we mee in de integrale afweging rond de opgaven in de omgevingsvisie. De uiteindelijke afweging wordt door de raad gemaakt.

Wat voor soort omgevingsvisie?
(concrete acties – strategische hoofdlijnen en fysiek domein – fysiek, sociaal economisch domein)
We kiezen voor een integrale omgevingsvisie op hoofdlijnen die past bij de identiteit van Berkelland. Een integrale visie betekent dat ook de fysieke impact vanuit het economische en sociale domein een plek in de omgevingsvisie krijgt. We formuleren heldere doelstellingen en geven in de omgevingsvisie prioriteiten in de benoemde

opgaven (zie hoofdstuk 4). Hiermee geeft de omgevingsvisie echt richting aan toekomstige ontwikkelingen en helpt het ons bij toekomstige keuzes. We onderzoeken of een uitvoeringsparagraaf onderdeel wordt van de omgevingsvisie. Een uitvoeringsparagraaf zou een eerste aanzet zijn voor hoe we uitvoering gaan geven aan de omgevingsvisie.

Hoe ziet de omgevingsvisie eruit?
(traditionele nota – moderne/digitale vorm)
We gaan uit van een moderne en digitale omgevingsvisie in een aantrekkelijke vorm, die makkelijk leesbaar en te actualiseren is. De omgevingsvisie presenteren we via een website waarbij je door kan klikken voor meer gedetailleerde (kaart)informatie. We vinden het belangrijk dat de omgevingsvisie voor iedereen toegankelijk is. Daarom presenteren we de visie ook in een boekje of bijvoorbeeld een infographic met de hoofdlijnen van de omgevingsvisie.

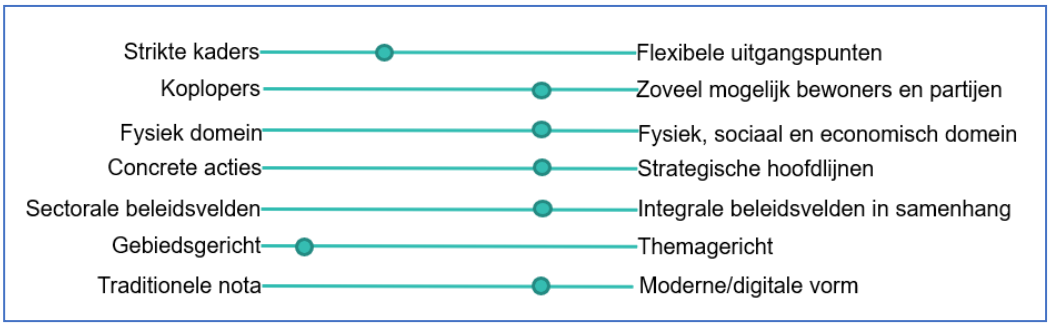

Uitgangspunten raad Berkelland

3. Integrale opgaven voor de omgevingsvisie

3.1 Beleidsinventarisatie

De omgevingsvisie staat niet op zichzelf. De gemeente Berkelland beschikt nu al over visie- en beleidsdocumenten die invloed hebben op de fysieke leefomgeving. Het is niet zo dat het beleid helemaal opnieuw wordt opgesteld. Wat goed en actueel is blijft behouden en wordt onderdeel van de omgevingsvisie. Zie bijlage 3 voor voorbeelden van bestaand beleid dat als bouwsteen voor de omgevingsvisie wordt meegenomen.

Opbrengst beleidsinventarisatie

De ambities en integrale opgaven in de omgevingsvisie zijn groot en vaak met elkaar verweven. Ze vragen meer fysieke ruimte dan binnen de gemeente beschikbaar is. De omgevingsvisie helpt om daar keuzes in te maken door bijvoorbeeld te kiezen voor slimme combinaties van functies en uit te gaan van de specifieke kenmerken en kwaliteiten van gebieden. De omgevingsvisie biedt het afwegingskader op basis waarvan de gemeente in de toekomst keuzes kan maken.

Al sinds lange tijd zijn overheden bezig met dereguleren. In dat perspectief is de invoering van de Omgevingswet een logisch moment om het beleid, verordeningen en bestemmingsplannen kritisch te bezien in plaats van ‘alles bij het oude te laten’ en deze documenten bij het opstellen van de visie ‘in elkaar te schuiven’. Vanuit deze eerste verkenning van het huidige beleid willen we een aantal aandachtspunten meegeven voor het vervolgproces om te komen tot een omgevingsvisie:

Het is verleidelijk om bij het opstellen van de visie direct met ‘de inhoud’ aan de slag te gaan. Maar wat is nu het gewenste toekomstscenario voor Berkelland? En kunnen we daar een helder profiel aan koppelen? Het is aan te bevelen om op basis van het gewenste toekomstscenario te kijken naar het huidige beleid.

Een andere wezenlijke vraag is wat de gemeente met de visie wil bereiken. Gaat deze dienen als sturingsinstrument of meer als inspiratiedocument? Gelet op de verscheidenheid van beleidsonderwerpen kan de omgevingsvisie gebruikt worden om de verschillende ‘rode draden’ te bundelen en daarmee te gebruiken als strategisch ijkpunt om afgewogen keuzes te maken. De omgevingsvisie krijgt dan meerwaarde. De raad heeft aangegeven dat hij de omgevingsvisie ook ziet als een sturingsinstrument; welke ontwikkelingen vind je wel of niet wenselijk?

3.2 Integrale opgaven

De omgevingsvisie beschrijft de identiteit en waarden van Berkelland, schetst in hoofdlijnen de gewenste en integrale ontwikkeling van de gemeente als geheel en gaat over de strategische opgaven voor de komende 20 jaar. De visie biedt een afwegingskader voor de ontwikkelingen en opgaven die de komende jaren op ons af komen.

In verschillende stappen en met verschillende gesprekspartners hebben we input opgehaald over de integrale en strategische opgaven die de komende 10-20 jaar op Berkeland af komen. Zo bouwen we gezamenlijk aan de opgaven voor de omgevingsvisie.

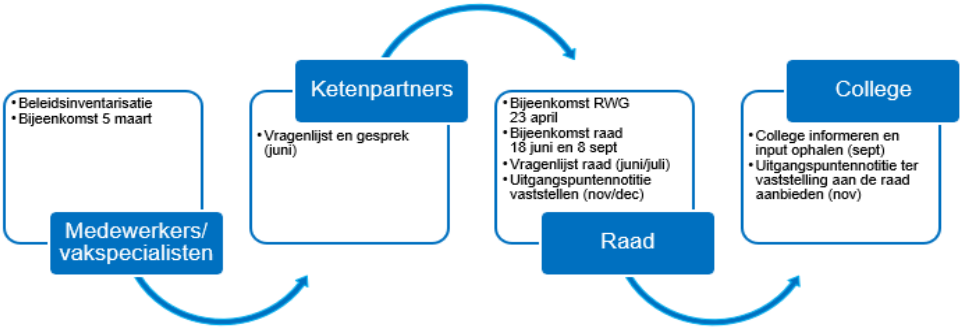

Op basis van de inventarisatie van bestaand beleid en een bijeenkomst met medewerkers en vakspecialisten is een eerste concept versie van de integrale opgaven gemaakt. Deze eerste concept versie hebben we als input gebruikt voor gesprekken met ketenpartners, het college, de raadsbijeenkomst(en) en de vragenlijst voor de raad (zie bijlage 3). Op basis van deze gesprekken, de input vanuit de opgaven uit de Nationale en Provinciale omgevingsvisie (NOVI en POVI) en de regionale ontwikkelingen hebben we een tweede concept versie van de integrale opgaven gemaakt. De tweede concept versie is opgenomen in deze uitgangspuntennotitie en nemen we tevens als vertrekpunt voor het gesprek met de samenleving. Dit wordt na de gesprekken met de samenleving en raadpleging van de raad uitgewerkt in de definitieve versie. Die krijgt een plek in de ontwerp omgevingsvisie.

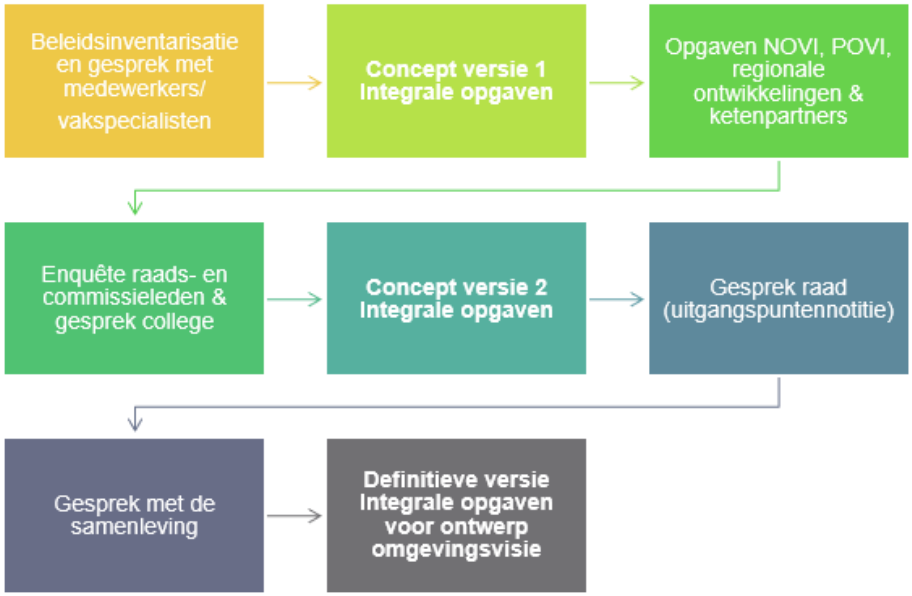

Integrale opgaven (versie 2):

- De verschillende typen landschappen behouden en (waar het kan) versterken als basis voor verdere ontwikkelingen binnen Berkelland. Daarnaast is er ruimte voor doorontwikkeling en nieuwe initiatieven bijvoorbeeld voor de energietransitie, klimaatverandering of ontwikkeling van de landbouw;
- Versterken van de leefbaarheid en vitaliteit in de kernen door een passend woningaanbod en door samen met de dorpsgemeenschappen in te zetten op het behoud van kwaliteiten en verdere doorontwikkeling van de kernen waardoor de omgevingskwaliteit voor inwoners en bezoekers toeneemt;
- Vormgeven van de transitie van het buitengebied t.a.v. energie, landbouw, Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB), waterhuishouding met aandacht voor (mee)-koppelkansen voor natuur, recreatie, wonen en werken;
- Verstevigen van het regionale vestigingsklimaat voor (innovatieve) bedrijven, passend bij het imago en de kwaliteiten van de Achterhoek/Berkelland (o.a. maakindustrie). Versterken van het vestigingsklimaat voor deze bedrijven en gelijktijdig voldoende aanbod van aantrekkelijke (groene) woonmilieus realiseren zodat Berkelland een aantrekkelijke vestigingsplaats blijft;
- Versterken van de regionale bereikbaarheid; de kansen die de verbreding van de A1, het doortrekken van de A15 en de bestaande N18, de OV knooppunten (station Ruurlo, busstation Borculo, busstation Neede) en de goede digitale bereikbaarheid bieden, inzetten om de positie van Berkelland i.r.t. de omliggende gemeenten en voorzieningen te versterken;
- Creëren van een gezonde leefomgeving en bevorderen van positieve gezondheid door een beweegvriendelijke omgeving en het versterken van sociale cohesie.

4. Vervolgproces

4.1 Gesprek met de samenleving

Na het vaststellen van deze uitgangspuntennotitie door de raad, gaan we in gesprek met de samenleving over de integrale opgaven uit deze uitgangspuntennotitie. Ter voorbereiding op dit gesprek is een stakeholderanalyse gemaakt. Hier is gekeken naar hoe de belangen liggen binnen de gemeente, wat zijn belangrijke (informele) netwerken, wat zijn prominente vertegenwoordigers van de samenleving en wie of welke groepen hebben veel (informele) invloed? De stakeholders zijn ingedeeld naar het belang dat zij hebben bij de omgevingsvisie (en dus bij een toekomstgerichte, duurzame en integrale visie op de leefomgeving) en de invloed die zij hierop uit kunnen oefenen.

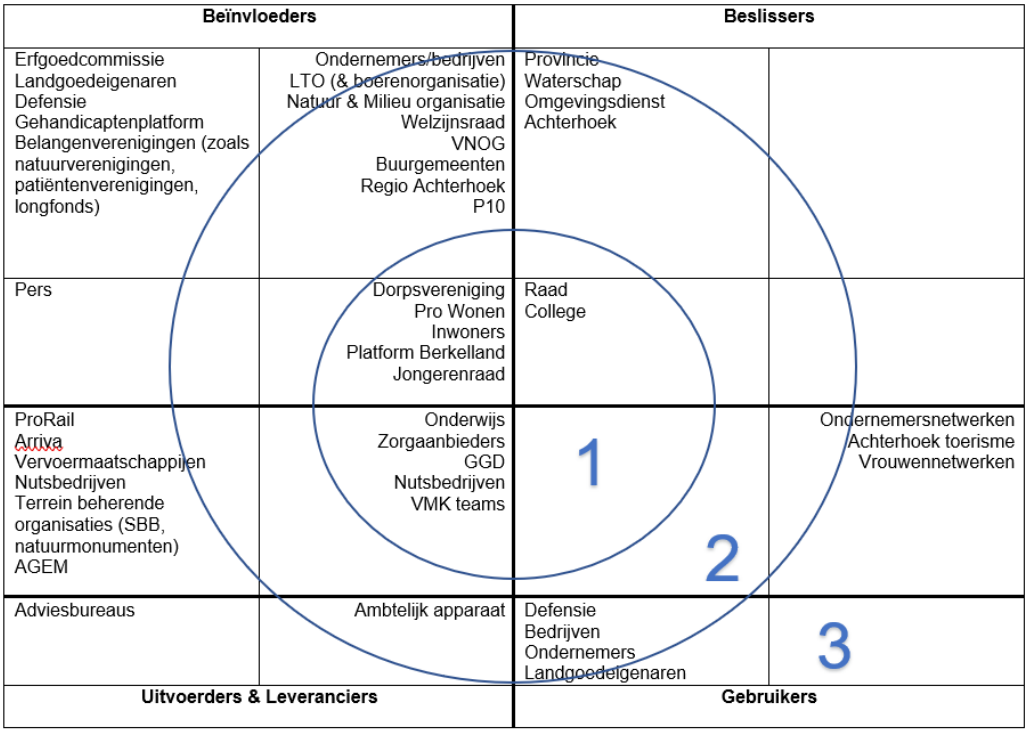

We zetten met dit participatieplan in op het betrekken van inwoners, ondernemers en verenigingen via vertegenwoordigers van deze groepen. De individuele bewoners zijn vertegenwoordigd via de (bestaande) bijeenkomsten van kleine kernen, buurschappen en de bijeenkomsten die we apart organiseren voor de vier grote kernen. Hiermee sluiten we met de participatieactiviteiten aan bij bestaande netwerken (kern- en wijkgericht werken). Daarnaast verspreiden we een vragenlijst over de toekomst van Berkelland via het bestaande Burgerpanel (ca. 1500 inwoners) om zoveel mogelijk inwoners te betrekken en organiseren we een gesprek met de jongerenraad om ook deze doelgroep actief te betrekken. Deze participatieactiviteiten vinden eind 2020/begin 2021 plaats. Als input voor de gesprekken maken we gebruik van een aantal mogelijke toekomstscenario's voor de gemeente Berkelland.

Wanneer de ontwerp omgevingsvisie in 2021 ter inzage gelegd wordt is er voor de inwoners en organisaties nog een kans om input te leveren op de omgevingsvisie. Daarnaast wordt recent bestaand beleid, zoals bijvoorbeeld de woonvisie Thuis in Berkelland en de notitie Ruimtelijke Ordening en Duurzame Energieopwekking in Berkelland (RODE), onderdeel van de omgevingsvisie. Deze beleidsdocumenten zijn in de afgelopen periode participatief opgesteld en de vraagstukken uit deze documenten willen we niet opnieuw voorleggen aan de samenleving (zie bijlage 3).

Het is aan de raad om erop toe te zien dat participatie bij het opstellen van de omgevingsvisie plaatsvindt en dat het op tijd en goed gebeurt. Daarbij helpt het om de spelregels voor de participatieactiviteiten vooraf met elkaar af te stemmen middels deze notitie.

Spelregels:

- De uitnodiging om deel te nemen aan deze participatie activiteiten wordt verstuurd namens de raad/raadswerkgroep.
- Bij elke activiteit zijn minimaal 2 raads(werkgroep)leden aanwezig als toehoorders om betrokkenheid te tonen. Hiermee geeft de raad invulling aan de ambitie ‘actief op zoek naar input uit de samenleving’ uit het ambitiedocument uit 2019.
- De opgehaalde input bundelen we in een verslag en nemen we mee in de integrale afweging in de omgevingsvisie. De samenleving kan meepraten over de toekomst van Berkelland, de uiteindelijke besluitvorming ligt bij de raad.
- In de omgevingsvisie leggen we de relatie naar de Handreiking participatie. Hierin wordt beschreven hoe de raad om wil gaan met participatie bij initiatieven vanuit de samenleving en hoe hierbij de rolverdeling tussen gemeente en samenleving is.

4.2 Inhoudelijke bouwstenen omgevingsvisie

Op basis van het gesprek met de samenleving en een vervolgbijeenkomst met de ketenpartners worden de integrale opgaven voor de omgevingsvisie verder uitgewerkt. In bijeenkomsten met het opgaveteam en met de klankbordgroep vanuit de organisatie worden de opgaven verder verdiept en uitgewerkt in mogelijke ontwikkelrichtingen voor de gemeente Berkelland. In de eerste helft van 2021 werken we dit uit in de ontwerp omgevingsvisie.

Daarnaast onderzoeken wij de meerwaarde om een m.e.r.-traject aan de omgevingsvisie te koppelen. Een eerste m.e.r.-screening kan ons helpen bij het scherper krijgen van de ambities en het stellen van meetbare doelen. Daarnaast geeft het ons inzicht in het vervolgproces om eventueel te komen tot een MER.
.

4.3 Drie pilots

Via drie pilots willen we onderzoeken welke onderwerpen voor de omgevingsvisie van belang zijn en waar de gemeente keuzes te maken heeft. De eerste pilot ‘gemeente overstijgende of vernieuwende opgaven’ heeft input opgeleverd voor de integrale opgaven zoals die omschreven staan in deze uitgangspuntennotitie. In pilot 2 ‘afwegingskader’ gaan we oefenen met de beleidsruimte die de gemeente heeft om eigen afwegingen te maken over activiteiten in de fysieke leefomgeving. Voor deze pilot staat in oktober een raadsthemabijeenkomst gepland. In het voorjaar van 2021 starten we met pilot 3 ‘omgevingsplan’ over de doorwerking van de omgevingsvisie in het omgevingsplan.

Bijlage 1: Kerninstrumenten van de Omgevingswet

De belangrijkste kerninstrumenten van de Omgevingswet voor de gemeente zijn de omgevingsvisie, het programma, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning. In deze bijlage wordt de samenhang tussen deze vier kerninstrumenten geduid.

De **omgevingsvisie** is een verplicht instrument voor gemeenten. Dit betekent dat iedere gemeente uiterlijk in 2024 over een omgevingsvisie moet beschikken. De omgevingsvisie is een strategische en integrale langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving. De fysieke impact vanuit andere domeinen, zoals het sociaal of economisch domein, worden ook meegenomen in de visie. Er geldt een zogenaamde ‘motiveringsplicht’ wat betreft participatie voor zowel de omgevingsvisie als het omgevingsplan. De gemeente moet motiveren hoe de omgeving is betrokken bij de voorbereiding van de visie en het plan, en wat er is gedaan met de input.

In het **programma** worden doelen uit de visie concreet gemaakt. Gemeenten kunnen in het programma het beleid voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming of het behoud van de fysieke leefomgeving uitwerken. Een voorbeeld zou kunnen zijn een programma Berkelland Klimaatneutraal of een samen met de regio op te stellen gebiedsgericht programma.

Het **omgevingsplan** van de gemeente bevat regels voor de fysieke leefomgeving op lokaal niveau. Het omgevingsplan geeft invulling aan de maatschappelijke opgaven uit de gemeentelijke omgevingsvisie en is daarmee vergelijkbaar met het huidige bestemmingsplan. Een gemeente heeft in een omgevingsplan meer bestuurlijke afwegingsruimte dan binnen het huidige bestemmingsplan. Dit gaat over de beleidsruimte die de gemeente heeft om eigen afwegingen te maken over activiteiten in de fysieke leefomgeving. Daarnaast is de reikwijdte van het omgevingsplan ruimer dan van het bestemmingsplan onder andere door de integratie van milieuregels en vanuit verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Het omgevingsplan wordt aangevuld met andere voor de fysieke leefomgeving relevante beleidsnotities en regels.

De **omgevingsvergunning** is sinds de inwerkingtreding van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht al een bekend instrument. Dit instrument blijft ook onder de Omgevingswet bestaan. Met een omgevingsvergunning kunnen bewoners, bedrijven en overheden toestemming vragen om activiteiten in de leefomgeving uit te voeren.

Bijlage 2: Werkwijze uitgangspunten

In twee bijeenkomsten met de gemeenteraad (d.d. 18 juni en 8 september 2020) is gesproken over de uitgangspunten voor de omgevingsvisie. Aan de hand van een fictieve casus over een Ikea vestiging in Eibergen aan de N18, hebben de raadsleden de eerste richting gegeven voor de omgevingsvisie. In subgroepen zijn onderstaande vragen beantwoord op basis waarvan de uitgangspunten voor de omgevingsvisie zijn bepaald.

1. Hoe willen we als raad kunnen sturen op dit soort initiatieven?
   - Willen we veel kaders stellen in de omgevingsvisie zodat heel duidelijk is welke ontwikkelingen wel of niet gewenst zijn en binnen welke kaders of
   - willen we maximaal ruimte bieden aan nieuwe initiatieven door minder kaders te stellen?
   - En maken we hierbij onderscheid tussen verschillende gebieden binnen de gemeente?
2. Hoe betrekken we de samenleving?
   - Willen we zo veel mogelijk inwoners, ondernemers en andere partijen spreken of
   - betrekken we een vertegenwoordiging van deze partijen bijvoorbeeld via de bestaande overleggen met de kernen?
3. Wat voor soort omgevingsvisie?
   - Willen we een omgevingsvisie die de hoofdlijnen van onze gewenste ontwikkeling schetst door vooral ambities en doelen vast te leggen of
   - een omgevingsvisie die concrete ontwikkelingen aangeeft en een ontwikkelagenda schetst?
   - En welke andere ontwikkelingen zijn daarbij belangrijk? Denk aan ontwikkelingen uit het sociale, economische domein en bijvoorbeeld gezondheid.
4. Hoe ziet de omgevingsvisie eruit?
   - Willen we een omgevingsvisie in de vorm van een boekje of pdf of
   - een omgevingsvisie in de vorm van een website waarbij je door kan klikken op kaarten en teksten?

Voorbeelden jamboards; uitkomsten subgroepen

Bijlage 3: Voorbeelden van recent beleid als bouwsteen voor de omgevingsvisie (indicatief)

Beleidsdocument	Jaar	Relevant voor Omgevingsvisie?	Participatief tot stand gekomen?
Beleef het in Berkelland	2008 *	x	ja *
Beleidskader Sociaal Domein (Samen denken samen doen)	2018	x	ja
Beleidsregel archeologische waardenkaart	2017	x	
Beleidsregel cultuurhistorie en ruimtelijk beleid	2017	x	
Bodemkwaliteitskaart Regio Achterhoek/Nota Bodembeheer	2011/2012	x	
Centrumvisies divers	div.	x	ja
Economische agenda 2019-2022	2019	x	ja
Energie Uitvoeringsprogramma 2019-2022	2019	x	ja
Integraal huisvestingsplan (onderwijs)	2020	x	ja
Markewerkboeken-Landschapsontwikkelingsplan	2008	x	ja
Nota Grondbeleid	2007*	x	
Structuurvisies Wonen (vier grote kernen)	2017	x	
Structuurvisie Woningsplitsing buitengebied	2020	x	ja
Regionaal programma werklocaties (RPW)	2019	x	
RODE-beleid	2018/2020	x	ja
Structuurvisie Berkelland 2025	2010	x	ja
Structuurvisie Plussenbeleid	2019	x	ja
Structuurvisie bovenplanse sloopbonusregeling	2017	x	ja
Uitgangspuntennotitie bestemmingsplan Buitengebied Berkelland 2016 + aanvulling	2016/2019	x	ja
Uitvoeringsagenda demografische verandering	2018	x	
Watertakenplan Berkelland 2019-2023	2018	x	ja
Watervisie Berkelland 2030	2018	x	ja
Welstandsnota	2012	x	ja
Woonvisie	2020	x	ja

* = wordt geactualiseerd

Bijlage 4: Gerelateerde opgaven

Opgaven Nationale Omgevingsvisie (NOVI):

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie: duurzame energie inpassen met oog voor omgevingskwaliteit.
- Duurzaam economisch groeipotentieel: ruimte voor overgang naar een circulaire economie
- Sterke en gezonde steden en regio's: woningbouw in een stedelijk netwerk van gezonde en groene steden
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijke gebied: landgebruik meer in balans met natuurlijke systemen

Interviews ketenpartners:

- Watervraagstukken
- Energie/duurzaamheid/RES
- Ondergrondse infrastructuur
- Gebiedsgerichte vraagstukken bijv. grensoverschrijdende infrastructuur, zonnevelden op de gemeentegrens en milieunormen
- Gezondheid; hittestress en luchtkwaliteit
- Biodiversiteit

Enquête raad Berkelland (28 respondenten – 70% respons):

- Benoemde kwaliteiten sluiten aan bij Merkpaspoort Berkelland: saamhorigheid of naoberschap, natuur en (coulissen)landschap, ruimte en rust, leefomgeving, buitengebied en landbouw.
- In de omgevingsvisie aandacht besteden aan: werkgelegenheid, landschap en klimaatadaptatie, energietransitie, voorzieningen en de woningbouwopgave.
- Raadsleden vragen meer aandacht voor gezondheid.
- Wonen is belangrijk thema.
- In de omgevingsvisie aandacht voor het proces bij initiatieven vanuit de samenleving: hoe geven we invulling aan participatie en wat is de rol van de gemeente daarbij?

Korte samenvatting opgaven Provinciale omgevingsvisie Gaaf Gelderland (POVI) per sector:

Ruimtelijk beleid

- Focus op ruimtelijke/natuur/landschappelijke kwaliteit
- Klimaatbestendigheid
- Locaties voor zonne- en windenergie
- Vitale steden en dorpen
- Kwalitatieve opgave voor wonen en zorgvuldige locatie-afwegingen
- Gezonde en veilige woonomgeving
- Ruimte voor veehouders om bedrijf onder voorwaarden te ontwikkelen

Waterbeleid

- Veerkrachtig en duurzaam water- en bodemsysteem conform Europese Kaderrichtlijn
- Leidend zijn beschermde gebieden voor grondwater, waterberging, de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000
- Vasthouden van water in de bodem, het grondwater en de haarvaten van het watersysteem
- Bescherming tegen overstromingen

Milieubeleid

- Voorkomen van gezondheidsschade
- Voldoen aan milieukwaliteitseisen
- Spoedeisende bodemverontreiniging saneren
- Anticiperen op energietransitie en klimaatverandering

Natuur- en landschapsbeleid

- Hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden
- Behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap
- Gelders Natuurnetwerk (GNN) incl. Natura2000 gebieden, Groene Ontwikkelingszone (GO) beschermen

Verkeers- en vervoersbeleid

- Veilige, betrouwbare en duurzame mobiliteit ter ondersteuning van een sterke economie, welvaart en welzijn
- Rekening houden met de kwaliteit van de leefomgeving, de doorstroming binnen elk netwerk en verkeersveiligheid

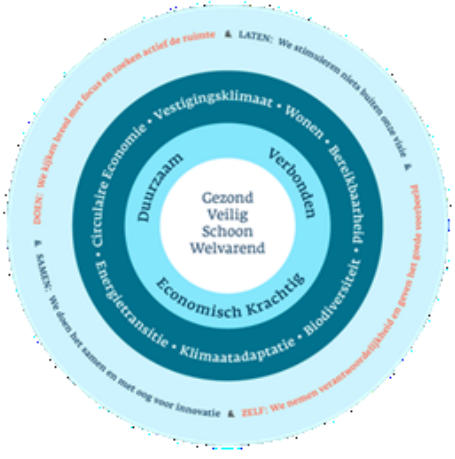

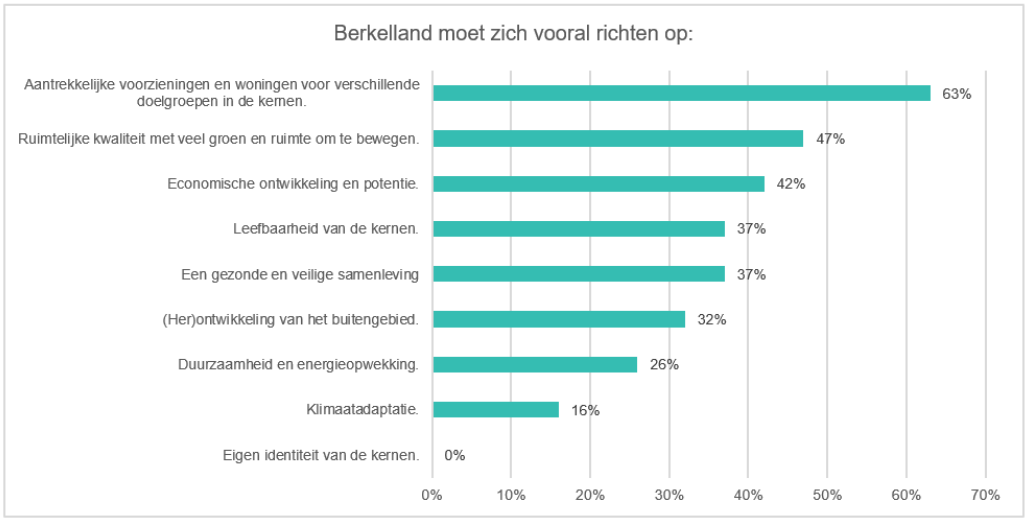

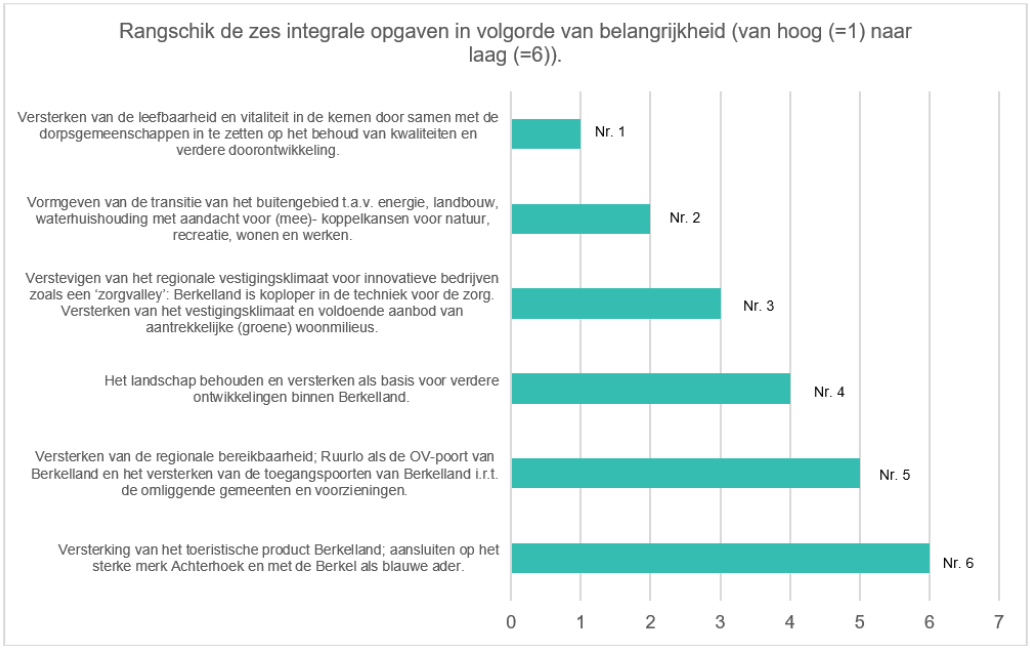

Uitkomsten enquête raad (september 2020)

C: *K. Kellij*
T: *0545-250 250*
E: *info@gemeenteberkelland.nl*
Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 5520
Onderwerp : Uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie
Verzonden : 26 oktober 2020

Geachte leden van de raad,

De raadswerkgroep Omgevingswet heeft de uitgangspuntennotitie Omgevingsvisie opgesteld. Wij bieden u deze ter vaststelling aan. In deze brief staat onze reactie.

Enthousiast over resultaat en proces
In 2019 heeft u het ambitiedocument Omgevingswet vastgesteld. Daarin staan uw ambities voor de Omgevingswet. De Omgevingswet vraagt een nadrukkelijke rol van de raad. U heeft sinds 2019 uw rol gepakt en het proces voortgezet.
Het eerste concrete resultaat is nu deze uitgangspuntennotitie, specifiek bedoeld voor het instrument Omgevingsvisie. Hierin geeft u aan welk eindresultaat u in gedachten heeft en met welk proces u dit wil bereiken.
Onderdeel daarvan is het participatietraject voor de Omgevingsvisie, dat u na vaststelling van de uitgangspuntennotitie wilt volgen.

Wij zijn enthousiast over het resultaat en over het proces dat u tot nu toe gelopen hebt.
De regie vanuit de raadswerkgroep en de betrokkenheid van de gemeenteraad in dit proces is nadrukkelijk zichtbaar geweest.

Onze bijdrage
De Omgevingswet vraagt van iedereen een nieuwe manier van denken en werken.
Wij realiseren ons dat de uitgangspuntennotitie en straks de Omgevingsvisie nieuw zijn en een hoog abstractieniveau hebben.
Graag ondersteunen wij u in het besluitvormingsproces. Bijvoorbeeld door het aanbieden van opleidingen en het faciliteren van thema-raadsbijeenkomsten. Dit doen wij steeds in nauwe afstemming met de raadswerkgroep.

Participatieverordening
Tot slot vragen wij uw aandacht voor een verplichting in de Omgevingswet. Op 1 januari 2022 moet iedere gemeente een participatieverordening en een participatiehandreiking hebben vastgesteld. Dit is een opgave voor u als raad, in lijn met het proces tot nu toe.

Wij hebben er alle vertrouwen in dat u deze opgave als raad gezamenlijk en succesvol oppakt. Wij staan u ook hierin graag met advies en ondersteuning bij.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan:
-Archief

Raadsvergadering

Dossiernummer	2483
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 november 2020
Agendapunt	10
Omschrijving	Bespreekstuk / Lokale Inclusie Agenda 2020-2021

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	24 november 2020

Voorgesteld besluit

Besluit

De Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 vast te stellen.

gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	2576
Raadsvergadering	:	24 november 2020
Onderwerp	:	Lokale Inclusie Agenda 2020-2021
Collegevergadering	:	
Portefeuillehouder	:	M.H.H. van Haaren-Koopman
Steller	:	M. Heusinkveld tel: : 06 1820 1174

Te nemen besluit:
De Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 vaststellen.

Waarom dit voorstel en wat is het effect
De gemeente heeft als ambitie om een inclusieve samenleving te worden. Om aan deze ambitie uitvoering te geven, is de Lokale Inclusie Agenda in 2018 opgesteld voor twee jaar. Deze is geëvalueerd en hernieuwd voor de periode 2020-2021.

Het effect van de agenda is dat we door concrete acties bijdragen aan een inclusieve samenleving, dat we inzichtelijk hebben op welke beleidsterreinen de gemeente kan bijdragen aan inclusie en aan welke thema's wij prioriteit geven.

De Lokale Inclusie Agenda is de lokale uitwerking van het VN Verdrag Handicap. Op 14 juli 2016 heeft de Nederlandse regering het VN Verdrag Handicap geratificeerd. Dit houdt in dat mensen met een beperking in Nederland volwaardig deel moeten kunnen nemen aan de samenleving. Voor gemeenten betekent dit dat zij verplicht zijn om een lokale inclusie agenda op te stellen, waarin zij aangeven hoe zij concreet willen bijdragen aan een inclusievere samenleving voor de beleidsterreinen waar zij verantwoordelijk voor zijn.

Argumentatie:

1.1 De Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 draagt bij aan een betere toegankelijkheid in onze gemeente.
Door de ratificering van het VN Verdrag Handicap is er een belangrijke taak bij gemeenten gekomen, namelijk een inclusieve samenleving te realiseren voor de beleidsterreinen waar de gemeente verantwoordelijk voor is en dit uit te werken in een lokale inclusie agenda.

1.2 We zien kansen op de toegankelijkheid in de gemeente te vergroten.
Op basis van gesprekken met belangenverenigingen en betrokken collega's zien wij dat onze inzet tot een toegankelijker Berkelland leidt. Dit moeten we doorzetten.

1.3 We willen ons inzetten voor een inclusieve samenleving.
We vinden het belangrijk dat mensen met een beperking mee kunnen doen in de Berkellandse samenleving en zetten ons in om dit op de gemeentelijke beleidsterreinen te realiseren. De Inclusie Agenda maakt inzichtelijk wat wij als gemeente bijdragen aan een inclusieve samenleving.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen
0

Kanttekeningen en risico's

- De VN benoemt veel thema's waarop de gemeente zich kan inspannen als het gaat om de inclusieve samenleving. Wij hebben in onze inclusie agenda er 7 benoemd. De thema's zijn in samenspraak met belangrijke stakeholders vastgesteld en gaan over terreinen waar de gemeente invloed op heeft. Daarnaast willen we ook prioriteren. Bij de evaluatie willen we opnieuw kijken of dit de thema's zijn die we de meeste aandacht willen geven.

Financiën

Er is in de programmabegroting een structureel budget van € 75.000 per jaar gereserveerd voor de Lokale Inclusie Agenda. Op basis van de uitgaven in 2018/2019 en ons streven dat inclusie op den duur zo veel mogelijk onderdeel wordt van reguliere werkprocessen en budgetten, is dit budget voldoende.

Het budget is verdeeld over de 7 thema's en wordt besteed aan onder andere de week van de toegankelijkheid, een schouw van dorpscentra, toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen, communicatie over inclusie, etc. Daarnaast dragen we hiermee ook bij aan bestaand(e) beleid en initiatieven zoals de Jimmy's, Zomertoer, aanpak laaggeletterdheid, uitbreiding van de Berkellandwijzer, etc.

VN-verdrag rechten van mensen met een beperking

De Lokale Inclusie Agenda is de Berkellandse uitwerking van het VN-verdrag Handicap. De artikelen 2.1.2, tweede lid onder h van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en 2.2,tweede lid, sub f van de Jeugdwet bepalen dat de gemeenteraad een plan moet vaststellen over hoe door het college uitvoering gegeven zal worden aan het VN-Verdrag handicap.

Verder komt het feit dat deze paragraaf meegenomen wordt in raads- en collegevoorstellen, komt ook voort uit de inclusie agenda.

Communicatie

Samenvatting/kernboodschap:
In het VN-verdrag Handicap staat dat gemeenten moeten werken aan een inclusieve samenleving waarin plek is voor iedereen. De gemeente Berkelland heeft een lokale inclusie agenda waarin staat hoe zij hier inhoud aan geeft in haar beleid, op het gebied van samenwerking en in toegankelijkheid. De nieuwe lokale inclusie agenda voor 2020 en 2021 bouwt hierop voort en is in samenwerking met verschillende belangenorganisaties tot stand gekomen.

Communicatie via:
Berkelbericht, sociale mediakanalen van de gemeente.

Initiatief, participatie en rol gemeente

De agenda is in samenwerking met de cliëntenraad van SDOA, Welzijnsraad, Jongerenraad en Gehandicaptenplatform Berkelland samengesteld. We hebben hierbij gepresenteerd welke stappen doorlopen zijn in 2018-2019, knelpunten besproken en gevraagd welke thema's moesten blijven in de inclusie agenda en welke thema's toegevoegd moesten worden. Daarnaast hebben (een afvaardiging van) de cliëntenraad SDOA, Welzijnsraad en Gehandicaptenplatform Berkelland meegelezen met een concept rapportage en hierop hun reactie gegeven.

Hieruit is geconcludeerd dat aandacht voor toegankelijkheid in de openbare ruimte moet blijven en de gemeente een rol kan blijven spelen als het gaat om bewustwording van inwoners over de bejegening/omgang met mensen met een beperking. Aandachtspunten die op basis van deze gesprekken zijn toegevoegd zijn (passend) onderwijs, woningen die toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en sport- en cultuurverenigingen.

Planning en evaluatie
De acties zoals genoemd in de agenda lopen tot eind 2021. Vanaf oktober 2021 zal er een gespreksronde plaatsvinden met de cliëntenraad van SDOA, Welzijnsraad, Jongerenraad en Gehandicaptenplatform Berkelland.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

gemeente Berkelland

Raadsvergadering : 24 november 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 oktober 2020;

b e s l u i t :

De Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
24 november 2020

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Lokale Inclusie Agenda 2020-2021

Deze Lokale Inclusie Agenda is een vervolg op de Lokale Inclusie Agenda 2018-2019.
De thema's in deze agenda waren:

- Bewustwording;
- Toegankelijkheid;
- Werk, inkomen en sociale zekerheid;
- Planvorming en beleidsvorming;
- Samenwerking met belangenorganisaties voor mensen met een beperking.

Wat betreft de thema's 'bewustwording', 'toegankelijkheid', 'werk, inkomen en sociale zekerheid' en 'planvorming en beleidsvorming' hebben we nieuwe speerpunten genoteerd in de agenda voor 2020-2021. Voor het thema samenwerking met belangenorganisaties geldt dat deze voldoende verankerd is in de agenda en uitvoeringspraktijk. Na evaluatie van de agenda 2018-2019 zijn voor 2020 en 2021 de volgende thema's toegevoegd:

- sport, cultuur en verenigingen;
- wonen;
- passend onderwijs.

Budget 2018-2019
In 2018 was een maximaal budget van € 75.000,- beschikbaar voor het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda, in 2019 ook. In 2018 is ongeveer 50% van het maximaal beschikbare budget besteed, en in 2019 circa 80%.
De uitgaven bestonden uit:

- kosten aanpassen openbare ruimte (45%);
- bijdrage Special Olympics (10%);
- bewustwording (ervaringsparcours, communicatie) (5%);
- aanpassen gemeentelijke gebouwen (18%);
- behoeftenonderzoek ondernemers (9%);
- bijdrage Berkellandwijzer (12%).

Gemeente Berkelland

Lokale Inclusie Agenda

2020-2021

gemeente Berkelland

april 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Samen op weg naar een meer inclusieve samenleving 5
3. Bewustwording (B) 6
4. Toegankelijkheid (T) 8
5. Beleid en planvorming (P) 10
6. Samenwerken aan werk en inkomen (We) 11
7. Samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs (O) 13
8. Wonen voor doelgroepen die extra aandacht nodig hebben (Wo) 14
9. Samenwerken met verenigingen aan sport/cultuur/verenigingsleven (V) 15
10. Budget, planning en voortgang 17
Bijlage 1 Samenvatting resultaten Lokale Inclusie Agenda 2018-2019 23

1. Inleiding

Waarom een Lokale Inclusie Agenda?
Sinds 14 juli 2016 geldt het VN-verdrag Handicap in Nederland. Het VN-verdrag verplicht Nederland ervoor te zorgen dat mensen met een beperking gelijkwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen. Het doel van het verdrag is het creëren van een inclusieve samenleving. Gemeenten zijn sinds de ratificatie van het VN-verdrag verplicht om voor de beleidsterreinen waarvoor zij verantwoordelijk zijn, te werken aan een geleidelijke uitvoering van het Verdrag. Dit in samenwerking met mensen met een beperking en de hen vertegenwoordigende organisaties. Verder moeten gemeenten al bij het maken van nieuw beleid (ook) rekening houden met de positie van mensen met een beperking.

Elke gemeente moet één integraal plan maken om aan te geven hoe ze uitvoering wil gaan geven aan het VN-verdrag. Dit plan wordt ook wel de Lokale Inclusie Agenda (LIA) genoemd. Gemeenten moeten duidelijk omschrijven welke verbeteringen en doelen ze gaan realiseren en daarbij ook aangeven binnen welke termijn dit gaat gebeuren. In het plan moeten de onderwerpen onderwijs, werk, inkomen, vervoer, wonen en leven een plek krijgen.

Om wie gaat het? (landelijke cijfers)

1,7 miljoen personen met een langdurige ziekte, aandoening of handicap.

1,5 miljoen personen met een lichamelijke handicap.

1,3 miljoen doven en slechthorenden.

316 duizend blinden en slechtzienden.

281 duizend personen met ernstige psychische aandoeningen.

142 duizend personen met een (licht) verstandelijke beperking.

* *Deze cijfers bevatten dubbelingen en zijn deels gebaseerd op schattingen* van CBS en SCP.

Terugblik en stap vooruit
In 2018 hebben wij voor het eerst een Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda 2018-2019 gemaakt. Nu we het eind van deze periode hebben bereikt, maken we de balans op en hebben we een nieuw Plan van Aanpak gemaakt voor 2020 en verder.

Eind 2019 hebben wij met verschillende collega's en belangenorganisaties gesproken over de Lokale Inclusie Agenda en hen gevraagd welke knelpunten zij ervaren. Dit zijn de Welzijnsraad, cliëntenraad van de Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA), Gehandicapten Platform Berkelland, Jongerenraad, medewerkers van de Sportfederatie Berkelland, Beweegwijs, Voormekaar teams en Muziek en Kunstwijs. Zij hebben veel contact met inwoners die ondersteuning nodig hebben of vertegenwoordigen deze groep. Zo hebben wij een beeld gekregen van wat er leeft onder inwoners als het gaat om inclusie en waar extra inzet nodig is.

Uit de gesprekken kwam naar voren dat:

- Het vergroten van de bewustwording om blijvende aandacht vraagt;
- Een goede samenwerking en afstemming tussen de betrokken organisaties en belangengroepen tot meerwaarde leidt;
- Het toewerken naar een inclusieve samenleving een voortdurend proces is, dat om een meerjarige inzet vraagt van veel verschillende organisaties;
- Dat het wenselijk is om inclusie te integreren in alle beleidsterreinen, i.p.v. te benoemen in een aparte agenda.

In 2019 ondertekenden we het manifest 'Iedereen doet mee' van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten, daarmee sloten we ons aan bij het landelijke netwerk.

Gemeente Berkelland kiest voor een stap-voor-stap aanpak. We doen nu al van alles (zie bijlage) om met elkaar de Berkellandse samenleving toegankelijk(er) te maken voor mensen met een beperking, maar er zijn ook nog talloze wensen en knelpunten. Niet alle knelpunten kunnen (door de gemeente) worden opgelost.
Het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda Berkelland 2018-2019 richtte zich daarom op de meest urgente knelpunten.
In het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 voegen we hier naar aanleiding van de evaluerende gesprekken nog een aantal onderwerpen (speerpunten) toe.

2. Samen op weg naar een meer inclusieve samenleving

Samenwerking en afstemming
Gemeente Berkelland is maar één van de organisaties die een inclusieve samenleving nastreeft. Ook voor organisaties als SDOA, ProWonen en de samenwerkingsverbanden in het onderwijs is inclusie een speerpunt. Door samenwerking met en tussen deze organisaties komen we steeds een stap verder om een (meer) inclusieve samenleving te bereiken.
Het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda geeft aan welke bijdrage gemeente Berkelland hier zelf in 2020 en 2021 aan kan leveren.

Beleidskader Samen Denken Samen Doen
Het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 sluit aan op het Beleidskader Samen Denken Samen Doen.
Daarin staan voor het onderwerp inclusie onder andere deze doelstellingen:

- het realiseren van betere verbindingen en samenwerking tussen de disciplines werk, inkomen, zorg en onderwijs;
- betere mogelijkheden voor verenigingen, vrijwilligers en belangenorganisaties om inwoners die dat willen, te helpen participeren;
- door meer kennis van de sociale kaart meer partijen aan elkaar verbinden;
- vroeger signaleren van (toekomstige) problematiek;
- betere toegang tot Berkellandse voorzieningen.

Ambitie en doelstellingen
Het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 heeft drie ambities:

- We willen de aandacht voor de inclusieve samenleving in onze eigen organisatie versterken.
- Door te werken aan een aantal speerpunten willen we concreet bijdragen aan een meer inclusieve samenleving in Berkelland.
- Door afstemming en samenwerking met andere organisaties die werken aan inclusie, proberen we samen verder te komen (win-win).

S*peerpunten Plan van Aanpak voor 2020-2021*
In 2018-2019 hebben we bij de Lokale Inclusie Agenda vooral ingezet op de speerpunten bewustwording, toegankelijkheid, beleid en planvorming, werk en inkomen en de samenwerking met belangenorganisaties.

In 2020 en 2021 voegen we hier als speerpunten aan toe: onderwijs, wonen en sport/cultuur/verenigingsleven.

In de volgende pagina's leest u per speerpunt wat we willen bereiken hoe we dat willen doen.

3. Bewustwording (B)

Wat willen we bereiken?
Uit het recente landelijke debat over inclusie blijkt dat veel mensen met een beperking nog niet voldoende merken dat het VN-verdrag is ingevoerd. Ook in gesprekken met Berkellandse organisaties kwam dit naar voren. Bewustwording blijft daarom belangrijk.

We willen graag bereiken dat eind 2021 medewerkers van gemeente Berkelland en veel inwoners weten wat inclusie betekent, en dat inclusie in het beleid en dagelijks werk regelmatig aan de orde komt. We willen meer bewustwording creëren bijvoorbeeld bij sporthalbeheerders, zorgprofessionals, scholen en ondernemers.

Acties!
B1 (nogmaals) Een ervaringsparcours voor medewerkers organiseren, waarbij de deelnemers de effecten van zowel lichamelijke als geestelijke beperkingen (denk bijvoorbeeld ook aan dementie) kunnen ervaren.
B2 Het (nogmaals) organiseren van een schouw in de centrumgebieden waarbij ondernemers ervaren welke belemmeringen mensen met een beperking (waaronder ook dementie) ervaren.
B3 We gaan door met het maken van cartoons om aandacht te vragen voor inclusie.
B4 Team Economie denkt op verzoek mee met ondernemers die hun onderneming meer inclusief willen maken (toegankelijkheid, werk). Denk aan bredere gangpaden in de winkel, een menukaart in braille of grotere paskamers. Er zijn veel mensen met een beperking, het gaat om een grote doelgroep. En ook senioren en mensen met een kinderwagen kunnen vaak handig gebruikmaken van de aanpassingen. We ondersteunen Berkellandse ondernemers ook bij hun vraag wat ze concreet kunnen doen om hun bedrijf dementievriendelijker te maken (project Berkelland Dementievriendelijk).
B5 Verbeteren van de informatievoorziening over het in dienst nemen van mensen met een beperking.
B6 Samen met Achterhoek Toerisme vragen we er aandacht voor dat gebruikers makkelijk informatie kunnen vinden of een hotel, museum, winkel, natuurgebied voor hen toegankelijk is. Het ontwikkelen van arrangementen gericht op speciale doelgroepen.

B7 Extra onder de aandacht brengen van inclusie en de VN-paragraaf in raads- en collegevoorstellen.
B8 Organiseren van activiteiten in het kader van de Week van de Toegankelijkheid.
B9 Het onder de aandacht brengen van ‘Welzijn op recept’.
B10 Het onder de aandacht brengen van de onderwerpen ‘Armoede’ en ‘Eenzaamheid’.
B11 In beeld brengen wat de gemeente zelf als werkgever doet voor een inclusieve samenleving.

4. Toegankelijkheid (T)

4a. Fysieke toegankelijkheid (bereikbaarheid)

Wat willen we bereiken?
De fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte en (openbare) gebouwen verbeteren. Dit is een blijvend punt van aandacht.

Acties!
T1 Bij de vergunningverlening van evenementen letten wij goed op de toegankelijkheid voor mensen met een beperking en de groeiende groep ouderen (inclusief vluchtroutes).
T2 We willen inzichtelijk maken hoe toegankelijk de accommodaties van sportverenigingen zijn.
T3 Verbeteren van de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen en de openbare ruimte.
T4 Voortzetten van het periodieke overleg met het Gehandicaptenplatform en de inzet van hun ervaringsdeskundigheid bij nieuwe inrichtingsplannen.

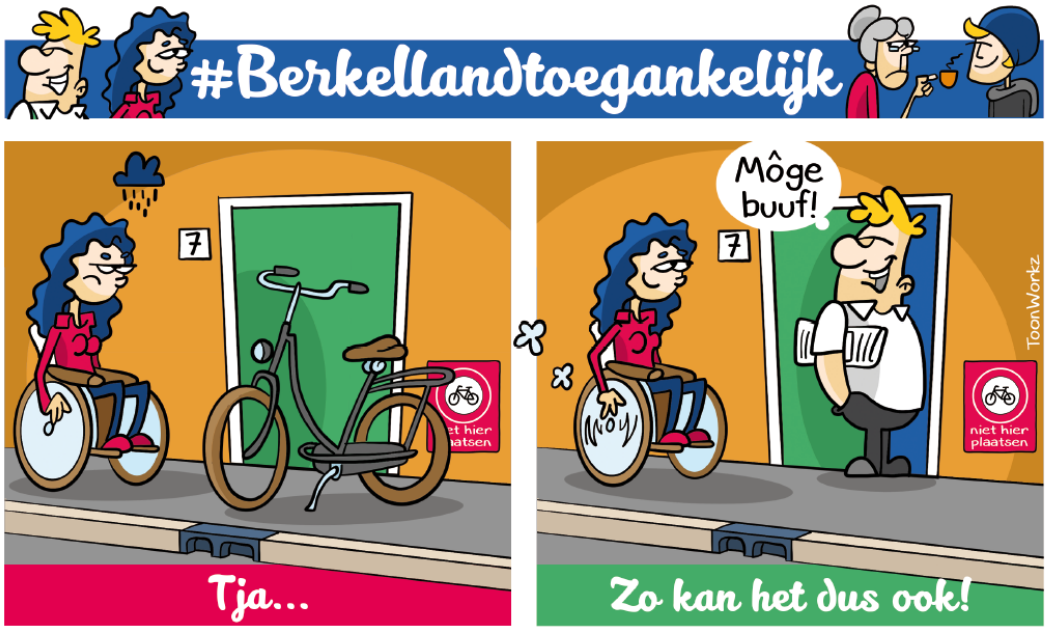

4b. Toegankelijkheid van informatie (communicatie)

Wat willen we bereiken?
Het ideale beeld is dat iedereen mee kan doen in de digitale samenleving. Nederlandse overheidsinstanties mogen bij het aanbieden van digitale diensten geen onderscheid maken tussen personen met en zonder handicap of chronische ziekte. Dit betekent dat overheidsinstanties ook digitaal goed toegankelijk moeten zijn. Mensen met een visuele beperking bijvoorbeeld, hebben hulpmiddelen zoals een voorleesfunctie nodig om een website goed te kunnen gebruiken.

Het Besluit digitale toegankelijkheid overheid voorziet in specifieke voorschriften voor de toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties. Nieuwe websites moeten nu al voldoen aan deze wettelijke verplichting, bestaande websites in september 2020 en in 2021 geldt dit ook voor alle mobiele applicaties.

Acties!

T5 We willen ervoor zorgen dat onze websites en apps voldoen aan de eisen gesteld voor digitale toegankelijkheid. Op dit moment voldoen de websites van de gemeente Berkelland hier nog niet aan. Hiervoor is het nodig een inventarisatie te maken van alle digitale kanalen en een stappenplan op te stellen. Eén van de eerste maatregelen is het opstellen en publiceren van een toegankelijkheidsverklaring voor de verschillende websites en apps.

T6 Wij willen een toegankelijke overheid zijn en bieden verschillende vormen van informatie en dienstverlening aan (digitaal, papier, audiovisueel, mondeling, makkelijk leesbaar, serviceverlening aan de balie). De afgelopen jaren communiceert de gemeente al regelmatig door middel van filmpjes. We denken bij communicatie door de gemeente aan laaggeletterden door te schrijven op B1-niveau.

T7 Wij hebben aandacht voor laaggeletterden. In samenwerking met de bibliotheek en andere stakeholders/ketenpartners ontwikkelen we een concrete aanpak op dit thema en proberen wij deze groep te bereiken.

5. Beleid en planvorming (P)

Wat willen we bereiken?
We willen bij beleidsvorming en planvorming ervoor zorgen dat er voldoende rekening gehouden wordt met mensen met een beperking. We doen dit onder andere door de verbeterpunten die mensen met een functiebeperking ervaren te verzamelen. En bijvoorbeeld ook door in de openbare ruimte en in ons beleid zo veel mogelijk knelpunten op te lossen door herinrichting, beheer, dienstverlening en communicatie.

Acties!
P1 Communiceren over en hanteren van de Integrale toegankelijkheidsstandaard: https://www.pbtconsult.nl/integrale-toegankelijkheid-standaard-2018-its .
P2 We betrekken ervaringsdeskundigen van onder andere het Gehandicaptenplatform en de Seniorenraad bij de planvorming en het maken van inrichtingsplannen.
P3 In de nieuwe centrumplannen hebben we aandacht voor bereikbaarheid en toegankelijk voor mensen met een beperking en voor ouderen.
P4 Bij oplevering van inrichtingsplannen doen we een schouw om na te gaan of de toegankelijkheid op orde is.
P5 Project ‘Welzijn op recept’ waarin we mensen met psychosociale problemen in contact brengen met welzijnsinitiatieven (o.a. ontmoeten, laagdrempelig aanbod van voorzieningen voor sporten en bewegen).
P6 Het uitvoeren van de Economische Agenda Berkelland (onderdeel inclusie).

6. Samenwerken aan werk en inkomen (We)

Wat willen we bereiken?
De deelname van kwetsbare groepen is één van de speerpunten van de Economische Agenda (2019) van Berkelland. Iedereen doet mee, niemand aan de kant.
De Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) is hiervoor de uitvoerende instantie. Samen met anderen in het sociaal domein zet de SDOA zich in voor een zo optimaal mogelijke deelname van onze inwoners aan de samenleving. Zelfredzaamheid is hierin een belangrijke waarde. SDOA biedt mensen ondersteuning om aan het werk te gaan wanneer zij dat zelf niet kunnen.

Acties! (door de SDOA)
We1 Om mensen een steun in de rug te geven bij het vinden van een baan, beschikt SDOA over een breed scala aan instrumenten en voorzieningen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Loonkostensubsidie: SDOA kan dit instrument inzetten voor mensen die niet 100 procent van het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. De loonkostensubsidie compenseert de werkgever hiervoor. Zo wordt het aantrekkelijker voor een reguliere werkgever om iemand met een arbeidsbeperking aan te nemen.
- Beschut werk: soms is de (lichamelijke of verstandelijke) beperking die iemand heeft zo, dat een zeer intensieve begeleiding en een grote aanpassing van de werkplek nodig is. Dan mag van een werkgever niet zomaar worden verwacht dat hij deze persoon in dienst neemt. SDOA kan hem of haar onder aangepaste omstandigheden laten werken.
- Detachering, jobcoaching en proefplaatsing.
- Werkgeversservicepunt Achterhoek: het Werkgeversservicepunt Achterhoek (WSPA) is een samenwerkingsverband van gemeenten en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Alle werkgeverscontacten voor de doelgroep lopen via het WSPA. Het WSPA bedient de werkgever voor de volledige doelgroep van gemeenten, UWV en de Sociale Werkvoorziening. Het WSPA werkt vanuit één dienstverlening, werkwijze en instrumentarium voor de gehele Achterhoek.
- Social Return On Investment (SROI): inkoop door de gemeente Berkelland vindt op een maatschappelijk verantwoorde wijze plaats. We kunnen SROI als voorwaarde opnemen in aanbestedingen. Het doel is extra werk(ervarings)plaatsen te creëren voor mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. Zo willen wij bereiken dat zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt betaald werk kunnen krijgen.

We2 *Acties! (gemeente Berkelland)*
- Het verder door ontwikkelen en inzetten van de Berkellandwijzer, die inwoners helpt om wegwijs te worden in regelingen.
- Omgekeerde verordening maken: één verordening voor Wmo, Jeugd, Participatiewet en Wet gemeentelijke schulphulpverlening. Een verordening in begrijpelijke taal en waarmee we willen inspelen op dat wat een inwoner écht verder helpt. Dit wordt regionaal opgepakt door de SDOA-gemeenten.
- ‘Rondkomen in Berkelland’: inwoners die weinig te besteden hebben, zijn vaak niet op de hoogte van de verschillende regelingen die er zijn voor ondersteuning. Toch zijn er veel mensen die dit geld goed kunnen gebruiken. Met de campagne ‘Rondkomen in Berkelland’ wil de gemeente Berkelland hier verandering in brengen. Er is een speciale rekenhulp ontwikkeld waar inwoners zelf kunnen kijken welke regelingen er zijn.
- ‘Vroeg er op af-methode’: het is belangrijk dat de gemeente op tijd betalingsachterstanden (bijv. bij zorgverzekeraars, water- en energiebedrijven, woningcorporaties) bij inwoners kan signaleren. Dan kan er een plan van aanpak

worden opgesteld en dit geeft ruimte om betalingsregelingen tot stand te brengen of om door te verwijzen naar schuldhulpverlening.

7. Samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs (O)

Wat willen we bereiken?
We willen met alle partners samen het passend onderwijs voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte (bijvoorbeeld kinderen met een beperking) in Berkelland verbeteren. We vinden het belangrijk dat schoolgebouwen toegankelijk zijn. Daarnaast vinden we het belangrijk dat er meer aandacht is voor acceptatie van anders geaardheid en transgenderpersonen.

Samen met het Samenwerkingsverband IJssel-Berkel (primair onderwijs) en het Samenwerkingsverband Slinge-Berkel (voortgezet onderwijs) kijken we hoe leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte het onderwijs kunnen aanbieden dat ze nodig hebben. Alle scholen uit de gemeente Berkelland vallen onder een samenwerkingsverband.
Het is de taak van schoolbesturen om elk kind een zo passend mogelijke onderwijsplek te bieden. Dit kan in het regulier onderwijs zijn met extra ondersteuning, maar ook in het speciaal onderwijs. Het samenwerkingsverband werkt samen met onder andere de sociale teams van de gemeente en ondersteunt scholen en schoolbesturen bij het bieden van passend onderwijs.

Actie!
O1 We volgen de pilots die het samenwerkingsverband primair onderwijs samen met een aantal scholen en schoolbesturen uit de regio heeft opgezet. Binnen deze pilots wordt gekeken hoe zorg in onderwijs anders vorm kan krijgen en waar winst te behalen valt. Bij goede resultaten van de pilots, streven we er naar om deze ook op scholen in Berkelland in te zetten. Ook nemen we deel aan de werkgroep onderwijs-zorg arrangementen, die onderdeel is van het transformatieplan jeugdzorgregio Achterhoek ‘perspectief, binding en ondersteuning’.
O2 De Voormekaar teams van gemeente Berkelland werken samen met de orthopedagogen van de samenwerkingsverbanden door passend onderwijs voor kinderen en jongeren te bespreken.
O3 We vragen in de bestaande overlegstructuren tussen gemeente en onderwijsorganisaties aandacht voor voorlichting, over andersgeaardheid, pesten en inclusie op scholen.
O4 We zetten in op de voorschoolse educatie bij peuter- en kinderopvang van kinderen met een ontwikkelingsachterstand, om ze voor te bereiden op het primaire onderwijs.

8. Wonen voor doelgroepen die extra aandacht nodig hebben (Wo)

Wat willen we bereiken?
Inclusief wonen betekent wonen met wie je wil, op de plek die je wil en met de eigenheid van je eigen thuis. Dat vraagt om een divers huizenaanbod.

We willen de beschikbaarheid van voldoende betaalbare geschikte woningen verbeteren. Toegankelijke woningen zorgen ervoor dat mensen (langer) zelfstandig kunnen wonen.

De gemeente maakt hiervoor jaarlijks prestatieafspraken met de woningcorporaties (ProWonen en Habion). In deze prestatieafspraken zijn verschillende doelgroepen opgenomen die extra aandacht nodig hebben. Via de Achterhoekse Regietafel wonen en zorg zijn we in gesprek met zorgpartijen.
Doelgroepen waar wij extra aandacht voor willen hebben zijn: mensen met een laag inkomen, ouderen, mensen met behoefte aan 24-uurszorg Beschermd wonen (uitstroom vanuit centrumgemeenten), vergunninghouders.

Acties!

Wo1 Het agenderen van voldoende beschikbaarheid van woningen en woonvormen voor mensen met specifieke woonbehoeften, onder andere bij de woningcorporatie(s) en initiatiefnemers.

Wo2 Project Heerlijk thuis in huis, dat ouderen bewust wil maken van de mogelijkheden om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen (veilig, duurzaam en comfortabel).

Wo3 Het bouwbesluit bevat de minimale eisen voor toegankelijkheid van woningen, waardoor ze in de praktijk vaak toch niet passend zijn voor ouderen of mensen met een handicap. Door adviseurs en architecten vooraf te informeren over betere mogelijkheden voor toegankelijkheid kunnen wij zorgen dat woningen beter aansluiten bij het gebruik

9. Samenwerken met verenigingen aan sport/cultuur/verenigingsleven (V)

Wat willen we bereiken?
Een gezonde leefstijl en (passende) maatschappelijke activiteiten moeten voor alle inwoners toegankelijk zijn in Berkelland! We zijn daarbij een belangrijke rol voor verenigingen en willen hen stimuleren om (meer) inclusief worden. Het is belangrijk dat onze sportaccommodaties fysiek toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Daarnaast willen we ook andere drempels verlagen zodat iedereen zich aan kan sluiten bij een vereniging. De ondersteuningsmogelijkheden die er zijn, zoals het Jeugdfonds Sport & Cultuur, gaan we (nog) beter bekend maken.

- Clubkadercoach: via de Sport Federatie Berkelland ondersteunen we verenigingen en helpen hen toegankelijk (inclusiever) te worden voor kwetsbare doelgroepen. We helpen specifiek aanbod te ontwikkelen en organiseren deskundigheidbevordering van vrijwilligers.
- Beweegmakelaar: we zetten combinatiefunctionarissen in om mensen te motiveren tot een gezonde leefstijl en te begeleiden naar passend verenigingsaanbod.
- Uniek sporten: we zijn als gemeente onderdeel van de regionale samenwerking Achterhoek in Beweging. Een van de speerpunten is ‘Uniek Sporten’ waarbij we ons richten op de sportdeelname van mensen met een beperking. Het uitgangspunt is om op regionaal niveau regie te voeren. We koppelen vraag en aanbod en kijken over gemeentegrenzen heen. We communiceren gezamenlijk over alle activiteiten.
- Zomertoer Berkelland: Samen met de combinatiefunctionarissen van Beweeg Wijs, Sport Federatie Berkelland, Muziek- en Kunstwijs, de Bibliotheek en Jimmy’s organiseren we Zomertoer Berkelland: activiteiten voor kinderen in Berkelland die in de zomervakantie thuis blijven of minder budget hebben.

Acties!

V1 **In de Achterhoek hebben we al een regionaal sportakkoord.** De Gemeente Berkelland werkt nu samen met lokale sportverenigingen, sport-, en zorgprofessionals en het onderwijs aan een Lokaal Sportakkoord. Aandachtspunten die hierin aan bod komen zijn:

- De toekomst van sportverenigingen staat onder druk. Demografische ontwikkelingen en meer ‘consumentengedrag’ van leden zijn hiervan de belangrijkste oorzaak. Inspelen op een specifieke sportbehoefte, en daarmee inzetten op een inclusief aanbod, wordt gezien als een kans voor verenigingen om toekomstbestendiger te worden.
- Het begeleiden van verschillende doelgroepen (vooral jongeren en ouderen) naar een gezonde leefstijl. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen kan meedoen?
- Draagt sport en bewegen bij aan preventie, blijven mensen hierdoor langer gezond en gaan de zorgkosten omlaag? We gaan voor een gezonde generatie!

V2 Sport- en muziekverenigingen zijn zich bewust van de mogelijkheden die ze kunnen aanbieden voor doelgroepen met een speciale sportwens (inzet clubkadercoach).

V3 Het aanbod van verenigingen is inzichtelijk voor mensen met een beperking en voor (zorg)professionals (inzet beweegmakelaar, Welzijn op recept, Berkellandwijzer etc).

V4 Voortzetten van Zomertoer Berkelland.

V5 Uitvoeren van een scan toegankelijkheid sport- en verenigingsgebouwen.

V6 ‘Sjors sportief Sjors creatief’: alle kinderen krijgen via school een boekje met het overzicht van sport- en cultuuractiviteiten. En kunnen zich aanmelden via de Sjors sportief site. Kies je Unieke Sport wordt gekoppeld aan Sjors Sportief Sjors Creatief (Sjors Speciaal).

V7 Uitbreiding Jimmy’s: extra initiatieven ten behoeve van inclusie voor een brede doelgroep in en vanuit Jimmy’s.

V8 Transformatieplan verenigingen: plan toekomstbestendige verenigingen wordt uitgevoerd. Hierbij is ook specifiek aandacht voor de maatschappelijke rol/inclusiviteit van verenigingen.

10. Budget, planning en voortgang

Budget
In de programmabegroting is vanaf 2020 jaarlijks een bedrag van € 75.000,- gereserveerd voor het uitvoeren van de Lokale Inclusie Agenda.

Voortgang
We hebben de ambitie dat over een aantal jaar inclusie en aandacht voor mensen met een beperking een vanzelfsprekend onderdeel is van het reguliere beleid en onze werkprocessen. Een apart Plan van aanpak Lokale Inclusie Agenda is dan niet meer nodig.
We willen kunnen monitoren bij welke onderwerpen inclusie al vanzelfsprekend is en welke onderwerpen nog extra aandacht nodig hebben.
Daarom willen we vanaf 2020 de voortgang meten. Dit doen we door de paragraaf VN-verdrag in collegevoorstellen onder de aandacht te brengen en de resultaten in beeld te brengen. En we verzamelen voor de speerpunten data waaruit blijkt wat de voortgang is (bijv. aantal aanpassingen in de openbare ruimte, aantal werkzoekenden met een arbeidsbeperking die een baan hebben gevonden, aantal gerealiseerde zorgwoningen).

Planning acties per speerpunt
De onderstaande tabel geeft de activiteiten voor de Lokale inclusie Agenda weer, inclusief planning en indicatieve kostenraming:

Bewustwording						
Actie	**Omschrijving**	**Team**	**Budget 2020**	**Budget 2021**	**Planning**	**Wie?**
B1	**Ervaringsparcours (incl. dementie)**	Team Gebied (projectleider), projectleider dementie, GPB	€3000,-	-	2020	
B2	**Schouw centrumgebieden toegankelijkheid winkels**	Team Opdrachtgeverschap, GPB	pm	pm	2020/21	
B3	**Cartoons en andere communicatiemiddelen**	Communicatie	€2500,-	€2500,-	2020	
B4	**Ondersteunen ondernemers met vragen**	Team Economie	-	-	2020/21	
B5	**Actief informeren over in dienst nemen van mensen met een beperking**	SDOA/WSPA	-	-	2020/21	
B6	**Beschikbaarheid informatie over recreatieve bedrijven en voorzieningen**	Team Opdrachtgeverschap, Achterhoek Toerisme, ondernemers	pm	pm	2020/21	
B7	**VN-paragraaf in college en raadsvoorstellen**	Team Gebied (projectleider)	-	-	2020/21	
B8	**Week van de Toegankelijkheid**	Team Gebied (projectleider)	€1000,-	€1000,-	2020/21	
B9/P5	**Onder de aandacht brengen van Welzijn op recept**	Team Voormekaar Welzijn, huisartsenkoepels, combinatiefunctionarissen, team Opdrachtgeverschap, Team Projecten	-	-	2020/21	
B10	**Onder de aandacht brengen van onderwerpen Armoede en Eenzaamheid**	divers	-	-	2020/2021	
B11	**Gemeente als werkgever (monitoring)**	Team Personeel	-	-	2020/21	
Toegankelijkheid						
Actie	**Omschrijving**	**Team**	**Budget**		**Planning**	
T1	**Toegankelijkheid bij**	Team Dienstverlening en BOA's	-	-	2020/2021	

	vergunningverlening evenementen					
T2/V5	**Scan toegankelijkheid accommodaties sportverenigingen**	Team Opdrachtgeverschap	€2500,-	€2500,-	2020	
T3	**Toegankelijkheid gemeentelijke gebouwen en openbare ruimte**	Team Opdrachtgeverschap	€15.000,- + €25.000,-	€15.000,- + €25.000,-	2020/21	
T4	**Voortzetten van het periodieke overleg met het Gehandicaptenplatform**	Team Opdrachtgeverschap	-	-	2020/2021	
T5	**Website en apps gemeente digitaal toegankelijk**	Communicatie**,** ICT-informatievoorziening, Klantcontact	€5000,-	pm	2020	
T6	**Toegankelijke overheid/dienstverlening**	Communicatie**,** ICT-informatievoorziening, Klantcontact	-	-	2020/2021	
T7	**Aanpak Laaggeletterdheid**	Team Opdrachtgeverschap ism de bibliotheken, Communicatie	€3000,-	€3000,-	2020/2021	
Beleid en planvorming			-	-		
P1/Wo3	**Integrale toegankelijkheidsstandaard**	Team Gebied, Team Opdrachtgevers, Team Dienstverlening Omgeving	-	-	2020	
P2	**Ervaringsdeskundigen betrekken bij het maken van inrichtingsplannen**	Team Opdrachtgevers, GPB, Seniorenraad	-	-	2020/21	
P3	**Inclusie in nieuwe centrumplannen (Neede, Borculo)**	Kernteams, Gebiedsteam	Pm	Pm	2020/21	
P4	**Schouw inclusie/toegankelijkheid**	Team Opdrachtgevers, GPB, Seniorenraad	€1000,-	€1000,-	2020/21	

	bij oplevering					
P5	**Welzijn op recept**	Zie B9				
P6	**Uitvoering Economische Agenda Berkelland (onderdeel Inclusie)**	Team Economie, Platform BV Berkelland	-		2020/21	
Werk en inkomen						
We1	**Speerpunten inclusie van SDOA (divers)**	SDOA	-		2020/21	
We2	**Doorontwikkelen en inzetten Berkellandwijzer**	VMK/Team Opdrachtgeverschap	pm	Pm	2020	
	'Omgekeerde verordening' maken	regionaal (de 3 Oost Achterhoekse gemeenten)	-	-		
	Rondkomen in Berkelland	VMK	-	-	2020/21	
	Vroeg er op af-methode	VMKteam/SDOA	-	-	2020/21	
Onderwijs						
O1	**Monitoring pilots samenwerkingsverband primair onderwijs en de werkgroep onderwijs-zorgarrangementen**	Team Opdrachtgevers	-		2020/2021	
O2	**Samenwerking VMKTeams en orthopedagogen van de samenwerkingsverbanden**	VMKteams, orthopedagogen samenwerkingsverband	-		2020/2021	
O3	**Voorlichting op scholen (divers)**	COC, GPB, Team Opdrachtgevers	-		2020/21	
O4	**Voorschoolse opvang**	Gemeente i.s.m. peuter- en kinderopvangorganisaties	-	-	2020/21	
Wonen						
Wo1	**Agenderen voldoende beschikbaarheid van**	Woningcorporaties i.s.m. gemeente	-		2020/21	

	woningen voor speciale doelgroepen					
Wo2	**Project Heerlijk thuis in huis**	Team Projecten	-	-	2020/21	
Sport/Cultuur/ Verenigingsleven						
V1	**Uitvoering Lokaal Sportakkoord (maatregelen/activiteiten specifiek gericht op inclusiviteit)**	Team Opdrachtgeverschap	€2500,-	€2500,-	2020	
V2	**Verenigingen zijn zich bewust van de mogelijkheden die ze kunnen aanbieden**	combinatiefunctionarissen Sport Federatie Berkelland, Muziek- en Kunstwijs	Pm	pm	2020/21	
V3	**Het aanbod van verenigingen is inzichtelijk**	combinatiefunctionarissen van trekkers zijn Sport Federatie Berkelland, Muziek- en Kunstwijs	-	-	2020/21	
V4	**Voorzetten Zomertoer Berkelland**	combinatiefunctionarissen van Beweeg Wijs, Sport Federatie Berkelland, Muziek- en Kunstwijs, de bibliotheek, Jimmy's, Voormekaar welzijn	€1000,-	€1000,-	2020/21	
V6	**Sjors sportief, Sjors creatief en Sjors speciaal**	Team Gebied, combinatiefunctionarissen organisaties	€1500,-	€1500,-	2020/21	
V7	**Uitbreiding van initiatieven in en vanuit Jimmy's**	Team opdrachtgeverschap	-	-	2020/21	
V8	**Transformatieplan**	Team Opdrachtgeverschap, Sportfederatie	-	-	2020/21	
	Onvoorzien		€12 000	€20 000		
	Totaal		**€75.000**	**€75.000**		

Bijlage 1 Samenvatting resultaten Lokale Inclusie Agenda 2018-2019

Enkele voorbeelden van activiteiten in het kader van de Lokale Inclusie Agenda in 2018-2019 zijn:

- We hebben een ervaringsparcours voor de medewerkers van de gemeente georganiseerd en hiermee bewustwording gecreëerd binnen de organisatie over deelname aan verkeer en bezoek van winkels met een beperking.
- We hebben cartoons gemaakt, om het onderwerp inclusie op sociale media en in Berkelbericht onder de aandacht te brengen. Deze cartoons hadden elk een gemiddeld bereik van ca. 3000 personen op Facebook.
- We hebben een enquête onder Berkellandse ondernemers gehouden. Hieruit kwam o.a. naar voren dat er al veel goed gaat, maar dat de bewustwording onder ondernemers nog verbeterd kan worden. En dat ondernemers het realiseren van een inclusieve samenleving als een gezamenlijke verantwoordelijkheid zien. Bijvoorbeeld: de toegankelijkheid van de openbare ruimte is een taak van de gemeente, maar de toegankelijkheid van de winkels, restaurants en bedrijven is een taak van de ondernemers zelf.
- We hebben het manifest ‘Iedereen doet mee!’ (Vereniging Nederlandse Gemeenten) ondertekend, waarmee we als gemeente laten zien dat inclusie prioriteit heeft.

- We overleggen regelmatig met het Gehandicaptenplatform over aandachtspunten in de openbare ruimte en hebben ervaringsdeskundigen betrokken bij inrichtingsplannen.
- Verschillende knelpunten in de openbare ruimte en/of gemeentelijke gebouwen zijn aangepakt, zoals bijvoorbeeld bestratingen en ingangen van openbare gebouwen.
- In het centrum van Ruurlo heeft de Ruurlose Ondernemersvereniging samen met het Gehandicaptenplatform een schouw georganiseerd om te ervaren of winkels toegankelijk zijn.
- De stemlokalen zijn gecontroleerd op toegankelijkheid. Bij 26 van de 29 stembureaus was de toegankelijkheid voor mensen met een beperking in orde
- Gemeente Berkelland maakt steeds meer gebruik van filmpjes en cartoons e.d. om een groter publiek te kunnen bereiken in begrijpelijke taal.
- De Berkellandwijzer is ontwikkeld: met de digitale sociale kaart kunnen alle inwoners op een eenvoudige en laagdrempelige wijze informatie opzoeken. De sociale kaart voldoet aan de webrichtlijnen en is uitgebreid getest op toegankelijkheid voor alle inwoners.
- Alle leerlingen met een beperking, die vervoer naar school hebben, krijgen via de gemeente vervoer aangeboden (via ZOOV).
- Mensen met een Wmo-indicatie kunnen tegen een gereduceerd tarief gebruik maken van ZOOV. Ook het vrijwilligersvervoer (Naoberbus/Vlearmoesbus). Naoberbus brengt ouderen en mensen met een beperking van deur naar deur binnen de gemeente Berkelland.
- Er is een formulierenbrigade die inwoners ondersteunt bij het invullen van formulieren. Deze is gericht op jongeren, ouderen, statushouders en mensen met een beperking.
- Jongeren weten Jimmy’s te vinden als plek waar zij zichzelf durven te zijn en waar zij iets voor een ander kunnen betekenen. Door Jimmy’s komen de thema’s aan het licht waar jongeren mee worstelen. Moeilijke onderwerpen worden bespreekbaar en problemen worden op tijd onderkend en opgepakt. Enkele cijfers over het jaar 2019: 30 Jimmy’s (jongeren in kernteam); 50 actieve jongeren die 1 á 2 keer per week komen; 150 jongeren die af en toe komen; 125 jongeren

als deelnemer van activiteiten; 25 betrokken (groot-/pleeg-)ouders; 6 stagiaires; 2 locaties zijn operationeel.
- Bij wijzigingen in de openbare ruimte houden we rekening met mensen met een beperking, bijvoorbeeld door rolstoelvriendelijke paden en bij oversteekplekken.
- We hebben de Special Olympics in de Achterhoek gesteund met een financiële bijdrage. De Special Olympics dragen bij aan de zichtbaarheid van mensen met een beperking.
- We hebben via ZOOV meegewerkt aan de realisatie van de Electrocar Eibergen.

- Gemeente Berkelland heeft zelf 6 mensen in dienst vanuit het doelgroepenregister, 30 mensen zijn bij ons gedetacheerd vanuit de WSW.
- In aanbestedingsprocedures proberen wij rekening te houden met het aan het werk helpen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Er is vanuit de Cliëntenraad SDOA een werkgroep ‘Samen aan het stuur’. Het project heeft mede als doelstelling het begeleiden van mensen met een arbeidsbeperking naar de arbeidsmarkt. Deze werkgroep zal de nauwere samenwerking tussen Jeugd, WMO en Werk en Inkomen monitoren, bijvoorbeeld door het afnemen van interview met de achterban. Bijkomend effect van deze samenwerking is dat mensen met een arbeidsbeperking sneller aan het werk komen.

Budget 2018-2019:
In 2018 was een maximaal budget van € 75.000,- beschikbaar voor het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda, in 2019 ook. In 2018 is ongeveer 50% van het maximaal beschikbare budget besteed, en in 2019 circa 80%.

De uitgaven bestonden uit:
- kosten aanpassen openbare ruimte (45%);
- bijdrage Special Olympics (10%);
- bewustwording (ervaringsparcours, communicatie) (5%);
- aanpassen gemeentelijke gebouwen (18%);
- behoeftenonderzoek ondernemers (9%);
- bijdrage Berkellandwijzer (12%).

Op basis van de uitgaven in 2018/2019 en omdat we er naar streven dat inclusie op den duur zo veel mogelijk onderdeel wordt van reguliere werkprocessen en budgetten, is het budget voor 2020 en 2021 jaarlijks € 75.000,- (structureel).

gemeente Berkelland
Welzijnsraad
Contactpersoon: M. Schulenberg-v.d. Werf
***T:** 06-20448885 **E:** m.schulenberg@gemeenteberkelland.nl*
Secretariaat: J. Reijgersberg-van Grootveld
***E:** welzijnsraad.berkelland@kpnmail.nl*
Website: www.welzijnsraadgemeenteberkelland.nl

Het College van burgemeester
en wethouders van Berkelland
Postbus 200
7270 HA BORCULO

Ons kenmerk : MS / 2019
Onderwerp : Lokale Inclusie Agenda
Verzonden :
- 6 DEC. 2019

Geacht college,

Algemeen
In de vergadering van de Welzijnsraad van 17 oktober 2019 werd stil gestaan bij de Lokaal Inclusie Agenda, met de behandelende ambtenaren daarbij.
Er is de afgelopen jaren het nodige gedaan aan bewustwording, toegankelijkheid etc. Het bijzondere is dat er nu nieuwe input gevraagd wordt aan de hand van het opnieuw ter beschikking gestelde 'Plan van aanpak Lokaal Inclusie Agenda Berkelland 2018-2019", d.d. december 2017. Er is geen evaluatie beschikbaar en tot op heden hebben wij geen antwoord ontvangen op enkele gestelde vragen.
Daarnaast wordt erop gewezen dat het inclusiebeleid loopt naast het beleidskader sociaal domein. Is hier wel een analyse, actualisatie van beschikbaar? Het ontbreken van een evaluatie met een analyse maakt het lastig te adviseren. Het roept zelfs de vraag op omtrent de wenselijkheid dit als apart beleid te agenderen, ondanks dat het een verplichting is vanuit een VN verdrag.
Wij adviseren u dit beter te verankeren in het bestaande beleidskader en de beleidskalender Sociaal Domein.

De Welzijnsraad heeft zich in 2017 gebogen over het document Lokale Inclusie Agenda Berkelland 2018-2019. Ons is gevraagd om onze ervaringen en/of geluiden die wij hebben gehoord over het Lokale Inclusie Agenda te delen.

Aanvullend advies
Destijds hebben wij aangegeven het document helder en goed te vinden. Tevens hebben wij gevraagd of er ook een versie is op A2 of A1 niveau en voor mensen met een visuele beperking. Wij adviseren om dit voor het aankomende document toe te passen, wij horen graag of en hoe jullie dit gaan toepassen.

Blz. 4:
'Onze samenleving is gebaseerd op gelijkwaardigheid, dus moet zij ook voor iedereen toegankelijk zijn. Overheden moeten voor mensen met een beperking:
- Actieprogramma's maken om de fysieke omgeving toegankelijk te maken.
- Maatregelen treffen om toegang te verschaffen tot informatie en communicatie. '

Op welke manier hebben (of moeten) ondernemers rekening houden met het toegankelijk maken van hun bedrijfspand? Welke ontwikkelingen zijn er geweest sinds december 2017?

Blz. 5:
' In de aanbesteding van het leerlingenvervoer wordt rekening gehouden met kinderen met een beperking.'

Welke afspraken zijn er gemaakt met de aanbesteder betreffende het leerlingenvervoer voor het vervoeren van leerlingen met een beperking?

Blz. 6:
B5 'onzichtbare problematiek eerder in beeld krijgen.'

Wat heeft dit opgeleverd en vooral ook t.a.v. de vergeten doelgroepen?

Blz. 7:
W2 sneller passende matches maken tussen werkgevers en werkzoekenden uit doelgroepenregister?

Wat is gelukt en kan de gemeente gegevens beschikbaar stellen over eigen organisatie? Gebaseerd op de gedachte dat goed voorbeeld doet volgen.
Stelt de gemeente, als grote werkgever, stageplaatsen beschikbaar voor doelgroepen etc?
Wat zijn de successen en uitdagingen voor de toekomst?

Blz. 8:
'S1: Wij gaan vanaf 2018 regulier overleg met het gehandicaptenplatform over de toegankelijkheid van openbare ruimtes opstarten. '

Wij vragen ons af in hoeverre er gesprekken zijn geweest met het Gehandicaptenplatform. Hoe vaak per jaar en met wie hebben jullie overleg gehad? Hoe vaak is er een advies vanuit het Gehandicaptenplatform richting de gemeente geweest?

De signalen die wij hebben ontvangen zijn minimaal. Het Gehandicaptenplatform wist amper van het bestaan van de Lokale Inclusie Agenda. We vragen ons af wat er mis kan zijn gegaan. We zien graag voorbeelden tegemoet uit de afgelopen twee jaar.

Is er contact gelegd met de verschillende kernen en hun belangenverenigingen? Zij weten immers wat zich per kern afspeelt en waar de knelpunten zitten.

De Welzijnsraad heeft zich in 2017 gebogen over het document Lokale Inclusie Agenda Berkelland 2018-2019. Ons is gevraagd om onze ervaringen en/of geluiden die wij hebben gehoord over de Lokale Inclusie Agenda te delen.

In de vergadering van 17 oktober 2019 hebben wij de vraag gekregen wederom naar de LIA te kijken en feedback te geven. Wij hadden gehoopt dat er na twee jaar al meer concrete voorbeelden aanwezig zullen zijn.

Tot slot
Tenslotte zijn wij benieuwd wat er concreet is gedaan met het budget 2018 en 2019 van totaal € 225.000. Misschien dat hier meer resultaten en de succesrijke projecten uit af te leiden zijn.

Om tot innovatie te komen is het wenselijk voldoende inzicht te hebben in huidige situatie, dus zijn we genoodzaakt ons te beperken tot bovenstaande vragen.

Vragen?
Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u ons bereiken, via onze ambtelijke ondersteuning mevrouw Schulenberg-van der Werf (tel. 0545-250533 of 06-20448885).

Met vriendelijke groet,

Welzijnsraad gemeente Berkelland,

J. Reijgersberg-van Grootveld.
secretaris.

C. Terleth.
voorzitter.

Overzicht adviezen LIA 2020-2021
Datum: 17 november 2021

Inleiding

Onderstaand document is opgesteld naar aanleiding van een vraag van de gemeenteraad over de adviezen die uitgebracht zijn over de Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 van verschillende belangenorganisaties. Deze adviezen zijn – op de welzijnsraad na – niet op formele wijze uitgebracht. Er hebben gesprekken plaatsgevonden en verder is er afstemming via e-mail geweest. In onderstaand overzicht leest u welke gesprekken zijn geweest, wat de belangrijkste aandachtspunten waren en wat er met deze input is gedaan.

Gehandicaptenplatform
Vorm advies
Een gesprek met de voorzitter en twee gesprekken met een lid.
In mei 2020 – na verzending van de raadsbrief – is het gehandicaptenplatform geïnformeerd over de definitieve tekst van de inclusie agenda.

Aandachtspunten vanuit het gehandicaptenplatform en het vervolg hierop

- Ondernemerslening is een belangrijk middel om ondernemers tot actie aan te zetten. Tot nu toe hebben ondernemers hier nog geen gebruik van gemaakt.

Uit een enquête onder ondernemers is gebleken dat er vooral behoefte is aan informatie over toegankelijke (winkel)panden. Dit wordt via het Platform Berkelland gedeeld.

- Inclusie op scholen

Is een apart thema in de nieuwe inclusie agenda.

- Toegankelijkheid buurtbussen en bushokjes.

Toegankelijkheid van de openbare ruimte en bewustwording zijn als thema blijven staan in de nieuwe agenda.

- Evenementen: er is niet altijd een rolstoeltoilet bij evenementen. Bij een vergunningaanvraag rekening houden met rolstoeltoilet.

Is een actiepunt bij de huidige inclusie agenda.

- Openbare toiletten

Niet meegenomen, omdat dit geen taak van de gemeente betreft en dit structurele kosten met zich meebrengt waar geen dekking voorhanden is.

Jongerenraad
Vorm advies
In het najaar 2019 is het gesprek met de Jongerenraad geweest. In mei 2020– na verzending van de raadsbrief – is de Jongerenraad geïnformeerd over de definitieve tekst van de inclusie agenda.

Aandachtspunten

- Woningen: woningaanbod voor jongeren in de gemeente worden gemist, bijvoorbeeld kamergewijs wonen/studentenhuizen of appartementen.
- Acceptatie homoseksualiteit en transgenders. Dit is bij Jimmy's een thema. Ze maken het bespreekbaar en ondersteunen jongeren die gepest worden. Ze gaven ook aan dat er op scholen toch nog veel gepest wordt. De oplossing zit in voorlichting op scholen en diversiteit in de beeldvorming.
- Bewustwording. Er kwamen veel voorbeelden ter sprake waaruit blijkt dat dienstverlenende organisaties niet genoeg geduld of begrip hebben voor mensen met een handicap.

Bovenstaande punten zijn meegenomen in de inclusie agenda en daarnaast ook gedeeld met de inhoudelijk betrokken collega's van onderwijs, wonen en communicatie.

Welzijnsraad

Vorm advies

De Welzijnsraad heeft een formeel advies gegeven. Aanvullend zijn er nog gesprekken geweest en zijn er vragen beantwoord per mail. In mei – na verzending van de raadsbrief – is de Welzijnsraad geïnformeerd over de definitieve tekst van de inclusie agenda.

Aandachtspunten Welzijnsraad en het vervolg hierop

- De welzijnsraad heeft een brief als reactie gestuurd (zie bijlage). Er is in een gesprek op het advies van de welzijnsraad ingegaan. Gezamenlijk is besloten dat er geen formele reactie hoeft te volgen op dit advies. Onderstaande opmerkingen zijn verwerkt.
- Wonen: zorg dat er voor jeugd en ouderen ook betaalbare woningen zijn in het centrum van de kernen. Deze opmerking past binnen de prestatieafspraken die de gemeente maakt met ProWonen.
- Aansluiting bij beleidskader Sociaal Domein 'Samen denken, samen doen': "Wij denken dat de wenselijke dynamiek van het beleidskader Sociaal Domein 'Samen denken, samen doen' de mensen meer zal aanspreken dan het VN Verdrag te benoemen.
  het gaat tenslotte om: daadwerkelijk werken vanuit de bewoners van Berkelland [zien, horen en voelen] en om mee te blijven doen. Het moet verder gaan dan regelmatig aan de orde komen, het moet in 'de genen' komen en vanzelfsprekend worden."

Dit sluit aan bij de ambitie van de gemeente

- Digitale toegankelijkheid, mensen helpen met de eerste stappen tot de digitale informatiewereld.

Is vermeld in het regionale plan aanpak laaggeletterdheid.

- Delen van de integrale toegankelijkheidsstandaard.

Is opgenomen in de Lokale Inclusie Agenda.

Cliëntenraad SDOA

Vorm advies

We hebben met een afvaardiging van de cliëntenraad gesprekken gevoerd en via e-mail vragen beantwoord. In mei 2020 – na verzending van de raadsbrief – is de cliëntenraad geïnformeerd over de definitieve tekst van de inclusie agenda.

Aandachtspunten Cliëntenraad SDOA en het vervolg hierop

De vragen en opmerkingen gingen over de publicatie van de rekenhulp Check waar je recht op hebt (Berkelland), de capaciteit bij de Stadsbank na start van het project en de meedoen regeling voor volwassenen. Deze vragen zijn per mail beantwoord.

Raadsvergadering

Dossiernummer	2486
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 november 2020
Agendapunt	11
Omschrijving	Bespreekstuk / IKC-vorming Daltonschool Sint Joris met Avonturijn

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	24 november 2020

Voorgesteld besluit

Besluit

Integraal KindCentrum (IKC)-vorming mogelijk te maken voor de Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn, zoals opgenomen in het Integraal huisvestingsplan Onderwijs 2020-2036, en daarvoor:

1. Een krediet van € 125.000,- beschikbaar te stellen voor de aanpassingen in de functionele ruimten van IKC Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn. Dit te dekken vanuit de vrijkomende kapitaalslasten onderwijs zoals verwoord in de perspectiefnota 2021;
2. Een krediet van € 650.400,- beschikbaar te stellen voor de voorfinanciering van de IKC-vorming rond Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn. De kosten en aflossing van dit krediet te verhalen via een vaststellingsovereenkomst tussen schoolbestuur en gemeente.

gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	94169
Raadsvergadering	:	24 november 2020
Onderwerp	:	Integraal KindCentrum (IKC)-vorming Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn
Collegevergadering	:	20 oktober 2020
Portefeuillehouder	:	H.J. Bosman
Steller	:	N. Loman-Geessink tel: : 0686819556

Te nemen besluit:
Integraal KindCentrum (IKC)-vorming mogelijk maken voor de Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn, zoals opgenomen in het Integraal huisvestingsplan Onderwijs 2020-2036, en daarvoor:

1. Een krediet van € 125.000,- beschikbaar stellen voor de aanpassingen in de functionele ruimten van IKC Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn. Dit te dekken vanuit de vrijkomende kapitaalslasten onderwijs zoals verwoord in de perspectiefnota 2021;
2. Een krediet van € 650.400,- beschikbaar stellen voor de voorfinanciering van de IKC-vorming rond Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn. De kosten en aflossing van dit krediet te verhalen via een vaststellingsovereenkomst tussen schoolbestuur en gemeente.

Waarom dit voorstel en wat is het effect
Op 29 april 2020 heeft Partners van Heun namens Daltonschool Sint Joris een huisvestingsaanvraag voor IKC-vorming Daltonschool Sint Joris met kinderopvangpartner Avonturijn ingediend. De aanvraag heeft betrekking op de verbouwing van Daltonschool Sint Joris, op locatie Hoflaan 4 in Borculo. Op 15 september 2020 heeft u het integraal huisvestingsplan onderwijs gemeente Berkelland 2020-2036 (IHP onderwijs) vastgesteld. Dit project maakt onderdeel uit van fase 1.

De invlechting van een kinderopvang voorziening is mogelijk in de vrijkomende ruimten in de bestaande school. De ruimtes zijn vrijgekomen door een daling van het aantal leerlingen. Door de combinatie met de kinderopvang ontstaat er een volwaardig integraal kindcentrum (IKC). Het ontwikkelen van een toekomstbestendig IKC met een doorgaande ontwikkellijn voor 2 tot 12-jarigen in Borculo, is een uitwerking van de op 30 juni 2015 door u vastgestelde visie ‘Toekomstgericht primair onderwijs Berkelland’.

Argumentatie:
1.1. Onderwijshuisvesting is een wettelijke taak
De gemeente Berkelland is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting op haar grondgebied, zoals vastgelegd in de verordening ‘Voorzieningen huisvesting onderwijs 2019’. De aanvraag is hieraan positief getoetst.

1.2. De aanvraag komt voort uit het IHP onderwijs 2020-2036
De huisvestingaanvraag past binnen het IHP onderwijs en binnen de ontwikkeling van het onderwijs in Borculo.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen
0

1.3. Naast invlechting van de kinderopvang zijn er enkele functionele aanpassingen aan de school zelf noodzakelijk
De verbouwing bestaat uit de invlechting van de kinderopvang in het bestaande gebouw, waaronder een toiletrenovatie en enkele toekomstgerichte functionele aanpassingen voor de rest van de school. De ruimtebehoefte van de kinderopvang is circa 208 m2 bvo. Het project heeft betrekking op de ruimten voor de kinderopvang en peuters. Daarnaast heeft het betrekking op algemene ruimten die gedeeld worden met school zoals de entree, verkeersruimten voor de kinderopvanggroepen en de werkhoeken die samen met de onderbouw van school kunnen worden gebruikt.

1.4. Hergebruik en verbouw is duurzame oplossing
We hebben voor het IHP onderwijs een QuickScan van het bestaande schoolgebouw laten uitvoeren. Daaruit is gebleken dat het ruimtelijk, technische en functioneel programma van een IKC in het gebouw van de Daltonschool Sint Joris te realiseren is. Dit bleek ook uit de projectvoorbereiding. Hergebruik en aanpassing van de gebouwen is doelmatiger dan sloop en nieuwbouw.

De noodzaak van de aanvraag is getoetst aan de eisen van het bouwbesluit en arbowet. Daarnaast wordt het gedeelte van de kinderopvang door de GGD getoetst volgens het toezicht kader.

1.5 Vergoeding vindt plaats op basis van marktconforme prijzen
Voor verbouwingkosten hanteren wij geen normvergoeding zoals bij nieuwbouw wel het geval is. Er is kritisch af gewogen wat de noodzakelijke aanpassingen moeten zijn.

2.1 De aanvraag sluit aan op de visie en ontwikkelingen in Berkelland
De huisvestingsaanvraag past in het op 30 juni 2015 vastgestelde visiedocument ‘Toekomstgericht Primair Onderwijs Berkelland’ om per kern te komen tot samenhangende voorzieningen op school en in de wijk voor 2 tot 12-jarigen op het gebied van onderwijs, opvang en vrijetijdsbesteding. Dit versterkt een doorgaande ontwikkellijn. In het raadsbesluit ‘Onderwijshuisvesting’ van 19 maart 2019 heeft u deze ambitie herbevestigd door te besluiten de oppervlakte voor de kinderopvang voor te financieren, zodat het bouwen van Integrale KindCentra mogelijk wordt. De benodigde investering (voorfinanciering) voor de kinderopvang wordt ook bepaald volgens marktconforme prijs.

Kanttekeningen en risico’s
In de volksmond wordt Daltonschool Sint Joris als Sint Jorisschool uitgesproken. We hebben het hierbij over dezelfde school.

Bouwheerschap
Het bouwheerschap ligt bij het bestuur van Daltonschool Sint Joris, wij houden nauw toezicht op het verloop van het proces en de inzet van onze financiële middelen. Zoals gebruikelijk vindt er een accountant controle plaats aan het eind van dit project. Het krediet dat niet gebruikt is vloeit terug naar de gemeente en kan ingezet worden voor een volgend IHP onderwijs project.

Kinderopvang
IKC staat voor partners in het integrale kind centrum. De beoogde kinderopvangorganisatie Avonturijn is een betrouwbare regionale kindpartner met een stevige solvabiliteit. De huurovereenkomst tussen schoolbestuur en kinderopvang organisatie wordt aangegaan voor 10 jaar (na besluitvorming raad), met de mogelijkheid om te verlengen.

Bij leegstand, door vertrek van de kinderopvang, gaat het schoolbestuur op zoek naar

een nieuwe partner, in lijn met de IKC gedachte. Tijdens dit eerste jaar na vertrek draagt het schoolbestuur de lasten van de huur. Zo nodig gaat de gemeente na een jaar in overleg met het schoolbestuur om de negatieve effecten van de leegstand te beperken.

De gekozen structuur is gelijk aan die van IKC 't Simmelink en voldoet aan het beleidskader met betrekking tot de financiering van m^2s kinderopvang zoals door de raad op 19 maart 2019 is vastgesteld en in het recent vastgestelde IHP staat beschreven onder 6.2.

Financiën

Raming van de stichtingskosten per 21-9-2020

Infrastructurele voorzieningen	€ 37.500
Bouwkosten	€ 592.500
Bijkomende kosten	€ 93.471+
Totaal investeringskosten excl. Btw	€ 723.471
Btw (21%)	€ 151.929+
Totaal investeringskosten incl. btw	€ 875.400

Bijdrage volgens raming van de stichtingskosten per 21-9-2020

Totale gezochte dekking incl. btw	€ 875.400
Bijdrage gemeente	€ 775.400
1. Bekostiging aanpassingen functionele ruimten	€ 125.000
2. Voorfinanciering kinderopvang	€ 650.400
Bijdrage schoolbestuur	€ 100.000

De dekking van de kapitaalslasten ter hoogte van € 7.500 voor de bekostiging van de aanpassingen functionele ruimten (€ 125.000) is opgenomen in de meerjarenbegroting 2022-2026, conform de PPN 2021. De verbouwing vindt plaats in 2021. Dit houdt in dat de kapitaalslasten vanaf 2022 ten laste komen van de begroting.

De kosten van de voorfinanciering van de kinderopvang, ter hoogte van € 650.400, komen in een looptijd van 20 jaar naar de gemeente terug door een kostendekkende huur die de school aan de gemeente afdraagt. Dit wordt vastgelegd in de vaststellingsovereenkomst tussen schoolbestuur en gemeente.

Daltonschool Sint Joris draagt € 100.000 inclusief btw bij. Omdat de rest van de school een functionele opknap beurt krijgt, is dit grotendeels onderhoud. Te denken valt aan nieuwe vloerbedekking, sausen van wanden, functioneel aanpassen van ruimten, nieuwe cv-ketel en regeling.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking

Dit voorstel voldoet aan het VN verdrag. De voorgestelde nieuwbouw voldoet aan het geldende bouwbesluit en is daarmee toegankelijk voor kinderen en volwassenen met een lichamelijke beperking.

Initiatief, participatie en rol gemeente

Er is constructief en intensief overleg gevoerd met het bestuur van Daltonschool Sint Joris over deze huisvestingsaanvraag. Ook kinderopvang Avonturijn is betrokken, als kinderopvangpartner voor het vormen van het Integraal Kindcentrum.

Ouder(s) en verzorger(s) zijn door een brief van de bestuur van de school en kinderopvang op 22 november 2019 geïnformeerd over de samenwerking tussen Daltonschool Sint Joris en kinderopvang Avonturijn.

Dit project is onderdeel van de uitvoering van fase 1 van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs gemeente Berkelland 2020-2036 (IHP onderwijs).

Planning en evaluatie
Na toekenning van het krediet wordt de bouwopdracht aan IKC Daltonschool Sint Joris verstrekt. De werkzaamheden worden in de zomer van 2021 afgerond, zodat in het schooljaar 2021-2022 gebruik kan worden gemaakt van het IKC.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

gemeente Berkelland

Raadsvergadering : 24 november 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 oktober 2020;

b e s l u i t :

Integraal KindCentrum (IKC)-vorming mogelijk te maken voor de Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn, zoals opgenomen in het Integraal huisvestingsplan Onderwijs 2020-2036, en daarvoor:

1. Een krediet van € 125.000,- beschikbaar te stellen voor de aanpassingen in de functionele ruimten van IKC Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn. Dit te dekken vanuit de vrijkomende kapitaalslasten onderwijs zoals verwoord in de perspectiefnota 2021;
2. Een krediet van € 650.400,- beschikbaar te stellen voor de voorfinanciering van de IKC-vorming rond Daltonschool Sint Joris met kinderopvang Avonturijn. De kosten en aflossing van dit krediet te verhalen via een vaststellingsovereenkomst tussen schoolbestuur en gemeente.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
24 november 2020

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp **:** IKC-vorming St. Jorisschool met Avonturijn

Onderwijs ontwikkelingen in Borculo
In het IHP onderwijs zijn onder andere de onderwijs ontwikkelingen in Borculo opgenomen. Deze is in gang gezet met de nieuwbouw van Staring College, opgenomen in fase 0. IKC-vorming Daltonschool Sint Joris met Avonturijn is opgenomen in fase 1. Door de verhuizing van Avonturijn van de voormalige school Wereldboom naar Daltonschool Sint Joris wordt het mogelijk om het volgende project (verhuizing OBS Noord naar Wereldboom) in gang te zetten.

Optimale invlechting
Samen met het team (Daltonschool Sint Joris en kinderopvang Avonturijn) heeft architectenbureau LKSVDD uit Enschede gekeken naar een zo optimaal mogelijke invlechting van de kinderopvang in het bestaande gebouw. Zo optimaal mogelijk, waarbij rekening is gehouden met de leegstand die er is c.q. ontstaat, de positie van de kinderopvang in relatie met de onderbouw en de ruimtebehoefte van de kinderopvang. Waarbij het uitgangspunt is dat er een opvang situatie ontstaat voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar met kansrijke doorgaande leerlijnen naar de onderbouw.

Overeenkomsten
Gemeente Berkelland, Daltonschool Sint Joris en kinderopvang Avonturijn willen een IKC mogelijk maken in het gebouw van de Daltonschool Sint Joris. Daltonschool Sint Joris en kinderopvang Avonturijn hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten en concept huurovereenkomst opgesteld.

De kosten van de voorfinanciering van de kinderopvang komen in een looptijd van 20 jaar naar de gemeente terug door een kostendekkende huur die de school aan de gemeente afdraagt. Dit wordt vastgelegd in de vaststellingsovereenkomst tussen schoolbestuur en gemeente. Hierdoor is de gemeente altijd verzekerd van de terugbetaling van de voorfinanciering van de kinderopvang. De conceptvaststellingsovereenkomst is in de bijlage toegevoegd.

Ventilatie
Alle groepsruimten zijn voorzien van een goed werkend ventilatiesysteem. Deze heeft de school een aantal jaren geleden (zelf) aangeschaft. Met de interne verbouwing wordt daar nog eens extra aandacht aan gegeven. Daarmee voldoet de school aan zogenaamde “Frisse scholen”.

Raadsvergadering

Dossiernummer	2494
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 november 2020
Agendapunt	12
Omschrijving	Bespreekstuk / Huisvesting werkleerbedrijf

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	24 november 2020

Voorgesteld besluit

Besluit

1. De gemeenteraad brengt geen wensen en bedenkingen ter kennis aan het college van burgemeester en wethouders naar voren bij de genoemde uitgangspunten en het programma van eisen met betrekking tot de huisvesting van het Werkleerbedrijf.
2. De gemeenteraad heeft kennis genomen van de voorgenomen keuze voor de locatie van het Werkleerbedrijf op bedrijventerrein De Laarberg.

Zaaknummer	:	95372
Raadsvergadering	:	24 november 2020
Onderwerp	:	Huisvesting Werkleerbedrijf
Collegevergadering	:	13 oktober 2020
Portefeuillehouder	:	G.J. Teselink
Steller	:	M. Lahdo tel: : 0545-250 215

Te nemen besluit:
1. Geen wensen en bedenkingen naar voren te brengen bij de genoemde uitgangspunten en het programma van eisen met betrekking tot de huisvesting van het Werkleerbedrijf.
2. Kennis te nemen van de voorgenomen keuze voor de locatie van het Werkleerbedrijf op bedrijventerrein De Laarberg.

Waarom dit voorstel en wat is het effect
Onze inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt worden door Werkbaan Oost (WBO) en de Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) ondersteund naar werk. Wanneer betaald werk niet haalbaar is begeleiden wij de doelgroep bij voorkeur bij onze lokale partners en anders intern in onze eigen voorzieningen. In de visie over de doorgaande ontwikkellijn hebben wij al vastgesteld dat een basisvoorziening, waarbij een vangnet is gegarandeerd, noodzakelijk is en blijft.

De verhuurder van het pand waarin de medewerkers van WBO en andere personen uit de doelgroep zijn gehuisvest, heeft de huurovereenkomst per 1 juli 2021 opgezegd. WBO en haar medewerkers moeten het gebouw verlaten. Dit vormt de directe aanleiding voor dit voorstel. Met Samen aan het stuur werken wij al langer aan het realiseren van één organisatie die de gehele doelgroep bedient. Met de opzegging van de huur van WBO is dit ook het moment om te kijken naar een huisvesting waarin alle onderdelen van de nieuwe organisatie samengevoegd kunnen worden. De doelgroep is kwetsbaar en gevoelig voor veranderingen. Tijdelijke en meerdere verhuisbewegingen willen we te allen tijde voorkomen.

Met dit voorstel stellen wij uitgangspunten en een programma van eisen voor de nieuwe huisvesting aan u voor. Deze uitgangspunten en dit programma van eisen helpen ons om te komen tot de definitieve keuze voor de huisvesting. Uw raad wordt in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot de uitgangspunten en het programma van eisen van de huisvesting van het Werkleerbedrijf. Tenslotte wordt u geïnformeerd over de locatie die in ons vooronderzoek het best aansluit bij deze uitgangspunten en dit programma van eisen.

Argumentatie:
1.1 De gemeenteraad wordt maximaal geïnformeerd en betrokken bij de huisvesting van het te vormen Werkleerbedrijf.
Het college van burgemeester en wethouders stelt uw gemeenteraad in de gelegenheid om wensen en bedenkingen, conform artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet, ter kennis te brengen.

1.2 Gelet op de opzegging van de huurovereenkomst van WBO en om te komen tot een andere huisvesting van waaruit gewerkt kan worden volgens de visie doorgaande ontwikkellijn, geven wij de volgende aanvullende uitgangspunten ten opzichte van de genoemde uitgangspunten in het Tussenresultaat mee voor huisvesting van de nieuwe organisatie:
- Gezien het sociale landschap dat aan verandering onderhevig is gaat de voorkeur uit

naar huur.
- Indien een verbouwing van een pand noodzakelijk is om de gezamenlijke en geïntegreerde dienstverlening vorm te kunnen geven, wordt het nieuwe Werkleerbedrijf verantwoordelijk voor het aantrekken van financiering voor de verbouwing. De gemeenteraden worden geïnformeerd via de begroting die voor een zienswijze voorgelegd wordt aan de gemeenteraad.

1.3 Er ontstaat duidelijkheid over de opdracht ten aanzien van de toekomstige huisvesting.
De bestuurlijke stuurgroep kan de huisvestingsplannen verder uitwerken waarbij rekening wordt gehouden met de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad.

1.4 Het programma van eisen geeft heldere voorwaarden waaraan de locatie en het pand moeten voldoen.
In het programma van eisen wordt concreet gemaakt wat nodig is om de noodzakelijke dienstverlening vorm te geven. De voorwaarden richten zich onder andere op bereikbaarheid, toegankelijkheid en duurzaamheid. Het programma van eisen is opgenomen in de toelichting van dit voorstel. Op basis van het programma van eisen bepalen wij welke locatie het meest geschikt is.

2.1 Uit een externe marktverkenning is een pand op het bedrijventerrein De Laarberg naar voren gekomen als het meest geschikt.
Na opzegging van de huurovereenkomst van Werkbaan Oost hebben wij een eerste marktverkenning uit laten voeren naar beschikbare panden. Op basis van de uitgangspunten en het programma van eisen is een pand op het bedrijventerrein De Laarberg als het meest geschikt naar voren gekomen. Op dit moment zijn de gesprekken met de verhuurder van het pand gaande. Uit zorgvuldigheid kunnen wij niet specifieker zijn ten aanzien van het pand en communiceren wij het adres nog niet.

2.2 Besluitvorming voor een definitieve locatie vindt plaats door het college burgemeester en wethouders.
Op basis van deze eerste marktverkenning is het pand op de bedrijventerrein De Laarberg naar voren gekomen als het meest geschikt te maken pand. De keuze voor de locatie vindt niet eerder plaats nadat uw raad zijn wensen en bedenkingen ter kennis heeft gebracht van het college.

Kanttekeningen en risico's

a. *Nieuwbouw is naast huur een alternatieve optie.*
Naast huur bestaat ook de optie om te kiezen voor nieuwbouw. Dit is echter geen realistische optie, omdat het opleveren van nieuwbouw te lang duurt. Uiterlijk 1 juli 2021 dient WBO namelijk zijn huidige locatie te verlaten door opzegging van de huurovereenkomst. Tegelijkertijd wijzigen de inzichten binnen het sociaal domein regelmatig, waardoor wij niet langdurige verplichtingen willen aangaan. Huren blijft om de hiervoor genoemde redenen over als voorkeur.

b. *Een verbouwing aan het pand op de Laarberg is noodzakelijk om het geschikt te maken.*
Er heeft een externe marktverkenning plaatsgevonden naar geschikte panden met de combinatie van kantoorruimte en productieruimten. De mogelijke bedrijfspanden voldoen niet zonder meer aan het programma van eisen. Dat is ook de reden voor een verbouwing om het pand op de Laarberg alsnog geschikt te maken.

c. *Een alternatieve bestemming dient gezocht te worden voor het stadhuis Groenlo en het Loopbaanplein in Winterswijk.*
De keuze voor het onderbrengen van alle functies rondom werk en inkomen in één gebouw, betekent dat het stadhuis Groenlo en het Loopbaanplein Winterswijk worden verlaten. Hiervoor dient een nieuwe bestemming gezocht te worden.

d. *Het tijdspad is kritisch.*
Naast de verhuizing van de medewerkers van WBO moeten SDOA en het loopbaanplein de huidige panden verlaten. De hiervoor genoemde partijen hebben te maken met opzegging van de huurovereenkomsten en de termijnen. Dit alles moet plaatsvinden in de context van Corona en de onzekerheid die dat met zich meebrengt. Bij het inrichtingsplan dat wij in de eerste helft van 2021 aan u voorleggen, werken wij het tijdspad definitief uit.

e. *Niet alle activiteiten vinden plaats vanuit de centrale huisvesting.*
Het Werkleerbedrijf werkt graag en intensief samen met partners. Verstandige decentrale oplossingen zijn en blijven mogelijk.

Financiën
Zoals in de uitgangspunten genoemd, zal de huisvesting plaatsvinden binnen maximaal dezelfde financiële middelen als de huidige kosten. Voor de locatie die we op het oog hebben, wordt voldaan aan dit uitgangspunt.

Het pand op De Laarberg moet verbouwd worden zodat het ook kan dienen als één centrale en gezamenlijke huisvesting. Wij hebben een architect gevraagd om de kosten door te rekenen op basis van 15 jaar huren. De eerste berekeningen zien er na verbouwing als volgt uit:

Verbouwingskosten
(inclusief 3% indexatie van prijspeil 2020 naar prijspeil 2021)

Bouwkundig	€ 1.100.000,-
Installaties	€ 900.000,-
Onvoorzien	€ 200.000,-
Totaal	€ 2.200.000,-

Totale kosten/uitgaven per jaar
(nieuwe uitvoeringsorganisatie)

Huurkosten	€ 160.000,-
Terug te betalen investering	€ 146.667,-
Financieringslasten gemiddeld[1]	€ 11.733,-
Totaal per jaar	€ 318.400,-

De totale kosten, na verbouwing, blijven in dit overzicht vergelijkbaar met de huidige totale huisvestingskosten die geïndexeerd neerkomen op € 320.000,-.

Onze voorkeur gaat uit naar de financiering van de verbouwkosten door het Werkleerbedrijf in plaats van de externe verhuurder. De voornaamste reden hiervoor is dat de overheid tegen een gunstig tarief kan lenen. In het inrichtingsplan dat wij in het eerste kwartaal 2021 aan u voorleggen, werken wij dit volledig uit.

VN-verdrag rechten van mensen met een beperking
Onze inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt worden in het nieuwe Werkleerbedrijf bediend om het potentieel waarover zij beschikken, te verzilveren. De doorgaande ontwikkellijn stimuleert een doorontwikkeling van de doelgroep maar biedt tegelijkertijd ook de veiligheid om een stapje terug te zetten wanneer het niet lukt. Deze werkwijze stimuleert, ook personen met een beperking, zoveel mogelijk mee te doen aan de samenleving.

Initiatief, participatie en rol gemeente
Dit voorstel ten aanzien van huisvesting van het nieuw te vormen Werkleerbedrijf volgt uit de bestuursopdracht Samen aan het stuur. De opdracht is om te komen tot één

[1] 1% over € 2.200.000,-

uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet binnen het Sociaal Domein. De SDOA-gemeenten werken ambtelijk en bestuurlijk intensief samen. Kennis, ervaring en expertise komen samen in de projectstructuur van Samen aan het stuur. Op deze wijze wordt Samen aan het stuur gecoördineerd en afgestemd binnen de Oost Achterhoek. Uw gemeenteraad is tussentijds geïnformeerd via radenbijeenkomsten.

Planning en evaluatie
Nadat de gemeenteraad zijn wensen en bedenkingen kenbaar heeft gemaakt, wordt verder gewerkt aan het definitieve inrichtingsplan Samen aan het stuur. De realisatie van de verbouwing wordt gecoördineerd en komt tot stand na een zorgvuldige en regionale aanbesteding. Het inrichtingsplan leggen we ter besluitvorming voor aan uw raad in de eerste helft van 2021.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 24 november 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 oktober 2020;

b e s l u i t :

1. De gemeenteraad brengt geen wensen en bedenkingen ter kennis aan het college van burgemeester en wethouders naar voren bij de genoemde uitgangspunten en het programma van eisen met betrekking tot de huisvesting van het Werkleerbedrijf.
2. De gemeenteraad heeft kennis genomen van de voorgenomen keuze voor de locatie van het Werkleerbedrijf op bedrijventerrein De Laarberg

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
24 november 2020

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp **:** Huisvesting Werkleerbedrijf Samen aan het stuur

Programma van eisen

Het programma van eisen met betrekking tot de huisvesting van het Werkleerbedrijf:

1. Een flexibel in te richten gebouw waarbij ingespeeld kan worden op gewijzigde inzichten in het sociaal domein.
2. De kantoormatige functies van de sociale dienst (SDOA) zijn gecombineerd en zoveel mogelijk geïntegreerd worden met de werkmatige functies van het sociaal werkbedrijf (Werkbaan Oost) in één gebouw.
3. In het gebouw moet op elk moment 75% van het totaal mensen in de organisatie (gemiddeld 400) kunnen werken.
4. De toegang tot het gebouw is ingericht voor mensen met een beperking.
5. Bij één of meer verdiepingen in het gebouw is er een lift.
6. De fysieke veiligheid voor medewerkers is gegarandeerd door compartimentering in het gebouw.
7. Alle doelgroepen uit de doorgaande ontwikkellijn worden in één gebouw gehuisvest. Arbeidsmatige dagbesteding, sociale werkvoorziening, re-integratie voor uitkeringsontvangers, herintredingstrajecten niet-uitkeringsontvangers, beschermde werkplekken, overbruggingsplekken schoolverlaters speciaal onderwijs.
8. Ruimte in het gebouw voor zogeheten “in house vestigingen” van bedrijven.
9. Ruimtes voor praktijkonderwijs voor leerlingen speciaal onderwijs, trainingsruimte voor re-integratie, arbeidsmatige dagbesteding.
10. Minimaal 50% flexibele werkplekken voor de kantoormatige functies.
11. De archiefruimte bevindt zich op de begane grond.
12. De spreekkamers voor externe contacten bevinden zich op de begane grond van het gebouw en uitgerust met ICT-middelen.
13. Overlegruimtes worden multi-functioneel ingezet (overleg, leslokaal, instructieruimte, werkruimte) en uitgerust met ICT-middelen.
14. Kantine-ruimte wordt flexibel ingezet (eten/drinken, vergaderruimte, ontmoetingsruimte).
15. De werkplaats als kern van de organisatie bevindt zich op de begane grond van het gebouw.
16. Om de werkplaats heen bevinden zich de voorzieningen voor de mensen in de werkplaats (toiletten, garderobe, douches, ruimtes voor persoonlijke verzorging).
17. In de omgeving van de werkplaats bevinden zich de verbonden functies (magazijn, bedrijfsbureau, materialenberging).
18. De fietsenstalling is ingericht voor mensen met een beperking en houdt rekening met hun vervoermiddelen.
19. Eigen vervoermiddelen op eigen terrein beveiligd te stallen.
20. De parkeerbehoefte wordt op eigen terrein vervuld.
21. De locatie is bereikbaar met openbaar vervoer.
22. De locatie is veilig bereikbaar voor fietsers en mensen met een scootmobiel of scooter.
23. Het gebouw voldoet aan minimaal energie-label C.
24. Het gebouw bevindt zich bij voorkeur in een bedrijven-omgeving.
25. Het gebouw moet minimaal 15 jaar geschikt blijven.

Samenhang met het dienstverleningsconcept Samen aan het stuur

Dit voorstel ten aanzien van huisvesting van het nieuw te vormen Werkleerbedrijf volgt uit de bestuursopdracht Samen aan het stuur. Deze opdracht is om te komen tot één uitvoeringsorganisatie voor de Participatiewet binnen het Sociaal Domein. En in het verlengde hiervan de aanpassing van de gemeentelijke organisatie te ontwerpen voor wat betreft de implementatie van een integrale toegang.
Bij de keuze voor huisvesting is het dienstverleningsconcept leidend. Ten eerste is het van belang te onderstrepen dat de ingang van de aanvraag bij het sociale team van de gemeente binnenkomt. Lokaal en dichtbij de inwoner. Ten tweede is het uitgangspunt dat het nieuw te vormen Werkleerbedrijf, waarbij SDOA en WBO samen worden gevoegd, fungeert als tweedelijnsorganisatie voor de uitvoering van de Participatiewet.
Inwoners met arbeids-, ontwikkel-, of inkomensvraagstukken worden vanuit de sociale teams doorgeleid naar de uitvoeringsorganisatie. Hierbij wordt een doorgaande ontwikkellijn van (arbeidsmatige) dagbesteding naar betaald werk ingericht. Het Werkleerbedrijf bedient onder één vlag de onderkant van de arbeidsmarkt op het terrein van werk, ontwikkeling en/of inkomensvragen. En biedt een vangnet aan voor inwoners die tijdelijk of permanent niet in staat zijn bij een reguliere werkgever te kunnen werken. Hierbij wordt samengewerkt en de verbinding gezocht met lokale initiatieven.

Vanuit deze visie op de dienstverlening Samen aan het stuur is het een logische stap te kiezen voor één gebouw op een centrale locatie binnen Oost-Achterhoek. Het Werkleerbedrijf kan op deze manier de inwoner zo efficiënt en effectief mogelijk bedienen, en vanuit één gezicht samenwerken met de sociale teams en met lokale initiatieven.

21 oktober 2020

- Persbericht -

Colleges stemmen in met de uitgangspunten voor nieuwe werkwijze uitvoering Participatiewet

Eind vorig jaar hebben de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk besloten om inwoners nóg beter te willen begeleiden naar betaald werk of dagbesteding. Daarvoor wordt een nieuwe uitvoeringsorganisatie opgericht. Dit betekent dat de Sociale Dienst Oost Achterhoek en het sociaal werkbedrijf Werkbaan Oost samengevoegd worden. De afgelopen maanden is gewerkt aan de uitwerking van dit besluit. De colleges van B&W hebben nu ingestemd met een voorstel waarin de uitgangspunten voor deze nieuwe werkwijze is vastgelegd.

Eén integrale toegang
De dienstverlening aan inwoners vormt het hart van de nieuwe aanpak. Het aanvragen van een uitkering en hulp bij begeleiding naar werk of school komen in de nieuwe werkwijze via de sociale teams van de gemeenten binnen. Ook aanvragen voor schuldhulpverlening of minimaregelingen komen hier straks binnen. Op deze manier kunnen de gemeenten vragen van inwoners meer integraal benaderen.

Eén contactpersoon
Een ander uitgangspunt is dat het belangrijk is dat inwoners één contactpersoon hebben. Als iemand zich met een hulpvraag meldt bij het sociaal team, wordt besproken wie de vaste contactpersoon (casusregisseur) wordt. Dit kan een professional zijn vanuit Wmo, Jeugd of Participatiewet. Als de inwoner begeleiding nodig heeft naar werk of dagbesteding wordt gebruik gemaakt van de kennis en expertise van de nieuwe uitvoeringsorganisatie. Het is ook mogelijk dat mensen eerst weer naar school gaan voordat ze weer aan het werk kunnen.

Samenwerking en verbinding
De betrokken gemeenten, Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) en Werkbaan Oost gaan met enthousiasme verder. De betrokken wethouders: “Het met elkaar in gesprek te gaan over visie, rol en werkwijze levert nu al veel op qua samenwerking en verbinding. We werken aan een gezamenlijk doel om inwoners nog beter te kunnen begeleiden naar betaald werk, school of een andere vorm van activering. Activering kan bijvoorbeeld bestaan uit een vrijwilligerstaak of andere taken gericht op maatschappelijke participatie”.

Eén centrale locatie
Het Werkleerbedrijf wordt een omgeving waarin we bijstandsgerechtigden kunnen begeleiden naar werk of een andere vorm van activering. We zoeken hierbij actief de verbinding met lokale initiatieven en projecten. Ook bieden we een werkplek aan de mensen van Werkbaan Oost en SDOA. Uit de marktverkenning is een pand op bedrijventerrein De Laarberg als het meest geschikt naar voren gekomen. Het Werkleerbedrijf wordt in één pand ondergebracht. De verwachting is dat er in totaal 500 mensen binnen het Werkleerbedrijf een (werk)plek krijgen.

Hoe nu verder?
De gemeenten, SDOA en Werkbaan Oost gaan verder aan de slag met de inrichting van de nieuwe werkwijze. In de eerste helft van 2021 wordt het definitieve inrichtingsplan “Samen aan het stuur” ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraden.

Noot aan de redactie

Vragen over de inhoud van dit persbericht kunt u stellen aan team Communicatie van de gemeente Oost Gelre, communicatie@oostgelre.nl, tel 0544 39 3552.

gemeente Berkelland

TECHNISCHE VRAAG (alleen over een agendapunt)

Indiener: Jacqueline Bussink, D66

Datum indiening vraag: 17 november 2020

Onderwerp: Huisvesting Werkleerbedrijf. Raadsvergadering 24 november 2020.

Datum verzending antwoord: 20 november 2020

Formulering:

Op 10 december 2019 heeft de raad van de gemeente Berkelland Ingestemd met model 2. van het Radarrapport 'Aan het stuur positionering van SDOA in het sociaal domein' en het implementatieplan 'Samen aan het stuur, één uitvoeringsorganisatie werk en inkomen voor het sociaal domein'.
In dat raadsstuk werd al aangegeven dat veel vragen tijdens de uitvoering van het project worden uitgewerkt en op dat moment destijds nog niet concreet te maken waren, waaronder bijvoorbeeld de kosten van de nieuwe uitvoeringsorganisatie. Nu liggen de tussenresultaten op tafel en ligt een besluit voor geen wensen en bedenkingen naar voren te brengen bij de genoemde uitgangspunten en het programma van eisen m.b.t. de huisvesting van het Werkleerbedrijf.

Wij hebben echter behoefte aan antwoorden op de volgende vragen die na de commissie vergadering zijn blijven hangen of zijn komen bovendrijven om te beoordelen of wensen en bedenkingen nodig zijn. Ook moeten we voorkomen dat het proces de vorm krijgt van een salamitactiek waarbij we stapje voor stapje in een uitvoeringsimplementatie komen van model 2. die geen recht doet aan de Berkellandse manier van werken en de Berkellandse wensen.

Onze fractie heeft de volgende vragen:

Vraag: Waarom dienen de backoffice en het Loopbaanplein op het industrieterrein gehuisvest te worden en waarom niet in het centrum van een kern? Welke synergie ziet u door backoffice en Loopbaanplein in één pand samen te huisvesten met het Werkleerbedrijf?

Hoe staan deze synergie effecten in verhouding tot de synergie effecten van het vestigen van deze functies in het centrum van een gemeente?

Antwoord: In den lande zijn Werkleerbedrijven veelal in 1 pand gevestigd. Dit om schaalvoordelen na te streven voor wat betreft de kosten. Ook zijn deze Werkleerbedrijven in 1 pand gevestigd om de werkgeversbenadering, het klantmanagement en de backoffice maximaal op elkaar aan te laten sluiten en zo functionele synergievoordelen te bereiken. Het samenspel van recht- en doelmatigheid blijkt in de praktijk de meest effectieve manier om een inwoner met een Participatiewet uitkering richting betaald werk te begeleiden. Dat het Loopbaanplein hier naadloos bij aansluit werkt heel goed uit. Anders gezegd: iemand die voor werk komt of volgens de gemeente werk nodig heeft kun je het beste meteen werk bieden (in het Werkleerbedrijf) om hem daarna snel naar werk te leiden op de arbeidsmarkt. Ook medewerkers ervaren de huidige situatie met meerdere locaties niet als optimaal vanuit het elkaar leren kennen en optimaal samen te werken.

Vraag: Hoe verhoudt het vestigen van een loopbaanplein en backoffice op een regionaal industrieterrein zich met de eerder aangebrachte regionale focus om zoveel mogelijk passende functies in de centra van de kernen te concentreren om deze zo te versterken?

Antwoord: Het feit dat het Werkleerbedrijf meer moet zijn dan de som der delen WBO en SDOA wordt manifest doordat de huisvesting dus in 1 pand georganiseerd wordt. De nabijheid leidt tot meer interactie

en ontmoeting, tot meer functionele samenwerking en betrokkenheid bij de uitdaging en de doelgroep van de nieuwe organisatie.
Een regionaal industrieterrein is juist krachtig want de uitstraling van het Werkleerbedrijf is dan maximaal gericht op 'kortste weg naar werk' of 'u komt hier niet primair voor een uitkering maar we begeleiden u zo snel mogelijk naar betaald werk'. Het versterken van de centra van de kernen is geen doel in deze transitie. Overigens verwachten we dat het effect hiervan ook marginaal zal zijn.

Vraag: In eerdere debatten over het versterken van de centra binnen Berkelland en de toekomstvisie op leegstaande panden zijn het college ook concrete suggesties aan de hand gedaan zoals de vrijkomende locatie van het Staring College in Borculo, de Oudestraat in Neede en het centrum van Eibergen. Hoe heeft u zich ingezet om deze functies hier te laten landen?

Antwoord: In de stuurgroep Samen aan het stuur wordt intensief samengewerkt met alle stakeholders. Vanzelfsprekend wordt rekening gehouden met specifieke belangen en voorkeuren van een individuele deelnemer. Daarnaast hebben we de suggesties die in de Raad zijn genoemd, zorgvuldig afgewogen. Geen van deze suggesties voldeed echter voldoende aan de randvoorwaarden. De stuurgroep is uitgegaan van het uitgangspunt één locatie met een centrale ligging. Het pand op het regionaal bedrijventerrein De Laarberg voldoet, de door u genoemde locaties voldoen daarentegen niet.

Vraag: De lusten en lasten van een samenwerking moeten evenredig verdeeld worden. Bent u met ons van mening dat Berkelland nu eens "aan de beurt is" wat betreft het huisvesten van een onderdeel van de SDOA?

Antwoord: Bij een regionale samenwerking is er ons inziens geen mechanisme van toerbeurt voor wat betreft huisvesting. De meest rationele keuze is tevens de meest eerlijke.

Vraag: Eerdere verhuizingen hebben door goede voorbereiding nooit tot grote problemen met de doelgroep geleid en zijn in veel gevallen als positief ervaren (kleinere settingen, dichter bij huis, minder reistijd). De kwetsbare doelgroep wordt hier ten onrechte misbruikt om een tijdelijke huuroplossing elders te blokkeren en daarmee eigen nieuwbouw onmogelijk te maken.

Waarom onderzoekt u nieuwbouw niet nadrukkelijk? Het is zeker niet duurder en doordat je een eigen pand kunt verkopen ben je juist veel flexibeler bij een gewijzigde omgeving i.p.v. bij een 15 jaar vast huurcontract. Welke argument(en) heeft u om te concluderen dat je bij een vast huurcontract flexibeler bent?

Antwoord: De stuurgroep heeft zich laten adviseren door een deskundige. De stuurgroep heeft opdracht gegeven tot het uitwerken van vijf rekenmodellen waarin nieuwbouw, bestaande bouw, huur en koop uiteen zijn gezet. Specifiek bij het model huur is gevraagd drie scenario`s uit te werken op basis van huur en aflossing in 10, 15 en 20 jaar. Hieruit is naar voren gekomen dat, gelet op het kader en het programma van eisen en wensen, er geen optie is die met voorsprong de beste optie is. Wel heeft huur het voordeel dat het zo dicht mogelijk tegen de huidige huisvestingslasten aanzit. Deze variant van 15 jaar huur is aan u voorgelegd. Desalniettemin was de keuze voor nieuwbouw of een langdurig huurcontract dus een lastige afweging. Wat nieuwbouw betreft nemen de jaarlijkse lasten af omdat er in 40 jaar wordt afgeschreven. Maar daarnaast blijf je zitten met boekwaarden als na bijvoorbeeld 15 jaar het pand niet meer geschikt is. Gezien het feit dat de inzichten in het sociaal domein vaak wijzigen, maakt huur dat je flexibel bent om in te spelen op nieuwe wensen. De vraag daarbij is dan of de gehele boekwaarde te gelde kan worden gemaakt. In de huursituatie wordt dit voorkomen door de verbouwingskosten in 15 jaar af te betalen. De boekwaarde van een gebouw in eigendom na 15 jaar bij een afschrijving van 40 jaar is relatief hoog. Verder heeft meegespeeld dat het groot onderhoud altijd ten laste van de eigenaar komt.

Vraag: Wilt u de huursommen van de huidige drie locaties die samen 300.000 euro bedragen voor ons onderverdelen in Werkbaan Oost, Loopbaanplein en backoffice?

Antwoord: Stadhuis Groenlo € 112.000,- per jaar. Werkbaan Oost € 81.000,- per jaar. Het loopbaanplein € 114.000,-

Formulering:

In de huidige systematiek met relatie met Werkbaan Oost wordt de bijdrage aan de vennootschap bepaald door het gemiddeld aantal werkplekken per jaar, uitgedrukt in een percentage per gemeente. Op deze wijze betalen we alleen voor die werknemers die gebruik maken van de vangnetfunctie en kunnen we zoveel mogelijk blijven inzetten op onze lokale oplossing(en), zonder dubbel te betalen.

Vraag:
Wilt u ons toelichten hoe in de nieuwe opzet aan dit uitgangspunt blijvend recht wordt gedaan en niet door een mogelijk andere verdeling we bij het Werkleerbedrijf gedwongen worden op andere maatstaven te betalen, waardoor we gedwongen zijn onze eigen oplossing los te laten of daarvoor op twee plekken moeten gaan betalen?

Antwoord: Onze eigen oplossing van lokale initiatieven zijn stevig in de uitgangspunten van het Werkleerbedrijf verankerd. Ook bij een nieuwe verdeelsleutel wordt strikt toegezien dat gemeente Berkelland niet tweemaal betaalt hiervoor. Dit geldt ook voor de gemeenten Oost Gelre en Winterswijk. Het uitgangspunt dat er per cliënt wordt afgerekend delen wij. Dit gaat dan bij het nieuwe Werkleerbedrijf om cliënten in de bijstand, de sociale werkvoorziening, nieuw beschut en dagbesteding.

Toelichting:

1. *Technische vragen zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan. Ze zijn niet bedoeld voor een politiek antwoord.*
2. *Technische vragen zijn vragen voor een beter begrip van een vraagstuk. Vragen over feiten en de uitleg daarvan of over de gevolgen van een besluit.*
3. *Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen. Bij elke nieuwe vraag kunt u d.m.v. de tabtoets een nieuwe regel aanmaken. Het antwoord zal dan geplaatst worden bij de desbetreffende vraag.*

Raadsvergadering

Dossiernummer	2492
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 november 2020
Agendapunt	13
Omschrijving	Bespreekstuk / Vaststellen Bomenbeleidsplan 2020-2029 en Bomenverordening 2020

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	24 november 2020

Voorgesteld besluit

Besluit

- het Bomenbeleidsplan 2020-2029 vast te stellen volgens het bijgevoegde document “Bomenbeleidsplan 2020-2029”;
- de raadsbesluiten van 13 mei 1964 (Borculo, Haarlo, Gelselaar en Geesteren), 20 oktober 1965 (Eibergen, Rekken en Beltrum), 30 mei 1968 (Ruurlo) en 25 maart 1986 (Neede) tot vaststelling van bebouwde kom op grond van de Boswet in te trekken;
- de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast te stellen volgens de bijgevoegde kaarten “komgrens Wet natuurbescherming 2020”.

gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	86196
Raadsvergadering	:	24 november 2020
Onderwerp	:	Vaststellen Bomenbeleidsplan 2020-2029 en Bomenverordening 2020
Collegevergadering	:	
Portefeuillehouder	:	H.J. Bosman
Steller	:	W.A. Busz tel: : 0545-250 250

Te nemen besluit:

1. Het Bomenbeleidsplan 2020-2029 vast stellen
2. De Bomenverordening 2020 vast stellen
3. De raadsbesluiten van 13 mei 1964 (Borculo, Haarlo, Gelselaar en Geesteren), 20 oktober 1965 (Eibergen, Rekken en Beltrum), 30 mei 1968 (Ruurlo) en 25 maart 1986 (Neede) tot vaststelling van bebouwde kom op grond van de Boswet in trekken;
4. De grenzen bebouwde kom op grond van de wet Natuurbescherming vast stellen volgens de bijgevoegde kaarten 'komgrens Wet natuurbescherming 2020'.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Met dit voorstel wordt het beleid voor de bomen voor de komende 10 jaar aangegeven. En wordt door aanpassingen in de regels en toelichting het beschermen van bomen en beplantingen verduidelijkt en worden aanpassingen gedaan aan de vergunningplicht. De huidige grenzen van de bebouwde kommen zijn verouderd en moeten daarom opnieuw vastgesteld worden.

Argumentatie:

1.1 Ontwikkelingen zoals klimaatveranderingen en aandacht voor biodiversiteit, geven aanleiding om een nieuw bomenbeleidsplan vast te stellen. Verschillende onderwerpen zijn integraal onderzocht en uitgewerkt in speerpunten en actiepunten.

2.1 De evaluatie van de Bomenverordening geeft aanleiding om de Bomenverordening aan te passen. Momenteel is er vooral buiten de bebouwde kom vaak onduidelijkheid over de grens van erven en tuinen.

3.1 De oude grenzen van de bebouwde kommen die momenteel zijn vastgesteld op grond van de Boswet moeten worden ingetrokken. Daarna kunnen de nieuwe grenzen vastgesteld worden waardoor geen conflicten kunnen ontstaan over de geldigheid.

4.1 In het kader van de Wet natuurbescherming dient de gemeenteraad de grenzen van de bebouwde kommen vast te stellen. Deze nieuwe grenzen worden ook toegepast in de Bomenverordening 2020.

Kanttekeningen en risico's

Buiten de bebouwde kom vallen meer bomen onder de vergunningplicht. Dit kan mogelijk leiden tot meer vergunningaanvragen. De verwachting is echter dat we niet veel meer aanvragen binnen zullen krijgen dan voorheen.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen
0

De veranderingen in het klimaat geven meer uitval van bomen, en ook is er meer zorg nodig bij de opstart van nieuwe bomen. Dit wordt nu binnen de huidige budgetten opgevangen. Mocht er extra onderhoud nodig zijn door bijvoorbeeld bepaalde weersomstandigheden (zoals een zeer droge zomer) of specifiek meer onderhoud om veiligheidsproblemen te voorkomen, dan zullen we een beroep moeten doen op het budget ‘onvoorzien’ of de algemene reserve.

Financiën
Er zijn geen directe financiële consequenties.
Het beleidsplan geeft aan op welke wijze de komende bezuinigingen en investeringen worden uitgewerkt.

VN-verdrag rechten van mensen met een beperking
In het bomenbeleid wordt rekening gehouden met inwoners, onder meer via wijk- en kerngericht werken en ambitiegericht beheer. Streven is om de wortelopdruk in bestratingen te verminderen, waardoor de begaanbaarheid verbeterd wordt.

Communicatie
Samenvatting/kernboodschap:
Met het nieuwe Bomenbeleidsplan 2020-2029 geeft de gemeente aan hoe zij de komende 10 jaar in hoofdlijnen met de bomen in de gemeente omgaat. Belangrijk daarbij zijn landschap en groenstructuren, natuur en klimaat, en de leefbaarheid. Ook zijn er enkele nieuwe regels voor de Bomenverordening. Dit betekent bijvoorbeeld dat buiten de bebouwde kom, geen lijst meer wordt gehanteerd voor bijzondere bomen voor erven en tuinen buiten de bebouwde kom. Buiten de bebouwde kom zijn straks alle bomen vergunning plichtig, op enkele uitzonderingen na.

De Bomenverordening 2020 wordt bekendgemaakt conform artikel 139 van de Gemeentewet.

Initiatief, participatie en rol gemeente
Het beleidsplan is op hoofdlijnen. De verdere uitwerking zal waar mogelijk plaatsvinden in overleg met inwoners.

Planning en evaluatie
In het beleidsplan is een planning opgenomen voor diverse elementen.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

gemeente Berkelland

Raadsvergadering : 24 november 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 oktober 2020;

gelet op artikel 108, eerste lid, gelezen in combinatie met artikel 149 van de Gemeentewet en artikel 2.2, eerste lid, aanheft en onder g, en artikel 2.18 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming alsmede de artikelen 4 en 6 van het Europees Landschapsverdrag van de Raad van Europa;

overwegende dat de raad regels kan stellen ter bescherming van houtopstanden;

overwegende dat met het oog op de bescherming van biodiversiteit en landschappen, naast regels voor binnen de bebouwde kom, ook regels gesteld kunnen worden ten aanzien van houtopstanden in landelijk gebied;

b e s l u i t :

- het Bomenbeleidsplan 2020-2029 vast te stellen volgens het bijgevoegde document “Bomenbeleidsplan 2020-2029”;
- de raadsbesluiten van 13 mei 1964 (Borculo, Haarlo, Gelselaar en Geesteren), 20 oktober 1965 (Eibergen, Rekken en Beltrum), 30 mei 1968 (Ruurlo) en 25 maart 1986 (Neede) tot vaststelling van bebouwde kom op grond van de Boswet in te trekken;
- de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast te stellen volgens de bijgevoegde kaarten “komgrens Wet natuurbescherming 2020”.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
24 november 2020

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp **:** Vaststellen Bomenbeleidsplan 2020-2029 en Bomenverordening 2020

Voor de inhoud van de documenten willen wij graag verwijzen naar de bijlagen:

Bijlagen:
- Bomenbeleidsplan 2020-2029
- Bomenverordening 2020:
  - Bomenverordening 2020
  - Bomenverordening 2020 waarin de wijzigingen t.o.v. de huidige verordening zijn gemarkeerd
  - Bomenverordening 2020 artikelsgewijze toelichting
- Kaarten bebouwde kom op grond van de Wet natuurbescherming:
  - Borculo
  - Eibergen
  - Ruurlo
  - Neede
  - Kleine kernen Berkelland

Bomenbeleidsplan
Het Bomenbeleidsplan 2020-2029 geeft op integrale wijze uitwerking op hoofdlijnen voor de diverse ontwikkelingen en ambities die op het gebied van bomen spelen. Dit geeft handvaten voor onderhoudsprogramma's, verzoeken en ontwikkelingen en biedt een basis voor de nog te actualiseren groenstructuurplannen per kern.

Het bomenbeleidsplan kent diverse speerpunten op 3 thema's:
- Landschap en belangrijke structuren
- Natuur en Klimaat
- Leefbaarheid

<u>Globaal zijn er richtlijnen voor inrichting, beheer en communicatie.</u>
En er zijn diverse actiepunten, om de speerpunten tot uitvoering te brengen. Daarbij is het in balans brengen en houden van de kwaliteit en kosten van groot belang. Door de bezuinigingen, maar tegelijk hoge ambities, en een veranderend klimaat, is dit een uitdaging waar in het bomenbeleidsplan richting aan wordt gegeven.

Bomenverordening
De belangrijkste verandering in de Bomenverordening, is het laten vervallen van de uitzonderingspositie van erven en tuinen buiten de bebouwde kom. De rest blijft ongewijzigd (op een paar tekstuele punten na en de invoering van een meldingsformulier).

Zoals aangekondigd in het voorstel voor de vaststelling van de Bomenverordening 2019 hebben wij een evaluatie uitgevoerd. Deze evaluatie is intern mondeling gevoerd en besproken in een strategisch overleg met het college.

<u>Wijziging voor erven en tuinen in het buitengebied</u>
De evaluatie gaf 3 belangrijke aanleidingen om de verordening te wijzigen ten aanzien van erven en tuinen buiten de bebouwde kom:

1 In het buitengebied bleken in tuinen/erven diverse bomen gekapt te zijn die waarde hadden, maar niet op de lijst stonden.

2 Er zijn waardevolle bomen gekapt zowel in tuinen/erven als daarbuiten, die wel vergunning plichtig waren, maar door onduidelijkheid bij inwoners over de uitzondering voor erven/tuinen toch gekapt zijn zonder vergunning.
3 De onduidelijkheid over erven en tuinen en de inventarisaties vooraf in de vorm van een bijzondere bomenlijst, kost de gemeentelijke organisatie veel tijd en dus geld.

Bij de evaluatie van de Bomenverordening in 2019 is gebleken dat er met name knelpunten zijn bij het hanteren van de lijsten voor erven en tuinen buiten de bebouwde kom. Vaak zijn grenzen tussen erven/tuinen en het landschap niet duidelijk.

Ook blijkt het actueel houden van deze lijsten buiten de bebouwde kom lastig. Om een lijst actueel te houden, moet er elke paar jaar een inventarisatie plaatsvinden van alle bomen in tuinen en op erven, dit vergt enorm veel tijd en dus geld. Niet alleen moet gekeken worden of er wijzigingen zijn in het bomenbestand, ook de grenzen van een erf of tuin buiten de bebouwde kom kunnen wijzigen. Door de bomenlijsten buiten de kom te laten vervallen, hoeven alleen de bomen waar een voorgenomen kap is, bekeken te worden (dus achteraf). Dit is minder arbeidsintensief dan het bekijken van alle bomen in alle erven en tuinen vooraf, en dus efficiënter.

Voor erven en tuinen buiten de bebouwde kom moet bij vaststelling van de Bomenverordening 2020 dus voor (bijna) alle bomen een vergunning worden gevraagd als de inwoner deze wil kappen of rigoureus snoeien. Uiteraard wordt daarbij rekening gehouden met de omstandigheden en reden van de voorgenomen kap. Een vergunning is maatwerk. Er vindt overleg plaats over eventuele herplant.

Een jaar na invoering van deze wijziging zal er een evaluatie plaatsvinden waarbij ook belangengroeperingen zoals LTO en de Bomenstichting worden betrokken.

<u>Hoofdlijnen van de nieuwe Bomenverordening</u>
Om toch voldoende bescherming te kunnen bieden aan het landschap, is in de nieuwe Bomenverordening opgenomen dat voor alle bomen buiten de bebouwde kom een omgevingsvergunning voor het kappen nodig is. De uitzonderingen op de vergunningplicht zijn overgenomen uit de Bomenverordening 2019.

Een van de uitzonderingen is dunning: in de verordening is uitgebreid omschreven wat er onder dunning valt en dus zonder vergunning kan worden uitgevoerd. Het betreft onderhoud van bijvoorbeeld bosjes. Door maximaal 10 % van de bomen uit het bosje te halen, krijgen andere bomen de kans om beter te groeien. Er zijn eisen gesteld aan hoe die 10% toegepast mag worden. Je mag dus niet zomaar een hoek uit een bos wegkappen.

Binnen de bebouwde kommen blijven de bijzondere bomenlijsten gelden. Deze worden momenteel vernieuwd en worden in de toekomst regelmatig geactualiseerd.

Om de regels duidelijk te maken is er een (concept) infographic gemaakt. Een infographic kan voor inwoners een beeld geven van de regels. Een medewerker van de gemeente kan meer informatie geven en de inwoner verder begeleiden bij een eventuele vergunningsaanvraag.

Overige wijzigingen Bomenverordening

Ook introduceren wij het meldingsformulier waarmee degene aan wie een omgevingsvergunning voor het kappen met herplantplicht is verleend, melding maakt van de uitgevoerde herplant. Dit maakt het werk in het veld efficiënter omdat wij minder vaak (onnodig) hoeven te controleren of de herplant al is uitgevoerd. Wij blijven uiteraard controleren of de herplant conform vergunning is uitgevoerd.

De overige wijzigingen zijn tekstuele wijzigingen (bijvoorbeeld artikel 1, onder l en onder n) en verduidelijkingen (bijvoorbeeld artikel 2, tweede lid en artikel 5, eerste lid), het toevoegen van definities van de herplantplicht en het meldingsformulier. Om het landschap beter te kunnen beschermen is in artikel 7, derde lid, het woord ‘ernstig’

verwijderd. Indien de houtopstand aantoonbaar in het voortbestaan wordt bedreigd is het bevoegd gezag bevoegd om verplichtingen op te leggen die strekken tot bescherming van de houtopstand.

Bij de Bomenverordening zit een artikelsgewijze toelichting. Ook is de Bomenverordening met ‘wijzigingen bijhouden’ ter informatie toegevoegd zodat u kunt lezen welke veranderingen zijn doorgevoerd. Dit document maakt geen deel uit van het raadsbesluit tot vaststelling van de verordening.

Grens bebouwde kom in het kader van de Wet natuurbescherming
Voor beplanting buiten de bebouwde kom, kan het zijn dat voor het kappen er zowel een vergunning bij de gemeente gevraagd moet worden, als een melding bij de provincie gedaan moet worden. Dit zijn 2 aparte zaken. De melding is op basis van de Wet natuurbescherming, en de vergunning op basis van onze Bomenverordening. In deze paragraaf gaat het over de Wet natuurbescherming.

Voor de Wet natuurbescherming moet de gemeente de grenzen van de bebouwde kommen vaststellen. Omdat we deze grenzen ook gebruiken voor de Bomenverordening, leggen we de kaarten met de komgrenzen in dit voorstel aan u voor ter vaststelling.

De Wet natuurbescherming geldt in heel Nederland en betreft een meldingsplicht voor het kappen van beplantingen buiten de bebouwde kom. Bos (buiten de bebouwde kom) valt onder de Wet natuurbescherming als het gaat om percelen van bomen groter dan 10 are of om een rijbeplanting die uit meer dan 20 bomen bestaat. Meldingen moeten gedaan worden bij de provincie. Het kan zijn dat voor dezelfde beplanting ook een vergunning bij de gemeente moet worden gevraagd.

De grens voor de bebouwde kom moet in overleg met de provincie worden vastgesteld door de gemeenteraad. Het overleg met de provincie heeft plaatsgevonden, en de kaarten met de grens per kern zijn toegevoegd ter vaststelling.
Deze grens wordt ook gehanteerd voor onze eigen Bomenverordening.
De komgrenzen zijn afgebeeld op 5 kaarten, die als bijlage zijn toegevoegd.

De Wet natuurbescherming is een areaalwet en heeft tot doel om het bestaande bosareaal te beschermen en te voorkomen dat dit afneemt. In een aantal gevallen geldt de Wet natuurbescherming niet. 1 van de uitzonderingen staat in artikel 4.1, aanhef en onder a, van de Wet natuurbescherming. De wet geldt namelijk niet voor houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Hierdoor is het van belang dat een actuele bebouwde kom begrenzing wordt vastgesteld. De laatst vastgestelde grenzen dateren nog van 13 mei 1964 (Borculo, Haarlo, Gelselaar en Geesteren), 20 oktober 1965 (Eibergen, Rekken en Beltrum), 30 mei 1968 (Ruurlo) en 25 maart 1986 (Neede). De grenzen van de bebouwde kom op grond van de Wet Natuurbescherming zijn niet in alle gevallen gelijk aan de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet (de plaatsnaamborden). Dit komt omdat de grens van de Wet natuurbescherming uitgaat van het landschap en ook van (toekomstige) uitbreiding van de kernen.

Bomenbeleidsplan 2020-2029
Gemeente Berkelland

13 oktober 2020

Samenvatting

Bomen zijn belangrijk in Berkelland. Ze bepalen voor een groot deel de landschappelijke kwaliteit waar Berkelland zo trots op is, en geven sfeer aan de dorpen. Ook met het oog op de klimaatadaptatie, is het belang van de bomen duidelijk aanwezig.

In dit beleidsplan wordt aangegeven hoe het bomenbeleid er voor de komende 10 jaar in hoofdlijnen uit ziet. Wat willen we bereiken:

Landschap en belangrijke structuren:

- We zorgen binnen en buiten de bebouwde kom voor goede groenstructuren en meer bomen. Het landschap met vele cultuurhistorische waarden is aantrekkelijk voor inwoners en toeristen. Dit willen we behouden en versterken door goede bescherming, informatie en meedenken met ontwikkelingen.
- Binnen de bebouwde kom willen we in nieuwe groenstructuurplannen mogelijkheden voor versterken van groenstructuren en de cultuurhistorische identiteit vastleggen.

Natuur en Klimaat:

- Bomen bieden een leefomgeving voor vele soorten planten en dieren. Bomen leggen bovendien CO2 vast en helpen tegen overlast door hitte. Met bomen willen we beter inspelen op de klimaatadaptatie.
- We gaan werken aan meer bomen. Vooral de kernen met minder bomen dan het landelijk gemiddelde, en de stenige buurten, zijn daarbij aandachtspunt. Ook in tuinen en bermen streven we naar meer bomen, in samenwerking met inwoners.
- Bij aanplant van nieuwe bomen zorgen we voor meer variatie in soorten. Doel is bijdrage aan de leefbaarheid, klimaatadaptatie, natuurwaarde en biodiversiteit. Aandachtspunt is daarbij het grote aandeel eiken geleidelijk te verminderen.

Leefbaarheid

- We willen meer betrokkenheid van inwoners. We vragen inwoners waar bomen gewenst zijn, en luisteren naar hun inbreng via onze netwerken. Met behulp van ambitiegericht beheer en wijk- en kerngericht werken, weten we wat er leeft en waar maatregelen gewenst zijn. Ook geven we via die weg informatie.
- Overlast van bomen willen we zoveel mogelijk voorkomen. Waar toch overlast is, geven we duidelijkheid hoe we hier mee omgaan.
- De eikenprocessierups geeft steeds meer overlast. De rups kan door zijn brandharen gezondheidsproblemen veroorzaken. De gemeente zorgt voor bestrijding van de rups om de overlast te beperken. We willen daarnaast meer inzetten op natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups, door o.a. meer bloemrijke bermen en struweel, en door een divers assortiment van bomen en struiken.
- We nemen maatregelen om wortelopdruk door bomen in bestrating te verminderen.

Bomenverordening

- Buiten de bebouwde kom laten we de bomenlijsten vervallen. De bomenlijsten binnen de bebouwde kom worden regelmatig geactualiseerd. Om de nieuwe regels vast te leggen wordt de Bomenverordening aangepast. Ook is deze op enkele andere punten geactualiseerd.

Overig:

- We leggen in hoofdlijnen de richtlijnen vast voor inrichting, beheer en communicatie.
- Kwaliteit en kosten willen we in balans houden. Dit betekent bijvoorbeeld minder bomen in verharding, en minder bomen die in vorm gesnoeid moeten worden.

1 Inhoud

2 Inleiding 4
3 Beleidsuitgangspunten 5
3.1 Thema 1: Landschap en belangrijke structuren 5
3.1.1 Landschap 5
3.1.2 Bebouwde kommen 8
3.2 Thema 2: Natuur en klimaat 9
3.2.1 Wat betekenen bomen voor natuur en klimaat? 9
3.2.2 Biodiversiteit 10
3.3 Thema 3: Leefbaarheid 11
3.3.1 Ambitiegericht beheer 11
3.3.2 Werkzaamheden door inwoners 12
3.3.3 Eikenprocessierups 13
3.3.4 Overige overlast 14
4 Beschermen van bomen en beplantingen 15
4.1 Bomenverordening 15
4.1.1 Waarom een nieuwe Bomenverordening 15
4.1.2 Wanneer is een vergunning nodig en wat wijzigt er 15
4.1.3 Beoordeling van een vergunningsaanvraag 16
4.2 Wet natuurbescherming 17
5 Richtlijnen 18
5.1 Richtlijnen voor ontwerp en inrichting 18
5.2 Richtlijnen voor beheer en onderhoud 18
5.2.1 Zorgplicht 18
5.2.2 Bomengegevens digitaal 18
5.2.3 Schade aan bomen verhalen 19
5.3 Richtlijnen voor communicatie 19
6 Financieel 20
7 Planning en uitvoering 21
Bronnen 22
Bijlage: Aantallen en soorten bomen in Berkelland 23

2 Inleiding

We zijn in Berkelland trots op ons afwisselende landschap met de vele bomen en andere beplantingen. Bomen zijn belangrijk, voor de uitstraling, maar zeker ook voor de leefbaarheid. Dit bomenbeleidsplan geeft in hoofdlijnen aan hoe we omgaan met bomen en landschappelijke elementen in de komende 10 jaar.

Ambities
In het collegeprogramma 2018-2022 zijn ambities omschreven, waar we voor het onderdeel bomen in dit beleidsplan uitwerking willen geven.
Gemeente Berkelland wil meer het accent leggen op ecologie en klimaatadaptatie. Ook zijn veiligheid en leefbaarheid van groot belang. Gemeente Berkelland wil zorgen voor meer betrokkenheid en slagkracht bij inwoners voor de openbare ruimte. Een open houding naar de samenleving, zodat inwoners nu en in de toekomst met plezier in onze gemeente kunnen wonen, leven en werken.

Toepassing
Het bomenbeleidsplan wordt onder meer gebruikt voor inrichtingsplannen, onderhoudsprogramma's, toetsen van verzoeken (zoals kapverzoeken, verzoeken in verband met ervaren overlast), en het geeft richtlijnen voor communicatie.

Kaders
Voor het bomenbeleidsplan gelden verschillende kaders. We bouwen voort op het vorige bomenbeleidsplan (2006), en groenbeleidsplan (2008). Er is een Landschapsontwikkelingsplan met Markewerkboeken (2008) en de Nota handhaving 2016. De bestemmingsplannen bevatten ook beleid voor houtopstanden, voor het buitengebied is een nieuwe bestemmingsplan in ontwikkeling. Ook zijn de documenten 'Verder met wijk- en kerngericht werken' (2019) en 'Ambitiegericht beheer' (2019) gebruikt als kaders voor dit beleid. Het landelijk en provinciaal beleid en wetgeving, zoals de Wet natuurbescherming, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de toekomstige Omgevingswet.

Naast het bomenbeleidsplan, actualiseren w ook het groenbeleidsplan en groenstructuurplan voor de bebouwde kommen.

Leeswijzer
Dit bomenbeleidsplan start met een weergave van de beleidsuitgangspunten in hoofdstuk 3. Dit doen we op basis van de volgende thema's:

- Landschap en belangrijke structuren
- Natuur en klimaat
- Leefbaarheid

Vervolgens beschrijven we hoe we bomen en beplantingen beschermen, onder andere met de Bomenverordening, dit is hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 geven we richtlijnen voor ontwerp en inrichting, beheer en onderhoud, en communicatie. Hoofdstuk 6 gaat over financiën. Tot slot schetsen we in hoofdstuk 7 de planning en uitvoering.

3 Beleidsuitgangspunten

Berkelland is een grote gemeente, met een grondgebied van ongeveer 26.000 hectare. Er zijn 11 kernen, variërend van 270 tot 9300 inwoners. In totaal zijn er ongeveer 44.000 inwoners. Gemeente Berkelland is eigenaar van 16.000 bomen in de bebouwde kom en 75.000 bomen buiten de bebouwde kom.

In het Bomenbeleidsplan van 2006 is een duidelijke koers gegeven voor de bescherming van waardevolle bomen en houtopstanden, om zo een basis te leggen voor een Bomenverordening. Het zwaartepunt in het plan uit 2006 ligt bij de grondige analyse van landschap en stedenbouwkundige structuur en het behouden en versterken van karakteristieken.

Dit Bomenbeleidsplan 2020-2029 wordt breder ingestoken. Naast bescherming van beplanting zijn ook andere aspecten belangrijk in het bomenbeleid. Bijvoorbeeld leefbaarheid, de rol van inwoners, financiën, klimaat en ecologie. Dit past in deze tijd, met de ontwikkelingen die er nu zijn, en de ambities die het gemeentebestuur heeft. We kiezen daarom voor een bredere en integrale insteek voor het bomenbeleid van Berkelland, waarbij alle aspecten die van belang zijn meewegen.

Dit hoofdstuk geeft de beleidsuitgangspunten aan, op basis van 3 thema's.

3.1 Thema 1: Landschap en belangrijke structuren

In het collegeprogramma staat het volgende over het landschap:
'Ons coulissenlandschap met vele cultuurhistorische waarden is het visitekaartje voor inwoners en toeristen, en biedt een uitstekende leefomgeving voor veel soorten planten en dieren. Het is daarom van belang om ons coulissenlandschap, samen met alle partijen in ons gebied, te behouden en te versterken.'

Bomen bepalen in belangrijke mate het beeld in Berkelland. Karakteristieke elementen zijn bijvoorbeeld wegbeplantingen, lanen en solitaire bomen, houtsingels, houtwallen, struwelen, knotbomen, hakhoutbosjes en bossen.

3.1.1 Landschap

Het landschap van Berkelland bestaat grofweg uit 5 landschapstypen. De basis van het landschap bestaat uit hoge zandgronden, en is ontstaan tijdens de laatste ijstijd. Door het schuiven van landijs werd het land opgestuwd. Hiervan is als hoogste punt binnen de gemeente de Needse Berg ontstaan. In de laagten ontstonden de beekdalen. Er is hierdoor in de gemeente een afwisseling van hoogten, en een veelheid aan beken en sloten.
Elk landschapstype heeft zijn eigen typische beplanting en landschapselementen.

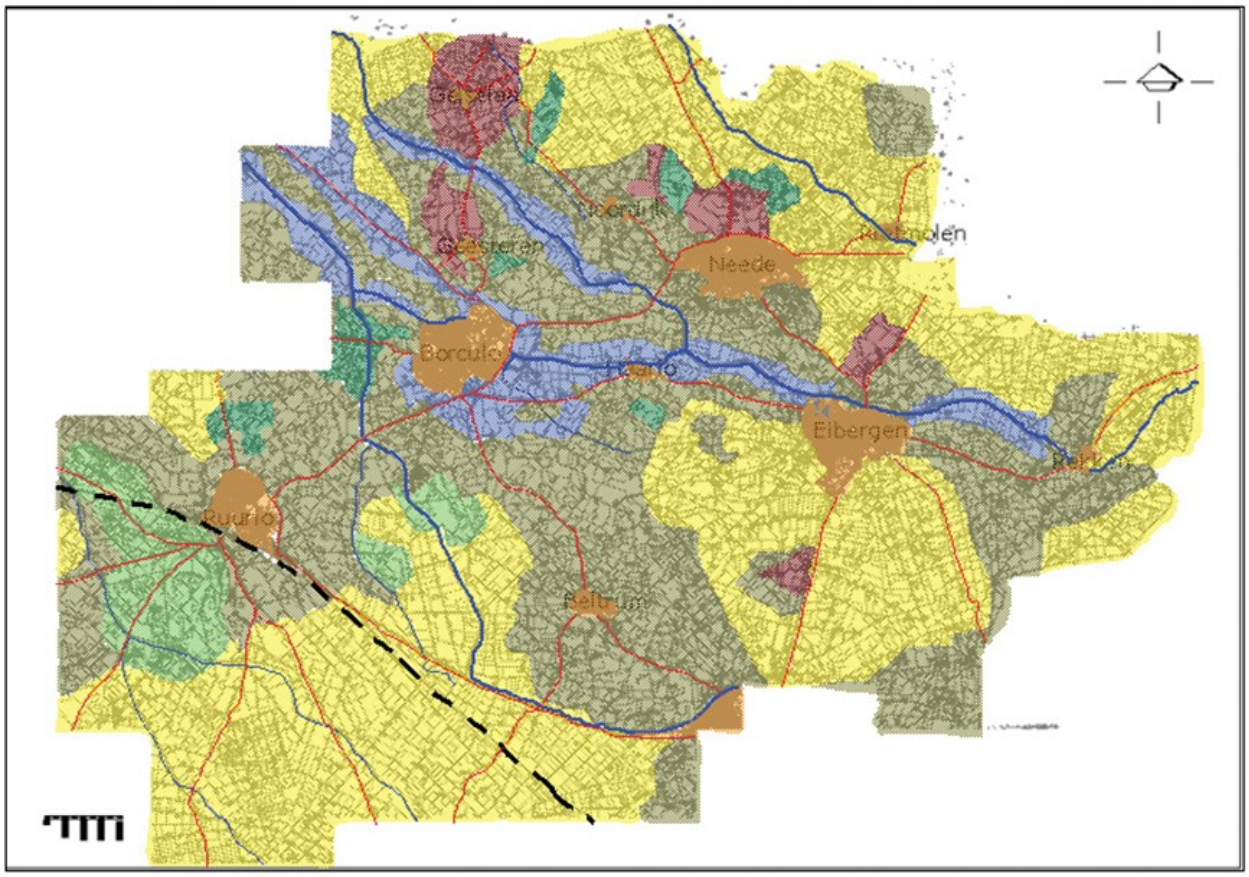

Figuur 1 Landschapstypen in Berkelland

Essenlandschap: besloten en kleinschalig. Er zijn erf- brink- en wegbeplantingen en de essen zijn omringd door houtwallen. De essen zelf zijn open, en vaak gebruikt voor landbouw. In gave vorm lopen over de essen slechts enkele onbeplante onverharde wegen.

Oude Hoevenlandschap: ook dit is een kleinschalig landschap. Dit betreft een groot deel van Berkelland. De boerderijen, ook hoeven genoemd, zijn sterk verspreid. Hieromheen lagen kleine bol liggende eenmansakkers aangelegd. In de beekdalen lagen de lager gelegen weiden, kronkelige wegen, kleine loofbosjes, poelen en houtwalletjes. Dit landschapstype kent veel perceel scheidende beplanting, bosjes en beplanting langs wegen en waterlopen. De verkaveling is onregelmatig, het wegenpatroon dicht en grillig.

Jong ontginningslandschap: dit landschap is over het algemeen sober, grootschalig en rationeel verkaveld. Het zijn vooral de armere zandgronden. In dit landschap zijn ook bossen, en hakhoutwallen aangelegd waardoor het wat minder grootschalig werd.

Beekweide landschap
Dit zijn vaak natte gronden, die van oudsher als weiland en hooiland werden gebruikt. Het zijn vaak langwerpige percelen, loodrecht op de stroomrichting van de waterloop. Vroeger waren hier veel houtwallen en singels, tegenwoordig is dit type landschap meer open.

Boslandschap
Vooral bij Ruurlo zijn er veel bossen gebleven. In andere gebieden zijn bossen vaak ontgonnen tot landbouwgrond, bij kasteel Ruurlo is door grootgrondbezit veel bos gehandhaafd. Deze bossen hebben grote recreatieve en ecologische waarde.

Esdorpen
Alle kernen van Berkelland hebben de kenmerken van een esdorp. Ze liggen op de overgang van hoog naar laag en vaak op ongeveer 5 km afstand van elkaar (‘1 uur gaans’). Alle hoofdwegen komen bij elkaar in de centra van de kernen. De marktpleinen waren vaak eerdere brinken. Van oorsprong waren er veel eiken. Later is dit aangevuld met o.a. linden, beuken, platanen en paardenkastanjes.
Geesteren en Gelselaar zijn daarbij nog het meest typerend, met boerderijen, markante bomen en erven met fruitbomen.

Landschap behouden en versterken
Bij ontwikkelingen in het landschap willen we rekening houden met de verschillende landschapstypen. De voor het betreffende landschapstype karakteristieke landschapselementen willen we zoveel mogelijk behouden en versterken. In het buitengebied zijn veel landschapselementen verdwenen. Het college heeft er voor gekozen om het landschap meer prioriteit te geven, en heeft in het college programma 2018-2022 het onderdeel ‘Mooi landschap’ opgenomen.

Er zijn diverse informatiebronnen over het landschap in Berkelland. Aan de hand daarvan kunnen we bij ontwikkelingen goed inspelen op het versterken van het landschap:

- In 2008 is er een landschapsontwikkelingsplan gemaakt, waarbij de toen functionerende gebiedscommissie samen met vertegenwoordigers uit het gebied, per gebied een plan heeft gemaakt. Dit zijn Markewerkboeken genoemd. In totaal zijn er voor 12 gebieden plannen gemaakt. Deze geven een goed handvat bij het versterken van het landschap.

- De Cultuurhistorische waardenkaart Berkelland 2017 is een bron van gedetailleerde kennis over het landschap en de cultuurhistorie van Berkelland. Daarmee kan bij ruimtelijke afwegingen het aspect cultuurhistorie beter worden meegewogen. Ook staan hier bijvoorbeeld waardevolle bomenrijen op vermeld.

- Verder zijn er landschapselementen opgenomen in het Gelders Natuurnetwerk, in de ecologische hoofdstructuur en op de historische kaarten.

Veel oude functies van bomen zijn door de opkomst van de moderne landbouw verdwenen. Denk hierbij aan de markering van eigendomsgrenzen, of begrenzing van landbouwgrond om het vee binnen het perceel te houden. Juist dit type beplantingen zijn vaak bepalend geweest voor de karakteristiek van het landschap. Omdat ze voor de eigenaar wellicht geen functie meer hebben, zijn deze elementen kwetsbaar, en om ze te behouden willen we de landschapselementen extra beschermen.

3.1.2 Bebouwde kommen

Bomen zijn een belangrijk onderdeel van de structuur in de dorpen en kernen. Het zijn oriëntatiepunten, structuurdragers, sfeer bepalers, verkeersgeleiders en ze weerspiegelen vaak de historie van een dorp.

De wegen worden vaak begeleid met bomen en vormen zo groene lijnen door een dorp. Berkelland kent diverse oude wegen, met karakteristieke lanen.

Groenstructuurplan

In het Groenstructuurplan zijn onder andere de belangrijke bomenstructuren vastgelegd. Het groenstructuurplan wordt geactualiseerd. Daarbij worden ook de mogelijkheden aangegeven waar bomenstructuren versterkt kunnen worden.

Cultuurhistorische waarde

Cultuurhistorische waarde heeft vaak te maken met de geschiedenis van de plek waar de boom of beplanting staat. Voorbeelden hiervan zijn bomen op een marktplein of knotlinden bij een boerderij. Als de boom verdwijnt of de omgeving verandert, kan de plek veel van zijn cultuurhistorische waarde verliezen. Cultuurhistorie wordt vaak als belangrijk ervaren en hieraan ontleent ons plangebied veel van haar identiteit. Waar mogelijk willen we de cultuurhistorische en landschappelijke identiteit binnen de bebouwde kommen versterken.

Monumentale bomen

Op de site van de Bomenstichting is sinds 2015 het landelijk register Monumentale bomen in te zien. In heel Nederland zijn 15.000 elementen, die op deze lijst staan. Er zijn verschillende criteria, maar de bomen zijn alle minimaal 80 jaar oud en waardevol.

Monumentale boom Kroezelaan Ruurlo

3.2 Thema 2: Natuur en klimaat

3.2.1 Wat betekenen bomen voor natuur en klimaat?

Klimaatverandering

Het klimaat verandert door veel verschillende oorzaken, zoals:

- de activiteit van de zon;
- de toename van broeikasgassen in de lucht;
- vulkaanuitbarstingen;
- meteorietinslagen.

Sinds de industriële revolutie is de invloed van de mens op het klimaat snel groter geworden. Dit komt vooral door de uitstoot van broeikasgassen als CO2 en methaan.

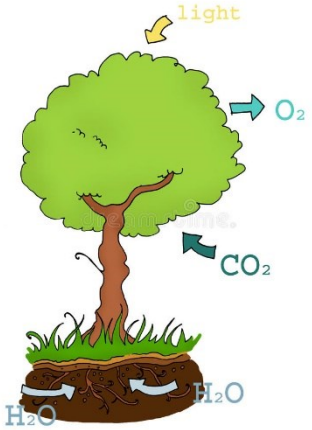

Door de klimaatverandering krijgen we te maken met extremer weer. De temperaturen stijgen, het aantal extreme buien neemt toe, er is vaker storm en we krijgen steeds vaker te maken met perioden van droogte.

Bomen hebben een belangrijke functie in het veranderende klimaat. Ze nemen CO2 op en kunnen op die manier een bijdrage leveren aan de vermindering van de temperatuurstijging. (bron: Rijksoverheid)

Klimaatadaptatie

Adaptatie (aanpassing) aan klimaatverandering is het proces waardoor samenlevingen de kwetsbaarheid voor klimaatverandering verminderen of waardoor zij profiteren van de kansen die een veranderend klimaat biedt.

Bomen zorgen voor minder grote temperatuurschommelingen en meer schaduw. Daardoor wordt de omgeving voor de mens maar ook voor dieren leefbaarder.

Bomen en beplantingen dragen bij aan CO2-vastlegging in zowel levende boombiomassa als bodem. Daarnaast verbeteren bomen de waterhuishouding, door diepere doorworteling en verhogen het organische stofgehalte als gevolg van jaarlijkse toevoeging van strooisel. Met name in stedelijk gebied wordt de bijdrage aan hittestressreductie en fijnstof afvang hoog gewaardeerd. (bron: WUR)

De raad heeft in 2019 de motie ‘Meer bomen in Berkelland’ aangenomen. De bedoeling is om in de gemeente Berkelland 44.000 bomen en struiken te planten. Dit willen we vooral samen met de inwoners doen.

Het landelijke gemiddelde is 0,5 boom per inwoner. In 5 van onze kernen zit dit aantal onder het landelijke gemiddelde. We streven er naar om in die kernen waar mogelijk minimaal 0,5 boom per inwoner te bereiken.

Watertakenplan 2019-2023

Vanuit het watertakenplan wordt ook ingezet op de klimaatadaptatie. Gedurende de planperiode van het watertakenplan maken wij een eerste stap in het werken aan een klimaatbestendige inrichting van ons gebied. Dit doen wij door het uitvoeren van klimaatstresstests, het voeren van een risicodialoog en het formuleren en uitvoeren van maatregelen. De maatregelen worden integraal opgepakt met de diverse disciplines, waaronder groen.

Vanuit dit bomenbeleidsplan is gekeken wat we met bomen kunnen doen om overlast door hitte, droogte en wateroverlast te beperken.
Op kleine schaal kan met groen en bomen wel verbetering worden aangebracht. Dit kan bijvoorbeeld door op basis van de klimaatstress kaarten te zorgen voor meer bomen in stenige

buurten. Bebouwing van scholen of ouderenwoningen kunnen met bomen meer beschermd worden tegen hitte.

Klimaatbestendig groen
In verband met de toenemende droogte is het ook van belang om hier rekening mee te houden bij de aanplant van bomen. Soortgebruik, maar ook vasthouden van vocht in de grond, zijn hier voorbeelden van.

3.2.2 Biodiversiteit

Voor dieren zijn bomen erg belangrijk. Vleermuizen, kleine zoogdieren, een veelheid aan vogels, vlinders en insecten vind je in en bij bomen. Deze leveren een grote bijdrage aan biodiversiteit. Vooral oudere bomen leveren een bijdrage aan de biodiversiteit.

Variatie in leeftijd
Om in de toekomst ook oude bomen te hebben, moeten er nu ook jonge bomen geplant worden. Een boom doet er decennia over om groot te worden, dus variatie in leeftijd in het bomenbestand is belangrijk.

Variatie in soorten
Ook de variatie in soorten is van belang, Zo zijn plagen te voorkomen in de toekomst (denk aan de eikenprocessierups). Ook de uitval van bepaalde soorten door ziektes zijn dan minder opvallend, denk aan de uitval de afgelopen jaren van essen en kastanjes.
Door bij voorkeur inheemse soorten te planten, kunnen we veel waarde en variatie bieden voor verschillende diersoorten. Bomen die veel ecologische waarde hebben zijn bijvoorbeeld wilg, zomereik, en vuilboom. We kiezen voor de juiste boom op de juiste plek en houden rekening met het veranderende klimaat zoals droogte.

Er is een richtlijn voor de mate van diversiteit in het bomenbestand, om zo voldoende weerstand te kunnen bieden aan ziekten en plagen. De richtlijn (Santamour) is voor Nederland ook beschreven (Diversiteit in de Nederlandse boombestanden). Het houdt onder andere in dat maximaal 10 % van het bomenbestand uit dezelfde boomsoort bestaat. Gemeente Berkelland heeft wat dat betreft naar verhouding heel veel zomereik in haar eigen bomenbestand: 59% van het bomenbestand buiten de bebouwde kom. Binnen de bebouwde kom is dit 25%. Dit is dan ook een soort die we naar verhouding bij nieuwe aanplant minimaal gebruiken, om zo op langere termijn een betere verdeling van soorten te bereiken.

Maken van ecologische verbindingen
We bevorderen waar mogelijk de ecologische waarde ook door verbindingen te leggen. Dit kan ook in de bebouwde kommen door verbindingen te maken met bomenstructuren tussen verschillende groengebieden.

Ecologisch beheer
Met ecologisch beheer houden we rekening met de ontwikkeling van flora en fauna. Dit geldt ook voor bomen.

3.3 Thema 3: Leefbaarheid

In het collegeprogramma 2018-2022 en in het visiedocument ‘Verder met wijk- en kerngericht werken’ heeft de gemeente gekozen voor een insteek waarbij de samenleving voorop staat.

We willen
- Een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving
- De relatie tussen gemeente en samenleving bevorderen
- De kwaliteit van de dienstverlening van de gemeente verbeteren

Dit betekent zeker ook iets voor het bomenbeleidsplan.

Wat betekenen bomen voor onze inwoners?
- Bomen geven mensen een gevoel van geborgenheid, ze geven de omgeving schaal en maat.
- Het wisselen van de seizoenen, en beleving van de natuur, ook in de woonstraten.
- Bomen begeleiden ook de weg, en geven oriëntatie.
- Gezondheid: het is bewezen dat groen een positieve invloed heeft op de gezondheid
- Dan is er nog de economische waarde van bomen: door de aanwezigheid van groen en bomen wordt ons gebied aantrekkelijk voor recreatie. En aanwezigheid van groen en bomen verhoogt ook de waarde van een woning.

Het spreekt dan ook voor zich dat bewoners worden betrokken bij hun leefomgeving. Bewoners weten als geen ander wat er speelt in de buurt en wat zij verstaan onder een prettige omgeving.

Bewoners worden daarom betrokken bij plannen in hun buurt. We maken daarnaast gebruik van peilingen, netwerken en overzichten van klachten om inzichtelijk te krijgen wat wenselijk is.

Wat we nu al doen, is het beleid vertellen op straat. Bij diverse bewonersbijeenkomsten wordt het belang van groen en bomen voor leefbaarheid, klimaat en natuur benadrukt. Mensen kijken op die manier bewuster naar het groen in hun straat en krijgen begrip voor de keuzes die gemaakt worden.

3.3.1 Ambitiegericht beheer

Ambitiegericht beheer is een methode om samen met inwoners keuzes te maken voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte in Berkelland. Het visiedocument en de kwaliteitsbladen zijn in 2019 vastgesteld. De uitvoering is momenteel nog in de implementatiefase.

De gemeente geeft meer ruimte voor maatschappelijke wensen en behoeften in het beheer van de openbare ruimte en werkt vanuit het besef dat niet iedere woon-, of werkomgeving hetzelfde is en niet alle bewoners dezelfde wensen en behoeften hebben.

Voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte betekent dit dat er meer variatie in de openbare ruimte zal ontstaan en dat de gewenste kwaliteitsniveaus op aspecten van het onderhoud in gelijksoortige gebieden kunnen variëren. Met het instrumentarium van ambitiegericht beheer kunnen we het gesprek met bewoners over de inrichting en het beheer van de openbare ruimte beter voeren.

Bij het ambitiegericht beheer is een basisniveau vast gesteld voor diverse elementen in de openbare ruimte. Het is de bedoeling dat de hele openbare ruimte daar minimaal aan voldoet.

Daarnaast kan op basis van initiatieven en ambities van inwoners, gekozen worden voor een plus. Ook hier zijn diverse mogelijkheden voor gegeven. Er zijn kwaliteitsbladen, waar met beeld en tekst diverse niveaus worden omschreven.

De kwaliteitsbladen Ambitiegericht Beheer zijn bedoeld als instrument om, samen met de inwoners, op hoofdlijnen keuzes te maken over inrichting en beheer van de openbare ruimte. Waar ligt de ambitie? Wat kunnen de bewoners zelf? Wat moet de gemeente doen? De vertaling naar de feitelijke kwaliteit van de afzonderlijke objecten en elementen moet vorm krijgen in de beheerplannen.

De volgende kwaliteitsbladen zijn beschikbaar:

• klimaatadaptatie

• biodiversiteit

• bewegen, recreatie en ontmoeten

• verzorgd

• schoon en veilig

Het minimum basisniveau is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Ook het vastleggen van de mogelijkheden en onmogelijkheden, om het goede gesprek te kunnen voeren. Voor bomen leggen we die vast in dit bomenbeleidsplan.

Voor het gesprek met de inwoners ligt een belangrijke taak bij het Gebiedsteam en de gebiedscontactpersonen. Vanuit onder andere de wijkanalyses wijk- en kerngericht werken bepalen gebiedscontactpersonen (en hun kernteam) in welke wijken ze als eerste aan de slag gaan met het ambitiegericht beheer.

Voor overige wijken wordt ambitie gericht beheer reactief toegepast.

<u>Minimum niveau zoals vastgesteld in het document ambitiegericht beheer</u>

Volgens het document ambitiegericht beheer moet de gemeente bijvoorbeeld zorgen dat het groen voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus, maar hoeft niet op elke plek te zorgen voor speciale aandacht voor klimaat.
In overleg met inwoners kan gekozen worden voor een hogere ambitie.
Zoals het verminderen van hitte in de straat, of meer biodiversiteit, kleur, of een hoger onderhoudsniveau.

3.3.2 Werkzaamheden door inwoners

Bewoners mogen werkzaamheden doen in het openbaar groen, op basis van beheerovereenkomsten. Fruitbomen kunnen geplant worden in overleg met de gemeente, het snoei- en plukwerk kan eventueel door inwoners worden gedaan, met een overeenkomst.
Voor andere bomen geldt, dat onderhoud aan bomen door de gemeente (of in opdracht van de gemeente door een gespecialiseerd bedrijf) wordt gedaan.

3.3.3 Eikenprocessierups

De eikenprocessierups geeft steeds meer overlast. De rups kan door zijn brandharen van mei tot en met juli gezondheidsproblemen veroorzaken. Omdat het om de volksgezondheid gaat, zorgt de gemeente voor bestrijding van de rups om de overlast te beperken. Tot nu toe doen we dat vooral met preventieve bestrijding in het voorjaar en wegzuigen van nesten in de zomer. De gemeente neemt alleen maatregelen in gemeentelijke bomen.

Preventief bestrijden

De gemeente Berkelland heeft ongeveer 42.000 eiken in eigendom(bossen niet meegerekend). Daarvan worden ongeveer 22.000 in het voorjaar met het biologische middel Xentari bespoten. Om de eikenprocessierups te bestrijden is het een heel effectief middel. Het middel is echter in opspraak gekomen, omdat het middel niet selectief is en daardoor ook andere rupsensoorten doodt. We willen daarom het gebruik van Xentari geleidelijk verminderen of stoppen.

Op dit moment zijn er ons inziens echter nog geen alternatieve bestrijdingsmethoden die voldoende effectief zijn om de overlast voldoende te beperken. We verwachten te grote overlast van de brandharen, als we nu stoppen met het gebruik van Xentari. We maken daarom vooralsnog nog gebruik van deze methode van preventieve bestrijding op de plekken waar de meeste overlast wordt verwacht. Daarnaast bestrijden we op maat (zoals opzuigen van rupsen) als er (grote) overlast optreedt. Het is niet mogelijk om in alle bomen de eikenprocessierupsen weg te zuigen, daarvoor hebben wij een te groot aantal eiken.

Proeven met alternatieven

We volgen de ontwikkelingen elders en willen hier ook proeven mee doen, en zo geleidelijk overgaan op andere methoden. De overlast voor de volksgezondheid, kosten en biodiversiteit zijn daarbij factoren die worden meegewogen. Op plaatsen waar beschermde vlinders voorkomen wordt nu al niet preventief gespoten.

Het gebruik van nematoden (aaltjes) is een alternatief voor Xentari die overwogen kan worden, maar ook die preventieve methode is niet selectief en dus ook schadelijk voor andere rupsen. Wel zijn er geluiden dat deze methode natuurvriendelijker is dan Xentari. We overwegen om hier proeven mee te gaan doen, vooral in het buitengebied. Nematoden zijn minder effectief dan Xentari, daarom moet 2x worden gespoten. Het is een duurdere methode, maar het is wellicht beter voor de biodiversiteit, omdat het korter werkzaam is en al toegepast wordt voor het broedseizoen van de vogels. De vogels kunnen daarom de bespoten rupsen niet aan hun jongen voeren.

Natuurlijke vijanden stimuleren

We willen daarnaast in de hele gemeente inzetten op de natuurlijke bestrijding van de eikenprocessierups. Door natuurlijke vijanden te stimuleren en meer variatie in beplanting aan te brengen, komt er een beter biologisch evenwicht waardoor de overlast van eikenprocessierups op termijn kan verminderen.

- Bloemrijke bermen: Door ontwikkeling van een berm met de juiste vegetatie, komen er meer natuurlijke vijanden zoals sluipwespen, zweefvliegen, roofkevers en mieren. De insecten trekken op hun beurt weer vogels aan. Vooral mezen, maar ook andere vogelsoorten zijn gek op eikenprocessierupsen en zorgen zo voor een natuurlijk evenwicht.
- Nestgelegenheid bieden voor vogels, door middel van nestkastjes of klimop op de stam. Ook struiken onder de bomen geven nestgelegenheid voor vogels.
- Niet meer op grote schaal gewone eik planten, maar kiezen voor andere boomsoorten.

Bij eiken langs wegen en in de bebouwde kom is lang niet altijd een goed leefgebied voor de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups. Juist in de bebouwde omgeving en langs wegen is zo'n grote populatieopbouw van de eikenprocessierups meestal niet acceptabel vanwege de

risico's op gezondheidsklachten. Het zal dus ook enige jaren duren voor maatregelen voor natuurlijke bestrijding voldoende effect heeft, en we de preventieve bestrijding kunnen stoppen.

3.3.4 Overige overlast

Lichte overlast
Klachten vanwege bijvoorbeeld angst voor takval, vruchtval, allergie voor stuifmeel, plak vanwege luizen, aanwezigheid van insecten, en groene aanslag op stenen, zijn geen reden om een boom te kappen. Waar de boom schaduw geeft op daken met zonnepanelen, is het ook geen reden om te kappen of te snoeien. Als er overlast is om wat voor reden dan ook dan kijkt de gemeente altijd eerst naar andere opties dan kap om de overlast te beperken. Bijvoorbeeld door de straat te vegen, of de bomen te snoeien.

Zware overlast
Klachten die wel reden kunnen zijn om een boom te kappen of te snoeien, zijn bijvoorbeeld schade door boomwortels aan een gebouw, extreem lichtgebrek in de tuin of woning, of als er door de boom/bomen een onveilige situatie ontstaat.

Een aantal van de klachten is bij oude bomenstructuren waar woningen onder en omheen gebouwd zijn. Dit zijn juist ook de structuren die de ruggengraat kunnen vormen van een gebied. Het beleid is om zorgvuldig met deze bomen om te gaan. Maar bij zware overlast, zoals hierboven omschreven, zal maatwerk plaatsvinden.

Wortelopdruk
Bomen in verharding geven veel wortelopdruk in Berkelland. Jaarlijks wordt ongeveer € 100.000 aan herstelwerk van bestrating wegens wortelopdruk binnen de bebouwde kom besteed. De wortel opdruk heeft vooral te maken met slechte ondergrondse omstandigheden, waardoor de boomwortels de verharding omhoog drukken. Dit geeft gevaarlijke situaties voor wandelaars en fietsers.

De plekken waar dit zich voordoet binnen de bebouwde kom zijn geïnventariseerd. Op basis daarvan willen we meer preventief werken dan curatief.

Op verschillende plekken kiezen we er voor om verharding rond bomen te verwijderen, in plaats van telkens het straatwerk te herstellen. Ook bij aanleg kiezen we voor minder bomen in verharding. Ook het verbeteren van de ondergrondse omstandigheden is een mogelijkheid die we gaan toepassen.

Bladafval
Momenteel staan er op veel plekken in het najaar bladkorven. Hier kunnen inwoners het blad van de gemeentelijke bomen in doen. Waar mogelijk, kan het blad beter in de beplanting worden gelegd. Dit verhoogt de biodiversiteit, en verbetert de grond. Waar wel grote gemeentelijke bomen in de straat staan, maar geen bosjes aanwezig zijn, kunnen bladkorven geplaatst worden. Op andere plekken kunnen de bladkorven worden verminderd.

Roeken
Overlast van roeken is er op ongeveer 10- 12 plekken in de gemeente. Ze nestelen bij voorkeur in hoge bomen, en zijn erg plaats trouw. Roeken zijn beschermd, en over het algemeen zullen hier geen maatregelen tegen worden ondernomen.

4 Beschermen van bomen en beplantingen

Hoe zijn bomen beschermd
Bomen en beplantingen in Berkelland zijn beschermd via de Bomenverordening van de gemeente en via de Wet natuurbescherming. Ook via de bestemmingsplannen is er enige bescherming ten aanzien van de gebruiksmogelijkheden van de ondergrond.

4.1 Bomenverordening

In de Bomenverordening heeft de gemeenteraad van Berkelland regels gesteld. Daarin is onder meer beschreven voor welke bomen en beplantingen een vergunning nodig is bij kap en rigoureuze snoei. De vergunning is een omgevingsvergunning voor het kappen, en wordt in de volksmond kapvergunning genoemd.

4.1.1 Waarom een nieuwe Bomenverordening

Jarenlang hebben wij buiten de bebouwde kom voor erven en tuinen met bijzondere bomenlijsten gewerkt. De definitie van erf of tuin buiten de bebouwde kom leidde in bepaalde gevallen tot verwarring. Door buiten de kom te kiezen voor een algehele vergunningplicht wordt verwarring voorkomen.
Naast de wijziging voor de lijsten buiten de bebouwde kom, zijn ook enkele andere onderdelen geactualiseerd.

4.1.2 Wanneer is een vergunning nodig en wat wijzigt er

Buiten de bebouwde kom, erven en tuinen:
Buiten de bebouwde kom was er een lijst voor bomen in erven en tuinen. Voor erven en tuinen gold, dat alleen voor de bomen die op de lijst stonden, een vergunning gevraagd moest worden om deze te kappen. De bomen die niet op de lijst stonden, konden zonder vergunning worden gekapt.
Omdat de grens van de tuinen en erven vaak niet duidelijk is, gaf dit discussie en onduidelijkheid. Om meer duidelijkheid te kunnen geven, worden de lijsten voor erven en tuinen buiten de bebouwde kom afgeschaft. De erven en tuinen vallen vanaf nu onder de regels die al voor de overige beplantingen buiten de bebouwde kom golden.
Dit betekent dat buiten de bebouwde kom voor alle beplantingen met een stamdiameter dikker dan 10 cm (op 1,30 m hoogte) vanaf nu een vergunning moet worden gevraagd voordat deze gekapt kan worden.

Buiten de bebouwde kom, overige beplantingen:
Buiten de bebouwde kom gold voor alle beplantingen die niet in erven of tuinen stonden, een vergunningplicht, als de beplanting een stam had met een doorsnede van 10 cm (op 1,30 m hoogte). Dit blijft zo in de nieuwe Bomenverordening.
Er zijn enkele uitzonderingen.

Binnen de bebouwde kom:
Binnen de bebouwde kom is er een lijst van bomen waar een omgevingsvergunning voor het kappen voor gevraagd moet worden. Bomen die niet op deze lijst staan, mogen zonder vergunning gekapt worden.

Dit blijft ongewijzigd. Wel worden de bomenlijsten geactualiseerd. De lijst betreft zowel particuliere als gemeentelijke bomen.

Bijzonderheden:
Bomen die zijn geplant vanwege een opgelegde herplant zijn altijd vergunningplichtig, ook als zij nog geen 10 cm doorsnede hebben bereikt op 1,30 m hoogte.

Uitzonderingen
Er zijn enkele uitzonderingen, deze zijn ongewijzigd ten opzichte van de vorige Bomenverordening. Dit zijn:
- Voor bomen die gevaar opleveren kan de burgemeester toestemming geven voor directe noodkap.
- Bepaalde werkzaamheden in het kader van beheer mag zonder vergunning, bijvoorbeeld knotten of het afzagen van een houtwal zodat deze weer kan uitgroeien. Als die maatregel voor de 1e keer plaatsvindt, moet wel een vergunning gevraagd worden.
- er zijn in bepaalde gevallen uitzonderingen voor bepaalde boomsoorten zoals populieren en kerstbomen.

Droogte en bomenkap
Door toenemende droogte neemt het aantal dode bomen sterk toe. Bij dode bomen moet een vergunning worden aangevraagd om te kappen. Vanuit veiligheid kan het voorkomen dat er meer bomen in aanmerking komen voor noodkap.

4.1.3 Beoordeling van een vergunningsaanvraag
Ter uitwerking en nadere toelichting bij de bomenverordening, is er een apart beleidsdocument bij de bomenverordening gemaakt. Daarin zijn zaken als beoordeling en herplant geactualiseerd. Het college stelt dit document vast. In deze paragraaf geven wij de hoofdlijnen van de beoordeling en herplant weer.

Beoordeling
Als een omgevingsvergunning wordt aangevraagd, wordt deze beoordeeld op de volgende waarden:
a. natuur- en milieuwaarden;
b. landschappelijke waarden;
c. cultuurhistorische waarden;
d. waarden van stads- en dorpsschoon;
e. waarden van recreatie en leefbaarheid.

Als de reden van kap niet opweegt tegen de waarde van de beplanting, kan de vergunning geweigerd worden. Er is een beoordelingsformulier met een puntentelling om dit te onderbouwen. Dit beoordelingsformulier is geactualiseerd. Ook is het afhankelijk van de puntentelling of er een herplant kan worden opgelegd.

Herplant
Als de vergunning wordt verleend, kan in bepaalde gevallen een herplant worden geëist. Herplant heeft als doel om het ruimtelijke gemis van de houtopstand te compenseren, en is maatwerk. Het college stelt de berekening van de maximaal op te leggen herplant vast.
Nieuw is, dat er een formulier is waarop degene die een boom moet herplanten, moet melden dat hij aan zijn plicht heeft voldaan. Wij controleren hier ook op.

Er is een wijziging gedaan voor de herplant. Het vorige beleid maakte onderscheid in diverse categorieën. Het aantal categorieën is teruggebracht naar 2. Namelijk de solitaire bomen en de houtopstanden. De (maximale) herplant wordt berekend aan de hand van een formule die uitgaat van de ruimtelijke impact van een houtopstand (bepanting). Als voor de kap van een boom binnen de bebouwde kom een herplant opgelegd moet worden, dan moet rekening gehouden worden met de beschikbare ruimte en het ruimtelijke gemis. Het is niet reëel om voor een solitaire boom in een relatief kleine tuin een herplant van meerdere bomen op te leggen en dit zal dan ook uit de beoordeling volgen. Maar in sommige gevallen kan het wel leiden tot een herplant van bijvoorbeeld 2 bomen. Wij verwachten niet dat dit in het algemeen tot een verzwaring van de omvang van de herplant leidt.
Het opleggen van herplant is altijd maatwerk en afhankelijk van de plaatselijke situatie.

Bijzondere bomenlijsten
In de nieuwe Bomenverordening komen de bomenlijsten buiten de bebouwde kom te vervallen.

De bomenlijst voor binnen de bebouwde kom wordt vernieuwd. De criteria om een boom op de lijst te plaatsen, zijn nagenoeg ongewijzigd ten opzichte van het bomenbeleid uit 2006.
De criteria zijn als volgt:
- bomen die eerder zijn geweigerd bij een vergunningsaanvraag;
- bomen die wegens een herplantplicht zijn geplant;
- bomen die formeel zijn geschonken of als herdenkingsboom zijn geplant;
- monumentale bomen die op de landelijke lijst van de Bomenstichting staan;
- cultuurhistorisch waardevolle bomen;
- beeld- en sfeerbepalende bomen;
- bomen van een zeldzame soort of met een bijzondere groeivorm.

Voor alle bomen op de lijst geldt dat ze goed zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte en een stamdikte hebben van minimaal 10 cm (stamdiameter op 1,30 m hoogte).

Als bomen (of andere beplantingen) op de lijst worden geplaatst of hier vanaf worden gehaald is dit een besluit waartegen een belanghebbende bezwaar kan maken. Het besluit wordt bekendgemaakt en ook aan de eigenaar van de boom toegezonden.

4.2 Wet natuurbescherming

Beplantingen kunnen in Berkelland zowel vallen onder de werking van de Bomenverordening als onder de Wet natuurbescherming. Voor de Wet natuurbescherming geldt in heel Nederland een meldingsplicht voor beplantingen buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming als het gaat om:
- beplantingen > 10 are (meer dan 1000 m2);
- Een bomenrij van meer dan 20 bomen;
- Er zijn enkele uitzonderingen, daarvoor verwijzen wij naar de Wet natuurbescherming.

Meldingen gaan via de provincie. De gemeenteraad moet (in overleg met de provincie) wel de grens van de bebouwde kom vaststellen. Dezelfde grens hanteren wij ook bij de Bomenverordening om te bepalen of het gaat om binnen of buiten de bebouwde kom.

Onze Bomenverordening sluit qua uitzonderingen (deels) aan bij de Wet natuurbescherming. Dit is uitgelegd in de artikelsgewijze toelichting bij de Bomenverordening 2020.

5 Richtlijnen

5.1 Richtlijnen voor ontwerp en inrichting

Voor gemeentelijke bomen willen we richtlijnen geven voor ontwerp en inrichting. In een goed ontwerp is rekening gehouden met de voorwaarden voor bestaande en nieuwe bomen om goed te kunnen groeien.

Bij het maken van een nieuw plan worden bestaande bomen en beplantingen voor zover mogelijk behouden, mits ze nog een goede conditie en toekomstverwachting hebben.

- Voor de goede ontwikkeling van een boom moet er voldoende ruimte zijn, boven en onder de grond.
- Bij voorkeur planten we geen bomen in verharding, maar in plantvakken of gras.
- Soortkeuze afstemmen zodat er zo weinig mogelijk overlast is.
- Bij voorkeur geen vormbomen (lei, knot of kandelaber).
- Rekening houden met kabels en leidingen.
- Vanwege ziektegevoeligheid en plagen op dit moment hebben es, kastanje, gewone iep en gewone eik niet de voorkeur.
- Bij voorkeur kiezen voor een diversiteit aan bomen, die meerwaarde hebben voor de biodiversiteit (bijvoorbeeld nectarbomen of bomen met bessen voor vogels).
- Op initiatief van inwoners kunnen er fruitbomen worden geplant.

5.2 Richtlijnen voor beheer en onderhoud

Bomen zijn van de grootste waarde als ze ouder kunnen worden. Hiervoor is goed beheer en onderhoud nodig. De gemeente als eigenaar van veel bomen is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke bomen.

De komende jaren wordt er veel uitval van bomen verwacht, mede doordat veel bomen in dezelfde tijd geplant zijn. Naar verwachting gaan vooral berken, beuken en elzen uitvallen door droogte en leeftijd, maar ook de opkomst van diverse ziekten en plagen speelt een rol.

5.2.1 Zorgplicht

De gemeente heeft een zorgplicht voor de gemeentelijke bomen, om te zorgen voor een veilige omgeving voor de inwoners.
Deze zorgplicht houdt in dat de gemeente verplicht is de noodzakelijke zorg, boomveiligheidscontroles en onderhoud aan zijn bomen uit te voeren. Als de gemeente dit niet of onvoldoende doet, kan de gemeente door derden aansprakelijk gesteld worden voor eventuele schade of letsel.
In de gemeente Berkelland worden de boomveiligheidscontroles door middel van VTA controles (Visual Tree Assessment) gedaan. Deze worden uitgevoerd door gecertificeerd personeel, door bedrijven en in de toekomst ook door eigen personeel dat hiervoor gecertificeerd is.

5.2.2 Bomengegevens digitaal

De zorgplicht betekent ook dat er een administratie moet zijn van de controles en maatregelen. Alle gemeentelijke bomen zijn recent geïnventariseerd. De gemeentelijke bomen staan in een digitaal beheerprogramma, met kaarten en bijbehorende informatie. Dit is een integraal geo informatie programma, waar diverse elementen in de openbare ruimte inzichtelijk zijn, zoals wegen, groen, afvalbakken. Kaarten kunnen daaruit eenvoudig worden gedeeld, en selecties gemaakt.

Ook alle info voor de zorgplicht van bomen wordt hier in vastgelegd, alsmede de benodigde en gedane onderhoudsmaatregelen.

5.2.3 Schade aan bomen verhalen

Als een particulier een gemeentelijke boom kapt of beschadigt, kan de gemeente de schade verhalen op de veroorzaker. Dit gebeurt aan de hand van een boomtaxatie, als het een boom betreft die dikker is dan 10 cm doorsnede op 1,3 m hoogte van de stam. Als de boom dunner is, worden de kosten in rekening gebracht voor een nieuwe boom van vergelijkbare dikte, inclusief nazorg voor 3 jaar (snoei en watergeven).

5.3 Richtlijnen voor communicatie

Mensen voelen zich betrokken bij hun omgeving. Ook bij bomen is goede communicatie van belang. Communicatie over ingrijpende werkzaamheden, aanvragen van kapvergunningen, maar ook voorlichting over bijvoorbeeld het plaatsen van bladkorven of omgaan met overlast.

De communicatie middelen zijn divers. Voor grotere onderwerpen wordt cluster Communicatie ingeschakeld om op de goede manier te communiceren.
Voor de aanvraag van kapvergunningen willen we heldere informatie op de website, met kaarten en een stroomschema.

De aangevraagde en verleende kapvergunningen worden wekelijks gepubliceerd in Berkelbericht. Dit is ook digitaal in te zien. Dit blijft ongewijzigd.

Voor maatregelen van de gemeente die het algemeen belang betreffen willen we via Berkelbericht, website, twitter en facebook in artikelen de inwoners informeren. Bijvoorbeeld over overlast, plaatsen bladkorven, of grootschalig onderhoud.

6 Financieel

Met betrekking tot de bezuinigingen die structureel gelden vanaf 2021, nemen we de volgende maatregelen:

- In de bebouwde kommen zijn er 720 vormbomen (lei, knot, kandelaber). Deze zijn duur in onderhoud. In het kader van de bezuinigingen is aangegeven dat we het aantal vormbomen gaan verminderen.

- Team Onderhoud Groene Leefomgeving voert diverse werkzaamheden uit, met mankracht en machines. Gekeken wordt of de werkzaamheden door de eigen buitendienst ook op het gebied van boombeheer verder uitgebreid kan worden. Budget zou dan overgeheveld moeten worden.

- Door bomen die wortelopdruk in bestrating veroorzaken, aan te pakken, kan op langere termijn schade en dus kosten worden beperkt. Dit vergt investering in verwijderen bestrating, verbeteren ondergrond en/of overwegen om de bomen deels te verwijderen.

- De kosten voor bomen zijn de afgelopen jaren gestegen. De kosten zijn toegenomen door diverse veiligheidsmaatregelen en flora- en faunavoorschriften, ook het vervangen van dode bomen neemt toe. Gestreefd wordt om altijd veiligheid voorop te stellen.

Voor de diverse maatregelen en ontwikkelingen in dit beleidsplan, maken we gebruik van de bestaande budgetten. Mocht hier aanleiding voor zijn, dan komen er aparte financiële voorstellen.

7 Planning en uitvoering

De maatregelen die voortvloeien uit dit bomenbeleidsplan zijn als volgt:

Voor de korte termijn (tot medio 2021):

- Bomenstructuren vastleggen via het groenstructuurplan (2e kwartaal 2021)
- Aangepaste Bomenverordening en grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vaststellen (4e kwartaal 2020)
- Plan opstellen voor de vermindering van Xentari voor de bestrijding van de eikenprocessierups, en proefgebieden vaststellen.

Voor de periode tot en met 2022:

- Meer bloemrijke bermen realiseren, nestkastjes stimuleren, meer ecologisch beheer
- Andere inrichting en maatregelen voor bezuiniging structurele kosten (voorkomen van schade door wortelopdruk bestrating, verminderen bomen met snoeivorm)
- Groenstructuren in de bebouwde kom realiseren die de landschappelijke identiteit en cultuurhistorie in de kern versterken, o.a. landschappelijke overgang aan de randen, groen-blauwe parels). Hiervoor kan tot en met 2022 het groenkrediet vanuit Investeren in Berkelland worden gebruikt.
- Voorstel voor budget onderhoud bomen binnen bebouwde kom.
- Uitwerking geven aan de motie ‘ Meer bomen in Berkelland’ (perspectiefnota 2021) door de volgende onderdelen:
  1. Een boom voor elk Berkellands gezin
  2. Gedenkbos
  3. Brede bermen inplanten met bosplantsoen
  4. Actie boomwensplekken

Doorlopend:

- Samen met inwoners plannen ontwikkelen, volgens ambitiegericht beheer en via wijk- en kerngericht werken
- Bij ontwikkeling plannen zijn huidige groene structuren en elementen uitgangspunt
- Versteende buurten verkoelen met groen
- Houden aan de richtlijnen voor inrichting, beheer en communicatie

Bronnen

Berkelland:

Bomenbeleidsplan ‘Bijzondere’ bomen in Berkelland, gemeente Berkelland, 2006

Handboek Groenbeleid Gemeente Berkelland, Oranjewoud, 2008

Landschapsontwikkelingsplan Berkelland met Markewerkboeken (2008)

Groenstructuurplan Berkelland, Oranjewoud, 2010

Berkelland, Van bossen, beken en havezaten, Berkelland, 2013

Cultuurhistorische waardenkaart Berkelland, Raap, 2016

Collegeprogramma 2018-2022 Samen investeren in Berkelland, 2018

Verder met Wijk- en kerngericht werken, gemeente Berkelland, 2019

Wijkanalyses voor dorps- en wijkgericht werken, Companen, 2019

Ambitiegericht beheer gemeente Berkelland, Cyber, 2019

Beleid bescherming houtopstanden en herplant bij de Bomenverordening 2020

Algemeen:

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), van kracht sinds 2010

Diversiteit in de Nederlandse bomenbestanden, Hogeschool Van Hall Larenstein, 2015

Wet natuurbescherming, van kracht sinds 2017

Handboek Bomen, Norminstituut Bomen, 2018

Kwaliteitscatalogus openbare ruimte (KOR), CROW, 2018

Watertakenplan Berkelland 2019-2023, Ambient/Sweco, 2018

Bomen in de stad, soortentabel, Wageningen University and Research, 2018

Websites:

www.rijksoverheid.nl

www.wur.nl

www.bomenrecht.nl

www.bomenstichting.nl (met het Landelijk Register van Monumentale Bomen)

www.Crow.nl

https://processierups.nu

Bijlage: Aantallen en soorten bomen in Berkelland

Gemeentelijke bomen, gegevens over aantallen en soorten in Berkelland

Buiten de bebouwde kom:

75.000 bomen (excl. bossen)
Hiervan is:
59% inlandse eik (=zomereik)
9% Amerikaanse eik
7% berk
5% beuk

Binnen de bebouwde kom:

Kern	Aantal inwoners	Aantal bomen	Aantal bomen/inwoner	% zomer eik
Eibergen	**9379**	4820	0,5	29
Borculo	**7301**	3074	0,4	14
Neede	**7745**	3078	0,4	30
Ruurlo	**5766**	3278	0,6	25
Beltrum	**1271**	336	0,3	22
Geesteren	**561**	231	0,4	17
Rietmolen	**527**	266	0,5	37
Rekken	**471**	425	0,9	4
Haarlo	**329**	334	1,0	62
Gelselaar	**312**	128	0,4	36
Noordijk	**270**	123	0,5	24
Totaal bebouwde kom	**33.932**	**16.093**	**0,5**	**25%**
Landelijk gemiddelde			0,5	

BOMENVERORDENING 2020

Artikel 1 Begripsomschrijving

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. bebouwde kom:	de bebouwde kom van de gemeente Berkelland, vastgesteld ingevolge artikel 4.1 sub a van de Wet natuurbescherming;
b. beeld- en sfeer bepalend:	houtopstand die een vanzelfsprekende relatie heeft met zijn omgeving, bepalend voor het straatbeeld;
c. bevoegd gezag:	bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
d. bijzondere boom:	boom, opgenomen in de lijst Bijzondere bomen en –groene structuren, welke lijst als bijlage onderdeel uitmaakt van het “Bomenbeleidsplan. ‘Bijzondere’ bomen in Berkelland”;
e. bijzondere groei- of snoeivorm:	houtopstand waaraan extra zorg is besteed, bijvoorbeeld gekandelaberde, geknotte of geleide bomen of een houtopstand met een spontane afwijkende groeivorm. Hoogstam fruitbomen worden hier ook toe gerekend;
f. bijzondere groene structuur:	een houtopstand, opgenomen in de lijst Bijzondere bomen en –groene structuren, welke lijst als bijlage onderdeel uitmaakt van het “Bomenbeleidsplan. ‘Bijzondere’ bomen in Berkelland”;
g. boom:	een houtachtig, overblijvend gewas, zowel vitaal als afgestorven, met een dwarsdoorsnede van de stam van minimaal 10 centimeter op 1,3 meter hoogte. In geval van meerstammigheid geldt de dwarsdoorsnede van de dikste stam;
h. boomkundig waardevol:	bijzondere houtopstand vanwege de zeldzaamheid van de soort of de variëteit;
i. boomwaarde:	de monetaire waarde van een boom zoals getaxeerd volgens de meest recente richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen;
j. cultuurhistorisch waardevol:	houtopstanden die een historische binding hebben met hun standplaats of verwijzen naar een historische functie of structuur;
k. dunning:	vellen dat geschiedt als verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand. Geconcretiseerd houdt dit in: het kappen van bomen ter bevordering van de ontwikkeling van de bomen die blijven staan. Hierbij mogen de onderlinge kroonafstanden niet groter worden dan de ruimte die de bomen binnen 3 jaar weer kunnen dichtgroeien. Binnen de houtopstand mogen ook 1 of meer grotere ruimtes worden gekapt. Voorwaarde is dat het totaal hiervan niet meer bedraagt dan 10% van de oppervlakte van de gehele houtopstand. Bij dunning worden open plekken alleen geaccepteerd als het om bospercelen gaat die breder zijn dan 30 meter.

	De onderlinge boomruimte mag hierbij niet groter zijn dan 1,5 keer de lengte van de overblijvende houtopstand (dus: 1,5 keer de hoogte van de houtopstand). De open ruimtes mogen niet direct aan de rand van het bos worden gemaakt. En de open ruimtes moeten worden gemaakt vanuit het oogpunt van bosbouwkundig beheer. Dat wil zeggen dat de handeling gericht moet zijn op natuurlijke verjonging en om meer structuur in het bos te krijgen. Er mogen geen handelingen worden verricht die deze natuurlijke processen tegengaan;
l. erf:	een perceel of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen om een gebouw (een woning of bedrijf) en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw. Een toegangsweg naar een gebouw vormt geen onderdeel van het erf;
m. groepen:	a. bomen op erven en in tuinen binnen de bebouwde kom; b. openbare houtopstanden binnen de bebouwde kom;
n. hakhout:	één of meer bomen, boomvormers of andere houtachtige gewassen die, na periodiek (tussen de vijf en twintig jaar) te zijn afgezet opnieuw op de stronk uitlopen;
o. herplantplicht:	de verplichting tot het planten van een boom, boomvormer of een ander houtachtig gewas ter vervanging van een verwijderde houtopstand, met inbegrip van het verplanten van bomen waarvoor een omgevingsvergunning voor het vellen voor is aangevraagd;
p. houtopstand:	één of meer bomen of boomvormers, of andere houtachtige gewassen, mogelijk onderdeel uitmakend van hakhout, een houtwal, een grotere (lint)begroeiing van heesters en struiken, een beplanting van bosplantsoen, een struweel of een heg;
q. kandelaberen:	het terugsnoeien van de kroon van een boom tot een hoofdstam met takstompen;
r. kappen:	het geheel of grotendeels verwijderen van het bovengrondse deel van de houtopstand;
s. kweekgoed:	bomen die worden gekweekt met het oogmerk deze te verhandelen, waarbij regelmatig onderhoud aan de bomen en het terrein alsmede handelsactiviteiten plaatsvinden;
t. meldingsformulier:	formulier waarmee degene aan wie een omgevingsvergunning voor het kappen is verleend met een herplantplicht melding maakt van de uitvoering van deze opgelegde herplant;
u. monumentale houtopstanden:	houtopstanden geregistreerd op door de Bomenstichting beheerde lijst van monumentale houtopstanden;
v. rooien:	het geheel verwijderen of verplanten van de houtopstand;

w. tuin: omheind of afgeperkt stuk grond, aangrenzend aan een (woon)huis en dat is ingericht ten behoeve van het woongenot;

x. vellen: rooien, met inbegrip van verplanten, kappen, het snoeien van de kroon of het wortelgestel, met inbegrip van kandelaberen, het verrichten van handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood of ernstige beschadiging of ernstige ontsiering van de houtopstand ten gevolge kunnen hebben.

Artikel 2 Lijst bijzondere bomen en –groene structuren in Berkelland

1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om één of meerdere lijsten bijzondere bomen en –groene structuren vast te stellen (bijzondere bomenlijst). Deze 'bijzondere' bomenlijst wordt onderverdeeld in deellijsten naar de groepen als bedoeld in artikel 1, aanhef en onder m, van deze verordening.
2. Besluiten met betrekking tot de totstandkoming dan wel de herziening van een lijst bijzondere bomen en –groene structuren worden openbaar gemaakt door publicatie in Berkelbericht. Tevens worden de eigenaren van de desbetreffende percelen schriftelijk hiervan in kennis gesteld.

Artikel 3 Omgevingsvergunning voor het kappen van houtopstanden

1. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag een houtopstand te vellen of te doen vellen.
2. Het eerste lid geldt niet voor het vellen of doen vellen van een houtopstand die binnen de bebouwde kom staat en niet voorkomt op een lijst, bedoeld in artikel 2, eerste lid.
3. Het eerste lid geldt ook niet voor het vellen of doen vellen van een houtopstand als de burgemeester toestemming heeft verleend voor het vellen van een houtopstand als bedoeld in artikel 4.
4. Het eerste lid geldt ook niet voor houtopstanden buiten de bebouwde kom indien het betreft:
    a. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
    b. kweekgoed;
    c. uit populieren of wilgen bestaande:
        i. wegbeplantingen,
        ii. beplantingen langs waterwegen, of
        iii. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden,

    tenzij deze zijn geknot;
    d. het dunnen van een houtopstand;
    e. uit populieren, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
        i. tenminste eens per 10 jaar worden geoogst,
        ii. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
        iii. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
5. Het eerste lid geldt tevens niet voor:
    a. houtopstanden die moet worden geveld krachtens de Plantenziektewet of krachtens een aanschrijving of last van het bevoegd gezag,
    b. het periodiek afzetten van hakhout dat reeds eerder is afgezet, dit ter uitvoering van het reguliere onderhoud indien hier eerder een omgevingsvergunning voor is afgegeven en waarbij het afzetten maximaal één keer per vijf tot 20 jaar wordt uitgevoerd (afhankelijk van de boomsoort),

c. het uitvoeren van dunning, of
d. het periodiek knotten of kandelaberen als cultuurmaatregel bij daarvoor geschikte boomsoorten.

6. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag een houtopstand te vellen of te doen vellen die op grond van lid 10 (herplant) is geplant, ook als deze nog niet de omvang heeft bereikt als bedoeld in artikel 1, eerste lid, aanhef en onder g van deze verordening.
7. De vergunning kan worden geweigerd indien het belang van verlening niet opweegt tegen één of meer van de volgende waarden van behoud van de houtopstand:
   a. natuur- en milieuwaarden;
   b. landschappelijke waarden;
   c. cultuurhistorische waarden;
   d. waarden van stads- en dorpsschoon;
   e. waarden van recreatie en leefbaarheid.
8. In beginsel wordt geen vergunning verleend indien:
   a. de houtopstand is aangelegd op basis van artikel 6 en 7,
   b. de houtopstand is aangelegd met (overheids)subsidie, of
   c. de houtopstand is aangelegd op basis van een voorwaarde verbonden aan een afwijking van het bestemmingsplan of een omgevingsvergunning.
9. Een vergunning wordt niet geweigerd indien deze wordt aangevraagd om te voldoen aan een verplichting ingevolge artikel 5:42 van het Burgerlijk Wetboek.
10. Het bevoegd gezag kan een herplantplicht opleggen onder nader te stellen voorwaarden.

Artikel 4 Spoedeisend belang

Indien sprake is van grote gevaarzetting of vergelijkbaar spoedeisend belang kan de burgemeester toestemming geven tot direct vellen. De aanvrager wordt er op gewezen dat hij/zij wordt geacht de direct omwonenden hiervan, vóór het vellen, in kennis te stellen.

Artikel 5 Vervaltermijn vergunningen

1. De vergunning voor het vellen is maximaal één jaar geldig. De termijn gaat lopen de dag na het onherroepelijk worden van dit besluit.
2. In de vergunning kan een afwijkende vervaltermijn worden opgenomen voor zover dit noodzakelijk is en de waarde van de houtopstand dit toelaat.

Artikel 6 Vergunningsvoorschriften herplant-/instandhoudingsplicht

1. Tot de aan de vergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift dat binnen een bepaalde termijn en overeenkomstig het door het bevoegd gezag te geven aanwijzingen moet worden herplant.
2. Wordt een voorschrift als bedoeld in het eerste lid gegeven, dan kan daarbij tevens worden bepaald op welke wijze en binnen welke termijn niet-geslaagde beplanting moet worden vervangen.
3. Degene aan wie een vergunning is verleend, is verplicht de daaraan verbonden voorschriften na te komen en aan het bevoegd gezag mededeling te doen dat de herplant is uitgevoerd conform het vastgestelde Meldingsformulier.

Artikel 7 Aanvullende bevoegdheden

1. Indien een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze verordening van toepassing is, zonder vergunning van het bevoegd gezag is geveld, dan wel op andere wijze teniet is gegaan, kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevond, dan wel aan degene die uit andere hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herplanten overeenkomstig de door hen te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn.

2. Wordt een verplichting als bedoeld in het eerste lid opgelegd, dan kan daarbij tevens worden bepaald op welke wijze en binnen welke termijn niet-geslaagde beplanting moet worden vervangen.
3. Indien een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze verordening van toepassing is, in het voortbestaan wordt bedreigd kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevindt dan wel aan degene die uit andere hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen om overeenkomstig de door hen te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor de bedreiging wordt weggenomen.

Artikel 8 Bestrijding van iepeziekte

1. Dit artikel verstaat onder:
   a. iepeziekte: de aantasting van iepen door de schimmel Ophiostoma ulmi (Buism.) Nannf. (syn. Ceratocystis ulmi (Buism.) C. Moreau),
   b. iepespintkever: het insect, in elk ontwikkelingsstadium, behorende tot de soorten Scolytus scolytus (F.) en Scolytus multistratus (Marsch) en Scolytus pygmaeus.
2. Indien zich op een terrein één of meer iepen bevinden die naar het oordeel van het bevoegd gezag gevaar opleveren van verspreiding van de iepeziekte of voor vermeerdering van de iepenspintkevers, is de rechthebbende, indien hij daartoe door het bevoegd gezag aangeschreven, verplicht binnen de bij aanschrijving vast te stellen termijn:
   a. indien de iepen in de grond staan, deze te vellen,
   b. de iepen te ontbasten en de bast te vernietigen,
   c. de niet ontbaste iepen of delen daarvan te vernietigen of zodanig te behandelen dat verspreiding van de iepeziekte wordt voorkomen.
3. a. Het is verboden gevelde besmette iepen of delen daarvan voorhanden of in voorraad te hebben of te vervoeren.
   b. Het verbod is niet van toepassing op geheel ontbaste iepehout en op iepehout met een doorsnede kleiner dan 4 centimeter.
   c. Het bevoegd gezag kan ontheffing verlenen van het onder a. van dit lid gestelde verbod.
4. Het niet voldoen aan de in het tweede lid bedoelde aanschrijving biedt een basis voor de toepassing van bestuursdwang, waarbij de noodzakelijke werkzaamheden, voor risico en voor rekening van aangeschrevene, door of namens het bevoegd gezag kunnen worden verricht.

Artikel 9 Toezichthouders

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn behalve de ambtenaren, genoemd in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering, belast de daartoe door burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren.

Artikel 10 Overgangsbepaling

1. Het recht zoals dat gold vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening blijft van toepassing ten aanzien van omgevingsvergunningen aangevraagd vóór dat tijdstip.
2. De Bomenverordening 2019 wordt ingetrokken.
3. Vigerende beleidsregels op basis van de Omgevingsverordening bijzondere bomen en - groene structuren 2010 en de Bomenverordening 2019 en de lijst bijzondere bomen en –groene structuren gelden als besluiten op basis van de Bomenverordening 2020.

Artikel 11 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van de achtste dag na die van bekendmaking.

Artikel 12 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Bomenverordening 2020.

BOMENVERORDENING 2020~~19~~

Artikel 1 Begripsomschrijving

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. bebouwde kom:	de bebouwde kom van de gemeente Berkelland, vastgesteld ingevolge artikel 4.1 sub a van de Wet natuurbescherming;
b. beeld- en sfeer bepalend:	houtopstand die een vanzelfsprekende relatie heeft met zijn omgeving, bepalend voor het straatbeeld;
c. bevoegd gezag:	bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
d. bijzondere boom:	boom, opgenomen in de lijst Bijzondere bomen en –groene structuren, welke lijst als bijlage onderdeel uitmaakt van het “Bomenbeleidsplan. ‘Bijzondere’ bomen in Berkelland”;
e. bijzondere groei- of snoeivorm:	houtopstand waaraan extra zorg is besteed, bijvoorbeeld gekandelaberde, geknotte of geleide bomen of een houtopstand met een spontane afwijkende groeivorm. Hoogstam fruitbomen worden hier ook toe gerekend;
f. bijzondere groene structuur:	een houtopstand, opgenomen in de lijst Bijzondere bomen en –groene structuren, welke lijst als bijlage onderdeel uitmaakt van het “Bomenbeleidsplan. ‘Bijzondere’ bomen in Berkelland”;
g. boom:	een houtachtig, overblijvend gewas, zowel vitaal als afgestorven, met een dwarsdoorsnede van de stam van minimaal 10 centimeter op 1,3 meter hoogte. In geval van meerstammigheid geldt de dwarsdoorsnede van de dikste stam;
h. boomkundig waardevol:	bijzondere houtopstand vanwege de zeldzaamheid van de soort of de variëteit;
i. boomwaarde:	de monetaire waarde van een boom zoals getaxeerd volgens de meest recente richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen;
j. cultuurhistorisch waardevol:	houtopstanden die een historische binding hebben met hun standplaats of verwijzen naar een historische functie of structuur;
k. dunning:	vellen dat geschiedt als verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand. Geconcretiseerd houdt dit in: het kappen van bomen ter bevordering van de ontwikkeling van de bomen die blijven staan. Hierbij mogen de onderlinge kroonafstanden niet groter worden dan de ruimte die de bomen binnen 3 jaar weer kunnen dichtgroeien. Binnen de houtopstand mogen ook 1 of meer grotere ruimtes worden gekapt. Voorwaarde is dat het totaal hiervan niet meer bedraagt dan 10% van de oppervlakte van de gehele houtopstand. Bij dunning worden open plekken alleen geaccepteerd als het om bospercelen gaat die breder zijn dan 30 meter.

De onderlinge boomruimte mag hierbij niet groter zijn dan 1,5 keer de lengte van de overblijvende houtopstand (dus: 1,5 keer de hoogte van de houtopstand). De open ruimtes mogen niet direct aan de rand van het bos worden gemaakt. En de open ruimtes moeten worden gemaakt vanuit het oogpunt van bosbouwkundig beheer. Dat wil zeggen dat de handeling gericht moet zijn op natuurlijke verjonging en om meer structuur in het bos te krijgen. Er mogen geen handelingen worden verricht die deze natuurlijke processen tegengaan;

l. erf: een perceel of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen om een gebouw (een woning of bedrijf) en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw. Een toegangsweg ~~In het geval van een toegangsweg~~ naar ~~h~~een~~et~~ gebouw vormt~~is deze~~ geen onderdeel van het erf;

m. groepen: a. bomen op erven en in tuinen binnen de bebouwde kom;
~~b. bomen op erven en in tuinen buiten de bebouwde kom;~~
~~c~~b. openbare houtopstanden binnen de bebouwde kom;
~~d. houtopstanden welke meldingsplichtig zijn op grond van de Wet natuurbescherming~~
~~e. overige houtopstanden;~~

n. hakhout: één of meer bomen, boomvormers of andere houtachtige gewassen die, na ~~het~~ periodiek (tussen de vijf en twintig jaar) te zijn afgezet~~afzetten van één of meer bomen of boomvormers, die na te zijn afgezet~~ opnieuw op de stronk ~~kunnen~~ uitlopen;

o. herplantplicht: de verplichting tot het planten van een boom, boomvormer of een ander houtachtig gewas ter vervanging van een verwijderde houtopstand, met inbegrip van het verplanten van bomen waarvoor een omgevingsvergunning voor het vellen voor is aangevraagd;

p~~o~~. houtopstand: één of meer bomen of boomvormers, of andere houtachtige gewassen, mogelijk onderdeel uitmakend van hakhout, een houtwal, een grotere (lint)begroeiing van heesters en struiken, een beplanting van bosplantsoen, een struweel of een heg;

q~~p~~. kandelaberen: het terugsnoeien van de kroon van een boom tot een hoofdstam met takstompen;

r~~q~~. kappen: het geheel of grotendeels verwijderen van het bovengrondse deel van de houtopstand;

s~~r~~. kweekgoed: bomen die worden gekweekt met het oogmerk deze te verhandelen, waarbij ~~en dat daartoe~~ regelmatig onderhoud aan de bomen en het terrein alsmede handelsactiviteiten plaatsvinden;

t. meldingsformulier: formulier waarmee degene aan wie een omgevingsvergunning voor het kappen is verleend

	met een herplantplicht melding maakt van de uitvoering van deze opgelegde herplant;
us. monumentale houtopstanden:	houtopstanden geregistreerd op door de Bomenstichting beheerde lijst van monumentale houtopstanden;
vt. rooien:	het geheel verwijderen of verplanten van de houtopstand;
wu. tuin:	omheind of afgeperkt stuk grond, aangrenzend aan een (woon)huis en dat is ingericht ten behoeve van het woongenot;
xv. vellen:	rooien, met inbegrip van verplanten, kappen, het snoeien van de kroon of het wortelgestel, met inbegrip van kandelaberen, het verrichten van handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood of ernstige beschadiging of ernstige ontsiering van de houtopstand ten gevolge kunnen hebben.

Artikel 2 Lijst bijzondere bomen en –groene structuren in Berkelland

1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om één of meerdere lijsten bijzondere bomen en –groene structuren vast te stellen (bijzondere bomenlijst). Deze 'bijzondere' bomenlijst wordt onderverdeeld in deellijsten naar de groepen als bedoeld in artikel 1, aanhef en onder m, van deze verordening.
2. Besluiten met betrekking tot de totstandkoming dan wel de herziening van een lijst bijzondere bomen en –groene structuren worden openbaar gemaakt door publicatie in Berkelbericht. Tevens worden de eigenaren van de desbetreffende percelen schriftelijk hiervan in kennis gesteld.

Artikel 3 Omgevingsvergunning voor het kappen van houtopstanden

1. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag een houtopstand te vellen of te doen vellen.
2. Het eerste lid geldt niet voor het vellen of doen vellen van een houtopstand die binnen de bebouwde kom staat en niet voorkomt op een lijst, bedoeld in artikel 2, eerste lid.
3. Het eerste lid geldt ook niet voor het vellen of doen vellen van een houtopstand als de burgemeester toestemming heeft verleend voor het vellen van een houtopstand als bedoeld in artikel 4.
4. Het eerste lid geldt ook niet voor houtopstanden buiten de bebouwde kom indien het betreft:
    a. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
    b. kweekgoed;
    c. uit populieren of wilgen bestaande:
        i. wegbeplantingen,
        ii. beplantingen langs waterwegen, of
        iii. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden,

    tenzij deze zijn geknot;
    d. het dunnen van een houtopstand;
    e. uit populieren, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
        i. tenminste eens per 10 jaar worden geoogst,
        ii. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
        iii. zijn aangelegd na 1 januari 2013.
5. Het eerste lid geldt tevens niet voor:

a. houtopstanden die moet worden geveld krachtens de Plantenziektewet of krachtens een aanschrijving of last van het bevoegd gezag,
a.b. het periodiek afzetten van hakhout dat reeds eerder is afgezet, dit ter uitvoering van het reguliere onderhoud indien hier eerder een omgevingsvergunning voor is afgegeven en waarbij het afzetten maximaal één keer per vijf tot 20 jaarjaren wordt uitgevoerd (afhankelijk van de boomsoort),
c. hhet uitvoeren van dunning, of
d. het periodiek knotten of kandelaberen als cultuurmaatregel bij daarvoor geschikte boomsoorten.

6. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag een houtopstand te vellen of te doen vellen die op grond van lid 10 (herplant) is geplant, ook als deze nog niet de omvang heeft bereikt als bedoeld in artikel 1, eerste lid, aanhef en onder g van deze verordening.
7. De vergunning kan worden geweigerd indien het belang van verlening niet opweegt tegen één of meer van de volgende waarden van behoud van de houtopstand:
   a. natuur- en milieuwaarden;
   b. landschappelijke waarden;
   c. cultuurhistorische waarden;
   d. waarden van stads- en dorpsschoon;
   e. waarden van recreatie en leefbaarheid.
8. In beginsel wordt geen vergunning verleend indien:
   a. de houtopstand is aangelegd op basis van artikel 6 en 7,
   b. de houtopstand is aangelegd met (overheids)subsidie, of
   c. de houtopstand is aangelegd op basis van een voorwaarde verbonden aan een afwijking van het bestemmingsplan of een omgevingsvergunning.
9. Een vergunning wordt niet geweigerd indien deze wordt aangevraagd om te voldoen aan een verplichting ingevolge artikel 5:42 van het Burgerlijk Wetboek.
10. Het bevoegd gezag kan een herplantplicht opleggen onder nader te stellen voorwaarden.

Artikel 3 oud:

1. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag:
   a. een boom of houtopstand die voorkomt op een lijst, bedoeld in artikel 2, eerste lid,
   b. houtopstanden welke meldingsplichtig zijn op grond van de Wet natuurbescherming,
   c. overige houtopstanden, gelegen buiten de bebouwde kom en niet staande op een erf of in een tuin, of
   d. overige houtopstanden gelegen binnen de bebouwde kom en niet staande op een erf of in een tuin of op gemeentelijke grond;
   te vellen of te doen vellen.
2. De vergunning kan worden geweigerd indien het belang van verlening niet opweegt tegen één of meer van de volgende waarden van behoud van de houtopstand:
   a. natuur- en milieuwaarden;
   b. landschappelijke waarden;
   c. cultuurhistorische waarden;
   d. waarden van stads- en dorpsschoon;
   e. waarden van recreatie en leefbaarheid.
3. In beginsel wordt geen vergunning verleend indien:
   a. de houtopstand is aangelegd op basis van artikel 6 en 7 van de verordening,
   b. de houtopstand is aangelegd met (overheids)subsidie, of

c. de houtopstand is aangelegd op basis van een voorwaarde verbonden aan een afwijking van het bestemmingsplan.

4. Een vergunning mag niet worden geweigerd indien deze wordt aangevraagd om te voldoen aan een verplichting ingevolge artikel 5:42 van het Burgerlijk Wetboek.

5. Het bevoegd gezag kan een herplantplicht opleggen onder nader te stellen voorwaarden.

6. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor houtopstanden buiten de bebouwde kom indien het betreft:

a. uit populieren of wilgen bestaande:
1°. wegbeplantingen,
2°. beplantingen langs waterwegen, of
3°. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden,
tenzij deze zijn geknot,

b. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar, of

c. kweekgoed.

7. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt tevens niet voor:

a. houtopstanden die moet worden geveld krachtens de Plantenziektewet of krachtens een aanschrijving of last van het bevoegd gezag,

b. het periodiek vellen van hakhout dat reeds eerder is afgezet, dit ter uitvoering van het reguliere onderhoud en het uitvoeren van dunning,

c. het periodiek knotten of kandelaberen als cultuurmaatregel bij daarvoor geschikte boomsoorten, of

d. uit populieren, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtig biomassa, indien zij tenminste eens per 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter en zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Artikel 4 Spoedeisend belang

Indien sprake is van grote gevaarzetting of vergelijkbaar spoedeisend belang kan de burgemeester toestemming geven tot direct vellen. De aanvrager wordt er op gewezen dat hij/zij wordt geacht de direct omwonenden hiervan, vóór het vellen, in kennis te stellen.

Artikel 5 Vervaltermijn vergunningen

1. De vergunning voor het vellen is maximaal één jaar geldig. De termijn gaat lopen de dag na het onherroepelijk worden van di~~he~~t besluit.
2. In de vergunning kan een afwijkende vervaltermijn worden opgenomen voor zover dit noodzakelijk is en de waarde van de houtopstand dit toelaat.

Artikel 6 Vergunningsvoorschriften herplant-/instandhoudingsplicht

1. Tot de aan de vergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift dat binnen een bepaalde termijn en overeenkomstig het door het bevoegd gezag te geven aanwijzingen moet worden herplant.
2. Wordt een voorschrift als bedoeld in het eerste lid gegeven, dan kan daarbij tevens worden bepaald op welke wijze en binnen welke termijn niet-geslaagde beplanting moet worden vervangen.
3. Degene aan wie een vergunning is verleend, is verplicht de daaraan verbonden voorschriften na te komen en aan het bevoegd gezag mededeling te doen dat de herplant is uitgevoerd conform het vastgestelde Meldingsformulier.

Artikel 7 Aanvullende bevoegdheden

1. Indien een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze verordening van toepassing is, zonder vergunning van het bevoegd gezag is geveld, dan wel op andere wijze teniet is gegaan, kan het bevoegd gezag aan de

zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand~~en~~ bevond, dan wel aan degene die uit andere hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herplanten overeenkomstig de door hen te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn.

2. Wordt een verplichting als bedoeld in het eerste lid opgelegd, dan kan daarbij tevens worden bepaald op welke wijze en binnen welke termijn niet-geslaagde beplanting moet worden vervangen.
3. Indien een houtopstand waarop het verbod tot vellen als bedoeld in deze verordening van toepassing is, in het voortbestaan ~~ernstig~~ wordt bedreigd kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevindt dan wel aan degene die uit andere hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen om overeenkomstig de door hen te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor de bedreiging wordt weggenomen.

Artikel 8 Bestrijding van iepeziekte

1. Dit artikel verstaat onder:
   a. iepeziekte: de aantasting van iepen door de schimmel Ophiostoma ulmi (Buism.) Nannf. (syn. Ceratocystis ulmi (Buism.) C. Moreau),
   b. iepespintkever: het insect, in elk ontwikkelingsstadium, behorende tot de soorten Scolytus scolytus (F.) en Scolytus multistratus (Marsch) en Scolytus pygmaeus.
2. Indien zich op een terrein één of meer iepen bevinden die naar het oordeel van het bevoegd gezag gevaar opleveren van verspreiding van de iepeziekte of voor vermeerdering van de iepenspintkevers, is de rechthebbende, indien hij daartoe door het bevoegd gezag aangeschreven, verplicht binnen de bij aanschrijving vast te stellen termijn:
   a. indien de iepen in de grond staan, deze te vellen,
   b. de iepen te ontbasten en de bast te vernietigen,
   c. de niet ontbaste iepen of delen daarvan te vernietigen of zodanig te behandelen dat verspreiding van de iepeziekte wordt voorkomen.
3. a. Het is verboden gevelde besmette iepen of delen daarvan voorhanden of in voorraad te hebben of te vervoeren.
   b. Het verbod is niet van toepassing op geheel ontbaste iepehout en op iepehout met een doorsnede kleiner dan 4 centimeter.
   c. Het bevoegd gezag kan ontheffing verlenen van het onder a. van dit lid gestelde verbod.
4. Het niet voldoen aan de in het tweede lid bedoelde aanschrijving biedt een basis voor de toepassing van bestuursdwang, waarbij de noodzakelijke werkzaamheden, voor risico en voor rekening van aangeschrevene, door of namens het bevoegd gezag kunnen worden verricht.

Artikel 9 Toezichthouders

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn behalve de ambtenaren, genoemd in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering, belast de daartoe door burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren.

Artikel 10 Overgangsbepaling

1. Het recht zoals dat gold vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening blijft van toepassing ten aanzien van omgevingsvergunningen aangevraagd vóór dat tijdstip.
2. De Bomenverordening 2019~~Omgevingsverordening bijzondere bomen en groene structuren 2010~~ wordt ingetrokken.
3. Vigerende beleidsregels op basis van de Omgevingsverordening bijzondere bomen en - groene structuren 2010 en de Bomenverordening 2019 en de lijst bijzondere bomen en –groene structuren gelden als besluiten op basis van de Bomenverordening 2020~~19~~.

Artikel 11 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking met ingang van de achtste dag na die van bekendmaking.

Artikel 12 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Bomenverordening 2020~~19~~.

gemeente Berkelland

Artikelsgewijze toelichting bij de Bomenverordening 2020

Artikel 1 Begripsomschrijving

a. *bebouwde kom*. De Wet natuurbescherming is alleen van toepassing buiten de begrenzing van de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming'. De gemeenteraad stelt de begrenzing vast op grond van artikel 4.1, onderdeel a, van de Wet natuurbescherming. Op grond van artikel 9.9, lid 1, van de Wet natuurbescherming gelden de raadsbesluiten op grond van de Boswet als kombesluiten op grond van de Wet natuurbescherming (overgangsrecht). Met de vaststelling van de Bomenverordening 2020 zijn ook de komgrenzen opnieuw vastgesteld door de gemeenteraad. Deze zijn als bijlage bij de Bomenverordening gevoegd.

b. *beeld- en sfeerbepalend*. Er moet sprake zijn van een vanzelfsprekende relatie tussen de houtopstand en de omgeving. Dit type houtopstand is bepalend voor het straatbeeld. Voor de omwonenden is het een duidelijk vertrouwde omgeving waarin de opstand een oriëntatiepunt vormt, het gevoel van thuis. Verwijdering zal als een direct gemis in het stads- of dorpsbeeld worden ervaren.

c. *bevoegd gezag*. Bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning (artikel 1.1 lid 1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wabo). Het bevoegd gezag is in de meeste gevallen het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de activiteit zal worden verricht. Het bevoegd gezag is integraal verantwoordelijk voor het te nemen besluit en is tevens belast met de bestuursrechtelijke handhaving. In het Besluit omgevingsrecht (Bor) wordt een aantal uitzonderingen op deze hoofdregel gemaakt.

d. *bijzondere boom.* Deze zijn te herkennen als één of meerdere afzonderlijk te beoordelen bomen welke als punt onderdeel uitmaken van een groter verband. Aan deze bomen is, door de relatie met hun standplaats, een bijzondere waarde toe te kennen. Hierbij moet gedacht worden aan, solitaire bomen, entreebeplanting en boomgroepen.

e. *bijzondere groei- of snoeivorm*. Hierbij moet worden gedacht aan houtopstanden waaraan extra zorg is besteed, bijvoorbeeld gekandelabeerde, geknotte en geleide bomen maar ook bomen met een spontaan afwijkende groeiwijze of hoogstam fruitbomen zijn hiertoe te rekenen. Dit soort bomen heeft door aangepast beheer een bepaalde functie kunnen vervullen welke verwijst naar de vroegere waarde. Deze bomen hebben tevens een actuele waarde.

f. *bijzondere groene structuur*. Deze zijn in drie vormen te herkennen.
1. Als lijnvormige beplanting welke langs historische- en tegenwoordige gebiedsontsluitingswegen staan. Hiertoe zijn zowel laan-, éénrijige- en verspreid staande beplantingen te rekenen;
2. Als groene zones welke een scheiding vormen tussen gebieden. Dit kan zijn tussen stads- en landschap maar ook binnen bebouwde gebieden tussen twee wezenlijk verschillende vlakken;
3. Als zelfstandige, openbaar toegankelijke ruimten met een overwegend groen karakter. Hiertoe zijn onder meer begraafplaatsen en parken te rekenen.

g. *boom*. Afbakening van het begrip boom is van belang met het aangeven van de ondergrens van bescherming. De minimale diktemaat is de meest gangbare en meest heldere vorm van afbakening. De minimaal 10 cm doorsnede is gekozen, omdat deze maat ook vaker gebruikt wordt bij het bepalen van het al dan niet gemakkelijk verplaatsbaar zijn van bomen. De minimumgrootte geldt niet voor aanplant in het kader van een herplant- of instandhoudingsplicht.

h. *boomkundig waardevol*. Vaak subjectief gevoel, iets dat er is als erfgoed. Iets om met eerbied mee om te gaan. De waarde van bomen wordt in het "Bomenbeleidsplan 'Bijzondere" bomen in Berkelland" weergegeven in vier categorieën die volgens ons van belang zijn in ons plangebied.
Deze vier categorieën zijn: cultuurhistorische waarde, esthetische waarde, ecologische waarde en economische waarde.

i. *boomwaarde.* Dit is een financiële benadering van de waarde van een boom. Grondslag hiervoor zijn de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (NVTB) voor de monetaire boomwaarde. De richtlijnen gelden als de meest deskundige methodiek voor de wijze van vaststellen van de geldwaarde van bomen en worden in de rechtspraak erkend.

j. *cultuurhistorisch waardevol.* Dit heeft te maken met de geschiedenis van de plek waar de boom staat. Er is vaak een relatie te leggen tussen bomen en hun standplaats. Voorbeelden hiervan zijn bomen op een marktplein, knotlinden bij een boerderij of bomen in een stadspark. Als de boom verdwijnt of de omgeving veranderd kan de plek veel van zijn cultuurhistorische waarde verliezen. Als alle bomen met een cultuurhistorische achtergrond uit de openbare ruimte verdwijnen, wat blijft er dan nog over. Cultuurhistorie wordt vaak als belangrijk ervaren en hieraan ontleend ons plangebied veel van haar identiteit.

k. *dunning*. Er is aangesloten bij de definitie uit artikel 1.1 lid 1, van de Wet natuurbescherming aangevuld met een concretisering. Dunnen is het om beheerstechnische redenen verwijderen van bomen, teneinde de resterende bomen meer groeiruimte te geven het is daarbij niet van belang of de te “dunnen” boom wordt afgezaagd of gerooid. De begripsomschrijving is uitgebreid omdat ‘dunning’ in de praktijk vaak wordt gebruikt om een kaalslag door te voeren. Door middel van deze uitgebreide omschrijving wordt beoogd meer duidelijkheid te geven wat wel en wat niet onder ‘dunning’ wordt verstaan.

l. *erf.* Definitie is deels overgenomen uit de begripsbepaling van ‘erf’ in de Standaardvoorschriften Bestemmingsplan. Ruimten rondom separaat gesitueerde schuurtjes, stallen e.d. worden niet aangemerkt als erf. Ook bomen die – al dan niet solitair – aan de rand van een perceel staan worden niet tot het erf gerekend als de ondergrond feitelijk niet wordt gebruikt als erf ten dienste van het op dat erf staande gebouw. Een boom of bomen die aan de rand van een perceel staan en onderdeel zijn van een lijnvormig landschapselement worden ook niet tot het erf gerekend. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor groepen van vijf of meer bomen die op een perceel staan en het perceel tussen de bomen feitelijk niet is ingericht als erf. Met deze uitzonderingen wordt voorkomen dat belangrijke randbeplanting en landschapselementen vergunningvrij gekapt mogen worden.

m. *groepen*. Het aantal groepen is – ten opzichte van de voorgaande Bomenverordening 2019 – teruggebracht naar 2:
a. *bomen op erven en in tuinen binnen de bebouwde kom*: hiertoe worden alle particuliere houtopstanden binnen de bebouwde kom.
b. *openbare houtopstanden binnen de bebouwde kom*: hiertoe worden alle openbare houtopstanden binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming gerekend.
Reden hiervoor is de aanpassing van de Bomenverordening op het onderdeel vergunningplicht. Alle houtopstanden buiten de bebouwde kom zijn vergunningplichtig en daar werken we niet meer met lijsten.

n. *hakhout*. Eén of meer bomen of boomvormers, die na te zijn geveld, opnieuw op de stoof kunnen uitlopen. Opnieuw uitlopende boomstronken kunnen door hun aard of omvang evenzeer bescherming behoeven. De volgende intervallen worden hiervoor gebruikt: Voor eiken, essen en iepen; 10 tot 20 jaar. Zwarte els, wilg en berk; 5 tot 15 jaar. Knotbomen terug zetten op de knot: 1 maal 5 tot 10 jaar. Bij het afzetten wordt de doorsnede van de stam als laagste afzethoogte aangehouden.

o. *herplantplicht*. De herplantplicht is de verplichting die is opgelegd door het bevoegd gezag tot het planten van een boom, boomvormer of een ander houtachtig gewas ter vervanging van een verwijderde houtopstand, met inbegrip van het verplanten van bomen waarvoor een omgevingsvergunning voor het vellen voor is aangevraagd. Dit betekent dat ook het verplanten van een houtopstand (met een omgevingsvergunning) onder herplant kan vallen.

p. *houtopstand.* Het begrip ‘houtopstand’ is het kernbegrip van deze verordening. Door dit begrip centraal te stellen wordt duidelijk dat de bescherming betrekking heeft op meer dan bomen alleen.

q. *kandelaberen.* Het terugsnoeien van de kroon van een boom tot een hoofdstam met takstompen. Dit als periodiek noodzakelijk onderhoud.

r. *kappen.* Artikel in de verordening spreekt voor zich.

s. *kweekgoed.* Zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 23 november 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BU5391. Omdat er geen wettelijke definitie bestaat van de term kweekgoed sluit de Raad van State aan bij het normaal spraakgebruik.

t. *meldingsformulier*. Als het bevoegd gezag een omgevingsvergunning verleend en daarbij een herplantplicht oplegt stuurt het bevoegd gezag ook een meldingsformulier herplant mee. De ontvanger van de vergunning dient hiermee te melden indien de herplant is uitgevoerd zodat hierna gerichte controles plaats kunnen vinden.

u. *monumentale houtopstanden*. Houtopstanden welke zijn geregistreerd in de landelijke lijst van monumentale bomen welke wordt beheerd door de Bomenstichting. Voor registratie van houtopstanden op deze lijst is altijd toestemming door de eigenaar gegeven.

v. *rooien*. Artikel in verordening spreekt voor zich.

w. *tuin*. Definitie deels volgens Van Dale.

x. *vellen*. Elke wijze van het ten gronde richten van een houtopstand ongeacht of dit gedeeltelijk is, bijvoorbeeld bij kappen, of volledig, zoals bij rooien. Ook ingrepen die een ingrijpende wijziging betekenen, zoals kandelaberen of het snoeien van meer dan 20% van het kroonvolume of het wortelgestel, vallen onder vellen. Dit om het ernstig beschadigen of ontsieren van een boomkroon tegen te kunnen gaan. Het verwijderen van hoofdwortels, waarvan kan worden aangenomen dat daardoor de houtopstand ernstige schade oploopt, valt eveneens onder het begrip vellen.

Artikel 2. Lijst bijzondere bomen en –groene structuren in Berkelland.

Op de lijst bijzondere bomen en –groene structuren staan de bomen en houtopstanden die dusdanig waardevol zijn dat deze moeten worden behouden. Op basis van de selectiecriteria beschreven in het “Beleid vellen houtopstanden en herplant bij de Bomenverordening 2020” wordt bepaald of een boom of houtopstand bijzonder is.
De ’bijzondere’ bomenlijst wordt door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld. Na vaststelling worden gewijzigde lijsten op de voorgeschreven wijze bekendgemaakt. Ook worden zij gepubliceerd in “BerkelBericht” en op de gemeentelijke website geplaatst. De eigenaren van een ‘bijzondere’ boom krijgt hiervan een besluit.
De ‘bijzondere’ bomenlijsten zijn daarom dynamische lijsten. Er kunnen in principe altijd houtopstanden aan worden toegevoegd of van af worden gehaald.

Artikel 3 Omgevingsvergunning voor het kappen van houtopstanden.

In deze bepaling is de essentie van de Bomenverordening 2020 opgenomen: het verbod om zonder vergunning van het bevoegd gezag houtopstanden te (doen) vellen of te (laten) rooien. In het eerste lid is een algeheel verbod opgenomen. In de daaropvolgende leden zijn uitzonderingen gemaakt.
De eerste uitzondering (lid 2) geldt voor bomen binnen de bebouwde kom die niet voorkomen op de bijzondere bomenlijst. Met andere woorden, de bomen op de bijzondere bomenlijst mogen niet vergunningvrij geveld worden. Alle andere bomen binnen de bebouwde kom (die dus niet op de bijzondere bomenlijst staan) mogen wel vergunningvrij geveld worden.
De tweede uitzondering geldt voor houtopstanden waarvoor de burgemeester noodkap (artikel 4) heeft verleend.
Met de uitzonderingen in het derde lid sluiten we aan bij artikel 4.1, van de Wet natuurbescherming. Een gemeentelijke vergunningplicht voor de genoemde categorieën houtopstanden is niet verboden, maar uit het oogpunt van voorkoming van extra regeldruk, kosten en proceduretijd is er voor gekozen om aan te sluiten bij de Wet natuurbescherming, uitgezonderd de bomen op erven of in tuinen, fruitbomen en windschermen om boomgaarden. De uitzondering voor fruitbomen en windschermen om boomgaarden is niet opgenomen omdat ook fruitbomen windschermen om boomgaarden landschappelijke waarde hebben en er in Berkelland geen commerciële fruittelers zijn.

De verwijzing in het vijfde lid onder a naar de Plantenziektewet is zinvol voor de handhaving van het Besluit bestrijding bacterievuur en eventuele toekomstige plantenziekten. Het verbod om te vellen geldt eveneens niet voor een houtopstand die als hakhout geveld wordt (lid 5 onder b). Dit moet dan wel een beheersmaatregel (periodiek onderhoud) zijn. Datzelfde geldt voor het uitvoeren van dunning voor zover het houtopstanden betreft waarop ook de Wet natuurbescherming van toepassing is. Helaas wordt hier In de praktijk nogal eens ruim mee om gegaan. Bomen die nooit zijn gekapt worden nogal eens bestempeld als hakhout en dunningen worden uitgevoerd die feitelijk niet als dunning zijn aan te merken. Het verbod om te kappen geldt niet voor houtopstand die geknot of gekandelaberd worden. Dit moet dan wel een beheersmaatregel (periodiek onderhoud) zijn.

Het verbod geldt overigens altijd in het geval van een door het bevoegd gezag opgelegde herplant (zie artikel 3, zesde lid). Ook in het geval de houtopstand nog geen 10 centimeter doorsnede heeft op 1,30 meter boven maaiveld.

Het negende lid is opgenomen in verband met de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2017:2197) waarin een bomenverordening onverbindend werd verklaard vanwege het frustreren van het verwijderingsrecht op grond van artikel 5:42 BW. De uitzondering is opgenomen indien het evident is dat een aanvrager moet voldoen aan een verplichting tot het verwijderen van een boom of bomen binnen de zone ex artikel 5:42 BW (beplanting bij grenslijn).

In artikel 2:18 van de Wabo is bepaald dat de vergunning alleen kan worden verleend of geweigerd op de gronden vermeld in deze verordening. De weigeringsgronden staan in het zevende lid van artikel 3 van de Bomenverordening 2020.
Het bevoegd gezag kan om verschillende redenen een omgevingsvergunning weigeren.
De in het zevende lid genoemde weigeringsgronden zijn in feite maatschappelijke waarden die aan bomen worden toegekend. Om deze meetbaar te maken, wordt gewerkt met selectiecriteria en meetbare waarden zoals opgenomen en uitgewerkt in het “Beleid vellen houtopstanden en herplant bij de Bomenverordening 2020”. Deze meetbare waarden zijn:
6.1 Plaats in de ruimtelijke structuur;
6.2 Boomvorm in relatie tot leeftijd en omvang;
6.3 Vitaliteit;
6.4 Zichtbaarheid;
6.5 Cultuurhistorisch;
6.6 Beeld en sfeer bepalend;
6.7 Boomkundig bijzonder;
6.8 Bijzondere groei- of snoeivorm.

Deze waarderingscriteria kunnen direct gekoppeld worden aan de weigeringsgronden. Op basis van deze score wordt inzichtelijk gemaakt op welke maatschappelijke waarden een houtopstand het hoogste scoort. Dit wordt volgens onderstaand schema bepaald:
a. natuur- en milieuwaarden (= score 6.2 + 6.3 + 6.6);
b. landschappelijke waarden (= score 6.1 + 6.2 + 6.3 + 6.4 + 6.5 + 6.7 + 6.8);
c. cultuurhistorische waarden (= score 6.5);
d. waarden van stads- en dorpsschoon (= score 6.1 + 6.2 + 6.3 + 6.4 + 6.5 + 6.7 + 6.8);
e. waarden van recreatie en leefbaarheid (= score 6.2 + 6.3 + 6.4 + 6.5 + 6.7).

- *natuurwaarden*: In feite is elke boom, zij het in meer en mindere mate, natuurlijk/ecologisch interessant. Een boom is natuurlijk/ecologisch waardevol als deze wat extra’s toevoegt in het ecosysteem of een essentieel onderdeel vormt van een bepaalde biotoop. Als een dergelijke boom wegvalt zijn er direct gevolgen voor de omgeving. Voorbeelden zijn o.a. nestelplaats voor (zeldzame) dieren, slaapplaats voor vleermuizen, symbiose met andere flora, etc. De waarde hiervan wordt mede bepaald door de mate waarin de successie van het ecosysteem zich bevindt. De voornaamste schade betreft in hoofdlijnen het verlies van oppervlak natuur, de aantasting van kwaliteit ervan en verlies of aantasting van biotopen van aandachtsoorten.
  Flora en fauna worden verder beschermd in onder meer de Wet natuurbescherming en de Natuurschoonwet en zijn naast deze verordening onverminderd van kracht.

- *milieuwaarden*: een boom met milieuwaarde zal bij het kappen effecten hebben op het milieu. Een voorbeeld: bij het verdwijnen van enkele bomen in een straat verdwijnt er een gedeelte van een filter. Uit jurisprudentie blijkt dat bomen een zuiverende werking hebben. Hierbij wordt niet eens zozeer de zuurstof voorziening bedoeld maar het daadwerkelijk filteren van de lucht. Het is aangetoond dat bomen stofdeeltjes uit de lucht halen. Deze slaan op bomen neer.
  Met milieuwaarde wordt daarnaast bedoeld de effecten die de boom heeft op de natuurlijke omstandigheden eromheen zoals bodem, water en lucht. Geluidshinder en verdroging worden ook gezien als aantasting van de milieuwaarde/-kwaliteit.
- *landschappelijke waarden*: Bomen hebben een belangrijke landschappelijke betekenis. Ze geven vaak letterlijk een extra dimensie aan het landschap. Hierbij valt te denken aan solitaire bomen, bomen in struwelen, bossen en houtwallen, etc. Deze uiterlijke dimensies zijn echter aan het achteruitgaan. Het landschap verarmt. Het wordt eenvoudiger en het eigen karakter en herkenbaarheid vervagen. Verschillende typerende landschapselementen zoals heggen en houtwallen verdwijnen. Van grote invloed hierop is de toenemende intensivering en schaalvergroting van het grondgebruik. Het tempo waarin de achteruitgang van de natuur en het landschap plaatsvindt en dus ook het verdwijnen van de bomen, moet middels deze weigeringsgrond minder sterk afnemen. Voor een omschrijving van de diverse landschapstypen kan het “Bomenbeleidsplan. ‘Bijzondere’ bomen in Berkelland” op na worden geslagen.
- *cultuurhistorische waarde*: cultuurhistorische waarden zijn apart opgenomen, omdat een kleine of reguliere boom op een bepaalde plaats het behouden waard kan zijn vanwege de historische betekenis. De waarde kan voortvloeien uit de functie die het heeft in het landschap, de omstandigheden waarin een element is aangeplant zolang het maar door menselijke activiteiten is ontstaan. Een boom is cultuurhistorisch waardevol als deze een rol van betekenis speelt in de geschiedenis van zijn omgeving. Te denken valt hier aan bomen die herinneringen aan gebeurtenissen, of bomen die een bepaald punt, markeren.
- *waarden van stads- en dorpsschoon*: deze weigeringsgrond heeft betrekking op de boom die als element onderdeel uitmaakt van de (architectonische) hoofd- of nevenstructuur in het groen. Hierbij moet worden bepaald of de boom te vervangen is. Kan een ander exemplaar op deze plaats of in zijn directe omgeving de functie overnemen, of vervalt bij het weghalen van de boom ook de groeiplaats voor een nieuwe boom. De (letterlijke) schoonheid van een boom of de esthetische waarde wordt bepaald door de criteria vorm, omvang en standplaats. Omdat dit een kwestie van smaak is, zal hier een zorgvuldig oordeel over gegeven moeten worden. In vergelijking met andere bomen zal deze boom meer dan gemiddeld moeten scoren om het predicaat waardevol te krijgen.
- *Waarden voor de recreatie en leefbaarheid*: men kan hier bijvoorbeeld denken aan bomen die algemeen gewaardeerd worden om hun schaduw, bomen die een (onbedoelde) speelfunctie hebben, etc. De waarde wordt bepaald in welke mate de boom onderdeel uitmaakt van de recreatieve situatie of leefbaarheid.

Artikel 4 Spoedeisend belang

Indien sprake is van een spoedeisend belang (bijvoorbeeld: een boom dreigt elk moment om te vallen) kan de burgemeester onmiddellijk toestemming (vergunning) tot vellen van de houtopstand geven. Van deze vergunning kan onmiddellijk gebruik gemaakt worden.
Gevaren die vrij simpel zijn weg te nemen moeten geen aanleiding zijn voor een noodkap. Gedacht kan worden aan uitgescheurde of loshangende takken.
Hoewel in dergelijk situaties meteen gehandeld moet kunnen worden, wordt de aanvrager er wél op gewezen de direct omwonenden hiervan – voor het vellen – in kennis te stellen.

Artikel 5 Vervaltermijn vergunningen

Dit artikel is nodig om misbruik van oude omgevingsvergunningen tegen te gaan. Bomen groeien immers verder. Indien een vergunning na één jaar (na het onherroepelijk worden) in het geheel niet gebruikt is, dan vervalt de vergunning. In het geval de vergunning na één jaar slechts ten dele is gebruikt, vervalt de vergunning voor het ongebruikte deel. Dit betekent dat na de gestelde termijn van één jaar voor de resterende bomen een nieuwe omgevingsvergunning moet worden aangevraagd.

Artikel 6 Vergunningsvoorschriften herplantplicht-/instandhoudingsplicht

Artikel 2.22, vierde lid, van de Wabo geeft de mogelijkheid bij een verordening als bedoeld in artikel 2.2 voor de betrokken categorieën activiteiten regels te stellen met betrekking tot het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning.

Het bevoegd gezag kan in het geval dat een omgevingsvergunning wordt verleend een herplantplicht opleggen. Dat zal in de regel gebeuren, indien de te vellen houtopstand waardevol is op grond van een gemeentelijk bestemmingsplan, het Bomenbeleidsplan of een groen- of landschapsplan.
Behalve een termijn kan het bevoegd gezag aanwijzingen geven met betrekking tot de herplantplicht. Denkbaar is dat een andere boomsoort wordt voorgeschreven of dat bijvoorbeeld zichtpalen moeten worden geplaatst. Bij vervanging van een grote boom kan worden gedacht aan herplanting van een boom van vergelijkbare grootte of aanplant van meer dan één boom. Bij het opleggen van een herplantplicht wordt tevens vermeld dat gemeld moet worden dat de herplant is uitgevoerd conform het meldingsformulier.

Artikel 7 Aanvullende bevoegdheden

Als een houtopstand, voor het vellen waarvan een omgevingsvergunning is vereist, zonder vergunning is geveld, dan wel op andere wijze is tenietgegaan, kan het bevoegd gezag een herplantplicht opleggen.
In het eerste lid van artikel 7 is toegevoegd “dan wel op andere wijze is tenietgegaan”. Het bevoegd gezag kan dus ook een verplichting tot herplant opleggen, als een houtopstand tenietgegaan is door bijvoorbeeld verwaarlozing of door een calamiteit (overstroming, ziekte e.d.).
Het derde lid van dit artikel betreft houtopstanden die nog wel in leven is, maar waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het binnen afzienbare tijd teniet zal gaan. Het bevoegd gezag zou in dat geval kunnen wachten totdat de houtopstand geheel is tenietgegaan om dan vervolgens op grond van het eerste lid van artikel 6 een herplantplicht op te leggen.
Het kan echter voorkomen dat de strekking van dit artikel beter gediend is met het behoud van bestaande bomen dan met vervanging daarvan. Met name valt daarbij te denken aan grote bomen.

Artikel 8 Bestrijding van de iepeziekte

Optreden is dringend gewenst om de iepen in ons land te behouden.

Artikel 9 Toezichthouders

Het onderscheid tussen toezicht en opsporing is van belang, aangezien er een onderscheid bestaat, zowel naar inhoud als naar de voorwaarden waaronder zij op grond van de wet kunnen worden uitgeoefend. Het kenmerkende onderscheid tussen beide is dat bij toezicht op de naleving geen sprake hoeft te zijn van enig vermoeden van overtreding van een wettelijk voorschrift en bij opsporing wel. Ook zonder dat vermoeden heeft het bestuur de taak na te gaan of bijvoorbeeld de voorschriften van een vergunning in acht worden genomen. Indien mocht blijken dat in strijd met het voorschrift wordt gehandeld, hoeft dit ook niet automatisch te leiden tot een strafrechtelijke vervolging. Het hanteren van bestuursrechtelijke middelen zoals het intrekken van de vergunning of het toepassen van bestuursdwang vormen in veel gevallen een meer passende reactie.

De voornaamste verschillen tussen toezicht en opsporing zijn de volgende:

- Toezicht heeft betrekking op de naleving van de voorschriften die tot burgers en bedrijven zijn gericht en heeft vaak preventieve werking. Opsporing dient gericht te zijn op strafrechtelijke afdoening.
- Toezicht is een bestuurlijke activiteit en wordt daarom genormeerd door de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De opsporing wordt geregeld in het WsSv.

Artikel 10 Overgangsbepalingen

De Bomenverordening 2019 is ingetrokken. Ten aanzien van onder de werking van deze verordening ingediende aanvragen om vergunning geldt er een eerbiedigende werking. Het bestaande beleid/bomenlijst blijft ook onder de nieuwe verordening van kracht, voor zover niet is vervangen door het Beleid vellen houtopstanden en herplant bij de Bomenverordening 2020.

Artikel 11 Inwerkingtreding

Aanvragen om een omgevingsvergunning die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van de Bomenverordening 2020 worden afgedaan volgens het recht zoals dat gold vóór het tijdstip van inwerkingtreding.

Datum	Paraaf	Wijziging
11-06-2020	EKE	In stempel afdeling/team en projectnaam gewijzigd

gemeente Berkelland

Postbus 200, 7270 HA Borculo
Marktstraat 1, 7271 AX Borculo
t. 0545 - 250 250
f. 0545 - 250 244
e. info@gemeenteberkelland.nl
i. www.gemeenteberkelland.nl

Afdeling:
Team Dienstverlening Omgeving

Project:
Opnieuw vast te stellen komgrens volgens de Wet natuurbescherming

Onderdeel:
Borculo

Concept

Schaal:	niet op schaal	Datum:	14/07/2014	Get.:	E. Kerkveld	Gez.:	S.Reinderink	Formaat:	A0 1189x841mm	Bladnr.	01/05

Datum	Paraaf	Wijziging
18-12-2014	EKE	Grens zuidzijde aangepast naar afrit nieuwe N18
11-06-2020	EKE	Grens gewijzigd. In stempel afdeling/team en projectnaam gewijzigd

gemeente Berkelland

Postbus 200, 7270 HA Borculo
Marktstraat 1, 7271 AX Borculo
t. 0545 - 250 250
f. 0545 - 250 244
e. info@gemeenteberkelland.nl
i. www.gemeenteberkelland.nl

Afdeling:
Team Dienstverlening Omgeving

Project:
Opnieuw vast te stellen komgrens volgens de Wet natuurbescherming

Onderdeel:
Eibergen

Concept

Schaal: niet op schaal	Datum: 14/07/2014	Get.: S.Randerink	Gez.: J. Atenzar	Formaat: A0 1189x841mm	Bladnr. 03/05

Datum	Paraaf	Wijziging
11-06-2020	EKE	In stempel afdeling/team en projectnaam gewijzigd

gemeente Berkelland

Postbus 200, 7270 HA Borculo
Marktstraat 1, 7271 AX Borculo
t. 0545 - 250 250
f. 0545 - 250 244
e. info@gemeenteberkelland.nl
i. www.gemeenteberkelland.nl

Afdeling:
Team Dienstverlening Omgeving

Project:
Opnieuw vast te stellen komgrens volgens de Wet natuurbescherming

Onderdeel:
Ruurlo

Concept

Schaal: niet op schaal	Datum: 14/07/2014	Get.: E.Kerkveld	Gez.: S.Reinderink	Formaat: A0 1189x841mm	Bladnr. 02/05

Datum	Paraaf	Wijziging
11-06-2020	EKE	In stempel afdeling/team en projectnaam gewijzigd

gemeente Berkelland

Postbus 200, 7270 HA Borculo
Marsmanstraat 1, 7271 AX Borculo
t. 0545 - 250 250
f. 0545 - 250 244
e. info@gemeenteberkelland.nl
i. www.gemeenteberkelland.nl

Afdeling:
Team Dienstverlening Omgeving

Project:
Opnieuw vast te stellen komgrens volgens de Wet natuurbescherming

Onderdeel:
Neede

Concept

Schaal:	niet op schaal	Datum:	14/07/2014	Get.: E.Kerkveld	Gez.: S.Reinderink	Formaat:	A0 1189x841mm	Bladnr.	04/05

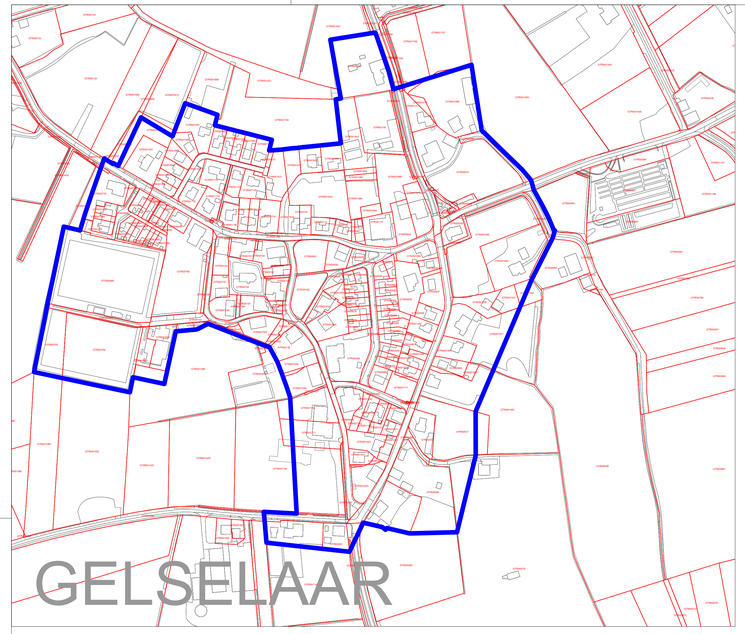

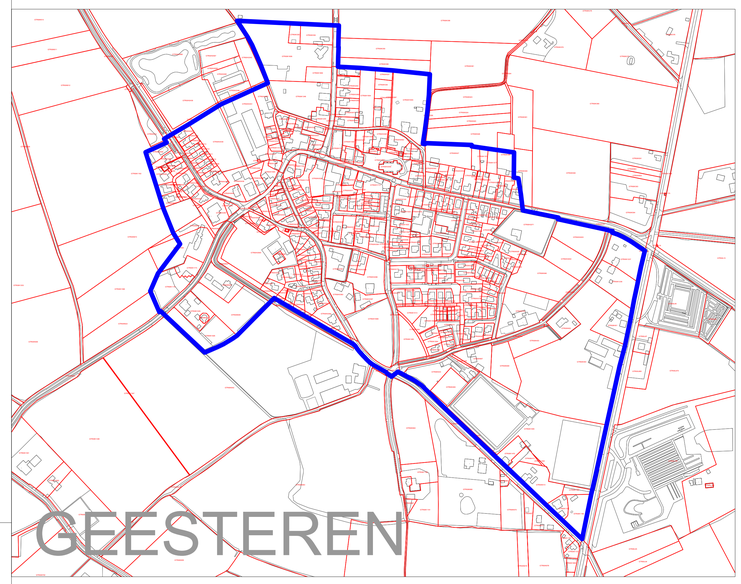

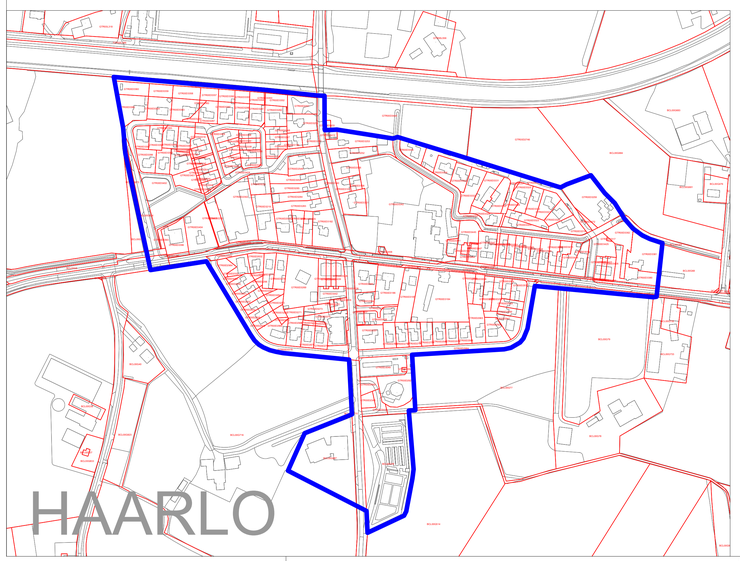

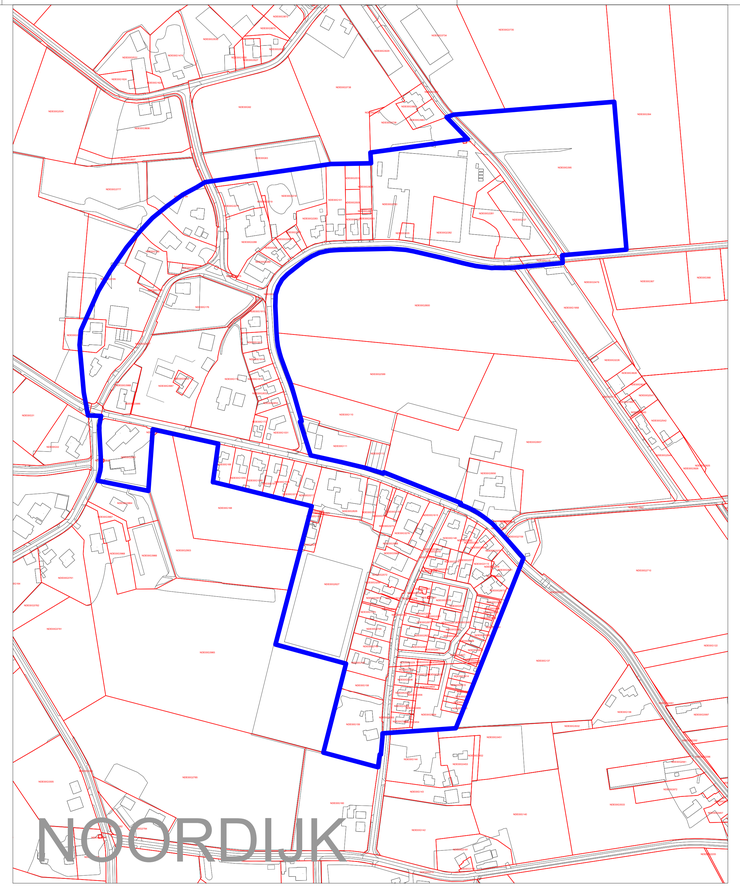

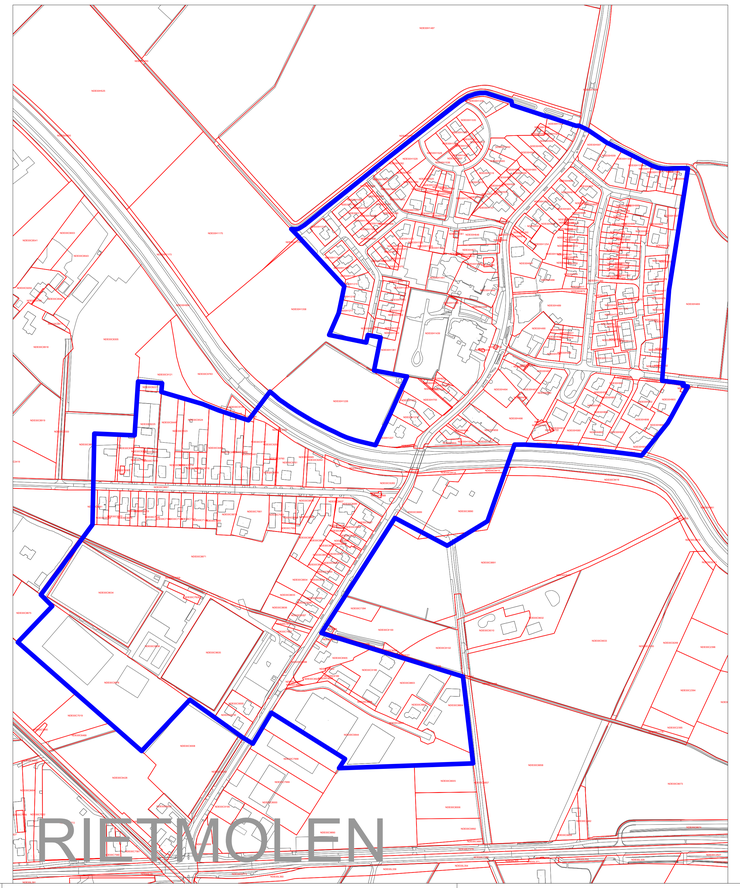

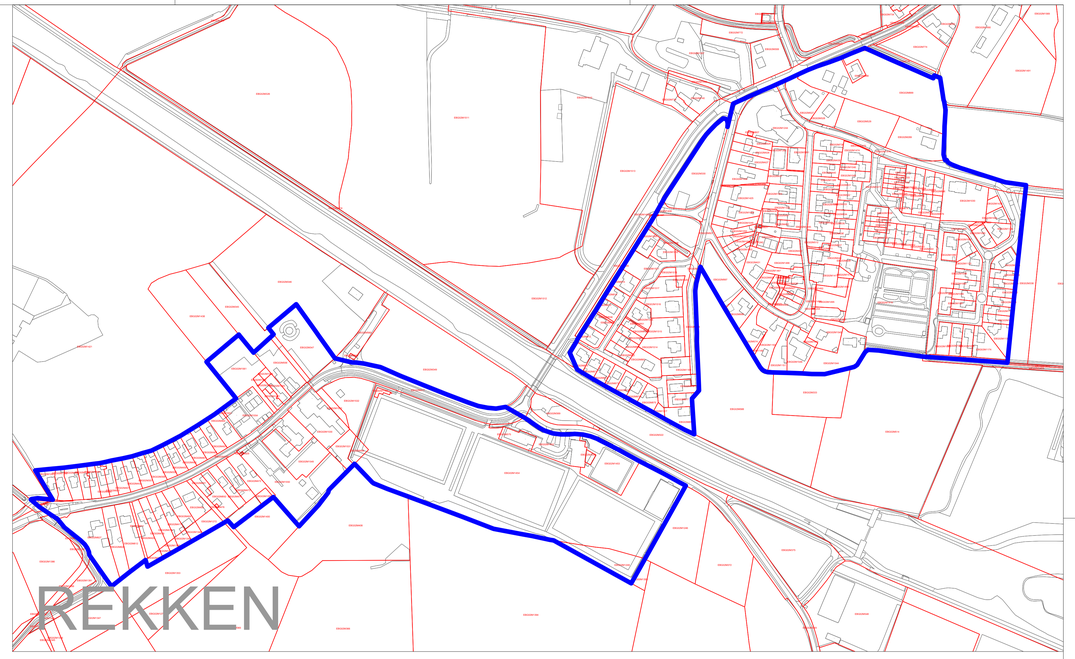

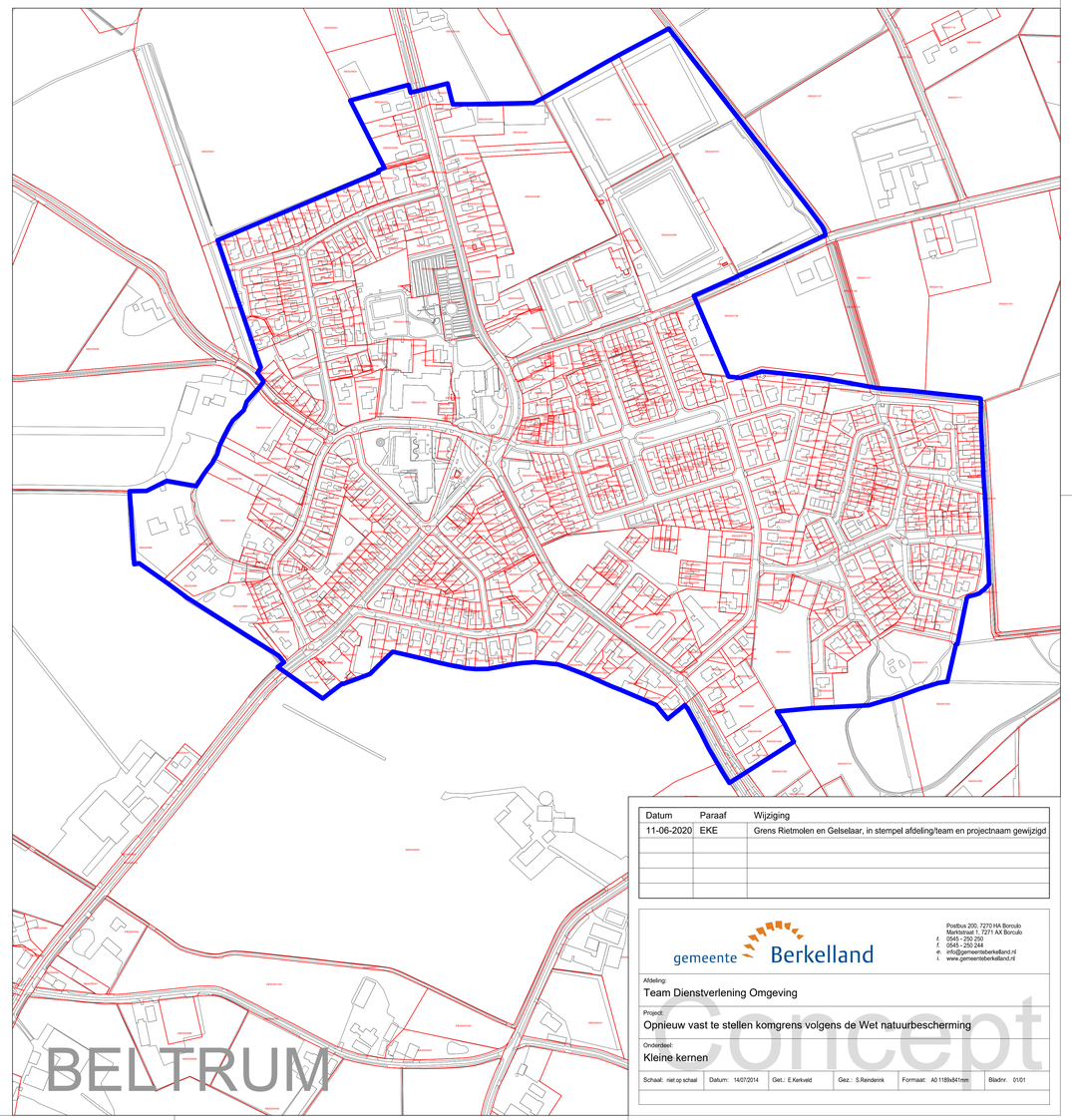

Datum	Paraaf	Wijziging
11-06-2020	EKE	Grens Rietmolen en Gelselaar, in stempel afdeling/team en projectnaam gewijzigd

gemeente Berkelland

Postbus 200, 7270 HA Borculo
Marktstraat 1, 7271 AX Borculo
t. 0545 - 250 250
f. 0545 - 250 244
e. info@gemeenteberkelland.nl
i. www.gemeenteberkelland.nl

Afdeling:
Team Dienstverlening Omgeving

Project:
Opnieuw vast te stellen komgrens volgens de Wet natuurbescherming

Onderdeel:
Kleine kernen

Concept

Schaal: niet op schaal	Datum: 14/07/2014	Get.: E.Kerkveld	Gez.: S.Rendenink	Formaat: A0 1189x841mm	Bladnr.: 01/01

gemeente Berkelland

Beleid bescherming houtopstanden en herplant

bij de Bomenverordening 2020

Borculo, 30 september 2020
Versie 1.0
Vastgesteld door college van burgemeester en wethouders op:

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding 3
1.1 Inleiding 3
1.2 Bomenbeleid door de jaren heen 3
1.3 Doelstelling 4
1.4 Leeswijzer 4
Hoofdstuk 2: Wanneer is een vergunning nodig? 5
2.1 Inleiding 5
2.2 Vergunningplicht 5
2.3 Weigeringsgronden 8
2.4 Vellen zonder vergunning 12
Hoofdstuk 3: Bijzondere bomenlijsten 13
3.1 Inleiding 13
3.2 Wat is een bijzondere boom of – groene structuur? 13
3.3 Selectiecriteria 14
3.3.1 Administratieve selectiecriteria 14
3.3.2 Standplaatsgerelateerde selectiecriteria 15
3.4 Inventarisatie en wijzigingen 16
Hoofdstuk 4: Herplant 17
4.1 Inleiding 17
4.2 Herplantplicht 17
4.3 Aan de herplant te verbinden voorwaarden 20
4.4 Melding van de herplant 20
4.5 Herplant na vellen van een houtopstand zonder vergunning 21
Bijlage 1: beoordelingsformulier 22
Bijlage 2: meldingsformulier 23
Bijlage 3: selectieformulier 24

Foto op voorpagina: bomenrij langs de Esweg in Neede, gemaakt door OTGO Photo.

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1 Inleiding

Berkelland is een groene gemeente, daar zijn we trots op en dat willen we graag zo houden. Goed en duidelijk bomenbeleid helpt daarbij. Dit beleid geeft een nadere toelichting op de regels die in de Bomenverordening zijn opgenomen. Jarenlang hebben wij buiten de bebouwde kom met bijzondere bomenlijsten gewerkt. Dit schaffen we nu af en hiermee zorgen we voor meer duidelijkheid. De definitie van erf of tuin buiten de bebouwde kom leidde in bepaalde gevallen tot verwarring. Door buiten de kom te kiezen voor een algehele vergunningplicht wordt dit voorkomen en is het duidelijk dat hier een vergunningplicht geldt. De basis van dit beleid komt uit het 'Bomenbeleidsplan, 'Bijzondere' bomen in Berkelland'.

Figuur 1: grondgebied van de gemeente Berkelland

1.2 Bomenbeleid door de jaren heen

Het vorige Bomenbeleidsplan uit 2006 (Bomenbeleidsplan 'bijzondere' bomen in Berkelland) wordt ingetrokken en voor het onderdeel Bomenverordening vervangen door dit beleid. Het bomenbeleidsplan uit 2006 is ontstaan uit een project om al het beleid van de 4 voormalige gemeentes Borculo, Eibergen, Neede en Ruurlo samen te voegen en te komen tot een eenduidig beleid voor de nieuwe gemeente Berkelland. Het doel van dat bomenbeleidsplan was de waarde van het landschap te behouden. Hierbij gold als belangrijke voorwaarde de beleving vanaf de openbare ruimte. Het beleid kende een proactief karakter omdat voor het hele grondgebied op erven en tuinen met bijzondere bomenlijsten gewerkt werd. Concreet betekende dit dat inwoners voor het vellen van houtopstanden op erven en tuinen geen omgevingsvergunning voor het kappen nodig hadden als de houtopstand niet op de bijzondere bomenlijst stond.

1.3 Doelstelling

Het doel van dit aangepaste beleid is om uit te leggen en te verduidelijken wanneer een omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand nodig is en vervolgens hoe wij een dergelijke aanvraag toetsen en beoordelen. Daarnaast leggen wij uit wanneer een houtopstand in aanmerking komt voor plaatsing op de bijzondere bomenlijst. Ook gaan wij in op de herplant en geven we antwoord op de vraag wanneer wij een herplant opleggen en hoe de herplant berekend wordt. Doelgroepen voor dit beleid zijn zowel de medewerkers van de gemeente Berkelland als de inwoners en bedrijven die een omgevingsvergunning voor het kappen aan willen vragen of vragen hebben over de plaatsing van een boom op de bijzondere bomenlijst of een omgevingsvergunning.

1.4 Leeswijzer

We beginnen dit beleid met het antwoord op de vraag ‘wanneer geldt een vergunningplicht’. Artikel 3 van de Bomenverordening 2020 is het belangrijkste artikel. Daarin staat voor welke houtopstanden een vergunning aangevraagd moet worden. Kort gezegd geldt de vergunningplicht voor alle gemeentelijke houtopstanden, alle houtopstanden buiten de bebouwde kom en daarnaast binnen de kom voor houtopstanden die op de bijzondere bomenlijst staan.
Naast de vergunningplicht is het ook van belang om vast te leggen wanneer een boom op de bijzondere bomenlijst wordt opgenomen. Dat is uitgelegd in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 leggen we het systeem van de herplant uit, waarbij we ook specifiek ingaan op herplant bij het vellen[1] van houtopstanden zonder noodzakelijke vergunning (illegale kap).

Figuur 2: Oude Deldenseweg ter hoogte van de Buurserbeek in Neede (gemaakt door: OTGO Photo)

[1] Vellen: rooien, met inbegrip van verplanten, kappen, het snoeien van de kroon of het wortelgestel, met inbegrip van kandelaberen, het verrichten van handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood of ernstige beschadiging of ernstige ontsiering van de houtopstand ten gevolge kunnen hebben.

Hoofdstuk 2: Wanneer is een vergunning nodig?

2.1 Inleiding

Een belangrijk onderdeel van het bomenbeleid is de vergunningplicht. In dit hoofdstuk wordt uitgelegd wanneer deze vergunningplicht geldt.
Vanaf 2006 tot op heden hanteren we een systeem met bomenlijsten. We kenden bomenlijsten voor de kernen en het buitengebied op erven en tuinen en voor gemeentelijke bomen. Dit betekent dat voor het vellen van houtopstanden op erven en tuinen geen vergunning nodig was/is als deze boom niet op de bijzondere bomenlijst stond. Bij een evaluatie in 2019 is gebleken dat met name het hanteren van de bomenlijsten in het buitengebied tot discussies leidt. Buiten de bebouwde kom is er vaak geen duidelijke grens tussen de tuin of het erf en het landschap. Binnen de bebouwde kom komt deze onduidelijkheid niet voor. In de Bomenverordening 2020 is daarom opgenomen dat de bomenlijsten binnen de kernen gehandhaafd blijven en buiten de bebouwde kom afgeschaft worden.

2.2 Vergunningplicht

In artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder g van de Wet algemene bepalingen (Wabo) is opgenomen dat voor het vellen of doen vellen van een houtopstand een vergunningplicht geldt als dit in een gemeentelijke verordening is opgenomen. Wij hebben dit opgenomen in artikel 3 van de Bomenverordening 2020.
Dit artikel luidt als volgt:

1. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag[2] een houtopstand te vellen of te doen vellen.
2. Het eerste lid geldt niet voor het vellen of doen vellen van een houtopstand die binnen de bebouwde kom staat en niet voorkomt op een lijst, bedoeld in artikel 2, eerste lid.
3. Het eerste lid geldt ook niet voor het vellen of doen vellen van een houtopstand als de burgemeester toestemming heeft verleend voor het vellen van een houtopstand als bedoeld in artikel 4.
4. Het eerste lid geldt ook niet voor houtopstanden buiten de bebouwde kom indien het betreft:
    a. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
    b. kweekgoed;
    c. uit populieren of wilgen bestaande:
        i. wegbeplantingen,
        ii. beplantingen langs waterwegen, of
        iii. éénrijige beplantingen langs landbouwgronden,

    tenzij deze zijn geknot;
    d. het dunnen van een houtopstand;
    e. uit populieren, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
        i. tenminste eens per 10 jaar worden geoogst,
        ii. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die

[2] Het college van burgemeester en wethouders.

niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
iii. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

5. Het eerste lid geldt tevens niet voor:
   a. houtopstanden die moet worden geveld krachtens de Plantenziektewet of krachtens een aanschrijving of last van het bevoegd gezag,
   b. het periodiek afzetten van hakhout dat reeds eerder is afgezet, dit ter uitvoering van het reguliere onderhoud indien eerder een omgevingsvergunning voor is afgegeven en waarbij het afzetten maximaal één keer per vijf jaren wordt uitgevoerd,
   c. het uitvoeren van dunning, of
   d. het periodiek knotten of kandelaberen als cultuurmaatregel bij daarvoor geschikte boomsoorten.
6. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag een houtopstand te vellen of te doen vellen die op grond van lid 10 (herplant) is geplant, ook als deze nog niet de omvang heeft bereikt als bedoeld in artikel 1, eerste lid, aanhef en onder g van deze verordening.
7. De vergunning kan worden geweigerd indien het belang van verlening niet opweegt tegen één of meer van de volgende waarden van behoud van de houtopstand:
   a. natuur- en milieuwaarden;
   b. landschappelijke waarden;
   c. cultuurhistorische waarden;
   d. waarden van stads- en dorpsschoon;
   e. waarden van recreatie en leefbaarheid.
8. In beginsel wordt geen vergunning verleend indien:
   a. de houtopstand is aangelegd op basis van artikel 6 en 7,
   b. de houtopstand is aangelegd met (overheids)subsidie, of
   c. de houtopstand is aangelegd op basis van een voorwaarde verbonden aan een afwijking van het bestemmingsplan.
9. Een vergunning wordt niet geweigerd indien deze wordt aangevraagd om te voldoen aan een verplichting ingevolge artikel 5:42 van het Burgerlijk Wetboek.
10. Het bevoegd gezag kan een herplantplicht opleggen onder nader te stellen voorwaarden.

Wanneer is een vergunning nodig?

In artikel 1, aanhef en onder g, van de Bomenverordening 2020 is opgenomen wat onder een boom wordt verstaan. Een boom is: "*een houtachtig, overblijvend gewas, zowel vitaal als afgestorven, met een dwarsdoorsnede van de stam van minimaal 10 centimeter op 1,3 meter hoogte*. *In geval van meerstammigheid geldt de dwarsdoorsnede van de dikste stam*". Dit betekent dat als de bomen op 1,3 meter hoogte een dwarsdoorsnede van 10 centimeter hebben een vergunningplicht geldt. Uit het eerste lid van artikel 3 volgt dat voor alle bomen in onze gemeente een vergunningplicht geldt. In de volgende leden zijn hier uitzonderingen op gemaakt.

<u>Bomen binnen de bebouwde kom</u>

De eerste uitzondering geldt voor houtopstanden binnen de bebouwde kom die niet voorkomen op de bijzondere bomenlijst. Met andere woorden, de houtopstanden op de bijzondere bomenlijst mogen niet vergunningvrij geveld worden. Alle andere houtopstanden binnen de bebouwde kom (die dus niet op de bijzondere bomenlijst staan) mogen wel vergunningvrij geveld worden. De bijzondere bomen staan op een lijst en deze bomen zijn ook op een (digitale) kaart voor iedereen raadpleegbaar. Dit zorgt voor duidelijkheid. Door het samenstellen van een lijst wordt in principe een voorselectie gemaakt. Opname op deze lijst houdt dus niet in dat een omgevingsvergunning voor het

kappen van een bewuste houtopstand altijd wordt geweigerd. Wanneer de motivering van de aanvrager zodanig is dat een aanvraag om een vergunning kan worden gehonoreerd wordt door de groenadviseur geadviseerd deze te verlenen.

Figuur 3: Markveldsedijk Noordijk (gemaakt door: OTGO Photo)

Bomen buiten de bebouwde kom

Buiten de bebouwde kom[3] moet voor alle bomen een vergunning aangevraagd worden. Dit is een wijziging van de Bomenverordening 2019. Hier is voor gekozen om discussies over de ligging van erven en tuinen in het buitengebied te voorkomen. Met deze regeling zorgen we daarom ook in het buitengebied voor duidelijkheid. De kaarten zijn een bijlage bij de Bomenverordening 2020. De grenzen zijn niet altijd gelijk aan de grens van de bebouwde kom volgens de Wegenverkeerswet.

Herplantplicht

In lid 6 is toegevoegd dat bomen die zijn geplant vanwege een opgelegde herplant altijd vergunningplichtig zijn, ook als zij nog geen 10 cm doorsnede hebben bereikt op 1,30 m hoogte. Kortom, het vellen van een door ons opgelegde herplant is altijd omgevingsvergunningplichtig.

Overige uitzonderingen

De overige uitzonderingen zijn overgenomen uit het vorige beleid en de Bomenverordening uit 2019. Dit is het geval als de burgemeester al toestemming tot noodkap heeft verleend (lid 3). De uitzonderingen uit lid 4 komen uit de Wet natuurbescherming. De laatste uitzonderingen (lid 5) hebben betrekking op de Plantenziektewet of een aanschrijving of last van het bevoegd gezag, het periodiek afzetten van hakhout dat reeds eerder is afgezet, het uitvoeren van dunning en het periodiek knotten of kandelaberen als cultuurmaatregel bij daarvoor geschikte boomsoorten. Ook in deze gevallen is geen omgevingsvergunning voor het vellen van de houtopstand nodig.

[3] De grens van de bebouwde kom is vastgesteld door de gemeenteraad op grond van artikel 4.1, onder a, van de Wet natuurbescherming.

2.3 Weigeringsgronden

Als voor een houtopstand een vergunningplicht geldt, dan kan deze vergunning alleen geweigerd worden op de gronden die genoemd staan in de verordening zelf. Dit bepaalt artikel 2.18 van de Wabo. De weigeringsgronden zijn opgenomen in artikel 3, zevende lid:

"De vergunning kan worden geweigerd indien het belang van verlening niet opweegt tegen één of meer van de volgende waarden van behoud van de houtopstand:
a. natuur- en milieuwaarden;
b. landschappelijke waarden;
c. cultuurhistorische waarden;
d. waarden van stads- en dorpsschoon;
e. waarden van recreatie en leefbaarheid."

Bij iedere aanvraag moeten wij een belangenafweging maken. Door de koppeling van de weigeringsgronden aan de waarderingscriteria wordt deze belangafweging inzichtelijk. Aan de ene kant de belangen die worden aangevoerd voor het vellen van de houtopstand aan de andere kant de bovengenoemde waarden van de houtopstand. Deze waarden maken wij inzichtelijk door de houtopstand te waarderen volgens een beoordelingsformulier. In het beoordelingsformulier wordt ook de reden van de aanvraag opgenomen.

Figuur 4: eik langs de Hengeloseweg in Ruurlo

Het eerste deel van het beoordelingsformulier wordt ingevuld door de vergunningverlener, het tweede deel door de groenadviseur en geldt als advies aan de vergunningverlener. Dit beoordelingsformulier is door ons vastgesteld en is een bijlage bij dit beleid.

Beoordelingsformulier

Een belangenafweging is niet altijd makkelijk te maken, zeker omdat vaak sprake is van tegengestelde belangen. Denk bijvoorbeeld aan het belang van het behoud van waardevolle bomen tegenover wegbermen waar bomen dicht op de weg staan en overlast door opdrukkende wortels van bomen in een stoep. Om deze belangenafweging iedere keer opnieuw goed te kunnen maken en om de belangenafweging inzichtelijk te maken voor iedereen, maken wij gebruik van het beoordelingsformulier. De bomen worden gewaardeerd en hier komt een score uit. Een houtopstand kan maximaal 14 punten scoren. Bij een score van 0, 1, of 2 punten is het advies om de vergunning te verlenen. Bij 3 punten is het advies om de vergunning te verlenen met een overweging tot het opleggen van een herplant. De overweging om een herplant op te leggen moet daarbij gemotiveerd worden. Bij meer punten is sprake van een bijzondere boom en moet weigering overwogen worden. Indien de vergunning in een dergelijk geval toch wordt verleend gaan wij in praktisch alle gevallen over tot het opleggen van een herplant om zo het ruimtelijke gemis van de houtopstand te compenseren. Hoe wij de herplant bepalen leggen we uit in hoofdstuk 4.

De weigeringsgronden zijn maatschappelijke waarden die aan bomen worden toegekend. Om deze meetbaar te maken, wordt gewerkt met selectiecriteria en meetbare waarden. Deze meetbare waarden zijn:
6.1 Plaats in de ruimtelijke structuur;
6.2 Boomvorm in relatie tot leeftijd en omvang;
6.3 Vitaliteit;
6.4 Zichtbaarheid;
6.5 Cultuurhistorisch;
6.6 Beeld- en sfeerbepalend;
6.7 Boomkundig bijzonder;
6.8 Bijzondere groei- of snoeivorm.
Deze waarderingscriteria kunnen direct gekoppeld worden aan de weigeringsgronden.

Op basis van deze score wordt inzichtelijk gemaakt op welke maatschappelijke waarden een houtopstand het hoogste scoort.
Dit wordt volgens onderstaand schema bepaald.:
a. natuur- en milieuwaarden (= score 6.2 + 6.3 + 6.6);
b. landschappelijke waarden (= score 6.1 + 6.2 + 6.3 + 6.4 + 6.5 + 6.7 + 6.8);
c. cultuurhistorische waarden (= score 6.5);
d. waarden van stads- en dorpsschoon (= score 6.1 + 6.2 + 6.3 + 6.4 + 6.5 + 6.7 + 6.8)
e. waarden van recreatie en leefbaarheid (= score 6.2 + 6.3 + 6.4 + 6.5 + 6.7).

Hieronder gaan wij verder in op de onderwerpen uit het beoordelingsformulier en leggen we de scoremethodiek uit. De hieronder benoemde onderdelen worden op het beoordelingsformulier voorzien van een toelichting.

Waarde 6.1. Plaats in de ruimtelijke structuur:
Allereerst bekijken en beoordelen wij de houtopstand aan de hand van de plaats van de houtopstand in de ruimtelijke structuur. Bomen langs hoofdstructuren (binnen de bebouwde kom vaak de doorgaande ontsluitingswegen) en die daar onderdeel van uitmaken vertegenwoordigen een grotere waarde dan bomen die enkel ondersteunend zijn aan de hoofdstructuur. Buiten de bebouwde kom kan een bomenrij of een bos een op zichzelf staande (groene) hoofdstructuur zijn en/of daar onderdeel van uitmaken, dit is ook afhankelijk van het landschapstype. Denk bijvoorbeeld aan een bosje in het kampenlandschap. Staat de boom verder van de hoofdstructuur of maakt hij niet direct onderdeel uit van een hoofdstructuur dan kan hij nog wel ondersteunend zijn aan de hoofdstructuur. Denk bijvoorbeeld aan solitaire bomen in een weiland of akker. Bomen die niet van toegevoegde waarde zijn aan een hoofdstructuur scoren op dit onderdeel geen punten.

Figuur 5: solitaire boom op een akker langs de Beukenbosweg in Neede (gemaakt door: OTGO Photo)

Waarde 6.2. Boomvorm in relatie tot leeftijd en omvang:
Als de houtopstand op de monumentale bomenlijst van de (landelijke) Bomenstichting staat scoort de houtopstand hier 2 punten. Houtopstanden die wij als uitzonderlijk beoordelen scoren 1 punt. Dit is bijvoorbeeld het geval als een houtopstand potentieel wel op de landelijke monumentale bomenlijst zou horen of in ieder geval een houtopstand is die wel op de monumentale bomenlijst had moeten staan. Wij vinden het belangrijk dat een houtopstand, die gelet op de voorgaande uitleg uitzonderlijk is, hier wel een punt scoort. Houtopstanden die niet monumentaal of uitzonderlijk zijn scoren hier geen punten.

Waarde 6.3. Vitaliteit:
Bij een houtopstand met een levensverwachting minder dan 5 jaar trekken we 2 punten van de score af. Bij het zien van aanwijzingen voor zichtbare aftakeling 1 punt. Als sprake is van een gezonde houtopstand trekken we geen punten af.

Waarde 6.4. Zichtbaarheid:
Vanaf de meest optimale plaats in de openbare ruimte beoordelen we hoe goed de houtopstand zichtbaar is. Bij een zichtbaarheid van meer dan 50% scoort de houtopstand 2 punten. Is de houtopstand voor meer dan 10% zichtbaar maar minder dan 50% vanaf de meest optimale plaats in de openbare ruimte? Dan scoort hij op dit onderdeel 1 punt. Bij minder dan 10% zichtbaarheid scoort de houtopstand 0 punten.

Waarde 6.5. Cultuurhistorisch:
Hier is sprake van als houtopstanden een historische binding hebben met hun standplaats of verwijzen naar een historische functie. Deze zijn zowel medebepalend voor de karakteristiek van het stedelijk gebied als karakteristiek voor het landschapsbeeld. Hierbij valt te denken aan: dorps- of stadsbeplantingen, zoals lanen en bomen op pleinen, markeringsbomen, als eiken op perceelsgrenzen en erfbeplanting zoals leilinden en fruitbomen. Maar ook houtsingels, houtwallen of bosjes met een historische functie. Wij beoordelen of de houtopstand wel of niet een op zichzelf staand cultuurhistorisch element is (2 punten) of onderdeel is van een cultuurhistorisch element in de eerste plaats aan de hand van de (militaire) topografische kaart uit 1900 op topotijdreis.nl.

Figuur 6: Rotmansdiekske in Geesteren (gemaakt door: OTGO Photo)

Waarde 6.6. Beeld- en sfeerbepalend:
Bij dit onderdeel moet sprake zijn een vanzelfsprekende relatie tussen de houtopstand en de omgeving. Dit type houtopstanden is bepalend voor het (straat)beeld. Voor de omwonenden is het een duidelijk vertrouwde omgeving waarin de houtopstand een oriëntatiepunt vormt, het gevoel van thuis. Als verwijdering als een direct gemis in het stad- of dorpsbeeld wordt ervaren dan scoort de houtopstand 2 punten. Is de verwijdering van enige invloed op het ruimtelijke beeld dan scoort de houtopstand 1 punt. Als de verwijdering geen invloed heeft op het ruimtelijke beeld scoort de houtopstand geen punten op dit onderdeel.

Figuur 7: Lijnvormig element, Neede Visschemorsdijk (gemaakt door: OTGO Photo)

Waarde 6.7. Boomkundig bijzonder:
Is sprake van een bijzondere, zeldzame soort dan scoort de houtopstand 2 punten. Komt de soort weinig voor in de gemeente Berkelland dan scoort de houtopstand 1 punt. Als het een algemene soort betreft dan scoort de houtopstand op dit onderdeel geen punten.

Waarde 6.8. Bijzondere groei- of snoeivorm:
Houtopstanden waaraan extra zorg is besteed bijvoorbeeld hakhoutstoven, gekandalaberde, geknotte en geleide bomen, maar ook bomen met een spontaan afwijkende groeiwijze of hoogstam fruitbomen hebben een bijzondere groei- of snoeivorm. Is de vorm uitzonderlijk dan scoort de houtopstand 2 punten. Was de vorm uitzonderlijk maar is hij nu niet (meer) volmaakt dan scoort de houtopstand hier 1 punt. Is de vorm niet bijzonder dan scoort de houtopstand onder 6.8 geen punten.

Alle punten in het beoordelingsformulier worden bij elkaar opgeteld. Hoe hoger de score, hoe belangrijker de argumenten moeten zijn die pleiten voor het vellen van de houtopstand.

2.4 Vellen zonder vergunning

Het komt (helaas) ook voor dat houtopstanden zonder benodigde omgevingsvergunning geveld zijn. Hier treden wij tegen op. Wij hebben een groen handhavingsteam dat illegale kap opspoort en reageert op meldingen van inwoners. Na constatering van kap zonder vergunning gaan wij als eerste na of wij een omgevingsvergunning hadden verleend indien deze was aangevraagd. Beoordeling gebeurt, net als bij een aanvraag, conform het beoordelingsformulier. Wij leggen in praktisch alle gevallen een herplant op om het ruimtelijke gemis van de illegaal gevelde bomen te compenseren. Lees hierover ook in hoofdstuk 4.5.

Figuur 8: Zicht op de Korenmolen in Neede vanaf de Hontjerweg (foto: OTGO Photo)

Hoofdstuk 3: Bijzondere bomenlijsten

3.1 Inleiding

Op basis van de functies en waarden van een boom of houtopstand kunnen we vaststellen of de boom of houtopstand bijzonder is. We beoordelen de boom op een aantal vaste punten, de selectiecriteria. In dit hoofdstuk worden deze selectiecriteria uitgewerkt en uitgelegd. Door het samenstellen van een lijst is door ons een voorselectie gemaakt. Wij laten zien welke houtopstanden binnen de bebouwde kom we bijzonder vinden en willen behouden. Houtopstanden die binnen de bebouwde kom op een erf of in een tuin staan en niet op de bijzondere bomenlijst mogen vergunningvrij geveld worden.

3.2 Wat is een bijzondere boom of – groene structuur?

Wanneer vertegenwoordigt een houtopstand een dusdanige waarde dat behoud hiervan gewenst is? Oftewel, wanneer is te spreken van iets bijzonders, een ‘bijzondere’ boom of -groene structuur[4]? Om deze vraag te beantwoorden moet duidelijk zijn wat er met een ‘bijzondere’ boom of –groene structuur wordt bedoeld. Hierbij moeten zowel publieke als private houtopstanden als gelijk worden beschouwd.

‘Bijzondere’ bomen:
Deze zijn te herkennen als één of meerdere afzonderlijk te beoordelen bomen welke als punt onderdeel uitmaken van een groter verband. Aan deze bomen is, door de relatie met hun standplaats, een bepaalde waarde toe te kennen. Hierbij moet gedacht worden aan, solitaire bomen, entreebeplanting en groepjes bomen.

‘Bijzondere’ groene structuren kennen we in drie verschillende vormen.

1. Als lijnvormige beplantingen welke langs historische- en tegenwoordige gebiedsontsluitingswegen staan. Hiertoe zijn zowel laan-, éénrijige- en verspreid staande beplantingen te rekenen;
2. Als groene zones welke een scheiding vormen tussen gebieden. Dit kan zijn tussen stad en landschap maar ook binnen bebouwd gebied tussen twee wezenlijk verschillende vlakken;
3. Als zelfstandige, openbaar toegankelijke ruimten met een overwegend groen karakter. Hiertoe zijn onder meer begraafplaatsen en parken te rekenen.

Vervolgens moet worden bepaald welke opstanden als bijzonder voor de gemeente Berkelland zijn aan te merken. Hiervoor hebben wij selectiecriteria opgesteld die duidelijk en objectief zijn en aansluiten op de gemeentelijke wens en visie.

[4] **Groene structuur:** groene structuren zijn uit één of meerdere beplantingstypen samengestelde lijn of vlakvormige beplantingselementen in het landschap of een kern waarvan boomvormers doorgaans de ruggengraat uit maken.

3.3 Selectiecriteria

De 8 selectiecriteria zijn overgenomen uit het Bomenbeleidsplan van 2006. Met deze selectiecriteria beschermen we de ‘bijzondere’ houtopstanden. Voor het bepalen van de boomwaarden zijn de volgende uitgangspunten richtinggevend geweest:

1. De waardering moet duidelijk, objectief en op basis van onderzoek en beleid zijn te onderbouwen;
2. De waardering moet aansluiten op de wens en visie van de gemeente Berkelland om zich te profileren als een karakteristieke groene gemeente welke met respect voor het verleden bouwt aan het heden en de toekomst;
3. In de waardering moeten de identiteit van het gebied, de duurzaamheid van de standplaats en kwaliteit van de opstand worden meegewogen;

De selectiecriteria zijn verdeeld in twee hoofdgroepen. De houtopstanden die vanuit archiefonderzoek als bijzonder zijn aan te merken en houtopstanden die door hun voorkomen of relatie met de standplaats als bijzonder zijn aan te merken.

3.3.1 Administratieve selectiecriteria

De selectiecriteria 1 t/m 4 hebben in principe betrekking op houtopstanden die al als ‘bijzonder’ zijn gewaardeerd. Deze waardering is aan de hand van archiefonderzoek vast te stellen. Met het oog op duurzame kwaliteit is als randvoorwaarde voor opname in de lijst gesteld dat de houtopstand vitaal moet zijn. Dit houdt in dat de houtopstand een levensverwachting moet hebben van meer dan 5 jaar. De selectiecriteria 1 t/m 4 zijn:

1. **Geweigerde bomen:**
   Hiervoor hebben wij dat de houtopstand een dusdanige waarde vertegenwoordigd dat een aanvraag omgevingsvergunning voor het kappen werd geweigerd.

2. **Vanuit herplantplicht:**
   deze verplichting vloeit voort uit de wens het verlies van een als bijzonder gekenmerkte houtopstand te compenseren.

3. **Herdenkings- of geschonken boom:**
   hiermee worden die houtopstanden bedoeld welke officieel, dus aantoonbaar, naar aanleiding of ter gelegenheid van een gebeurtenis namens één van de bestuurders van de voormalige gemeenten of de gemeente Berkelland zijn ontvangen of geplant.

Figuur 9: herdenkingsbord bij een geschonken boom

4. **Monumentaal:**
   hiermee worden die houtopstanden bedoeld welke zijn geregistreerd in de landelijke lijst van monumentale bomen welke wordt beheerd door de Bomenstichting. Voor registratie van houtopstanden op deze lijst is altijd toestemming door de eigenaar gegeven.

Figuur 10: Kroezeboom in Ruurlo (Bron: bomenstichting.nl)

3.3.2 Standplaatsgerelateerde selectiecriteria

Voor de criteria 5 t/m 8 geldt als randvoorwaarde dat een dergelijke houtopstand pas voor de opname als 'bijzonder' in aanmerking komt wanneer:

- De minimale stamdoorsnede 10 cm is op 1.30 meter hoogte boven maaiveld;
- Ingeval van solitaire bomen de houtopstand in die fase van onderhoud is dat de minimale kroonhoogte, welke in relatie tot de standplaats gewenst is, is behaald;
- De houtopstand voor meer dan 50% van de kroon[5] waarneembaar is vanuit de meest optimale standplaats in de openbare ruimte. Dan is er te spreken van "street impact", de opstand maakt dan deel uit van de openbare ruimte. Ter verduidelijking is onderstaande figuur ingevoegd.

<u>Wel</u> mede beeldbepalend voor de kwaliteit van de openbare ruimte: Het silhouet van de bomen met de nummers **2, 3** en **5** zijn voor meer dan 50% zichtbaar vanuit enig punt vanaf de openbare weg. *<u>Niet</u> mede beeldbepalend voor de kwaliteit van de openbare ruimte:* Het silhouet van de bomen met de nummers **1** en **4** zijn voor minder dan 50% zichtbaar. Deze komen niet in aanmerking voor plaatsing op de bijzondere bomenlijst en zijn daarom volgens onze systematiek vrij te vellen.	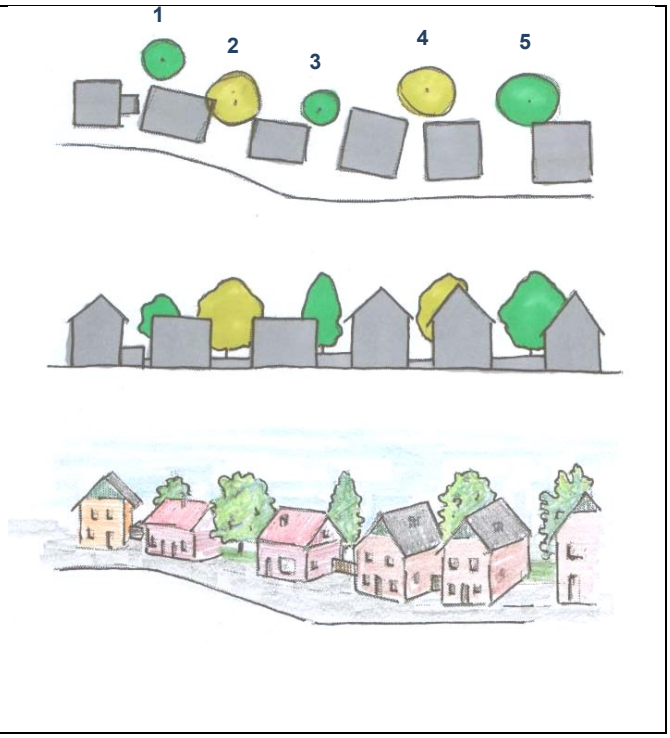

Figuur 11: verduidelijking van het begrip medebepalend "street impact" voor de kwaliteit openbare ruimte.

[5] **Kroon:** Het vertakte gedeelte van de boom welke bepalend is voor de uiterlijke verschijningsvorm.

De selectiecriteria 5 t/m 8 zijn:

5. **Cultuurhistorisch waardevol:** dit zijn houtopstanden die een historische binding hebben met hun standplaats of verwijzen naar een historische functie. Deze zijn met name medebepalend voor de karakteristiek van het stedelijk gebied. Hierbij is te denken aan: dorps- of stadsbeplantingen, zoals lanen en bomen op pleinen, markeringsbomen, als eiken op perceelsgrenzen en erfbeplanting zoals leilinden en fruitbomen.

6. **Beeld- en sfeerbepalend:**
er moet in dit geval sprake zijn van een vanzelfsprekende relatie tussen de houtopstand en de omgeving. Dit type houtopstanden is bepalend voor het straatbeeld. Voor de omwonenden is het een duidelijk vertrouwde omgeving waarin de opstand een oriëntatiepunt vormt, het gevoel van thuis. Verwijdering zal als een direct gemis in het stad- of dorpsbeeld worden ervaren.

7. **Dendrologisch[6] interessant:** deze houtopstanden zijn bijzonder vanwege zeldzaamheid van de soort en of variëteit in de openbare ruimte. Hierbij moet gedacht worden aan exoten, cultuurvariëteiten of rassen. Door deze in de selectiecriteria mee te nemen is voor de toekomst een gevarieerder bomenbestand en daarmee attractiever beeld van de openbare ruimte te verkrijgen. De bomenlijst komt hierdoor op een hoger niveau.

8. **Bijzondere groei- of snoeivorm:**
hierbij moet worden gedacht aan houtopstanden waaraan extra zorg is besteed bijvoorbeeld gekandalaberde, geknotte en geleide bomen maar ook bomen met een spontaan afwijkende groeiwijze of hoogstam fruitbomen zijn hiertoe te rekenen. Dit soort bomen heeft door aangepast beheer een bepaalde functie kunnen vervullen welke verwijst naar de vroegere waarde.

3.4 Inventarisatie en wijzigingen

De bijzondere bomenlijst is een dynamische lijst. We streven naar een actuele lijst waarbij we een goed beheer voeren. We voeren periodiek de inventarisatie voor selectie van houtopstanden voor op de bijzondere bomenlijst uit aan de hand van het bijgevoegde selectieformulier. Op dit formulier zijn de voornoemde criteria opgenomen en wordt aan de hand van het systeem bepaald of de houtopstand voor plaatsing op de lijst in aanmerking komt of niet. Het formulier gaat met een advies naar ons, het college van burgemeester en wethouders (het bevoegd gezag). Het bevoegd gezag bepaalt uiteindelijk of de houtopstand op de bijzondere bomenlijst wordt geplaatst. Of hiervan af wordt gehaald. Als houtopstanden op de lijst worden geplaatst of hier vanaf worden gehaald is dit een besluit waartegen een belanghebbende bezwaar kan maken. Dit staat ook in het besluit zelf. Het besluit wordt aan de eigenaar toegezonden en bekendgemaakt, bijvoorbeeld in een huis-aan-huis blad (Berkelbericht).

[6] **Dendrologie:** Wetenschap welke zich bezighoudt met de leer van de houtgewassen, boomkunde.

Hoofdstuk 4: Herplant

4.1 Inleiding

Als een houtopstand, al dan niet zonder vergunning wordt geveld, willen we het verlies compenseren. De herplant geldt als herstel van de landschappelijke waarden. De groene gemeente die we zijn willen we immers ook blijven. Alleen bij houtopstanden die 0, 1, of 2 punten scoren in het beoordelingsformulier leggen we in ieder geval geen herplantverplichting op. Bij bomen die meer punten scoren wordt een herplant overwogen en wordt dit gemotiveerd in het besluit. Dit is maatwerk.

4.2 Herplantplicht

Voor het in stand houden van een kwalitatief goed bomenbestand is het belangrijk om goede uitgangspunten voor de herplant vast te stellen. Het opleggen van een herplant nadat een houtopstand (al dan niet met omgevingsvergunning) is verwijderd heeft als doel het herstel van de landschappelijke waarden van het gebied. Wij sluiten daarbij zoveel mogelijk aan bij de feitelijke situatie die voorheen bestond. De inhoud van de herplant bepalen wij aan de hand van uitgangspunten voor herplant. In het Bomenbeleidsplan uit 2006 zijn deze al opgenomen. Gezien dat beeldbepalendheid voor de beleving van een houtopstand het meest bepalende criterium is, is de impact van de houtopstand op haar omgeving hierbij bepalend. Het voorschrijven van een enkele boom met een minimale maat als herplant voor het vellen van een volwassen boom voldoet niet aan dit uitgangspunt. De jonge boom heeft tijd nodig om ook maar enigszins dezelfde invloed uit te oefenen op zijn omgeving als de verdwenen waarde. Dit duurt vaak tientallen jaren. Wij kiezen daarom voor een berekening aan de hand van de impact van de houtopstand op de omgeving (de landschappelijke waarde).

De reden, ruimte en het gebruik van de plaats waar de te verwijderen houtopstand staat is in belangrijke mate bepalend voor vaststelling van de herplantplicht. Uitgangspunt hierbij is dat herplant alleen wordt opgelegd als het vanuit het ruimtelijk beeld in of nabij de locatie gewenst is en ook binnen hetzelfde gezichtsveld mogelijk is. Hieronder is in tabelvorm de rekenmodule weergegeven met daaronder een toelichting.

Solitaire bomen	**Grootte bepaling**	**Uitgangspunten herplant**
Solitaire boom.	Inhoud bepalen in m³ door gemiddelde kroonprojectie × gemiddelde hoogte (3,14 × R² × m).	In geval instandhouding van het ruimtelijk beeld wenselijk is als uitgangspunt hanteren 1 boom met de maat 10-12 per 50m³.
		In geval van compensatie door aanleg singel als uitgangspunt hanteren de m³ inhoud aanplanten als oppervlakte m². Reden hiervoor kan de cultuurhistorie van die plek zijn.

Aangezien een solitaire boom vaak door zijn vorm (habitus) van bijzondere invloed is op het ruimtelijke beeld is er voor gekozen de inhoud van de kroon in kubieke meters m³ (met daarbij de gemiddelde kroonprojectie, voor hoeveel procent de kroon gevuld is) als uitgangspunt te hanteren. De ervaring heeft geleerd dat het opleggen van een herplantplicht van één enkele boom de verloren waarde zelfs na tientallen jaren niet kan evenaren. Hiervoor zijn verschillende redenen te geven. Onvoldoende kwaliteit van het uitgangsmateriaal, een matige verzorging hiervan en het toezicht hierop zijn als belangrijkste te noemen. Door een bepaald aantal m³ gelijk te stellen aan één te herplanten boom is het mogelijk voor één te vellen boom meerdere bomen te laten herplanten. Voordeel hiervan is dat zelfs na een relatief korte tijd de gezamenlijke 'jonge' kronen van invloed kunnen zijn op het ruimtelijk beeld en daarmee het ruimtelijke gemis kunnen herstellen. Daarnaast is er betere kans op het gewenste eindresultaat. Dit eindresultaat beschrijven wij in het besluit. In de loop der jaren is namelijk het aantal aangeplante bomen in overleg (en na verlening van de benodigde omgevingsvergunning) uit te dunnen waardoor uiteindelijk de beeldbepalende toekomstboom over blijft.

Figuur 12: principeschets: van aanplant jonge bomen door dunning tot beeldbepalende solitaire boom

In het veld is aan de hand van een paar voorbeeldsituaties 50 m³ kroonmassa gelijkgesteld aan 1 te herplanten jonge laanboom.

Er zijn gevallen te bedenken dat herplant in de vorm van een singelbeplanting vanuit landschappelijk oogpunt meer wenselijk en passend is dan aanplant van één of meerdere solitaire bomen. Bijvoorbeeld als de te vellen houtopstand een restant is van een vroegere singel. In dit geval is als uitgangspunt gesteld dat de gehele kroonmassa in m³ gelijk staat aan de oppervlakte (m²) nieuw aan te planten singel. De redenatie hiervoor is als volgt. Stel dat er voor een boom met een krooninhoud van 100 m³ een singel moet worden aangeplant dan zou gestreefd moeten worden naar dezelfde inhoud qua bladmassa. Aangezien plantgoed voor singelaanleg een gemiddelde lengte heeft van 1 meter is simpel te stellen dat 100 m² nieuwe aanplant een inhoud heeft van 100m³. Na verloop van jaren zal er op maaiveldniveau van alles verdwijnen waardoor de oppervlakte van de singel zal slinken. In de hoogte neemt hij daarentegen toe waardoor de m³ nagenoeg gelijk zullen blijven. Als deze afname van oppervlakte jaren doorzet en de overblijvende opstand blijft groeien is de kans groot dat er na vele jaren weer een enkele solitaire boom overblijft. Figuur 13 geeft schetsmatig dit proces weer.

Figuur 13: voorbeeld van ontwikkeling landschappelijke singel

Binnen de bebouwde kom is vooral ruimte een probleem. Wanneer uit een beoordeling blijkt dat een solitaire boom op voorwaarde van herplantplicht kan worden geveld zal de te verwijderen boom van enige invloed moeten zijn op zijn omgeving. Na de beoordeling en berekening van de impact besluiten wij welke herplant opgelegd wordt en houden hierbij rekening met de beschikbare ruimte.

Houtopstanden	**Grootte bepaling**	**Uitgangspunten herplant**
Houtopstand waarop de Wet natuurbescherming (ook) van toepassing is.	Inhoud van hele houtopstand (in totaal) bepalen in m^3 door gemiddelde kroonprojectie × gemiddelde hoogte ($3{,}14 \times R^2 \times m$).	Overleg handhaver provincie Gelderland Wet natuurbescherming over de herplant.
Houtopstand, waarop de Wet natuurbescherming niet van toepassing is.	Inhoud bepalen in m^3 door gemiddelde kroonprojectie × gemiddelde hoogte ($3{,}14 \times R^2 \times m$).	In geval van instandhouding ruimtelijk beeld is uitgangspunt aanleg singel met een oppervlakte gelijk aan de ruimtelijke inhoud van de houtopstand. In geval van compensatie door aanplant met als uitgangspunt hanteren 1 boom met de maat 10-12 per $50m^3$.

De hierboven gegeven richtlijn is ook op houtopstanden (niet zijnde een solitaire boom) van toepassing. Indien de houtopstand ook onder de Wet natuurbescherming valt overleggen wij met de handhaver van de Wet natuurbescherming van de provincie Gelderland. Voordat de houtopstand geveld mag worden moet 4 weken voor het vellen een melding op grond van de Wet natuurbescherming worden gedaan bij de provincie Gelderland. De provincie Gelderland bepaalt (ook) een herplant volgens haar criteria. Wij stemmen daarom bij een eventuele herplant altijd af met de handhaver van de Wet natuurbescherming. Ook indien wij geen herplant opleggen kan het voorkomen dat de provincie als bevoegd gezag wel een herplant oplegt nadat de verplichte melding is gedaan bij de provincie Gelderland. Of dat onze herplant groter uitvalt dan de herplant vanuit de Wet natuurbescherming. Wij kunnen er ook voor kiezen om de herplant niet in ons besluit op te nemen maar in zijn geheel over te laten aan het bevoegd gezag van de provincie Gelderland.

De richtlijnen zijn de basis voor het bepalen van de inhoud van de herplant en voorkomen dat er een willekeurig besluit genomen wordt. Vervolgens wordt aan de hand van de uitkomst van de berekening beoordeeld welke landschappelijke waarde de te vellen houtopstand ter plaatse vertegenwoordigt en welke herplant deze waarde herstelt. Hierbij is ook de locatie van de te vellen houtopstand en de ruimte ter plaatse bepalend. Herplant kan bestaan uit (meer) kleine bomen in een omtrekmaat 10-12 of uit (minder) bomen met een grotere omtrekmaat, dit is altijd maatwerk en wordt beschreven in het besluit. Gelet op ons uitgangspunt, herstel van de landschappelijke waarden, hangt de bepaling van de herplant af van de verloren gegane houtopstand. Wel nemen wij hierbij de ruimte die bestaat voor de herplant en het ruimtelijke gemis in acht. In sommige gevallen is het aanleggen van een singel wenselijk en in andere gevallen solitaire bomen. In dergelijke gevallen maken wij die keuze en motiveren wij deze ook. Deze keuze is ook afhankelijk van de plaatselijke (weers)omstandigheden. In andere gevallen, daar waar het voor het herstel van de landschappelijke waarden niet uitmaakt, krijgt de aanvrager de keuze tussen (meer) kleine bomen in een omtrekmaat 10-12 of uit (minder) bomen met een grotere omtrekmaat.

4.3 Aan de herplant te verbinden voorwaarden

Aan een herplantplicht moeten duidelijke voorwaarden worden verbonden. Op deze manier weet de ontvanger waar hij aan moet voldoen en de handhaver wat hij bij controle mag verwachten. Hieronder is een voorbeeldlijstje ingevoegd met punten die minimaal in de beschikking moeten worden opgenomen. Het mag vanzelfsprekend zijn dat voor elke situatie een passende herplantplicht moet worden opgesteld.

Op te nemen punten	**Voorbeeld / aandachtspunt**
Soort	Inlandse eik (Quercus robur)
Aantal	5
Maat	10-12 (gemeten doorsnede op 1m hoogte boven maaiveld)
Kwaliteit	Gekweekte laanboom
Bescherming	Uitrasteren
Plantafstand	3m × 3m
Afstand tot raster	1.5m
Afstand tot erfgrens	Wettelijk 2m voor bomen en .5m voor heesters en hagen
Locatie herplantplicht	Aangeven op bij te voegen tekening
Termijn	Waarvoor de beplanting moet zijn aangebracht

4.4 Melding van de herplant

Herplant bij een omgevingsvergunning moet over het algemeen binnen een jaar na het vellen van de houtopstand plaatsvinden. Ook verbinden wij een instandhoudingsverplichting aan de herplant. Concreet houdt dit in dat als de herplant niet aanslaat of doodgaat opnieuw aangeplant moet worden binnen een door ons gestelde termijn. Hier zien wij ook op toe. Met de Bomenverordening 2020 introduceren wij een meldingsformulier. Dit formulier is een bijlage bij dit beleid en ook te vinden op onze website. Met dit formulier kan de ontvanger van de omgevingsvergunning aan ons melden dat hij de herplant heeft uitgevoerd. Indien wij na een jaar na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning nog geen meldingsformulier hebben ontvangen doen wij navraag bij de vergunninghouder. Zo houden wij de ‘vinger aan de pols’ en laten wij zien dat wij serieus omgaan met de herplant. Immers, met de herplant zorgen wij ervoor dat de (te beschermen) landschappelijke waarden in Berkelland behouden blijven. Ook zorgt deze werkwijze ervoor dat wij de herplantcontroles gerichter en efficiënter uit kunnen voeren, we voorkomen hiermee immers dat we controleren op locaties waar nog geen herplant is uitgevoerd.

Figuur 14: Oude Deldenseweg Rietmolen (foto: OTGO Photo)

4.5 Herplant na vellen van een houtopstand zonder vergunning

In geval van het zonder omgevingsvergunning vellen van een houtopstand beoordelen wij eerst of wij een vergunning hadden verleend indien deze was aangevraagd en zo ja, of hier een herplant aan gekoppeld moet worden. De herplant wordt dan conform paragraaf 4.2 berekend. Bij een herplant, in het geval dat we geen vergunning hadden verleend, kiezen wij voor een equivalent dat zoveel mogelijk aansluit bij hetgeen verloren is gegaan en de feitelijke situatie zoals die bestond. Concreet betekent dit dat wij in principe kiezen voor een herplant met bomen in een vergelijkbare omtrekmaat. Over het algemeen geldt dat bomen met een diameter van meer dan 30 centimeter moeilijk of niet te (her)planten zijn. Wij kunnen in dat geval kiezen voor een herplant van meerdere bomen om het ruimtelijke gemis te compenseren. Bij handhaving na het illegaal vellen van een houtopstand bepalen wij de termijn waarbinnen herplant moet worden. Vaak koppelen wij hier ook een last onder dwangsom aan om af te dwingen dat ook daadwerkelijk wordt herplant. Wij controleren vervolgens of de herplant is uitgevoerd conform ons besluit.

Bijlage 1: beoordelingsformulier

Bijlage 2: meldingsformulier

Bijlage 3: selectieformulier

BEOORDELINGSFORMULIER KAPAANVRAAG
Gemeente Berkelland

PROCES INFORMATIE

Aanvraag ontvankelijk?	

Ontvangstbevestiging datum:	Brief indien niet ontvankelijk datum:	Besluit datum:

Zaaknummer	**:**	
Datum indiening	:	
Aanvraag voor	:	
Standplaats / locatie	:	
Kadastraal nummer	:	
Naam aanvrager	:	
Adres	:	
Postcode / woonplaats	:	
Telefoonnummer	:	
E-mailadres	:	

REDEN AANVRAAG VERGUNNING

ADVIES

EINDBEOORDELING

Geen vergunning nodig voor	:	
Vergunning verlenen voor	:	
Vergunning met herplantplicht verlenen voor	:	
Vergunning onder voorwaarden verlenen voor	:	
De vergunning weigeren voor	:	
Instandhoudingsplicht opleggen voor	:	

ADVIESTEKST

Beschermde dieren en planten

Het kappen, snoeien of rooien van een houtopstand kan effect hebben op beschermde dieren en planten. Volgens hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming is het verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en hun nesten, rustplaatsen en eieren te verstoren. Ditzelfde geldt voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn en hun eieren, voorplantingsplaatsen of rustplaatsen. Ook is het verboden om planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. Hiermee dient u rekening te houden bij het uitvoeren van de werkzaamheden.

Melding Wet natuurbescherming * [als het van toepassing is laten staan, anders verwijderen]

De houtopstand in uw aanvraag valt onder de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming is van toepassing op bomen die onderdeel uitmaken van een houtopstand groter dan 10 are of van een rijbeplanting bestaande uit meer dan 20 bomen in 1 of meerdere rijen. De Wet natuurbescherming geldt alleen buiten de bebouwde kom. Als u een houtopstand wilt kappen die onder de Wet natuurbescherming valt moet u tenminste zes weken van tevoren een melding doen bij de provincie Gelderland. Een meldingsformulier kunt u downloaden op: https://www.gelderland.nl/Wet-Natuurbescherming-Bos-en-bomenrijen,-melding-van-kappen-(houtopstanden). De provincie houdt toezicht op de herplant.

BINNEN BEOORDELING

1. TOT WELKE ONDERSTAANDE CATEGORIE KAN DE HOUTOPSTAND WORDEN GEREKEND

Categorie zoals opgenomen in de Bomenverordening 2020		Bomenlijst aanwezig	Check lijst	
A.	bomen op erven en in tuinen binnen de bebouwde kom;	ja	Op de lijst is vergunningplichtig > beoordeling volgens dit formulier	Niet op de lijst is zonder vergunning te kappen
B.	openbare houtopstanden binnen de bebouwde kom;	ja	Op de lijst is vergunning plichtig > beoordelen volgens dit formulier	Niet op de lijst is zonder vergunning te kappen
C.	bomen buiten de bebouwde kom;	nee	Beoordelen volgens dit formulier	
D.	houtopstanden welke meldingsplichtig zijn op grond van de Wet natuurbescherming;	nee	Beoordelen volgens dit formulier	
Houtopstand beoordelen in categorie: * (op de lijst onder codering: *)				

2. CHECK ADMINISTRATIEVE SELECTIECRITERIA

Criterium		Dossierinformatie
Relatie met andere plannen (bijv. aanvraag bouw- of inritvergunning)	:	
Geweigerde bomen	:	
Vanuit herplantplicht	:	
Herdenkings- of geschonken bomen	:	
Monumentale bomen	:	
In bomenlijst vermelde criteria	:	

3. TOETSING BELEID

Bestemmingsplan / aanlegvergunning	:	* **[van toepassing, dan de tekst hier onder invoegen, anders verwijderen]** De locatie van de bomen valt in het bestemmingsplan "*" en heeft de bestemming "*". Volgens artikel *, * lid en onder * is het verboden om zonder of in afwijking van een aanlegvergunning houtgewas te vellen en rooien * **[tekst uit het bestemmingplan]**, dus er is een omgevingsvergunning voor de activiteit "werk of werkzaamheden uitvoeren" (voorheen aanlegvergunning) nodig voor het vellen en rooien van houtgewas.
Landinrichting	:	
Wet natuurbescherming	:	* **[van toepassing, dan de tekst hier onder invoegen en aanvullen waarom het van toepassing is, anders verwijderen]** De Wet natuurbescherming is van toepassing op bomen die onderdeel uitmaken van een houtopstand groter dan 10 are of van een rijbeplanting bestaande uit meer dan 20 bomen in 1 of meerdere rijen. De Wet natuurbescherming geldt alleen buiten de bebouwde kom.
Anders	:	

VOORTGANG INTERNE BEOORDELING

Datum publicatie aanvraag	Datum overdracht aan beoordeling buiten	Behandelaar vergunningverlening	Opmerkingen

BUITEN BEOORDELING

4 AANTAL EN SOORT BOMEN:

A.	B.	C.	D.	E.
F.	G.	H.	I.	J.

5. TOETSINGS-CHECKLIST BOMENVERORDENING

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Bomen > 10 cm doorsnede op 1,30 m hoogte (art. 1 lid g)										
Boom opgenomen in de “bijzondere” bomenlijst (art. 1 lid d en f)										
Dunning (art. 1 lid k en art. 3 lid 4d en 5c)										
Hakhout (art. 3 lid 5b)										
Kandelaberen /knotten (gekweekte knotbomen, leibomen art. 3 lid 5d)										
Plantenziekte (art 3 lid 5a)										
Weg- en éénrijige beplantingen van populieren of wilgen (art 3 lid 4c, zie ook de Wet natuurbescherming)										
Kerstboom (art. 3 lid 4a, zie ook Wet natuurbescherming)										
Kweekgoed (art. 3 lid 4b, zie ook Wet natuurbescherming)										
Vellen/rooien (art. 1 lid r, v of x)										
Gevaarzetting / spoedeisend belang (art. 4, noodkap)										
Iepeziekte (art. 8)										

6. BOOMWAARDERING

standplaats op situatieschets	score	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
6.1 Plaats in de ruimtelijke structuur:											
Is onderdeel van de hoofdstructuur	**2**										
Is ondersteunend aan de hoofdstructuur	**1**										
Is niet van toegevoegde waarde aan de hoofdstructuur	**0**										

Toelichting:

6.2 Boomvorm in relatie tot leeftijd en omvang:											
Monumentale boom volgens lijst bomenstichting	**2**										
Uitzonderlijke boom	**1**										
Geen monumentale of uitzonderlijke boom	**0**										

Toelichting:

6.3 Vitaliteit:											
Gezonde boom	**0**										
Aanwijzingen voor onomkeerbare aftakeling	**- 1**										
Levensverwachting < 5 jaar	**- 2**										

Toelichting:
Standaard tekst bij optie 0: Er zijn geen aantastingen of gebreken gezien.

6.4 Zichtbaarheid:											
> 50% zichtbaar vanaf het openbaar terrein	**2**										
10-50% zichtbaar vanaf het openbaar terrein	**1**										
0-10% zichtbaar vanaf het openbaar terrein	**0**										

Toelichting:

6.5 Cultuurhistorisch:

Op zichzelf staand cultuurhistorisch element	**2**										
Onderdeel van een cultuurhistorisch element	**1**										
Geen cultuurhistorisch element	**0**										

Toelichting: Beoordeling aan de hand van de cultuurhistorische kaart van ca.1900

6.6 Beeld en sfeer bepalend:

Verwijdering zal als een direct gemis worden ervaren	**2**										
Verwijdering is van enige invloed op het ruimtelijk beeld	**1**										
Verwijdering is niet van invloed op het ruimtelijk beeld	**0**										

Toelichting:

6.7 Boomkundig bijzonder:

Zeldzame soort	**2**										
Weinig voorkomend in de gemeente	**1**										
Algemene soort	**0**										

Toelichting:

6.8 Bijzondere groei- of snoeivorm:

Uitzonderlijk	**2**										
Niet volmaakt	**1**										
Niet bijzonder	**0**										

Toelichting:

Totaal score			**A**	**B**	**C**	**D**	**E**	**F**	**G**	**H**	**I**	**J**
0 t/m 2 punten	:	kapvergunning verlenen en in geval van verzoek tot verwijdering gemeenteboom, meewerken										
3 punten	:	kapvergunning verlenen met overweging herplant										
Meer dan 3 punten	:	bijzondere boom, weigering overwegen										

ALTERNATIEVEN/OVERWEGINGEN

Motivering besluit door afweging tussen uitkomst beoordeling en reden aanvraag

CONCLUSIE

7 RICHTLIJNEN VOOR BEPALING VAN HERPLANT

	Binnen de bebouwde kom	Grootte bepaling	Uitgangspunten herplant
7.1	Solitaire boom (lijst a en b)	Inhoud bepalen in m³ door gemiddelde kroonprojectie × gemiddelde hoogte (3,14 × R² × m)	In geval instandhouding van het ruimtelijk beeld wenselijk is, als uitgangspunt hanteren 1 boom met de maat 10-12 per 50m³
7.2	Houtopstand	Inhoud bepalen in m³ door gemiddelde kroonprojectie × gemiddelde hoogte (3,14 × R² × m)	In geval instandhouding van het ruimtelijk beeld wenselijk is als uitgangspunt hanteren 1 boom met de maat 10-12 per 50m³
			In geval van compensatie door aanleg singel als uitgangspunt hanteren de m³ inhoud aanplanten als oppervlakte m²

	Buiten de bebouwde kom	Grootte bepaling	Uitgangspunten herplant
7.3	Solitaire boom	Inhoud bepalen in m³ door gemiddelde kroonprojectie × gemiddelde hoogte (3,14 × R² × m)	In geval instandhouding van het ruimtelijk beeld wenselijk is als uitgangspunt hanteren 1 boom met de maat 10-12 per 50m³
			In geval van compensatie door aanleg singel als uitgangspunt hanteren de m³ inhoud aanplanten als oppervlakte m²
7.4	Houtopstand, waarop de Wet natuurbescherming (ook) van toepassing is	Overleg handhaver Wet natuurbescherming	
7.5	Houtopstand, waarop de Wet natuurbescherming niet van toepassing is	Inhoud bepalen in m³ door gemiddelde kroonprojectie × gemiddelde hoogte (3,14 × R² × m)	In geval van instandhouding ruimtelijk beeld is uitgangspunt aanleg singel met een oppervlakte gelijk aan de ruimtelijke inhoud van de houtopstand
			In geval van compensatie door aanplant met als uitgangspunt hanteren 1 boom met de maat 10-12 per 50m³

Boomplaats volgens 4	Bepaling maat en/of omvang	Herplant volgens richtlijn 7…
	* [In geval van 7.4: aangeven of er overleg met de handhaver Wet natuurbescherming heeft plaatsgevonden]	

Aan de herplant te verbinden voorwaarden

Soort	
Aantal	
Maat	
Kwaliteit	
Bescherming	
Plantafstand	
Afstand tot raster	
Afstand tot erfgrens	
Locatie herplantplicht	

VOORTGANG EXTERNE BEOORDELING

Datum beoordeling	Datum overdracht	Behandelaar beoordeling	Opmerkingen

MELDINGSFORMULIER HERPLANT

GEGEVENS AANVRAGER / HERPLANTPLICHTIGE

Naam :
Adres :

Kadastrale gegevens :
KV nummer :
Zaaknummer :

OPGELEGDE HERPLANT

	Bomen	***Bosplantsoen***
Soort(en) en aantal per soort		
Maat		
Plantafstand		
Bescherming		
Locatie herplant		

In te vullen door aanvrager / herplantplichtige

Herplant uitgevoerd op datum:……

Herplant uitgevoerd conform besluit / aanvullende afspraken (*doorhalen wat van toepassing is*):
JA / NEE

Afwijking……

Opmerkingen / bijzonderheden:

Handtekening aanvrager / herplantplichtige: ……

Herplantcontrole gemeente Berkelland

In te vullen door controleurs gemeente Berkelland

Datum :
Controleur(s) :
Bevinding : goedgekeurd / afgekeurd / hercontrole-noodzakelijk
Te nemen acties :

Selectieformulier voor 'bijzondere' bomen of groene structuren

als bedoeld in het Beleid vellen houtopstanden en herplant bij de Bomenverordening 2020

Naam eigenaar	:	
Adres	:	
Postcode / woonplaats	:	
Telefoonnummer	:	
E-mailadres	:	

AANTAL, SOORT EN STANDPLAATS BOMEN:

	aantal	soort	locatie
A.			
B.			

TOT WELKE ONDERSTAANDE CATEGORIE KAN DE HOUTOPSTAND WORDEN GEREKEND?

		A	B
a.	bomen op erven en in tuinen binnen de bebouwde kom;		
b.	openbare houtopstanden binnen de bebouwde kom;		

BOOMWAARDERING

standplaats op situatieschets	**score**	**A**	**B**
1 Plaats in de ruimtelijke structuur:			
Is onderdeel van de hoofdstructuur	**2**		
Is ondersteunend aan de hoofdstructuur	**1**		
Is niet van toegevoegde waarde aan de hoofdstructuur	**0**		
2 Boomvorm in relatie tot leeftijd en omvang:			
Monumentale boom	**2**		
Uitzonderlijke boom	**1**		
Geen monumentale of uitzonderlijke boom	**0**		
3 Vitaliteit:			
Gezonde boom	**0**		
Aanwijzingen voor onomkeerbare aftakeling	**-1**		
Levensverwachting < 5 jaar	**-2**		
4 Zichtbaarheid:			
> 50% zichtbaar vanaf het openbaar terrein	**2**		
10-50% zichtbaar vanaf het openbaar terrein	**1**		
0-10% zichtbaar vanaf het openbaar terrein	**0**		
5 Cultuurhistorisch:			
Op zichzelf staand cultuurhistorisch element	**2**		
Onderdeel van een cultuurhistorisch element	**1**		
Geen cultuurhistorisch element	**0**		

6 Beeld en sfeer bepalend:

Verwijdering zal als een direct gemis worden ervaren	**2**		
Verwijdering is van enige invloed op het ruimtelijk beeld	**1**		
Verwijdering is niet van invloed op het ruimtelijk beeld	**0**		

7 Boomkundig bijzonder:

Zeldzame soort	**2**		
Weinig voorkomend in de gemeente	**1**		
Algemene soort	**0**		

8 Bijzondere groei- of snoeivorm:

Uitzonderlijk	**2**		
Niet volmaakt	**1**		
Niet bijzonder	**0**		

Totaal score			**A**	**B**
0 t/m 3 punten	:	Geen bijzondere boom		
Meer dan 3 punten	:	bijzondere boom, weigering overwegen		

ALTERNATIEVEN/OVERWEGINGEN

CONCLUSIE

Datum beoordeling	:	
Beoordeeld door	:	

gemeente Berkelland

Persbericht

20 oktober 2020

Bomenbeleidsplan 2020-2029 en Bomenverordening 2020 naar gemeenteraad

Het college van burgemeester en wethouders stelt de gemeenteraad voor om in te stemmen met het Bomenbeleidsplan 2020-2029 en de Bomenverordening 2020. Bomen zijn belangrijk in Berkelland. Ze bepalen voor een groot deel de landschappelijke kwaliteit waar Berkelland zo trots op is, en geven sfeer aan de dorpen. Ook voor de beleving van de inwoners, en voor de klimaatadaptatie zijn bomen van groot belang.

Bomenverordening

Als iemand in de gemeente een boom wil kappen of een beplanting wil verwijderen, kan het zijn dat hier een vergunning voor nodig is. De regels hiervoor staan in de Bomenverordening.

Buiten de bebouwde kom vergunning aanvragen

Buiten de bebouwde kom komen de bomenlijsten te vervallen. Volgens de nieuwe bomenverordening, moet buiten de bebouwde kom voor alle beplantingen die een stamdikte hebben van 10 cm of dikker (diameter op 1,3 m hoogte), een vergunning worden gevraagd als de eigenaar deze wil kappen of rigoureus snoeien.

Binnen de bebouwde kom blijft Bijzondere bomenlijst gelden

Binnen de bebouwde kom verandert het niet. Er hoeft alleen een vergunning voor een boom of beplanting gevraagd te worden als deze op de Bijzondere bomenlijst staat. Dit geldt zowel voor particuliere als voor gemeentelijke bomen. De bomenlijsten binnen de bebouwde kom worden regelmatig geactualiseerd.

Bomenbeleidsplan

Meer bomen, meer diversiteit in soorten

De gemeente zet in op het planten van meer bomen, waarbij gekozen wordt voor diversiteit in soorten bomen. Dat is goed voor natuur en klimaat. Aandachtspunt daarbij is het grote aandeel eiken geleidelijk te verminderen. We betrekken inwoners bij de vraag waar bomen gewenst zijn. Door de wijken en dorpen in te gaan en het gesprek aan te gaan, weten we wat er leeft en waar maatregelen gewenst zijn.

Zuinig op het landschap

Het Berkellands landschap is aantrekkelijk voor inwoners en toeristen. Dit willen we graag behouden en versterken. Bij beplantingen die geen gemeentelijk eigendom zijn, wil de gemeente zorgen voor een goede bescherming, informatie en meedenken met ontwikkelingen. De gemeente gaat zelf ook waar mogelijk bomenstructuren versterken binnen en buiten de bebouwde kom.

Goed voor natuur en klimaat

Bomen bieden een leefomgeving voor vele soorten planten en dieren. Bomen leggen bovendien CO_2 vast en helpen tegen overlast door hitte. Met bomen willen we beter inspelen op de klimaatadaptatie. Berkelland gaat daarom aan de slag voor meer bomen

in Berkelland. In de openbare ruimte betreft het vooral de kernen met minder bomen dan het landelijk gemiddelde. In Berkelland zijn dat: Borculo, Neede, Beltrum, Geesteren en Gelselaar. Ook de stenige buurten zijn daarbij aandachtspunt. Ook in tuinen en bermen streven we naar meer bomen, in samenwerking met inwoners.

Overlast voorkomen
Inwoners kunnen ook overlast ervaren van bomen. Dit willen we zoveel mogelijk voorkomen. Waar toch overlast is, geven we duidelijkheid hoe we hier mee omgaan.
Zo geeft de eikenprocessierups steeds meer overlast. De gemeente zorgt bij de gemeentelijke bomen voor bestrijding van de rups om de overlast te beperken. We willen daarnaast meer inzetten op natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups, door bijvoorbeeld meer bloemrijke bermen en beplantingen, en door een divers assortiment van bomen en struiken.
Een ander veel voorkomend probleem is dat boomwortels de bestrating omhoog drukken. De gemeente wil meer maatregelen nemen om dit te voorkomen.

Noot voor de redactie:
Nadere informatie bij: Communicatie gemeente Berkelland, T: 0545-250 587.

A20-14

gemeente Berkelland

AMENDEMENT

Aan de voorzitter van de raad.
Raadsvergadering van: 24 november 2020
Indiener: ~~Erika Ordelman~~ Ingrid van Bijk (Gemeentebelangen Berkelland) en Hans Boxem (VVD)
Voorstel tot wijziging van het raadsbesluit, (agendapunt nr13)
Overwegende dat: - Er een besluit voorligt waarin het bomenbeleidsplan 2020-2029 en de Bomenverordening 2020 benoemd worden - De bomenverordening 2020 de gemoederen binnen en buiten de gemeenteraad nogal bezig houdt - De voorgenomen wijziging door het doen vervallen van de bijzondere bomenlijst op erven en in tuinen buiten de bebouwde kom ingegeven is vanwege de inspanningen die verricht moeten worden om die lijst actueel te houden - Een goed overleg met organisaties als LTO, Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Berkel & Slinge, Gelderse Milieu Federatie en Bomenstichting wenselijk is om tot een alternatief te komen waarvoor draagvlak bestaat - Communicatie en duidelijke voorlichting voor de inwoners belangrijk en wenselijk zijn voorafgaande aan vaststelling van een nieuwe verordening door de gemeenteraad - Er nu draagvlak ontbreekt en het daarvoor wenselijk is even de tijd te nemen - De huidige bomenverordening van kracht blijft tot aan de vaststelling van een nieuwe bomenverordening Wijzigingsvoorstel: in het ontwerpbesluit het 2e gedachtestreepje: 'de Bomenverordening 2020 vast te stellen' **te laten vervallen** en gaat over tot de orde van dag

gemeente Berkelland

Ondertekening:	
~~E. Ordelman~~ D. van Dijk GB	H. Boxem VVD

Het amendement is: aangenomen / ~~verworpen~~ / ~~ingetrokken~~

Stemverhouding: voor: 25 CDA GB VVD D66 Pvda GrL

tegen: 2 OBL

_____, griffier

Raadsvergadering

Dossiernummer	2491
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 november 2020
Agendapunt	14
Omschrijving	Hamerstuk / Voormalige St. Willibrordusschool Ruurlo

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	24 november 2020

Voorgesteld besluit

Besluit

geen wensen en bedenkingen in te brengen met betrekking tot de verkoop van de voormalige St. Willibrordusschool in Ruurlo.

gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	223674
Raadsvergadering	:	24 november 2020
Onderwerp	:	Voormalige St. Willibrordusschool Ruurlo
Collegevergadering	:	
Portefeuillehouder	:	H.J. Bosman
Steller	:	J. Seinen tel: : 0545-250 308

Te nemen besluit:
Geen wensen en bedenkingen inbrengen over de voorgenomen verkoop van de voormalige St. Willibrordusschool aan Javri Holding B.V. uit Lochem.

Waarom dit voorstel en wat is het effect
In 2013 is de St. Willibrordusschool verhuisd naar de Nieuwe Weg in Ruurlo, nabij het sportveldencomplex. De oude locatie aan de Stationsstraat is toen in eigendom en beheer gekomen van de gemeente. Het pand wordt op dit moment door de gemeente verhuurd aan het bedrijf Bronkhorst High Tech. De verhuurperiode loopt tot en met 31 december 2020.

De gemeente heeft de locatie niet nodig voor onderwijsdoelen of andere doeleinden. Daarom is besloten de school en bijbehorende gronden te verkopen. De locatie is via een openbare biedingsprocedure in de markt gezet.
Met de keuze voor een openbare procedure is een transparante wijze van verkoop nagestreefd met gelijke kansen voor iedereen.

Met Javri Holding B.V. is overeenstemming bereikt over de verkoop van de voormalige St. Willibrordusschool. Er is een intentieovereenkomst gesloten met deze partij. Als uw raad instemt met de voorgenomen vervreemding zal een koopovereenkomst tussen partijen worden gesloten.

Het effect is dat er een nieuwe gebruiker komt voor de schoollocatie en dat deze plek weer een nieuwe bestemming krijgt.

Argumentatie:
In het kader van de openbare biedingsprocedure zijn verschillende biedingen ontvangen. In samenspraak met de selectiecommissie uit de gemeenteraad zijn de biedingen beoordeeld. Dit heeft geleid tot een keuze voor partij Javri Holding uit Lochem.

Javri Holding wil op het terrein van de St. Willibrordusschool een woon-zorgcomplex realiseren met 22 appartementen. Het plan is ontworpen in samenspraak met een al bestaande regionaal opererende onderneming in ouderenzorg. De bieding is getoetst aan de criteria die zijn opgenomen in het bidbook: hoogte van de bieding, ruimtelijke kwaliteit van het plan en het algemeen belang/nut dat met de bieding gemoeid is.
Het plan van Javri Holding scoorde het hoogst van alle biedingen op het onderdeel hoogte van de bieding, terwijl de ruimtelijke kwaliteit van het plan en het algemeen belang/nut als ruim voldoende is te beschouwen.
De intentie is om het woonzorgcomplex te ontwikkelen als vervangend complex voor twee

---

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen
0

bestaande woonzorgvoorzieningen in Ruurlo. Deze locaties zijn verouderd waardoor deze op termijn exploitatie-technisch gezien moeilijk in stand te houden zijn.
Omdat het een woonzorgvoorziening betreft is het initiatief ook beoordeeld via het Processtappenplan Woonzorginitiatieven. Hier uit komt naar voren dat het initiatief aansluit op een (aantoonbare) specifieke lokale behoefte, toekomstbestendig is en meerwaarde heeft ten opzichte van het bestaande aanbod.

Kanttekeningen en risico's
Javri Holding investeert in zorgvastgoed in de particuliere woonzorg. Het is geen zorgpartij. Tussen Javri en Eminent Wonen en Zorg is een intentieovereenkomst gesloten over het aangaan van samenwerking voor het project St. Willibrordusschool. Javri Holding draagt het risico voor wat betreft het niet kunnen realiseren van het bouwplan indien er geen medewerking zou kunnen worden verleend aan de ruimtelijke procedure.

Financiën
De bieding van Javri Holding bedraagt € 615.000,-. De locatie wordt gekocht op basis van kosten koper.

De boekwaarde van het voormalige schoolgebouw bedraagt per eind 2020 bijna € 16.000,-. De jaarlijkse kapitaallasten (rente en aflossing) bedragen circa € 3.300,-.

Na verkoop van de voormalige school vallen deze kapitaallasten vrij. In de Perspectiefnota 2021 en het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2020-2036 is aangegeven dat we deze vrijvallende lasten reserveren als dekking voor toekomstige investeringen in de onderwijshuisvesting.

De boekwaarde van het gemeentelijk grondeigendom van de voormalige Willibrordusschool bedraagt € 155.000,-. Per saldo levert de verkoop van de locatie een boekwinst op van bijna € 445.000,- (opbrengst € 615.000,- minus € 16.000,- boekwaarde gebouw minus € 155.000,- boekwaarde grond). In het jaar van notariële levering zal de boekwinst verantwoord worden. Bij het vaststellen van de jaarrekening stelt de gemeenteraad dan ook de bestemming van het resultaat vast.

Initiatief, participatie en rol gemeente
De gemeente is eigenaar van de voormalige St. Willibrordusschool, heeft de locatie via een openbare biedingsprocedure in de markt gezet en is verkopende partij.

Planning en evaluatie
Nadat de koopovereenkomst is gesloten zal de juridische levering van de locatie plaatsvinden bij het passeren van de akte.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

gemeente Berkelland

Raadsvergadering : 24 november 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 oktober 2020;

b e s l u i t :

geen wensen en bedenkingen in te brengen met betrekking tot de verkoop van de voormalige St. Willibrordusschool in Ruurlo.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
24 november 2020

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp **:** Voormalige St. Willibrordusschool Ruurlo

INTENTIE OVEREENKOMST "VOORMALIGE ST. WILLIBRORDUSSCHOOL"

Partijen:

1. De gemeente Berkelland, zetelend te Borculo, op grond van artikel 171 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de burgemeester van de gemeente Berkelland de heer drs. J.H.A. van Oostrum, handelend ter uitvoering van het collegebesluit van ..... 2020, hierna te noemen "gemeente";

2. Javri Holding B.V., zetelend te Lochem (KvK-nummer 30178479), rechtsgeldig vertegenwoordigd door de algemeen directeur Jan-Lodewijk de Vries, geboren op 21 mei 1972, hierna te noemen "gegadigde";

In aanmerking nemende dat:

de gemeente een openbare uitnodiging heeft gedaan tot het doen van een onvoorwaardelijk bod tot verwerving van het eigendom van de "voormalige St. Willibrordusschool" , met ondergrond te Ruurlo, hierna te noemen: de "voormalige St. Willibrordusschool". Een bod kon worden uitgebracht op basis van de aanbiedingsstukken (het bidbook);

de St. Willibrordusschool de functie ten behoeve van het onderwijs heeft verloren en de verkoper het eigendom heeft verkregen door middel van inschrijving van een verklaring op grond van artikel 110, lid 4, van de Wet op het primair onderwijs d.d. 1 mei 2015;

het de volgende percelen betreft: kadastraal bekend Ruurlo, sectie K, nummers 2383 en 2637 (zie bijlagen);

het perceel kadastraal bekend Ruurlo, sectie K, nummer 2637 belast is met een zakelijk recht als bedoeld in artikel 5, lid 3, onder b, van de Belemmeringenwet Privaatrecht ten behoeve van de aanleg en instandhouding van een riolering met bijbehorende werken;

partijen met elkaar in onderhandeling zijn getreden met de bedoeling overeenstemming te bereiken omtrent de verkoop/koop van de "voormalige St. Willibrordusschool".

Gelet op:

het onvoorwaardelijke bod van € 615.000,00 d.d. 31 december 2019 en het door gegadigde ingediende plan voor realisatie van een woon-zorgcomplex;

het feit dat de intentie-overeenkomst d.d 13 december 2019 tussen gegadigde en zorgaanbieder Eminent aansluit op het Kader Woon-zorg Initiatieven, zoals vastgesteld door de gemeenteraad;

het gegeven dat de verplichting om het eigendom van de "voormalige St. Willibrordusschool" over te dragen aan gegadigde eerst tot stand komt indien deze is vastgelegd in een door beide partijen getekende koop/verkoopovereenkomst. Voorafgaand aan het sluiten van de

koopovereenkomst wordt de raad op grond van artikel 169, lid 4, Gemeentewet in de gelegenheid gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Dit betekent dat alle besprekingen en onderhandelingen zijn gevoerd onder voorbehoud van deze nog te verkrijgen instemming door de raad;

dat na instemming door de raad er voor partijen geen beletselen meer zijn om te komen tot een verkoop/koopovereenkomst ten aanzien van de "voormalige St. Willibrordusschool";

SPREKEN PARTIJEN DE VOLGENDE INTENTIE UIT:

1. Partijen hebben het voornemen om een overeenkomst te sluiten inzake verkoop/koop van de "voormalige St. Willibrordusschool" tegen een verwervingsprijs van € 615.000,00 euro. De "voormalige St. Willibrordusschool" dient – conform het d.d. 31 december 2019 ingediende plan – te worden gebruikt ten behoeve van het in het plan omschreven realisering van een woon-zorgcomplex;
2. Na het sluiten van deze intentie-overeenkomst kan gegadigde het aanbod niet meer herroepen.
3. Voorafgaand aan het sluiten van de koopovereenkomst wordt de raad op grond van artikel 169, lid 4, Gemeentewet in de gelegenheid gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Na een definitief collegebesluit tot het aangaan van een koop/verkoopovereenkomst zullen partijen binnen één maand de koop/verkoopovereenkomst ondertekenen.

Realiseringsovereenkomst

Voor zover de verkoop tot stand komt, zal de volgende realiseringsovereenkomst tussen partijen worden gesloten met de onderstaande inhoud.

Koper verplicht zich de "voormalige St. Willibrordusschool" te gebruiken als woon-zorgcomplex conform het plan d.d. 31 december 2019 en zal het gebruik uiterlijk aanvangen binnen 18 maanden, te rekenen vanaf de dag waarop de omgevingsvergunning krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) onherroepelijk is geworden.

Teneinde het pand geschikt te maken voor het beoogde gebruik zal koper binnen 6 maanden na overdracht van de "voormalige St. Willibrordusschool" een ontvankelijke aanvraag om omgevingsvergunning ingevolgde Wet algemene bepalingen omgevingsrecht indienen. Het staat koper vrij om daaraan vóórafgaand een schetsplan in te dienen ten behoeve van de beoordeling aan de redelijke eisen van welstand en de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

Indien de vereiste omgevingsvergunning niet binnen 6 maanden na overdracht van de "voormalige St. Willibrordusschool" wordt aangevraagd is de koper een direct opeisbare boete verschuldigd van € 1.000,00 voor elke dag dat de aanvraag niet is ontvangen door het college, met een maximum van € 100.000,00.

Indien het omschreven gebruik niet uiterlijk binnen 18 maanden – te rekenen vanaf de dag waarop de omgevingsvergunning krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) onherroepelijk is geworden - is aangevangen dan is de koper verplicht de "voormalige St. Willibrordusschool" binnen één maand aan de gemeente aan te bieden tegen de

aankoopwaarde. Indien er inmiddels waardevermeerdering heeft plaatsgevonden door verbouw van het pand dan dient het pand aan de gemeente aangeboden te worden tegen marktwaarde. Een onafhankelijke deskundige bepaalt de marktwaarde op het moment van terug levering. Alle kosten die verband houden met deze overdracht en alle andere kosten gemaakt door de gemeente komen voor rekening van koper. De gemeente beslist binnen vier maanden na ontvangst van het verzoek of het aanbod wordt aanvaard of verworpen.

Bevoegdhedenovereenkomst

Voor zover de koopovereenkomst tot stand komt zal de volgende bevoegdhedenovereenkomst tussen partijen worden afgesloten:

1. de gemeente zal zich met ingang van de dag na die waarop de bevoegdhedenovereenkomst is gesloten, op basis van een daartoe strekkend verzoek van koper zich maximaal inspannen om binnen de wettelijke mogelijkheden mee te werken aan de woon-zorg functies, zijnde elementen die in strijd zijn met het geldende bestemmingsplan Ruurlo – woongebieden 2011 dat voorziet in de bestemming "maatschappelijk – onderwijs".
2. de inspanningsverplichting voor de gemeente alsmede de gemeentelijke organen betreft de aanwending van publiekrechtelijke bevoegdheden zoals bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wet ruimtelijke ordening, Woningwet, Erfgoedwet, Bouwverordening en indien noodzakelijk ook bevoegdheden voortvloeiende uit andere wetten/regelingen/verordeningen. Dit laat onverlet de binding van de gemeentelijke organen aan de publiekrechtelijke normen en het vaststaande gemeentelijke beleid dat aan planologische mutaties slechts wordt meegewerkt nadat er een overeenkomst is gesloten zoals bedoeld in artikel 6.4a van de Wet ruimtelijke ordening (planschadeverhaalsovereenkomst). Indien een gemeentelijk orgaan gehouden is een publiekrechtelijk besluit te nemen dat niet ten voordele strekt van het project levert dit geen tekortkoming op in de nakoming van de op de gemeente rustende inspanningsverplichting, en maakt dit de gemeente dus niet aansprakelijk jegens het mogelijk nadeel dat koper daarvan ondervindt.

Namens de gemeente Berkelland De burgemeester	Namens Javri Holding B.V.
..... 2020	....12 - 10 - 2020
Drs. J.H.A. van Oostrum.	Jan-Lodewijk de Vries

Bijlagen: verkooptekening en luchtfoto

Thoma Post Bedrijfsmakelaars
Prins Bernhardweg 7
7241 DH Lochem

0573-222450
lochembog@thomapost.nl
www.thomapost.nl

NL20ABNA0547490704
08037238
NL005796568B01

Retouradres: Prins Bernhardweg 7 7241 DH Lochem

Katholieke Stichting voor Basisonderwijs
De heer P. Appel
Rijksstraatweg 119 a
7231 AD Warnsveld

Betreft: Stationsstraat 4 te Ruurlo (voormalig St. Willibrordusschool)

Lochem, 15 september 2020

Geachte heer Appel,

In 2015 heeft bovengenoemde Stichting het eigendom gelegen aan de Stationsstraat 4 te Ruurlo (Voormalig St. Willibrordusschool) overgedragen aan de gemeente Berkelland. Thoma Post Bedrijfsmakelaars begeleidt momenteel de verkoop van dit object.

Uit het kadaster is er gebleken dat er een stuk perceel in 2015 niet in de overdracht is meegenomen. Het gaat om het perceel kadastraal bekend als:

- Gemeente Ruurlo
- Sectie K
- Nummer 2638
- Het vergeten grondperceel is groot 150 m² en ligt tussen de bebouwing in.

Na overleg gaat Stichting SKBG akkoord dat voornoemd perceel om niet zal worden overgedragen aan de toekomstige koper(s) van de Stationsstraat 4 te Ruurlo. Partijen genoegzaam bekend.

Wij vragen u vriendelijk om deze brief voor akkoord te retourneren.

Met vriendelijke groet,

Thoma Post Bedrijfsmakelaars Lochem

Robert IJntema i/a

Voor akkoord

SKBG onderwijs
De heer P. Appel
Warnsveld
15-09-2020

Voor akkoord: Javri Holding BV

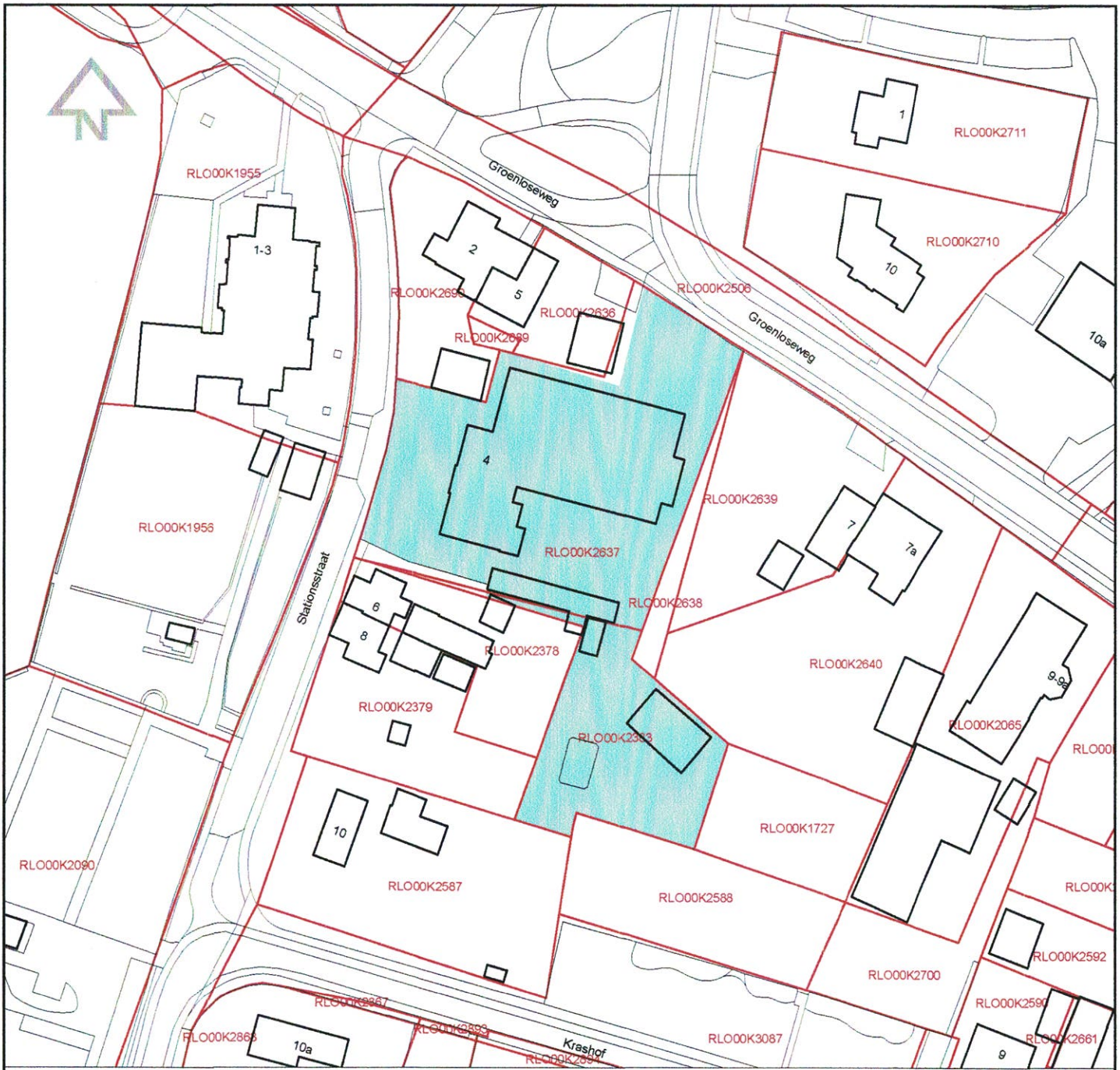

De verkoper,

Mij bekend,

De koper,

Javri Holding BV

Door de Gemeente Berkelland te verkopen aan:

Javri Holding BV
Hammarskjöldweg 45 a/b
7242 HV Lochem

Gedeelte van percelen kadastraal bekend:

Gemeente:	Ruurlo
Sectie:	K
Perceelnummer:	2637 en 2383
Grootte ca.:	3022 m²

gemeente Berkelland
Postbus 200
7270HA Borculo
www.gemeenteberkelland.nl
tel. 0545-250250

Project:
GRONDTRANSACTIE

Onderwerp:
Stationsstraat 4 Ruurlo

Datum:	Par.	Wijzigingen:

Tekening nr. 20201005_01
Datum: 5-10-2020
Get.: E.Kerkveld
Gez.: J.Seinen
Form.: A4
Schaal: 1:1000

S:\Tekeningen\grondtransacties\Ruurlo\Stationsstraat 4 Willibrordusschool\2020 10 05 01 Stationsstraat 4.dwg

gemeente Berkelland

Dit is een TITEL

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend

Vrije tekst regel 1
Vrije tekst regel 2

Schaal 1:500

0 5 10 15m

25 Augustus 2020

gemeente Berkelland

Persbericht

20 oktober 2020

Schoollocatie wordt woonzorgvoorziening met appartementen

College stelt voor voormalige Willibrordusschool in Ruurlo te verkopen aan Javri Holding B.V. uit Lochem

Burgemeester en wethouders zijn van plan om de Willibrordusschool aan de Stationsstraat in Ruurlo te verkopen aan Javri Holding B.V. Dit voorstel wordt voorgelegd aan de gemeenteraad, die daarover zijn wensen en bedenkingen kan uitspreken. Dit is het resultaat van de openbare biedingsprocedure, die vorig jaar is gestart.

Javri Holding B.V. is van plan om de school te herbouwen tot een woonzorgvoorziening met ongeveer 22 appartementen. Het plan is ontworpen door IKB Architecten in samenspraak met een al bestaande regionaal opererende onderneming in ouderenzorg.

Voorgevel
De toekomstige eigenaar heeft aangegeven dat hij de karakteristieke voorgevel van de school wil integreren in het bouwplan.

Koopprijs
De koopprijs voor de onderwijslocatie bedraagt 615.000 euro.

Bijdrage aan toekomstbestendige woonzorg
Burgemeester en wethouders zijn blij met het plan voor de voormalige Willibrordusschool. Hiermee kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan toekomstbestendige woonzorg in Ruurlo.

Selectiecommissie
Voor de verkoop van de Willibrordusschool is vorig jaar een openbare biedingsprocedure gestart met een bidbook. Daarop zijn 8 biedingen binnengekomen. In samenspraak met de selectiecommissie uit de gemeenteraad zijn de biedingen beoordeeld. De bieding van Javri Holding B.V. uit Lochem scoorde het hoogst.

Noot voor de redactie:
Nadere informatie bij: Communicatie gemeente Berkelland, T: 0545-250 587.

project
nieuwbouw woon-zorgcomplex
Stationsstraat 4, Ruurlo

presentatie omschrijving
ontwerp tbv presentatie

projectnummer
19_30

opdrachtgever
Javri Investment Group

datum
20 december 2019

fase
structuurontwerp

formaat
A3

presentatienummer
C-PRE 001

bestandsnaam
19_30 C-PRE 001 presentatie

I_KB architecten

I_KB architecten
Laan Ampsen 8
7241NG Lochem
t +31 (0) 573 222080
info@ikbarchitecten.nl
www.ikbarchitecten.nl

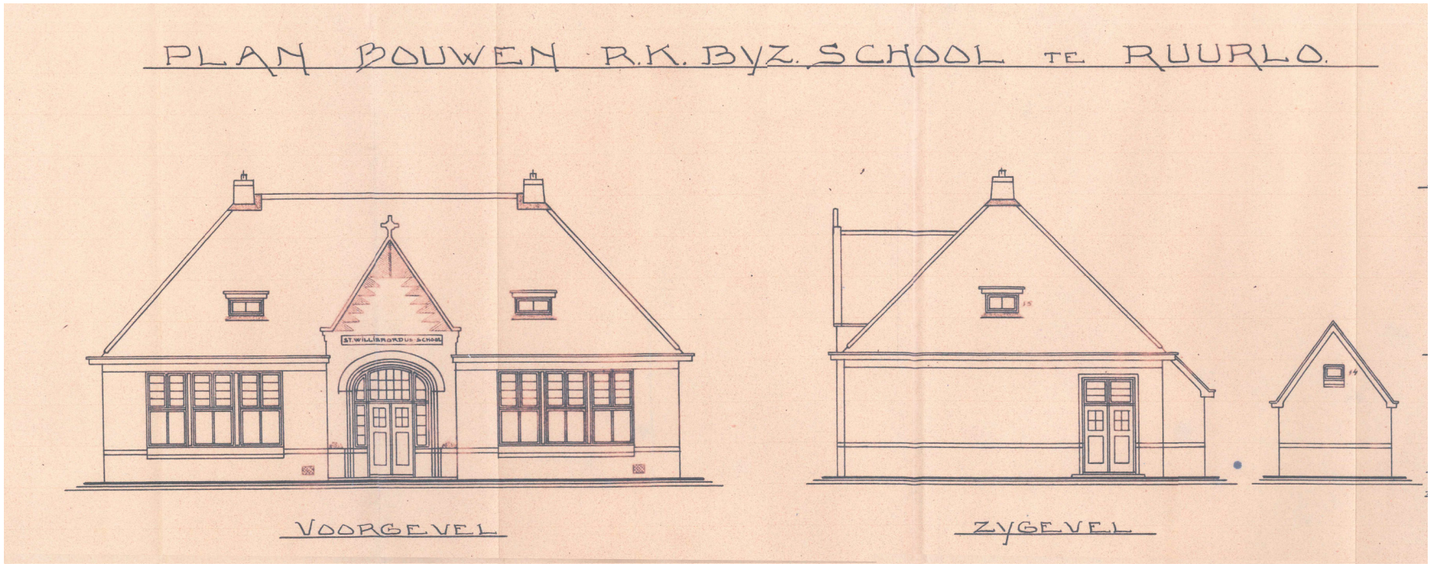

originele bouwtekening

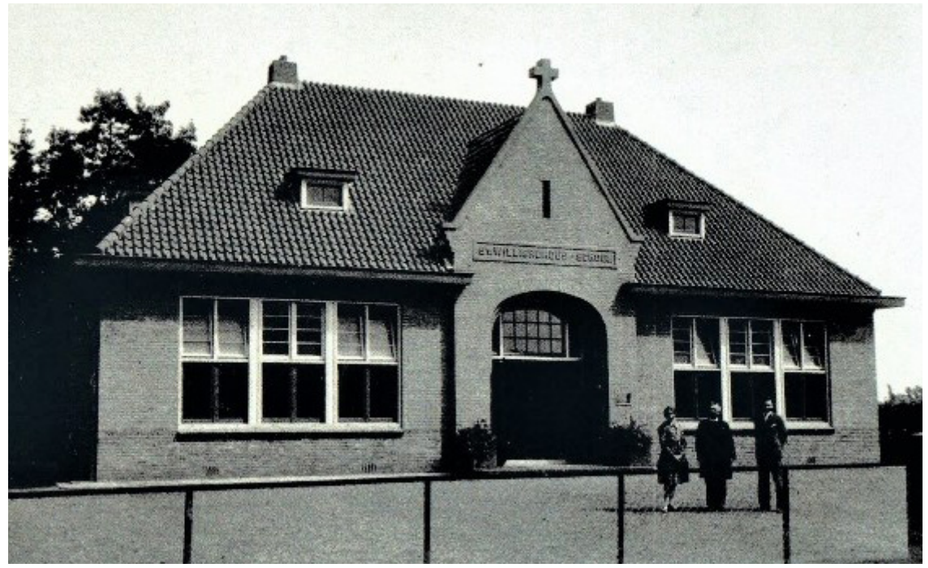
foto jaren ‘30 met donkere goten en roedeverdeling in de puien

Bestaande situatie

De St. Willibrordusschool is gelegen in Ruurlo aan de oostzijde van de Stationsstraat, tegenover de RK Willibrorduskerk met pastorie (1869-1871).
Nadat er in 1929 binnen de RK parochie Ruurlo stemmen opgingen om een eigen school te stichten, richtte het Kerkbestuur op 26 juni van dat jaar een verzoek aan het Gemeentebestuur om een school te mogen bouwen aan de Groenloseweg. Het gemeente bestuur stemde hiermee in, omdat zij vond dat het algemeen belang van de gemeente Ruurlo hiermee gediend was.

De oorspronkelijke hoofdbouw van de St. Willibrordusschool dateert uit omstreeks 1929 en is onder leiding van architect D. Kuipers uitgevoerd met kenmerken van de Delftse School.
In de daaropvolgende jaren (1935, 1967, 1974 en 1985) is het hoofdgebouw verbouwd en uitgebreid. In de hoofdvorm is het object qua detaillering altijd redelijk gaaf gebleven, met een voorgevel die bestaat uit drie traveeën waarvan de middelste voorzien is van risaliet topgevel. Hierin bevindt zich de getoogde hoofdtoegang van de school. De invulling is oorspronkelijk, maar deuren en glas-in-lood panelen zijn vernieuwd. Aan weerzijde van de hoofdingang bevinden zich twee identieke traveeën met grote muuropeningen op een rondlopende gemetselde borstwering.

luchtfoto locatie

foto’s huidige situatie

project
nieuwbouw woon-zorgcomplex
projectnummer
19_30
IKB architecten bv
datum
20 december 2019

berging
containers
fietsen personeel
entree personeel
parkeren personeel
in-/uitrit
buitenberging??
tuin
terras
entree
terras
poort
fietsen bezoekers
parkeren bezoekers
ontsluiting kavel (2383)
behoud middenrisaliet (topgevel) met entree
mogelijk te ontwikkelen kavel (2383)
2506
2636
2689
2690
2638
2637
2383
2378
2379
N

SITUATIETEKENING 1:250

project
nieuwbouw woon-zorgcomplex

projectnummer
19_30

datum
20 december 2019

IKB architecten bv

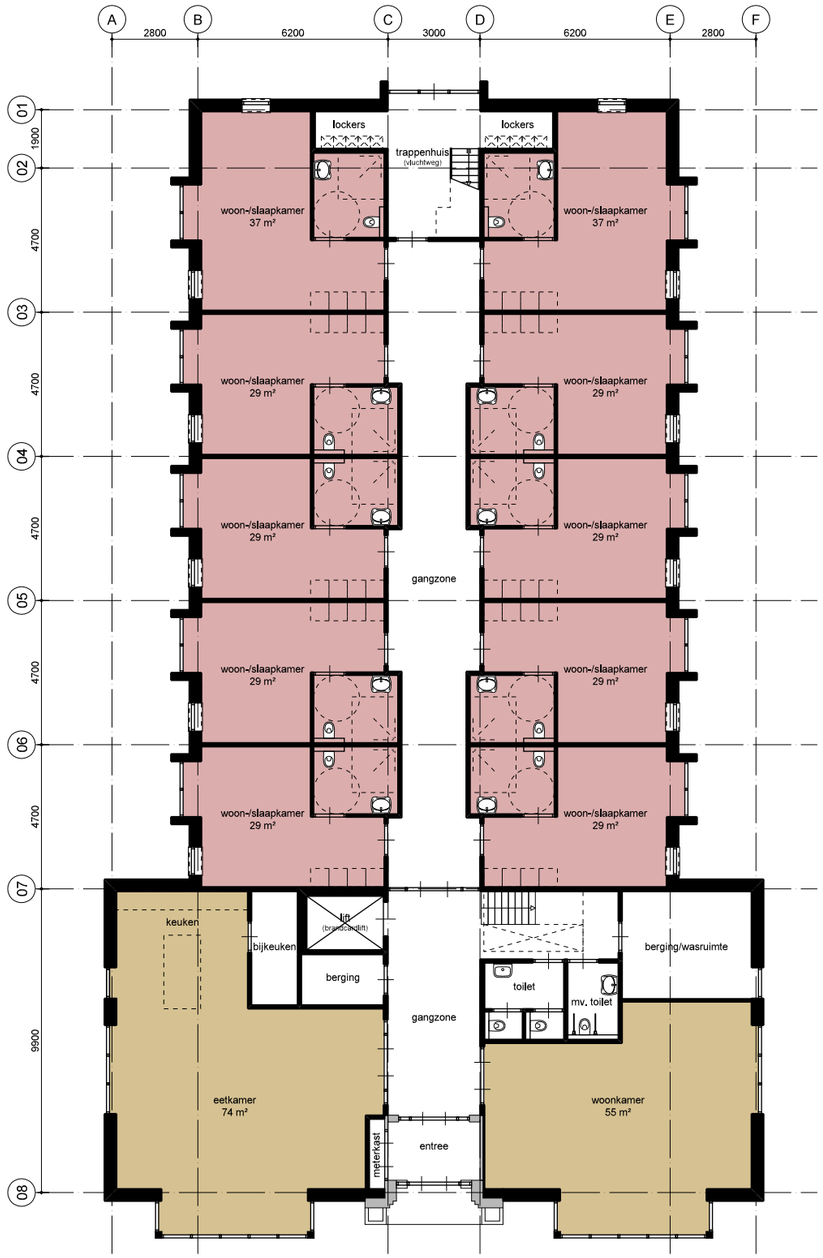

plattegrond bestaand

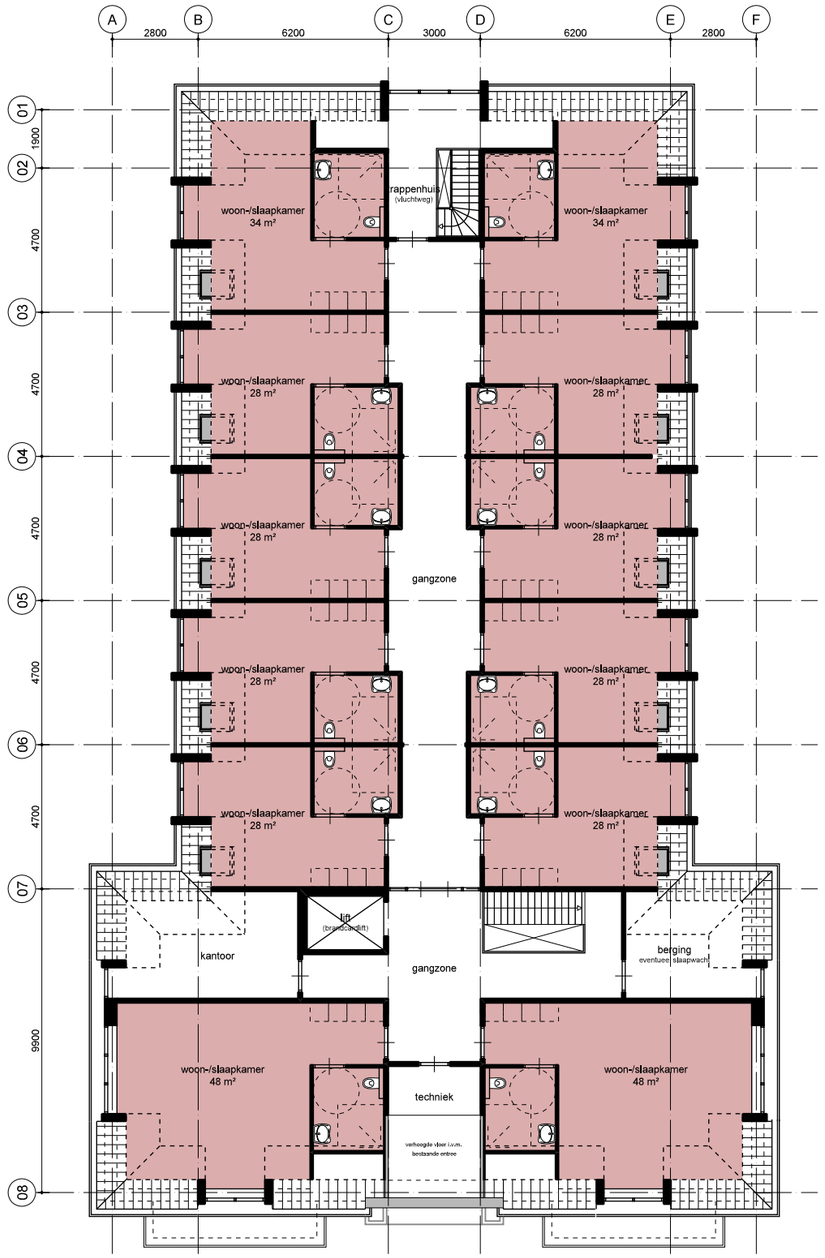

verdieping bestaand

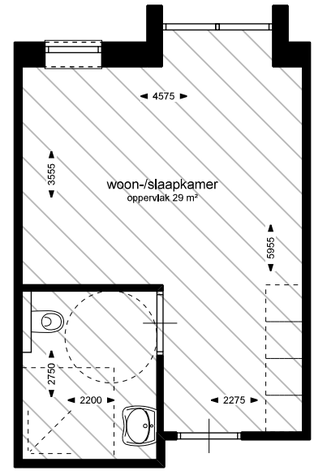

plattegrond standaard kamer (29 m2 GO)

Toelichting

In het ontwerp is de bestaande topgevel gehandhaafd, evenals de oorspronkelijke symmetrische opbouw van het pand.

In het gebouw worden 22 zorgappartementen gerealiseerd, die in grootte varieëren van 29 - 48 m2 GO.
Op de begane grond bevinden zich de gemeenschappelijke ruimten, zoals de keuken-eetkamer en de zitkamer. Zowel op de begane grond als op de verdieping zijn enkele zorg-ondersteunende ruimten gerealiseerd. Het gebouw wordt omzoomd door een groene tuin en er wordt voorzien in voldoende parkeren (zowel fietsen als auto's) en bergruimten.

Door de gekozen opzet blijft de beleving vanuit de Stationsstraat vergelijkbaar met de huidige verschijningsvorm. Echter de steenachtige setting krijgt een veel groener en huiselijker karakter.

project
nieuwbouw woon-zorgcomplex

projectnummer
19_30

datum
20 december 2019

IKB architecten bv

voorgevel nieuw

rechter zijgevel nieuw

achtergevel bestaand

linker zijgevel nieuw

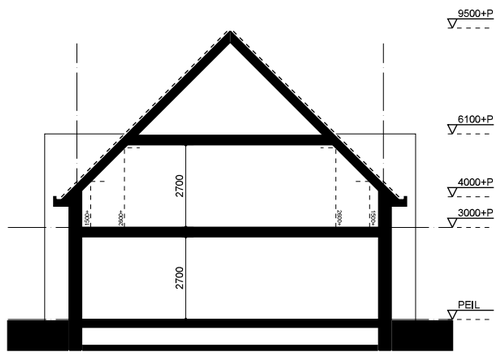

principe doorsnede A-A nieuw

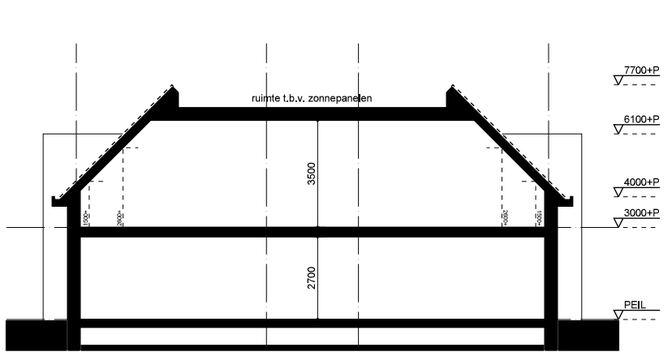

principe doorsnede B-B nieuw

De bestaande entree met het verbijzonderde metselwerk blijft gehandhaafd. De oorspronkelijke symmetrische opbouw van het pand wordt versterkt door in de beide zijbeuken identieke serre's te realiseren. Bovendien wordt de achterbouw op de symmetrie-as gepositioneerd, waardoor een heldere lay-out en routing ontstaat. In de puien komen de roedeverdelingen terug, die ook in het oorspronkelijke gebouw aanwezig waren.

De plint van de nieuwbouw wordt uitgevoerd in hetzelfde metselwerk als het bestaande trasraam. Dit vormt daarmee letterlijk de drager voor de nieuwbouw. Ook het nieuwe, deels gekeimde, metselwerk wordt voorzien van verbijzonderingen, zoals terugliggende rollagen en staand metselwerk etc. Hierdoor ontstaat eenzelfde rijke detaillering die het oorspronkelijke gebouw kenmerkte. De achterbouw wordt voorzien van meerdere kaders/dakkapellen, waardoor niet alleen in alle appartementen veel daglicht wordt gebracht, maar waardoor ook een fraaie ritmiek in de gevel ontstaat en een verschaling naar een menselijke maat, passend bij het gebruik en de plek. Door de groene omzoming van het gebouw wordt het geheel subtiel opgenomen in het straatbeeld en de reeds aanwezige bebouwing.

project
nieuwbouw woon-zorgcomplex

projectnummer
19_30

datum
20 december 2019

IKB architecten bv

impressie vanuit de Stationsstraat

project
nieuwbouw woon-zorgcomplex

projectnummer
19_30

IKB architecten bv

datum
20 december 2019

impressie vanaf het parkeerterrein aan de achterzijde

project
nieuwbouw woon-zorgcomplex

projectnummer
19_30

datum
20 december 2019

I K B architecten bv